

Arkagyij Adamov
GYILKOSSÁG
A VIDÁM PARKBAN

EURÓPA KÖNYVTÁRSÁG

ARKAGYIJ ADAMOV

GYILKOSSÁG A VIDÁM PARKBAN

FORDÍTOTTA
ÁRVAY JÁNOS

ARKAGYIJ ADAMOV

GYILKOSSÁG A VIDÁM PARKBAN

BŰNÜGYI REGÉNY

EURÓPA KÖNYVKIADÓ BUDAPEST 1985

АРКАДИЙ АДАМОВ

ВЕЧЕРНИЙ КРУГ ЮНОСТЬ 1982 2-3-4-5

HUNGARIAN TRANSLATION © ÁRVAY JÁNOS, 1985

1. FEJEZET

Támadás a parkban

Ez az egész história azzal kezdődött, hogy Pjotr Suhmin már megint szerelmes lett.

...Egy hete történt, hogy Suhminnak az egyik rendőrörsön akadt dolga. Ott találkozott Nyinával.

A május szokatlanul meleg, szinte forró volt. Az orgona már elhervadt azokban a kis moszkvai parkokban, amelyek az utóbbi években jelentek meg a város szívében, a lebontott régi épületek helyén. A város központját övező régi bulvárok fáin mindenütt kibomlottak az olajosan fénylő zöld levelek, és a sűrű lombok alatt még napfényes délben is fülledt volt a levegő. A zajos utcákon és sugárutakon meg jóformán lélegezni is alig lehetett.

Épp ezért Pjotr nem tudott semmi okosabbat kigondolni, mint hogy Nyinát meghívja a parkba.

A metróállomásnál találkoztak és a széles hídon át elindultak a park felé, amelynek fényei ott ragyogtak a folyó túlpartján. Még világos volt, ezért a zöldellő lombok és színes pavilonok előtt már meggyújtott villanykörték aranyló napfényfoltoknak tűntek.

Nyina a túlsó partot figyelte, és lépteit lelassítva megkérdezte:

- Mi van ott a rakparton, hogy akkora a tömeg?
- Az új külföldi hullámvasutak - felelte Pjotr, s hogy

el ne akadjon a társalgás, most ő kérdezte meg: - Hát maguknál mi újság?

- Különös esetet jelentettek. Fényes nappal betörték egy lakásba, de csak vizet ittak, és egy cédulát hagytak hátra, a következő szöveggel: „Bocsáss meg, eltévesztettük a címet. Te szegény vagy.” Két óra múlva pedig nem messze onnét kifosztottak egy másik lakást. Egy csomó antik tárgyat vittek el. A tulajdonos még színes fotókat is hozott az ellopott tárgyakról. Gyönyörűek! Még az édesapjától maradtak rá.

- Bizonyára komoly rablás lehetett - bólintott Pjotr. - Holnap biztos benne lesz a jelentésben. De csak nem ugyanazok voltak, akik a cédulát hátrahagyták?

- És ha azok, akkor mi a helyzet? - tudakolta enyhe iróniával a hangjában Nyina. - Akkor persze máris tudja, ki volt a tettes?

- Lám csak, Nyinocska, maga is nevet a szegény nyomozókon. Nem elég, hogy annyian nevetnek rajtunk, meg szidnak bennünket?

Beszélgetés közben odaértek a park főbejáratához, és a széles sétányon lassan elindultak a rakpart felé. A hátuk mögött a központi téren, a bejárat előtt hatalmas szökőkút lövellte magasra surrogva ezernyi szivárványló vízsugarát. A tömeg nagy volt, és úgy látszott, valamenynyien egy irányba tartanak.

Pjotr és Nyina hamarosan kiértek a rakpartra, ahol egymás közelében sorakoztak a különleges hullámvasutak. Az emberek beültek a könnyű kis kocsikba, amelyek fantasztikus görbét írva le, egy szempillantás alatt a magasba repültek, aztán a mélybe zuhantak, egy pillanatra eltűntek a tarkára festett védőpalánkok mögött, aztán újra a magasba lendültek - egy pillanatig úgy rémlett, hogy már-már át kell fordulniuk. A lelkes kiálto-

zást, női visongást, nevetést csak félig-meddig nyomta el a gépezetek dübörgése és süvítése.

A pénztárak előtt hosszú sorok kígyóztak. Rengetegen vágyódtak arra, hogy kipróbálják a hátborzongató mulatságokat.

-Nincs kedve próbára tenni az idegeit? - kérdezte vidáman Pjotr. - Micsoda élmény, mindössze negyven kopejkaért, no?

Nyina vállat vont, és hátravetett fejjel figyelni kezdte a szomszédos pályán mozgó kocsik villámgyors suhanását.

- Jaj - sóhajtott fel -, még messziről is szédül a fejem.

Pjotr eközben a kasszánál álló sort vette szemügyre. Érdekes lenne tudni, mennyi ideig kéne sorban állni? Ez a keringés a levegőben, azaz egy menet - amikor a vállalkozók új csoportja helyet foglalt, s a gépezet csattogva, dübörögve forogni kezdett, az órájára pillantott, majd a leállás pillanatát is megjegyezte: - három és fél percig tart.

Pjotr önkéntelenül a közelben ácsorgó kövér fiatalemberhez fordult, és megkérdezte:

- Rövid ideig repülnek, mindössze három percig. Talán a fejük nem bírja tovább?

- Aha - hagyta rá a fiatalember, és váratlanul különös pillantást vetett Pjotrra. - Nem bírja... Mondd csak, légy szíves...

Pjotr vállat vont és tovább figyelt.

Egyszerre körülbelül negyven embert ültetnek be. A sorban pedig - Pjotr megsaccolta - vagy kétszázan állnak. Igen, ez legalább egy óra a beszállásokkal és kiszállásokkal együtt. Megrázta a fejét és kijelentette:

- Nincs értelme hárompercnyi varázslatos suhanásért egy órahosszat ácsorogni a sorban. Mi a véleménye, Nyinocska?

- Már megmondtam. Menjünk.

Elhaladtak két másik pavilon mellett is, a pénztárak előtt ugyanolyan hosszú sorok kígyóztak, és végül kiértek a tömegeből az egyik oldalsétány mellett.

A nem túl magas, gondosan nyírt sövényfal mögött feltűnt a szabadtéri színpad rácsos kerítése, mögötte hosszú padokon emberek látszottak, a megvilágított dobogón egy kis dzsessz-zenekar játszott, a mikrofon előtt pedig sovány, rekedt hangú, hosszú piros ruhás nő énekelt. Még távolabb, a sétány másik oldalán, a magas tömör zöld deszkafalon túlról lövések száraz, gyenge csattanását lehetett hallani. A palánkra vörös festékkel, jókora betűkkel ez volt föl mázolván: „Céllövölde.”

Nyina és Pjotr lassú léptekkel ballagott a sétányon, és jobbra-balra nézdegélve semmiségekről fecsegték. Még meglehetősen világos volt, bár a karcsú, ostoronyeles lámpákat már meggyújtották.

Pjotron hirtelen homályos nyugtalanság lett úrrá, pontosabban szólva, valamilyen kényelmetlen feszélyezettség. Ez az érzés szokatlan, és főleg érthetetlen volt számára.

Közben lassú léptekkel továbbhaladtak a sétányon, Nyina lelkesen mesélt egy tavalyi túrájáról, amit tutajon tettek meg a Szmolenszk környéki folyókon.

A sétányok kereszteződésénél hirtelen barátságos kis kávéház bukkant eléjük, és Pjotr azt javasolta, menjenek be és üljenek le.

- Inkább sétáljunk még egy kicsit - kérte Nyina. - Megjegyezzük hol van, és később visszajövünk. Valóban remek helynek látszik.

Továbbmentek.

Pjotr ekkor lett figyelmes két ittas fiatalemberre. Ezek ketten nyilvánvalóan régóta követték, őt követték és nem Nyinát. Ebben biztos volt. Ez okozta hát a nyugtalansá-

gát. Már hogy is ne! Soha nem követte még senki. Az persze előfordult, hogy ő tartott szemmel valakit. De hogy őt... Igen, követték, természetesen elég szakszerűtlenül, egyáltalán nem úgy, mint a profik, de mégiscsak a nyomában voltak. Csupán azt nem tudta megállapítani, hol kezdték. Nyilvánvalóan sötét vagányok „ragadtak rá”, ez látszott puffedt képükön, részeg grimaszaikon, de még a járásukon is.

Pjotr először is azt akarta ellenőrizni, valóban követik-e? Ezért Nyinával többször is melléksétányokra fordult be, és meg-megállt egy-egy plakát előtt. Sőt egy pillanatra még a rácsos kerítésen túli kis pavilonba is betért a lánnyal, ahol egy orvos az életmóddal és a táplálkozással kapcsolatos tanácsokat adott különböző korú és foglalkozású érdeklődőknek.

Amikor Pjotr és Nyina továbbindult a sétányon, a lány hamiskásan kérdezte:

- Miért nem kérdezte meg, mielőtt kijöttünk, milyen életmód felelne meg a maga korának és foglalkozásának? Kíváncsi lettem volna, mit javasol az orvos magának...

Pjotr nem válaszolt a lány tréfás szavaira, mivel a vagányok egyetlen lépésnyire se szakadtak le tőlük. Hangját lehalkítva így szólt:

- Nyinocska, maga a rendőrségen dolgozik, ezért ne árulja el, hogy meg van lepve: hiszen velünk minden előfordulhat, maga is tudja. Most például, követnek minket, mit szól hozzá?

- Nem lehet, hogy csak képzelődik? - mosolygott Nyina, de tekintete megkeményedett, fürkészővé vált, és belekarolt a fiatalemberbe.

- Már meggyőződtem róla - felelte röviden Pjotr, és hozzátette:

- Ne nézzon hátra.

- Nem, nem. De... miért figyelnek bennünket?

- Fogalmam sincs. Nem ártana megtudni, mit akarnak tőlem. - Pjotr körülnézett. - Hol itt a rendőrőrs? Száz éve nem jártam ebben a parkban.

- Valahol a bejáratnál.

- Szerintem is. Menjünk arra.

Lassan indultak a vidámpark főbejárata felé. A lány ekkor váratlanul észrevett egy vörös karszalagos férfit.

- Ott egy önkéntes rendőr. Kérdezzük meg.

Odamentek és a férfi megmutatta, hol találják meg a rendőrőrsöt, de közben nem kérdezett semmit, és nem ajánlotta fel a segítségét sem.

Pjotr észrevette, hogy rövid beszélgetésük nem tetszett az őket figyelőknek. Szemmel láthatóan idegeskedni kezdtek, bár magát a beszélgetést természetesen nem hallhatták. Igaz, hogy utánuk ők is odamentek az ügyeleteshez, és ismerősök módjára fogtak vele kezét. Ebből könnyű volt kitalálni, hogy ez a két vagány nem véletlenül idevetődött látogatója a parknak.

Kis idő múlva a két vagány meggyorsította lépteit, és a körülöttük levőkre ügyet se vetve, egyikük durván odakiáltott Pjotrnak:

- Hé, te!

Pjotr hátranézett, és hangsúlyozott udvariassággal kérdezte:

- Hozzám szólt?

- Hozzád, hozzád - felelte a vörös inges vagány, és parancsolóan hozzátette:

- No, szaporán, ügess csak ide.

Pimasz hangja nem tetszett Pjotrnak, s már éppen hasonló hangnemben akart válaszolni, de meggondolta magát, és halkán odaszólt a lánynak:

- Rögtön jövök. Várjon meg.

- Magával megyek.

- Nem - csattant fel Pjotr hangja, aztán már lágyabban hozzátette: - Kérem.

Odament a két vagányhoz, mire ugyanaz a vörösinges, fenyegetően szűrve a szavakat a fogai közt, így szólt:

- Figyelj ide. Nyomban elkostródsz innen a parkból, mintha itt se lettél volna. Különben nem kezeskedek az egészségi állapotodért, megértted?

- Nem - ingatta a fejét Pjotr. - Nem értem. - Aztán elkecseregetten sóhajtott egy nagyot. - De hát miért menjek el? Úgy tudom, ez a park mindenkié.

- Te kivétel vagy. Ha még egyszer idejössz, haleledelt csinálunk belőled.

- Mi nem tetszik rajtam?

- A pofád meg a nyelved. Úgyhogy tűnj el innen a csajjal együtt. Mi meg megnézzük, hová pucolsz. Na, nyomás! Nyomás!

- Valahogy nincs kedvem hozzá - mondta lustán Pjotr. - Korán van még.

És ebben a pillanatban egy villámgyors mozdulattal sikerült elkapnia annak a szürke zekés fickónak a kezét, aki oldalt állt. Kést szorongatott. Váratlanul akart szűrni, s különösen veszélyes módon, alulról fölfelé, hasba, azzal a számítással, hogy Pjotr a bokrok közé zuhanjon. Mire az arra járók ráeszmélnek, mi történt, ők már nem lesznek ott, eltűnnek a kiszemelt bokrok mögött, és előnyükre szolgál az is, hogy időközben besötétedik.

A szűrés azonban nem sikerült. Nem véletlen, hogy tavaly Suhmin volt a moszkvai „Dinamo” karatebajnoka. A bokrok mellett fojtott kiáltás hangzott fel, s a kés a fűre hullott. Majd vad ágropogás hallatszott. A másik vagány, a vörösinges menekült. Még csak meg se próbált a cimborája segítségére sietni, de amint biztos távolságra ért, visszafordult, és dühösen ordította:

- No, várj csak, te szemét, meglátod mit kapsz ezért!
- És egy szempillantás alatt eltűnt a bokrok mögött.

A támadó nem tudott fölemelkedni. Pjotr a térdével a földhöz szorította úgy, hogy a vagány a karján feküdt. Mellettük, épp csak rájuk pillantva, emberek siettek el. Csupán egy idősebb, szalmakalapos férfi kérdezte meg, amikor melléjük ért:

- Segítsek, fiam?

- Nem, köszönöm, magam is elboldogulok - felelte Pjotr. - Mindjárt beviszem a rendőrségre ezt a gazembert.

- És tanú? Hiszen ehhez tanú kell. Én láttam, amikor ez...

- Ezúttal megleszünk tanú nélkül is - nevetett föl Pjotr, és a támadójához fordulva hozzátette: - No, kelj föl picinyem. A saját lábodon fogsz jönni. Csak a késedet ne felejtjük itt.

De a kést már fölvette Nyina.

- Úgy látszik, mégiscsak lesz tanú - mosolyodott el a szalmakalapos ember.

A fiatalember komoran föltápászkodott, leporolta a nadrágját és... hirtelen a bokrok közé iramodott.

Ki tudja mennyit kellett volna futni utána, ha el nem botlik. Pjotr elkapta, és hirtelenjében akkorát húzott be neki, hogy a fickó többé nem gondolt futásra. Behúzta a nyakát, összegörnyedt, s a lábát alig vonszolva, minden lépésnél elfintorodott.

Mintegy tíz perc múlva odaértek a rendőrőrhöz, amit nem egykönnyen találtak meg.

- Várjon meg, Nyinocska. Csak néhány perc - mondta szinte bocsánatkérően Pjotr. - Mit csináljunk, ha már így sikerült ez a séta.

Az őrizetbe vett fickót egy szobába vezette, ahová az

őrsparancsnok helyettese, egy nyurga százados követte őket.

- Vaszilij Filipenko - mutatkozott be Pjotrnak. - Téged már ismerlek. A Gagarin-körzetben találkoztunk. Két évig ott dolgoztam. Mi történt?

Pjotr az ablakhoz húzta a századost, hogy az asztal mellett ülő fickó ne hallja a szavait, és röviden beszámolt neki a vagányok furcsa magatartásáról és a lezajlott támadásról.

- Ú-úgy - mondta elgondolkozva a százados, miközben fürkésző pillantást vetett az őrizetesre. - Az itteni társasággal még nem tudtam alaposabban megismerkedni. Így például még ezzel a kiválósággal sem találkoztam. Mi a neved? - fordult a fickóhoz.

- Viktor - morogta a kérdezett, és vad pillantást vetett a századosra.

- A családi neved?

- Korotkov. Mit mondjak még?

- Megmotoztad? - kérdezte a százados Pjotrtól.

- Természetesen. Nincs nála semmilyen igazolvány. De kése az van.

- Ez nem az enyém - mondta kihívóan Korotkov. - Bizonyítsd be, hogy az enyém.

- Ej, Vitya - csóválta a fejét Pjotr. - Úgy látom, egészen zöldfülű vagy.

- De te szörnyen dörzsölt vagy.

- Ne pimaszkodj az idősebbel. És ne felejtse el, hol vagy. A késsel kapcsolatban egyelőre semmit sincs szándékomban bizonyítani - a hangsúlyt az utolsó szóra helyezte. - Láttad, hogy tanúra se volt szükségem.

- A lány, aki veled volt, majd tanúskodik.

- No lám. Mégis be lehet bizonyítani, kié a kés? - nevetett Pjotr.

A fiatalember elfordult, nem kívánt válaszolni. Reszketett, s látszott rajta, hogy erősen ittas.

- Köszönd meg, hogy engem támadtál meg - folytatta Pjotr. - Ha egy ügyetlenebb járókelőre támadsz és megsebesíted, jó pár évre magádra dörrenthetted volna az ajtót, te fafejű! Láttál már munkatábort?

A fiatalember összegörnyedve makacsul hallgatott.

- No, jó - mondta Pjotr. - Lesz még időnk beszélgetni.

- Eredj, pihend ki magad, majd holnap beszélünk - dühödött meg Korotkovra Filipenko, és az ajtót kinyitva kikiáltott a folyosóra: - Vasziljev!

Egy idősebb, bajuszos rendőr elvezette az őrizetést. Amikor az ajtó bezárult mögöttük, Pjotr így szólt a századoshoz:

- Holnap hívj fel telefonon. Addig ne engedd el a fiút. Írd fel a számom.

Filipenko fölírta a telefonszámot, és mosolyogva kérdezte:

- Szóval kislánnyal voltál? Lehet, hogy mégis miatta támadtak rád?

- Nem. Nem úgy viselkedtek. Valami más lehet itt, tudod? No, én megyek. Holnap beszélünk. Szevasz.

Pjotr kilépett a folyosóra és körülnézett. Nyina kissé távolabb állt az ablak mellett. Amint Pjotr kilépett a folyosóra, messziről integetni kezdett neki, Pjotr pedig olyan örömmel sietett felé, mintha találkozásukat véletlen szerencsének köszönhatték volna.

- Elnézést, Nyinocska, túl soká tartott - mondta, amikor a lányhoz ért.

Megindultak a kijárat felé.

- No, mi újság - kérdezte Nyina türelmetlenül. - Mondott valamit?

- Azt mondta, hogy maga megtetszett neki - felelte Pjotr halvány mosollyal.

- Én?

- Miért? Talán ez olyan elképzelhetetlen? Én se maradtam volna el magától, ha találkozunk.

- És maga hitt neki?

Pjotr felsóhajtott.

Egy darabig szótlánul lépkedtek.

- Ne menjünk be mégis abba a kávéházba?

- Menjünk - egyezett bele Nyina s vidáman biccentett.

- Mégsem engedjük meg senkinek, hogy elrontsa az esténket, igaz?

Önkéntelenül meggyorsították lépteiket, és Pjotr most már nem engedte el a lány kezét.

Miután kijöttek a kávéházból, még sokáig sétáltak a parkban. Pjotr nem feledkezett meg az óvatosságról, jobbra-balra figyelt, de semmi gyanúsat nem tapasztalt. Úgy látszik nyugton hagyták őket.

2. FEJEZET

Két teljesen különbözőnek látszó eset

Fjodor Kuzmics a hosszú folyosón át visszatért a főkapitányság vezetőjétől. A tábornok ügybuzgón és összefo-gottan vezette a reggeli eligazítást. Emellett nemcsak pontosan és röviden tájékoztatta az osztályvezetőket a város operatív helyzetéről, és adott fontos utasításokat vagy tanácsokat a különösen bonyolult ügyekben, hanem, ami a legfontosabb, tudott hangulatot teremteni, a többiekre is átsugározta a maga optimizmusát és energiáját. Fjodor Kuzmics ezt becsülte a leg többre, ez felelt meg az ő felfogásának is.

Emellett sem külsőre, sem jellemüket illetően nem hasonlítottak egymásra egy cseppet sem. A tábornok kö-

zéptermetű, széles vállú, feszes tartású és gyors mozgású ember volt nyílt, mozgékony arccal, amelyen úgy tűnt, ott tükröződött minden érzelme. Fjodor Kuzmics viszont magas volt, hajlott hátú és esetlen a maga divatjamúlt zsákszerűen lötyögő ruhájában; ősz kefehaja már sehogy sem tudta elrejteni terjedő kopaszságát, egyszerű kerek szemüvege pedig végképp könyvelői külsőt kölcsönzött neki. Fjodor Kuzmics mindig tartózkodó, kevés szavú, sőt kissé komor volt, és ezért a bajusza körül hirtelen fölbukkanó ritka mosoly rendkívül jól állt neki.

Így tehát, ahogy ott ment a végeláthatatlan folyosón a tábornoki tájékoztató után, és közben szórakozottan köszöngtetett jobbra-balra, Fjodor Kuzmics arra gondolt, hogy a bűnügyi rendőrségen töltött közel harminc esztendő során sok főnöke volt már, de már rég nem volt egyik sem annyira kedvére való, mint ez a mostani. Bár a régebbiek is valamennyien tapasztalt emberek voltak, közrendőrből lettek parancsnokok, végigtapasztalták egész Moszkvát a saját vállukon hordozva veszélyes munkájuk terhéért. De hát hogyan is lehetne másként? Ide nem lehet más vezetői posztról kinevezni valakit, nem lehet átirányítani vagy áthelyezni. Itt nem lehet csak úgy „általában” vezetni, magának a vezetőnek is tudnia és ismernie kell mindent, meg kell „szimatolnia”, éreznie, mi több, előre kell látnia az ügy perspektíváját, a nyomozás menetét, a verziók helytállóságát. És ehhez rengeteg tapasztalat kell, ezt csakis a saját bőrén tanulhatja meg az ember. Ezért, ha néha, más területen egészen fiatal, „friss” embereket neveznek is ki jóval magasabb posztokra, ide soha, ide csak a „magunkfajta” lehet. Bizonyára ezért is lesz itt csak ritkán tábornok valaki. A mostani mindössze a második mióta Fjodor Kuzmics szolgál...

Igen, a korábbi parancsnokok tapasztalatában sincs

miért kételkedni, és szándékuk őszinteségében sem. Ám a szívből jövő tisztelethez, s ami ennél is több, az általános rokonszenvhez a tapasztalat és a jó szándék kevés.

Fjodor Kuzmics, mint a főkapitányságon mindenki, jól emlékezett égy két évvel korábban történt esetre. A rendkívül fontos ügyben folytatott fárasztó kihallgatás hirtelen eredményre kezdett vezetni, és a büntényre már-már, ahogy mondani szokták, „fény derült”. A kihallgatáson véletlenül részt vevő egyik fürge osztályvezető-helyettes nyomban rohant, hogy jelentést tegyen az új főkapitánynak, a kihallgatás sikerét mintegy a saját eredményének föltüntetve, és általában azon igyekezve, hogy a kellemes hírt elsőként közölje, s elsőként kapja az elismerést. Korábban az ilyesmi gyakran eredményre vezetett. Ez alkalommal azonban az új főnök csak szótlánul végighallgatta a jelentést, majd két-három látszólag jelentéktelennek tűnő kérdést tett föl, és a jelentéstevő hirtelen rádöbbsent, hogy nem kellett volna elsőként idefutnia, hogy tulajdonképpen bemártotta önmagát, mert kiderült, hogy a kihallgatás eredménye lényegében nem az ő érdeme, különben föltétlenül ismerte volna azokat a részleteket, amelyekre az új parancsnok mintegy mellékesen rákérdezett. Ráadásul az, amiről annyira sietett jelentést tenni, mint kiderült, távolról sem jelentett teljes sikert, így most neki kellett visszatérnie, bekapcsolódnia a befejezetlen kihallgatásba, és más irányba terelni azt. Röviden szólva, így megszégyenítve osztályvezető-helyettes még soha nem jött ki a főnök dolgozószobájából. Az eset érthetetlen módon hamarosan közismertté, s a lecke tanulságossá vált mindenki számára.

A tábornok a mai eligazítást a megszokott tempóban vezette, nem engedte meg, hogy lecsökkenjen az a gyors ritmus, amelyben a hatalmas város él. S a tájékoztatót a

tábornok mint mindig, energikusan így fejezte be: „No, ez minden. Harcra!”

De az összesített napi jelentést most is sikerült részletesen megbeszélniük. Ebben elsősorban egy jelentős lakásbetörés hívta fel magára a figyelmet. Sok értékes antik holmit vittek el. Ez a lopás azért érdemelt különös figyelmet, mert a lakásban találtak egy töltényhüvelyt amely revolverből származott s valaki nyilván elveszítette. Ugyanaznap, vagyis tegnap a laboratórium fegyverszakértője megerősítette jelentésében, hogy a töltényhüvely pontosan abból a Naguan forgópisztolyból származik, amely régóta „kószál a városban”, s régóta keresik, és valószínűleg egy hónapja használták először. „Tegnap hány órakor fedezték fel a lopást?” - kérdezte a tábornok. „Tizennégy órakor” - felelte valaki a jelenlévők közül. „Ki ment ki tőlünk?” „Az én Otkalenkóm volt ügyeletes a városban - jelentette Fjodor Kuzmics. - Ő találta meg a töltényhüvelyt is.” „Napközben dolgozzanak, este pedig - mondta a tábornok -, Otkalenko jöjjön be hozzám. Ezzel a rablással ön foglalkozzon.” „Értettem” - felelte Fjodor Kuzmics, bár az ő helyében a többi osztályvezető bizonyára megpróbálta volna átpasszolni ezt a kellemetlen ügyet az „illetékeseknek”, mivel Fjodor Kuzmics osztálya nem, foglalkozott lakásbetörésekkel. De mivel az ügybe belekeveredett, „az a bizonyos” forgópisztoly is, Fjodor Kuzmics megértette a tábornokot, és nem ellenkezett.

Aztán áttértek a napi összesítő jelentés többi pontjára. A tábornok fölhívta a figyelmet két verekedésre a parkban, mindkettő „késes” volt, aminek következtében egy ember súlyosan megsebesült, és a kórházban meghalt. - „Ez ott nem az első eset - jegyezte meg szigorúan a tábornok. - Komolyan mondom, előnt az epe, ha erről a parkról hallok. Kérem - fordult Fjodor Kuzmicshoz -,

nézzen utána alaposabban, mi folyik ott. Vagy lehetséges, hogy túl sötéten látom a dolgot? - kérdezte. - A mai összesítő jelentés alapján aligha - felelte szenvtelenül Fjodor Kuzmics.

A folyosón, visszatérőben a tájékoztatásról, Fjodor Kuzmics most arra a két újabb ügyre gondolt, amelyekkel haladéktalanul foglalkoznia kellett.

Amikor belépett az irodájába, az osztály valamennyi munkatársa összegyűlt már a reggeli operatív megbeszélésre. Loszev természetesen megint hevesen vitatkozott valamiről, és hosszú, sovány figurája kettétörni látszott a szék támláján, ahogy hátrahajolt a mögötte ülő Otkalenkóhoz, akinek makacsul előreugró állú, komor arca hajthatatlanságot fejezett ki.

- Figyelmet kérek - mondta Fjodor Kuzmics, ahogy elhelyezkedett az íróasztalánál, és zsebéből elővette a szemüvegét. - Bevezetésként: a város képe az elmúlt huszonnégy órában.

Tompa hangján lassan, mintha minden mondatot megfontolna, felolvasta az összefoglaló jelentést. És természetesen a jelenlévők is megjegyezték a nagy lakásbetörést, és a verekedéseket a parkban.

- Szeretnék hozzátenni valamit - mondta váratlanul Pjotr Suhmin.

Mindannyian kíváncsian néztek rá. Ez nem volt jellemző Suhminra, és a napi összefoglaló jelentéshez általában különben sem tudott senki hozzátenni semmit, kivéve azokat a munkatársakat, akik a tett színhelyén jártak, Suhmin viszont tegnap sehova se ment ki, és ezt valamennyien tudták.

- Beszélj - biccentett Fjodor Kuzmics, és még a szemüvegét is levette.

- Tegnap épp abban a parkban sétáltam egy lánnyal

- kezdte kissé zavartan Pjotr. - És pontosan erről a betörésről mesélt nekem egyet s mást.

- Látjátok, így kell egy lányt kiválasztani - jegyezte meg oktató hangon Loszev, és csak a szeme nevetett. - Nem minden tubica mesél ilyesmiket.

- De ő azon a kerületi kapitányságon dolgozik! - csatant föl bosszúsan Suhmin. - Engedjétek, hogy befejezzem! Tehát a lopás előtt két vagy három órával...

És beszámolt arról a céduláról, amit a másik lakásban hagytak, a később kirabolt lakás közelében.

- Érdekes - mondta lassan Otkalenko. - A fiúk nem beszéltek nekem erről a céduláról. Úgy látszik nem volt rá idejük. Onnan nyomban egy másik esethez mentem.

- Ez a cédula mond valamit - jegyezte meg Loszev. - Természetesen, ha ugyanazok a tettesek... megengedi, Fjodor Kuzmics? - fordult Loszev a főnökéhez. - Tehát, ha ez ugyanaz a banda, akkor feltételezhető, hogy először valóban eltévesztették a címet. Ez azt jelenti, hogy tudták a címet. Vagyis volt tippjük. A második, amit gondolok, hogy ez a banda nem idevalósi, és nem ismeri jól a várost.

- No, ez azért nem teljesen stimmel - rázta a fejét Otkalenko. - Gondolj arra, hogy valaki közülük elvesztett ott egy forgópisztolyhoz való töltényhüvelyt. Márpedig ez a forgópisztoly szerepelt egy bűntényben, amit egy hónappal ezelőtt követtek el.

- Hát aztán? - kötekedett Loszev. - Ezek szerint újra idejöttek. Ez is lehetséges, nem?

- Mondd csak, hol is találtad azt a hüvelyt? - tudakolta Fjodor Kuzmics Otkalenkótól, szokása szerint kezében forgatva szemüvegét.

- A kerevet alatt.

- Szerinted hogy kerülhetett oda? - kérdezte Fjodor Kuzmics.

Loszev kíváncsian pillantott rá. „Fjodor Kuzmics szagot kapott” - gondolta.

- Kíeshetett a zsebéből - felelte Otkalenko. - A kerevet mellett egy sakkasztalka állt, a figurák a táblán sorakoztak, mint egy múzeumban. Ugyanis ezek elefántcsontból készült ezüst berakású műalkotások voltak, nem közönséges sakkfigurák. A rablók siettükben fölborították a sakkasztalkát. A figurák a kerevet alá is begurulhattak. A rablók viszont valamennyit elvitték. Tehát a padlón csúszkáltak, amíg összeszedték őket. Ekkor eshetett ki a töltényhüvely valamelyikük zsebéből.

- Na igen... - morfondírozott Fjodor Kuzmics, és a tenyerével dörzsölni kezdte őszülő haját a tarkóján, ami vagy rendkívüli elégedetlenség vagy ugyanolyan mértékű gondterheltség jele volt nála. - Utoljára hol használták ezt a forgópisztolyt?

- A kurszki személypályaudvaron, éjszaka, a sínek között - felelte Igor. Otkalenko. - Tűzharcban az őrséggel.

- Mi történt ott?

- A sínek között rohantak a zsákmánnyal. Meg akarták állítani őket, de tüzelni kezdtek. És elmenekültek.

- Hányan voltak?

- A sötétben nem nagyon lehetett összeszámolni őket. Valószínűleg hárman.

- Szóval így állunk, kedveseim. Te, Otkalenko, foglalkozz ezzel a betöréssel, nekünk adták. Menj ki a kerületbe a fiúkhoz, te vezesd a nyomozást. Este, veled együtt vár bennünket ebben az ügyben a tábornok. A verziót, hogy nem idevalósiak, ne vesd el, ebben Loszevnek igaza lehet. Azt a cédulát alaposan tanulmányozd. Hasznát vehetjük. Ne felejtsd el, hogy ez veszélyes banda. Mióta üldözzük ezt az átkozott forgópisztolyt! És minden pillanatban újra elsülhet. Megértettél?

- Igenis - felelte Otkalenko. - Indulok.

Már félig felállt, de Fjodor Kuzmics a szemüvegével intett neki.

- Maradj csak. Még valamit meg kell beszélünk.

- A parkot?

- Úgy van. Te mentél ki tegnap a gyilkosság színhelyére?

- Igen. Éjfél tájt találták meg azt az embert a bokrok között. A kórházban meghalt, anélkül, hogy magához tért volna. Ittas volt, de nem nagyon. Két késszúrást kapott, az egyik halálos volt. A tett színhelyén egy gyufaszálat sem találtunk. De persze az sem biztos, hogy az volt az elkövetés helye. Lehetséges, hogy később vonzólták a bokrok közé.

- Szóval, egyelőre homály - foglalta össze Loszev.

- És a második verekedés? - kérdezte Fjodor Kuzmics.

- Ott mind a két részvevőt őrizetbe vették. Komoly sérülés nincs, csak az egyikük kapott kisebb karcolást. A fiúk még ma foglalkoznak velük.

- Szeretnék hozzátenni valamit - szólalt meg ismét váratlanul Pjotr, miközben arcán még nagyobb zavar tükröződött. - Volt ott még verekedés tegnap este.

- A parkban? - tisztázta mindenesetre Fjodor Kuzmics.

- Pontosan.

- Nem is lánnyal sétált ott, én mondom nektek - jelentette ki Loszev. - A lány csak álcázásul szolgált. No, valld be, hogy így történt - fordult Pjotrhoz, és titkon a többiekre kacsintott.

- De nem, figyeljetek csak ide - mondta mintegy meglepetőzve Pjotr -, esküszöm, ilyesmi még nem fordult elő velem.

És elmondta, hogyan követték a parkban, és hogy ez végül is verekedéssel végződött.

- Lehet, hogy csak huligánok voltak, ráadásul részegek? - vélekedett Fjodor Kuzmics.

- Nem, szerintem másról van szó - mondta Loszev. - Hiszen azok ketten azt követelték tőle, hogy hordja el magát a parkból, és oda ne dugja többet az orrát. Nem, valami más van a dologban.

- Nem tudom, mi lehet - sóhajtott Suhmin. - Semmi többet nem tudok kiagyalni.

- Nem is kell semmit kiagyalni - vont vállat Loszev. - Dolgozni kell.

- Pontosán erről van szó - összegezte a dolgokat váratlanul Fjodor Kuzmics, és tenyerével az asztalra csapott. - Dolgozni kell. Te, Loszev, máris indulj a parkba. Ez minden, kedveseim. Az operatív megbeszélésnek vége. Ahogy a tábornokunk mondja: „Harcra!”

De az ő szájából ez az energikus felszólítás valahogy hétköznapien hangzott.

Otkalenko úgy gondolta, hogy az eligazítás után nyomban kimegy a kerületi kapitányságra, amelynek a területén a lakásbetörés történt. De szerencséje volt. A főkapitányság folyosóján váratlanul összefutott Kosztya Kraszilcsikovval, aki épp abban a kerületben dolgozott, és most a személyzeti osztályról jött.

- Megint elvesznek tőlem egy embert. Értsd meg, már nincs kivel dolgozni! - magyarázta hevesen és dühösen az alacsony termetű, kövér Kraszilcsikov, amíg a trolibusz megállója felé igyekeztek. - Te is tudod, hogy minden piszlicsáré dolgot, minden zavaros ügyet a mi nyakunkba zúdítanak, nem a tietekbe. Ti csak nagy ügyekkel foglalkoztok. Nekünk meg fejünket veszik a nagyokért is meg a kicsikért is. Azt se tudom már, hogy fiú vagyok-e vagy lány. Ráadásul megint elvesznek egy embert. Ahe-

lyett, hogy kettőt adnának. Hát most mondd meg, micsoda dolog ez?

Igor megértően bólogatott válaszképpen. Jól ismerte a dürgést a kapitányságon, tudta, milyen idegölő, eszeveszett iramú munka folyik ott. Ugyanakkor azt is tudta, hogy aki nem járta ki azt az iskolát, abból soha nem lesz jó nyomozó. Nem azért, mintha a kerületi kapitányságon különleges tapasztalatra tenne szert az ember bűnügyek felderítésében, erre inkább a bűnügyi rendőrségen nyílik lehetőség. A kapitányságon viszont másfajta szükséges tapasztalatokat szerezhet - itt ismerheti meg igazán az életet a maga heveny és fájdalmas töréseivel, útvesztőivel, itt tesz szert alapos emberismeretre, és állandóan váratlan, bonyolult helyzetekbe keveredett emberekkel találkozik, akik jellemüknek olyan oldalait tárják fel, amelyekről addig senkinek sem volt tudomása. Egyszóval Igor nagyon jól tudta, micsoda robot folyik a kerületi kapitányságon, és szívből együtt érzett Kraszilcsikovval.

A trolibuszon természetesen félbeszakították a szolgálati beszélgetést, de amikor célhoz értek, és Kraszilcsikov megszokottan, sőt megkönnyebbülve elhelyezkedett szűk kis irodájában, Otkalenko rátért az ügyre, amiért idejött.

- Miből gondoljátok, hogy a cédulát ugyanazok hagyták hátra, akik a másik lakást kifosztották? - tudakolta mindenekelőtt.

- Tudod, az a helyzet, hogy a két cím nagyon hasonló - magyarázta Kraszilcsikov.

Kinyitott egy irattartót, amit csak az imént vett ki a pánccélszekrényből, néhányat lapozott, kiemelt egy papírdarabot, és Igornak nyújtotta.

- Itt a cédula, nézd meg.

Igor a megszokott körültekintő figyelemmel vette

szemügyre a papírdarabot, amely rendkívül fontos bizonyíték volt. Igen sok információt rejtett magában, csak ki kellett szedni belőle. A cédulán ez állt: „Bocsáss meg, eltévesztettük a címet. Te szegény vagy.” Az úgynevezett írásbeli kifejezőkészség jellemzői először is a szerző bizonyos kulturális színvonaláról tanúskodtak, mondjuk, a középiskola határain belül, másodszor kérkedő, szemtelen, mi több, félelmet nem ismerő mivoltáról, ami alighanem tapasztalatlanságból ered. Ez azt jelenti, hogy a tapasztalt bűnözők társaságában - a lakást profimódramolták ki, ráadásul ott volt a pisztoly is - volt egy újonc is. Minden bizonnyal, Kraszilcsikov is felfigyelt erre, lévén tapasztalt nyomozó.

Továbbá: a kézírás. Az iskolás írástól semmiben sem tért el, de a kéz eldurvult, úgy látszik más munkához szokott. És mégis kedvet kapott e cédula megírásához.

A következő pont, a papír. A lapot egy perforált tömből tépték le. A papír durva, sötét, rostos. Ilyen papírból készült noteszt régóta nem árulnak Moszkvában. Ez is azt sugallja, hogy máshonnan jöttek. Loszevnek úgy látszik, igaza volt. Manapság egyébként is ritkán használnak jegyzettömböt. A fickónak viszont ott volt a zsebében. Az írástól azonban elszokott, nyilvánvalóan nem ilyesmivel keresi a kenyerét. Akkor minek a notesz? Feljegyzéseket ír, észrevételeket jegyez fel, elismervényeket ad, ezzel függne össze a munkája? Nagyüzemben? Műhelyben? A volánnál? A gondolatok megszokott módon követték egymást, szaporodtak a logikai lánc szemei.

Igor ismét megpörgette kezében a cédulát. A fickó, úgylátszik, gyakran használja a noteszt. Az üzenet az utolsó lapra íródott. A lap hátoldalán alig kivehető pecsét látszik, nem nyomtatott, nem nyomdai, hanem mint ha tintás gumibélyegzőtől származna. Több, mint valószínű, hogy a gyártó cég - valamiféle kisüzem - pecsétje.

Egyelőre olvashatatlan. Ezzel majd a szakértő foglalkozik.

Igen, valószínűleg sokba fog kerülni a fickónak ez a pimasz levélke. Egyelőre azonban ő is meg a cinkosai is szabadon sétálnak, és náluk van a titokzatos forgópisztoly.

Igor már jól ismerte azt az örökös idegfeszültséget, amikor valahol egy fegyver „kószál”, a majdnem személyes felelősség, a büntudat és a várakozás mardosását, a szüntelen szorongást, hogy újabb szerencsétlenség történik.

-No és mi van a töltényhüvellyel? - kérdezte Kraszilcsikov. - Nagyszerű, hogy rábukkantál. De mit kerestél a kerevet alatt?

- Gondoltam, talán odagurult valamelyik sakkfigura, mert a sakkasztal felborult.

-A kerevet, megjegyzem, antik darab, észrevetted? Gyönyörű kerevet - mondta Kraszilcsikov ábrándosan.

- Antik darab - erősítette meg Igor. - Az egész bútorzat antik. - Ki a tulajdonos?

- Egy mérnök. Az antik dolgokat az édesapjától örökölte. Műgyűjtő volt az öreg.

- És a mérnök véleménye szerint ki adhatta a tippet, ki ismerte a gyűjteményét, megkérdezted?

-Természetesen. Ezt, azt mondja, át kell gondolni. Amolyan megfontolt, pedáns ember. Erre úgy határoztam: hát csak hadd üljön a kerevetén, és gondolkozzon. Még szerencse, hogy a kerevetet nem vitték el. - Kraszilcsikov fölnevetett.

Igor maga elé képzelte az említett kerevet faragott, hajlított lábait, amelyek csodálatos könnyedséget és eleganciát kölcsönöztek neki, emlékezett ovális, faragott támlájára is, és a támla közepéhez támasztott ugyancsak ovális, puha párnára; az ülés és a könyöklő is drága,

mintás selyemszövettel volt bevonva. Amikor Igor benézett a kerevet alá, elcsodálkozott, milyen művészi és precízen volt eldolgozva az ülőrész alja lécekkel. Por viszont volt a bútor alatt bőven. A töltényhüvely nem gurult messzire, ott volt az első láb mögött, és így nyomban Igor szemébe tűnt. Távolabb, egészen a falig, amely mellett a kerevet állt, nem volt semmi, semmilyen sakkfigura, csak por és... a kerevet hátsó lábánál valamilyen kis fekete csomó. Ez a csomó akkor elkerülte az érdeklődését, mint ami nem érdemel figyelmet. De mi lehetett az? Igor önkéntelenül a homlokát ráncolta: micsoda ostobaság jut olykor az ember eszébe - csomó... kis fekete csomó, légiesen könnyű... Porcica vagy hamu... Hamu? Ostobaság! Hogy kerülhetett volna hamu a kerevet alá? És ráadásul nem por alakban, hanem egészben elégett csomóként. Nem volt a szobában semmi, ami arra utalt volna, hogy valamit elégettek.

A tett vagy ahogy hivatalosan mondani szokták, az esemény színhelyét Igor szerette megvizsgálni, és értett is hozzá. Ezt a munkát akkurátusan, módszeresen végezte, menet közben megoldva a különböző váratlan talányokat. Figyelembe vette a legjelentéktelenebbnek látszó részleteket is, megtalálta és mérlegelte az alig észrevehető nyomokat is, és közben arra is jutott ideje, hogy értékelje a helyzetet, a környezetében lévők hangulatát, különösen a károsultakét, a tanúkét, a hatósági tanúkét, de még a munkatársaiét is, akik vele együtt végezték a helyszínelést. Mindezek a nyugodt, átgondolt cselekvések a lehető legjobban megfeleltek rendszerető és nyugodt természetének. A nyomozók pontosan ezért szerettek épp Otkalenkóval kimenni a tett színhelyére. Mellékesen megjegyezve, Fjodor Kuzmics is Otkalenkóban bízott legjobban, amikor hozzáláttak egy-egy nyomozáshoz, s első sorban a helyszínt kellett felderíteni.

És Igor most hirtelen nyugtalanítani kezdte valami a tegnapi helyszíni szemlével kapcsolatban. Talán az az érthetetlen, ostoba, ki tudja miféle kis csomó a kerevet alatt, egészen a falnál? Ő pedig... és még valami... Igor visszaemlékezett a lakás tulajdonosára - nem volt ideje, hogy kellőképp kifaggassa. Középtermetű, sovány testalkatú, szakálla és bajusza rövid, sűrű, fekete, a szeme hihetetlenül világos a duzzadt szemhéjak alatt, s ez a szem zavart, bosszankodást, sőt, szomorúságot tükrözött. Hogyisne! Hiszen alaposan kifosztották. Meg lehet érteni a bosszankodást és a szomorúságot is. És aztán mondott valamit Igornak, már nem emlékezett rá, hogy mit, de az a mondat... vagy az a szócska...

- Hogy is hívják a károsultat? - kérdezte Igor.

- Patyohin, Ilja Vasziljevics - felelte Kraszilszcsikov. - Miért?

- Csak úgy. Add ide, kérlek a kihallgatási jegyzőkönyvet, valamit meg akarok nézni.

Kraszilszcsikov ismét kinyitotta az irattartót, és kiemelte belőle a kézzel írott kihallgatási jegyzőkönyvet.

Igor átolvasta a kérdéseket és válaszokat. Nem, a jegyzőkönyvben az a szócska természetesen nem szerepelt. Igor most már emlékezett rá, hogy Patyohin nem is kihallgatás közben mondta neki azt a szót. De mit? Egyáltalán nem volt biztos benne, hogy Patyohin valami fontosat vagy lényegeset mondott, és mégis ez a „valami” nem hagyott nyugtot Igornak. De most már lehetetlenség volt felidézni. Bizonyára maga Patyohin sem emlékezne rá, mit mondott tegnap Igornak.

- Mit tesznek most ezzel az ügyel kapcsolatban?

Kraszilszcsikov vállat vont:

- Mint rendszerint, a kapcsolatokat dolgozzuk fel. Hiszen tömegével jártak hozzá mindenféle műértők -

becsüsök, gyűjtők, felvásárlók - viszonteladók, szóval az ördög tudja, kik. És ezek a rendes ismerősökön kívül. De hogy valaki adta a tippet, az biztos.

- És nem moszkvai betörőknek, hanem máshová valósiaknak - tette hozzá komoran Igor.

- Máshová? - kapta fel a fejét Kraszilscsikov. - És a forgópisztoly? Ez itt kószál nálunk.

- Lehet, hogy amikor ezek itt vannak, a forgópisztoly is itt van.

- Hej, Igorkám, gyanús ez nekem - csóválta a fejét Kraszilscsikov. - Azt súgja a szívem, hogy rengeteg szomorúságot okoz még nekünk ez a fosztogatás, az ördög vigye el.

Válasz helyett Igor csak legyintett.

- Várj csak, felhívom ezt a Patyohint. Kedvem lenne még egyszer kimenni hozzá.

Kraszilscsikov az órájára nézett.

- Valószínűleg dolgozik még. Tegnap csak véletlenül ugrott haza két óra körül.

- Mégis megpróbálom - döntött Igor.

Élénk leányhang szólt bele a kagylóba:

- A papa nincs itthon. Ki keresi?

- A rendőrség.

- Ó! Mit kíván?

- Szeretnék találkozni veled.

- Jöjjenek, hamarosan itthon lesz.

Igor úgy határozott, hogy elfogadja a meghívást, de minden eshetőségre tisztázta:

- Kivel beszélek?

- Patyohin lánya vagyok. A nevem Lena.

- Középiskolás?

- Szíves tudomására hozom, hogy már negyedéves vagyok a pedagógiai főiskolán. Igazán meglep, hogy egy

felnőtt hangját nem tudja megkülönböztetni egy gyereké-
 től.

- Bocsásson meg - nevetett fel Igor. - Otkalenko szá-
 zados vagyok. Azonnal indulok önökhöz.

A ház, amelyben Patyohinék laktak, egészen közel volt
 a kapitánysághoz, a szomszédos mellékutcában. Világos
 téglából épült, új épület volt, szép, tágas loggiákkal.
 Szabadon állt egy tágas park mélyén, s csupán a felsőbb
 emeletek látszottak a fák zöldellő lombkoronái fölött.

Igor fölment az ötödik emeletre. A csengő dallamosan
 és röviden zendült meg odabent. Nyomban utána szapo-
 ra női léptek koppantak és az ajtó kinyílt. Magas, sovány
 lány állt a küszöbön, jól szabott, barna nadrágban és
 kívülhordós könnyű zöld blúzban. Hosszú, egyenes szálú
 szalmaszőke haja a lapockájáig ért, és széles, kissé lapos
 arcának felét hatalmas napszemüveg takarta.

- Aha! Mégis eljött - mondta vidáman a lány. - Re-
 mek tempóban jöhetett. Így akár százszor is megölhetek
 volna, amíg maga ideért.

- Ha mondta volna, hogy meg akarják ölni - mosoly-
 gott rá válaszul Igor -, tudja, hogy repültem volna?

- El tudom képzelni. No de fáradjon be. A papa még
 nincs itthon, addig velem kell beérnie, ha nincs ellene
 kifogása.

A lány majdnem egy fél fejjel magasabb volt Otkalen-
 kónál, és legalább kétszer olyan soványnak látszott, úgy-
 hogy egymás mellett meglehetősen komikusan hatottak.
 Különb en ehhez hasonló gondolat egyiküknek se jutott
 eszébe, annyira érdekes volt ez a találkozás mindkettőjük
 számára.

Beléptek egy tágas, napfényes, fülledt levegőjű szobá-
 ba, amely teli volt régi bútorokkal. Itt volt az a szép

kerevet is, amire Igor emlékezett, mellette szemmel láthatóan ugyanabból a korból való ódon állvány, üvegezett könyvszekrény, pohárszék, kártyaasztal, amely mellett speciális gránittalapzatokon a falnál végig egy sor pompás márványszobor helyezkedett el, görög istennők és héroszok, fölöttük óarany keretben festmények, a szoba sarkában pedig hatalmas, mahagóni zongora. A szabadon maradt helyeken, a falak és ablakok mellett antik karosszékek és puffok helyezkedtek el. A szoba zsúfolt volt, meleg és porszagú.

- Olyan itt maguknál, mintha a tizenkilencedik századba lépne be az ember - tréfálkozott Igor, ahogy körül nézett, és nem tudta, hová tehetné le az aktatáskáját.

- Ezt a múzeumot papácska rendezte be magának - húzta el a száját gúnyosan Lena. - Mi a mamával emberi módon élünk. Nem akar átjönni hozzám? Ne féljen, nem kompromittál.

- Nem hinném, hogy érdemes- felelte komolyan Igor. - Inkább tudja mit? Mutassa meg nekem, hol helyezkedtek el azok a tárgyak, amelyeket elloptak. Meg tudja mutatni? Nyomban felolvasom magának a listát.

Igor összehajtott papírlapot vett elő a zakója zsebéből, szétnyitotta és olvasni kezdte. - Tehát kezdjük. A sakk. Erre én is emlékszem. Ott, azon az asztalon, ugye?

- Természetesen - húzta fel a vállát kényeskedve Lena, és letelepedett a kerevetre. - De hát üljön már le. Dohányzik?

Nadrágja zsebéből sárga fémezés elegáns bőr cigaretatartókat és cifra öngyújtót vett elő. Igor megköszönte, és előhúzta a maga cigarettáját.

Aztán tovább kérdezősködött, és bele-belenézett a listába.

- És hol volt a kereszt, a legyező meg a zsebóra?

- Ez a kereszt, mellesleg felbecsülhetetlen értékű -

jegyezte meg Lena jelentőségteljesen, és festői pózban helyezkedett el a kereveten. - Különbözik papácska pontosan megmondja majd magának az utolsó árát.

És akkor Igornak mégis eszébe jutott. Igen, ezek a szavak ragadtak meg az emlékezetében a Patyohinnal tegnap folytatott beszélgetés után. Meglepte a kifejezés, amit Patyohin használt: - „utolsó ár”.

- Mit jelent az, hogy „utolsó ár”? - érdeklődött Igor.

- Hogy lehet ezt nem érteni? - csodálkozott leereszkedően Lena, s mit sem változtatott a testtartásán. - Az arany és az antik tárgyak állandóan drágulnak. És papácska nagy figyelemmel kíséri ezeket az árváltozásokat. Tájékozottnak kell lenni, vagy nem? Tessék, nézze csak meg.

A lány felugrott a kerevetről, cigarettáját egy kis hamutartón hagyta és táncos léptekkel odament egy kis szekreterhez. Kinyitotta az ajtaját, kihúzta az alsó fiókot, majd elővett belőle egy kicsiny zöld szelencét, és kinyújtott tenyerén odavitte Igorhoz.

- Látja? Ez a múlt századból való. Második Sándor korabeli, azt hiszem. Malachit és arany. Ugye szép?

- Nagyon.

- Tüneményes darab. Most pedig nézzen ide.

Lena kinyitotta a szelencét. Az alján kartonlap feküdt, amelyen oszlopban évszámok sorakoztak, ezerkilencszáz-hatvankilencetől kezdődően, és minden évszám mellett föl volt tüntetve egy összeg rubelben, kezdetben három, majd négyjegyű számokkal.

- Látja, hogy nő az értéke? - kérdezte Lena olyan büszkén, mintha ez az ő személyes érdeme volna.

Igor bólintott.

- A többivel ugyan így van.

- És a dátumozás miért ezerkilencszázhatvankilencetől kezdődik?

- Abban az évben vásárolták. De nehéz a felfogása - jegyezte meg kacéran a lány.

Gondosan a helyére tette a szelencét, és mint az imént, táncos, kecses léptekkel visszament a kerevethoz. Kényelmesen elhelyezkedett rajta, és a cigarettája után nyúlt.

- Bizony, papácska minden tárggyal ilyen gondosan jár el, beleértve a bútorokat is - közölte.

- Minden évben újra felbecsültet minden darabot?

- Természetesen. Másként hogy is lehetne?

- De hiszen nem akarja eladni mindezt?

- Persze hogy nem. De az embernek tudnia kell, miye van - mondta meggyőződéssel Lena.

- És minden tárgyat el kell vinni fölbecsültetni, vagy a becsüsök jönnek ide magukhoz?

- Idejönnek - felelte ingerülten a lány. - Se vége, se hossza a mászkálásuknak.

- Ismerősök?

- Ennyi év alatt nemcsak ismeretségbe, hanem akár rokonságba is kerülhet velük az ember.

- És maga igazán irigylésre méltó menyasszonyjelölt - mosolygott Otkalenko.

- Nem túlzottan. Ronda természetem van. Meg különben sincs szándékomban férjhez menni. A gyerekek, a háztartás, a pelenkák; köszönöm, nem kérek belőlük. Hiányzik belőlem a szükséges ösztön. Meghagyom ezeket az élvezeteket másoknak. Nekem az az elvem, hogyha szeret az ember, akkor szeressen tisztán.

- Ezt hogy kell érteni?

- Ahogy mondom. Én és ő. És ezen kívül semmi.

- Ez nem szokott előfordulni, Lenocska.

- De velem majd előfordul. Jöjjön el öt év múlva, és majd meglátja.

- Megegyeztünk. Addig pedig térjünk vissza ehhez a

listához. Hol feküdt a kereszt, a legyező és a Pavel Buret márkájú arany zsebóra? Mindez itt volt az állványon?

- Háromfedelű! Ez az óra már Buret idejében is rendkívül drága volt. Minden itt volt az állványon.

Igor végigolvasta az ellopott tárgyak listáját. - Különbömben mondja csak, a becsüsök között bizonyára vannak közeli barátai is, ugye? - kérdezte Igor a lehető legközömbösebben.

- Biztosan vannak. De én nem ismerem őket. Nekem megvannak a magam közeli barátai, akik jóval érdekesebbek...

- Most pedig Lenocska csinálok egy kis hadműveletet. De ne csodálkozzék - mondta Igor és fölállt. - Megkérem, hogy üljön át, mondjuk erre a székre.

A lány készségesen fölkelte a kerevetről, és a lehető legártatlanabb hangon kérdezte:

- Velem akarja ezt a hadműveletet végrehajtani?

- Nem - felelte szárazon Igor. - A kerevettel.

Igor az aktatáskájából henger alakú papírtokot vett elő, amelyben egy belül két részre osztott üvegtégely, helyezkedett el. A tégely alsó részét valamilyen áttetsző folyadék töltötte meg. Felül a tégely erősen be volt dugaszolva. Igor gondosan a sakkasztalra állította a tégelyt, majd az aktatáskájából hosszú nyelvű zseblámpát és vékony csipeszt vett elő.

- Ez micsoda? - kérdezte kíváncsian Lena, és a tégelyre mutatott.

- Egy tégely.

- És mire jó?

- Lehet, hogy semmire. Meglátjuk.

Igor letérdelt a padlóra, bebújt a kerevet alá, és felkattintotta a zseblámpáját.

Jól emlékezett. A titokzatos kis csomó ott sötétlett a falnál, a kerevet hátsó lába mellett. Igor a fölkatintott

lámpát a padlóra tette, aztán lassan, óvatosan húzni kezdte a kerevetet, miközben le nem vette a szemét a sötét kis csomóról, amely alig észrevehetően mozogni kezdett a légmozgástól. A százados meglepődéssel nyugtázta magában, hogy nem tévedett: a kis csomó hamu volt, amely véletlenül nem omlott szét, ahogy a meleg levegő elsodorta, amikor itt, egészen közel elégettek néhány papírlapot.

Ezt persze még majd alaposan át kell gondolni. Addig viszont cselekednie kellett, méghozzá a legnagyobb óvatossággal, ha már magára vállalta a szakértő szerepét, természetesen csak ebben a kezdeti szakaszban, a továbbiakban igazi specialista foglalkozik majd ezzel a kis égett papírdarabbal.

Igor levette az asztról a tégelyt meg a csipeszt és ismét bebújt a kerevet alá. Ott a zseblámpa keskeny fénycsíkjánál a két könyökén közelebb kúszott a sötét csomóhoz, kinyitotta a tégelyt és lélegzetét visszatartva a csipesszel óvatosan megfogta a hamucsomót, lassan a tégelyhez vitte, és belehelyezte a felső részébe, majd szorosan ledugaszolta, s csak ekkor lélegzett egy nagyot megkönnyebbülten.

- Mit szuszog ott a kerevet alatt? - kíváncsiskodott ironikusan Lena.

- Semmit. Minden rendben van - felelte Igor, azzal előmászott a kerevet alól, és leporolta a ruháját. - Elnézését kérem ezért a bohóckodásért.

- Mégis mivel bíbelődött a kerevet alatt? Mi ez a tégelyben?

- A tégelyben? - Igornak esze ágában sem volt, hogy fölvilágosítsa a lányt a hamuval végzett kísérletéről. - Ezt még tegnap meg kellett volna csinálnom - felelte a lehető legközbösebb hangon, még bosszúsan legyintett is egyet a tégely felé. - Úgy látszik, valaki a tettesek közül

bemászott a kerevet alá, valószínűleg egy elgurult sakkfiguráért, és a ruhájával összekotort egy porcsomót. Fel-tétlenül tanulmányoznom kell.

- A tudomány harcol a bűnözéssel - jegyezte meg gunyorosan Lena.

Az ajtó melletti asztalkán hirtelen megcsendült a tele-fon. Lena fürgén fölállt a székről és fölemelte a kagylót.

- Halló?... Papa? Mi van veled? Itt már várnak rád a rendőrségtől... Ezt kérdezd meg te magad... Mit csinálunk? Beszélgetünk mindenféléről. Érdekes kísérleteket végzünk... - Elnevette magát. - Ugyan, semmit nem teszünk tönkre, ne izgulj!... Mit nem értek?... Ó, istenem! Ezzel már torkig vagyok. Szia! - Ingerülten lecsapta a kagylót, és Otkalenkóhoz fordult. - Drágalátos papácskám semmiképp sem tud hazajönni. Elnézést kér. Na-gyon fontos lett volna magának?

- Á, dehogya, nem olyan égető - nyugtatta meg Igor. - Majd legközelebb találkozunk. Mondjuk, holnap. De előtte telefonálok. - Igor fölállt. - Ez minden, Lenocska. Megyek. Örülök, hogy megismertem.

- Legyen - sóhajtott a színpadiasan Lena. - Elbocsátom. Ha szerelmünk örömtelen, nem okoz fájdalmat a búcsú, ahogy a költő mondja.

Igor már a lifttel ment lefelé, amikor elégedetten gondolta: „Ennek a betörésnek a kulcsa valószínűleg itt van az aktatáskámban.”

Még ugyanezen a napon Vitalij Loszev az operatív tájékoztató befejezése után elindult abba a balvégzettől üldözött parkba, ahol olyan balszerencsésen töltötte Pjotr Suhmin a partnernőjével az előző estét.

Filipenko százados, akinek már telefonáltak, nem titkolt elégedettséggel fogadta Loszevet. Hogyisne, hiszen

maga a MBR* látott munkához. Az őrök negyedévi jelentése is mindjárt jobban mutat majd. No persze, az ilyen enyhén önző elképzeléseken túlmenően Filipenko egyszerűen örült, hogy találkozhat Loszevvel, akit futólag ismert. Bármennyire is csapatmunka egy-egy bűnügy felderítése, Loszev néhány igen jelentős ügyben ugyancsak kitüntette magát, amelyeknek felderítéséről a későbbiek során beszámolt a tiszti iskola egyik operatív foglalkozásán, amelyre az egész város bűnügyi rendőrségének parancsnoki állománya összegyűlt. A foglalkozást maga a tábornok vezette, Filipenko erre nagyon jól emlékezett. A második napirendi pont volt Loszev beszámolója. A főhangsúlyt Loszev a kihallgatás pszichológiájára helyezte. A parancsnok, Cvetkov ezredes, azt mondta, hogy ez Loszev erőssége a kihallgatások során. Maga Loszev pedig a következő szavakkal kezdte beszámolóját: „Elvtársak, a bűnöző is ember.” A termen halk nevetés morajlott végig. Olyan vén rókákat ültek itt, akik nélküle is tisztában voltak az efféle igazságokkal. De ezen túlmenően minden fontos és érdekes volt. Loszev kivívta hallgatósa tiszteletét. Épp ezért, amikor megtudta, hogy Loszev jön hozzájuk, Filipenkónak rögtön eszébe jutott az a régi foglalkozás.

Amint megpillantotta a szobájába fürgén besiető Loszevet, Filipenko szaporán felugrott, mintha belé is átáramlott volna az az energia, ami a vendégből sugárzott. Loszev élénk, már enyhén napbarnított arcán olyan őszinte jóakarát és rokonszenv tükröződött, hogy Filipenko nyomban vonzerejének hatása alá került.

- Üdvözlöm - mondta Loszev. - Filipenko százados? Azt hiszem, valószínűleg egyidősek vagyunk. És rangban sem hagytál el túlságosan. Úgyhogy nyugodtan

*Moszkvai Bűnügyi Rendőrség.

a keresztnevünkön szólíthatjuk egymást, ha nincs ellene kifogásod. Téged hogy hívnak?

- Vaszilij. A te neved pedig Vitalij?

- Pontosan. No, akkor kezdetnek mesélj arról a gyilkosságról. Mit tudtok?

Filipenko továbbra is barátságosan mosolyogva karosszékevel odafordult a mellette álló páncélszekrényhez, kinyitotta súlyos ajtaját a zárban lévő kulcscsomóval, egy vékony, zöld dossziét emelt ki belőle, és sietve átfutotta a benne lévő papírokat.

- Szóval a helyzet a következő - mondta, mintha meggyőződött volna valamiről, miközben kényelmesen hátradőlt s arca szigorúan figyelmes kifejezést öltött. - Azt az embert a bokrok közt találták meg az önkéntes rendőreink, és csak véletlenül, ezt tudod.

- Tudom. És semmi nyom?

- Azon az éjszakán valóban nem találtunk semmit.

- És aztán?

- Aztán, már reggel... - Filipenko elmosolyodott. - Még reggel hat előtt kinyargaltam oda, elhiheted. Nem volt ott senki, a helyzet éjszaka óta mit sem változott, ugyanúgy volt minden: a fű, a bokrok, az ösvények. Még egyszer megvizsgáltam a helyszínt. Négykézláb, térden csúszva mászkáltam végig, szinte az orrommal túrtam föl mindent, de semmit nem találtam. Kissé távolabb viszont - természetesen odébb is gurulhatott - találtam egy üres vodkásüveget.

- No és mióta feketett ott ez az üveg?

- Erről van szó. Egészen frissnek látszott. Persze becsomagoltam, és elküldtem a laborba. Hátha találnak rajta néhány ujjlenyomatot.

- Lehetséges. Már ez is jó lenne - mondta elgondolkozva Loszev. - És, ahogy én tudom az áldozat személy-

azonosságát nem lehetett megállapítani, mivel semmilyen igazolvány nem volt nála.

- Semmi. Egy fecni sem. És egyelőre senki sincs, aki fölismerte volna. Részeg volt. S az ilyen szeszfazék miatt a hozzátartozók rendszerint csak a második, de van hogy csak a harmadik napon kezdenek aggódni.

- Milyen a sebek jellege?

- Két késszúrás. Az egyik halálos.

- Szóval ezek szerint mégis verekedés volt? Úgy gondolod?

- Több mint valószínű.

- I-igen... - húzta el a szót határozatlanul Vitalij. - Rendben. No de menjünk tovább. Milyen verekedés volt még?

- A szokásos. Garázdálkodás részegen. Igaz, az egyiknél valószínűleg kés volt. De nem volt ideje használni.

- Kihallgattad?

- Még nem. Tegnap nem voltak beszédes kedvükben. Ma meg éppen hozzá akartam fogni, mikor telefonáltak, hogy jössz. Gondoltam várok. Dühösebbek lesznek!

- A düh a mi munkánkban nem segít. A személyazonosságukat megállapítottátok?

- Ezt a kettőt itt minden kutya ismeri.

- Kik ezek?

- Az egyik Goska, az alvilági neve: Köcsög. A parkban dolgozik, a hullámvasútnál. A rakparton, biztosan láttad már?

- Azt hiszem, láttam.

- Ez az egyik. A másik pedig Nyaraló-Vologya. Ez utóbbi a park alkalmazottja. Takarító. Iszik, mint a kefekötő. Régen ki kellett volna rúgni. Már ő maga is javasolta.

- Ő maga?

- Igen. - „Elmegyek valahova - azt mondja -, ahol

még nem ismernek. Ott leszek vagy három hónapig, amíg meg nem elégelik a részegeskedésemet. Akkor aztán továbbállok."

- És azt legalább elmondta, hogy miért verekedtek?

- Csak úgy, azt mondja, kedvtelésből. Valószínűnek látszik.

- Tökéletesen - helyeselt Loszev. - No és azzal, aki rátámadt Suhminra, nem beszéltél azóta?

- Nem. Tegnap pimaszul viselkedett, összevissza hazudozott a lakását meg a munkahelyét illetően. Persze ez is részeg volt... A későbbiek során, el ne felejtsem, ez a bejelentés érkezett az egyik szemtanútól, azt hiszem egy órával később. - Filipenko az asztalon át Loszev elé tolt egy teleírt papírlapot.

Vitalij elolvasta a bejelentést, és tenyerével az asztalra csapott, önmaga se véve észre, hogy parancsnokát, Fjodor Kuzmicsot utánozza.

- Rendben van - mondta. - Foglalkozz azzal a kettővel. Csak a lakhelyüket tudd meg pontosan, mielőtt elzavarod őket. Hátha hirtelen szükség lesz rá. - Én meg majd ezt a jómadarat veszem kezelésbe. Ugye, Vityka a neve?

- Vityka. A családi neve: Korotkov. Valószínűleg ez is a hullámvasútnál lebzsel, a rakparton.

- Úgy látom, kitűnő kollektíva gyűlt ott össze. Hol táborozhatnak le ezzel a Vitykával?

- Maradj itt - mondta Filipenko. - Én meg majd találok magamnak helyet.

Filipenko kiment, Vitalij átült az íróasztalához, és fityörészve nézegetni kezdte a páncélszekrény melletti polcon sorakozó könyveket.

Egy perc múlva bevezették az irodába Vitykát. Látzott rajta, hogy nyugtalanul töltötte az éjszakát, és egyet-mást átgondolt. Tegnap állapotáról csak a szeme

alatt éktelenkedő sötét karikák, szemhéjának ideges remegése, szája sarkának rángása és tekintetének kósza bizonytalansága árulkodott. De egész szikár, kissé görnyedt alakját feszülő energia töltötte meg, szürke zekéje alatt kemény izmok sejlettek. Loszev tapasztalt szeme ezt nyomban észrevette, és azt gondolta, hogy ez a fiú, úgy látszik, sokat sportolt, és bizonyára nem is olyan régen. Igaz, hogy most bágyadt és összetört. Érdekes lenne megtudni, vajon milyen sportágban tevékenykedik, s milyen eredményeket ért el, mielőtt elindult volna a lejtőn? Vitalij mindig tisztelte azokat az embereket, akik valamit elértek az életben. Úgy vélekedett, hogy a maga idején ez a fiatalember is elért valamit.

- Ej, Vitya - sóhajtott fel Loszev, miközben kritikus szemmel vizsgálgatta a fiút. - Nekem mindenképpen úgy tűnik, hogy te elsőrendű sportoló voltál, csak azt nem tudom kitalálni, milyen sportágban.

- Te úgyse fogod kitalálni, én meg elfelejtettem - vágta rá Viktor.

- És nem hiányzik, nem vágyódsz utána?

Loszev hangjában őszinte együttérzés és eleven, csöppet sem tettetett érdeklődés csengett, mintha valami olyan betegségről érdeklődne, amelyet esetleg ő is megkaphat.

- Képzeld, nem hiányzik, és nem vágyódom utána - vetette oda mogorván a fiú. - Ami viszont a másnaposságomat illeti, hát bizony, annak hiányzik egy kupica, annyi szent. Alig várom, hogy eleressz.

- Ne várd, Vitya - sóhajtott fel Vitalij. - Nem engedlek szabadon.

- Hogyan? - A fiú talpra szökkent.

- Tegnap természetesen szabadon engedhetek volna. De azt mondják, rosszul viselkedtél. Így nem tetteid szá-

mukra lehetővé, hogy elkövessék ezt a hibát - nevetett Loszev.

- No és most ugyan miért?

- Most, Viktor, már nem lehet hibát elkövetni. Támadás késsel a rendőrség egyik munkatársa ellen. Túl veszélyes vagy ahhoz, hogy szabadon engedjünk.

- Nem az én késem - tiltakozott bágyadtan Vityka.

- A tiéd. Két tanú van rá. Egy leány és egy idősebb férfi. Később személyesen jött be a rendőrségre. Te is láttad. Látod, még a tanúkkal is szerencséd volt. Minden összejött, egy füst alatt.

- Nem láttam senkit.

- Láttál. És az a férfi is látott mindent. A jelentésében azt írta, hogy megijedt tőled, ezért is jött el hozzánk. Bizony láttad őt. Ez egy potenciális gyilkos, írta. Látod, minek nézett abban a percben?

Viktor elfordult, hallgatott. Nyilvánvaló volt, hogy ez a fordulat egészen váratlanul érte. De azért leküzdötte gyöngeségét, s kényszerítette magát, hogy gúnyosan fölnevessen, noha ez óriási erőfeszítésébe került.

- Köpök én a maga tanúira.

- Köpködni nem kell, Vitya - csóválta meg a fejét Loszev. - Mindent józanul meg kell fontolni, és meg kell találni a helyes magatartást, hogy menthessük, ami még menthető.

- Fakadjak sírva, és ismerjek be mindent? - kérdezte gúnyosan Viktor.

- Nem hinném, hogy képes vagy sírva fakadni, és beismerned sincs már mit. És nem is kenheted rá senkire. Senki nem hergelt fel, senki nem itatott le. Nincs főkolompos, nincs felbujtó. Még az a vörös inges fickó... hogy is hívják, mondtad a nevét?

- Neked én még semmit se mondtam.

- De tegnap említetted.

- Elfelejtettem.
- No, nem fontos. Mert neki sincs semmi köze az egészhez. Legfeljebb csak mint másodrendű cinkos jöhet számításba. Vagy mint tanú.
- Csak nem gondolod, hogy tanúskodni fog ellenem?
- Hát miképp tanúskodhatna melletted bárki? Mit mondhatna? Hogy véletlenül lendült meg a kezed a kés-sel? Vagy hogy különben nagyon rendes ember vagy, de tegnap este megtévedtél? Hej, Vitya, volt idő, amikor, tegyük fel, kergetted a labdát, és valóban nem gondoltál semmi rosszra.
- Kergettem a labdát - erősítette meg hirtelen nagyot sóhajtva Viktor is. - Az NB II-ben.
- Ez igen! És milyen poszton?
- A csatársorban... Kétlábas voltam, és senki se tudta kitalálni, merre fordulok.
- Az ilyet mindig nehéz fogni.
- Ez az. A finom összjátékot szerettem - folytatta keserűen Vityka, s elnézett messzire, valahová Vitalij háta mögé. - Hosszú, váratlan leadás, de csak előre, és máris támadni. Tudod, milyen középcsatárok kellene ehhez? Hű, micsoda csapatunk volt akkor! A fele már az NB I-ben játszik. Meghívták őket.
- Miért mentél el egy ilyen csapatból?
- Csak úgy... először megsértődtem, hülye voltam. Nem állítottak játékba. Éjszakákat nem aludtam, úgy vártam azt a meccset. Türelmesebbnek kellett volna lennem. Akkor aztán kiderült egy disznóság: két játékosunkat elcsábították, és ezek ketten az utolsó meccsünket lényegében eladták a jövő kollégáiknak. Amikor ezt megtudtam, természetesen begurultam. Életemben először leittam magam a sárga földig, emlékszem, még az eszméletemet is elvesztettem.

- Aztán láttad, hogy nélküled is, meg a másik kettő nélkül is boldogulnak.

- Persze hogy boldogultak.

- Ej, valamennyiünket nélkülözni lehet, csak mi nem nélkülözhetünk mindenkit. Emlékszel, mi volt az „Ararát”-tal? A „pótolhatatlanokat” kivágták, amikor a fejükbe szállt a gőz, vagy két évig maguk is kínlódtak, aztán micsoda kitűnő csapat lett belőlük.

- Az „Ararát”, az igen - mondta élénken Viktor. - Meglátod, bajnok lesz belőle.

Mindketten észrevétlenül belemelegedtek a beszélgetésbe. Loszev ezt tudatosan csinálta, de beszélgetőpartnérének lelkesedése végül őt is elragadta. Tulajdonképpen nem is a beszélgetés témája, bár a futballt Loszev még a hadseregben őszintén megkedvelte, ahol egységének csapatában maga is játszott. Nem, ennek az élénk beszélgetésnek most a lélektani és erkölcsi indítékai érdekelték. Ez a fiatalember most önkéntelenül megmutatkozott Loszev előtt, s szemmel láthatóan a legjobb oldaláról, s feltárultak azok a jó tulajdonságai, amelyek még megőrződtek benne.

- És még egészen fiatalok - sóhajtott fel irigykedve Viktor, az örmény futballcsapat tagjaira célozva. - De nagy jövő áll előttük, ez egész biztos. Ketten, hárman, én mondom neked, már most is elsőrangú játékosok, akár ma beállíthatnák őket a válogatottba.

- Te hány éves vagy?

- Húsz. De hát én...

- Mit te? - kérdezte önkénytelen haragos szomorúsággal Loszev. - Hogyan tudtál, azt mondd meg nekem, csak úgy se szó, se beszéd, késsel rátámadni egy emberre?

- Hogyan, hogyan... Részeg voltam.

- Hazudsz. Én akármennyit ihatok, mégse támadok meg senkit.

- És ha megparancsolják? - hunyorgott Viktor. - Vagy megfizetnek?

- Mint téged, mondjuk?

- Ezt csak példaképpen mondtam.

- Nagyon ostoba példa. Inkább azt magyarázd meg, miért támadtál rá arra az emberre, úgyse hiszem el, hogy csak eret akartál vágni rajta.

- Hát, annyi minden... - Viktor idegesen fészkelődött a széken. - Minek mászkál ott, ahol nem kéne? Meg is mondtuk neki, hogy tünjön el.

- Te mondtad meg neki?

- Nem, a Köcsög. Mi a különbség?

- Pontosan mit mondott?

Loszev természetesen nyomban felfigyelt a csúfnévre, amit Viktor véletlenül elkottyintott.

- Hogy többet be ne tegye a lábát a parkba.

- Miért?

- Miért, miért... Azért.

Vityka nyilvánvalóan nem tudta, mit válaszoljon. Loszev viszont érezte, hogy volt oka, méghozzá komoly oka, amiért a fiúk azt követelték Suhmintól, hogy hordja el magát a parkból, és többé be ne tegye oda a lábát.

- Azt értsd meg, Viktor - tanácsolta Loszev -, annak, hogy egyszerűen csak úgy el akartad kergetni, vagy nem csak úgy egyszerűen, most nincs jelentősége. Neked most magadra kell gondolnod, arra, hogy csökkenthetnéd az éveket.

- Ezt hogy értsem?

- A következőképpen. Mondjuk, ez a törvénycikk ket-tőtől öt évig terjedő szabadságvesztést ír elő. Egy és ugyanazért a bűncselekményért. Se többet se kevesebbet nem lehet kapni érte. De a bíróságnak a bűntény bebizonyításán kívül figyelembe kell vennie a vádlott személyiségét, a nyomozás során tanúsított magatartását, a bűn-

tett indítóokait, vagyis hogy mi készítette a tett elkövetésére, megértetted?

- Meg, nem vagyok fafejű.

- Ezért is mondom neked, hogy csökkentsd az éveket. Két év jobb, mint öt, remélem, ez a számtan világos előtted?

- De még mennyire...

- Tehát ahhoz, hogy mondjuk, két vagy három év ne öt év legyen, minimum az szükséges, hogy rendesen viselkedj a nyomozás során, segítsd azt és ne akadályozd.

- És maximum?

- Maximum az, Vitya, hogy őszintén megbánod nemcsak azt, amit elkövettél, hanem egész bűnös életmódodat is, valóban megbánod, és keményen elhatározod, hogy megváltozol. De becsületesen megmondom, hogy egyelőre ezt nem várom tőled. Ez nem megy egyik napról a másikra. Most csak segíts nekem, és legalább a saját érdekeidet tartsd szem előtt. Megértetted, amit mondom?

- Meg - felelte szomorúan Viktor. - És milyen paragrafus vonatkozik rám?

- Itt a kettőszázhatos törvénycikk második bekezdését lehet alkalmazni. Különösen veszélyes garázdaság: kés és ráadásul banda.

- Hogyhogy banda? Hiszen egyedül vagyok.

- Ketten voltatok, a tanúk látták. És ha az egyikőtök el is futott, az nem változtat a dolgon. Annál is kevésbé, mert ő kezdett kötözködni. A szerepek tehát különbözőek, de a verekedés közös.

- É-értem - mondta elhaló hangon Vityka. - És ez a törvénycikk mennyit szab ki rám?

- Maximum öt évet.

Vityka halkán füttyentett.

- Nem sajnálják az éveket.

- Ami igaz, az igaz - hagyta rá Loszev. - Ezzel a

ténnyel számolni kell. De a tetteidet más törvénycikk alapján is értékelhetik. Mondjuk, a százkilencvenegyedik törvénycikk második bekezdése alapján. Ez egy rendőr ellen elkövetett gyilkossági kísérlet. A büntetés ebben az esetben öttől-tizenöt évig terjedhet.

- Tényleg? - kiáltott fel riadtan Vityka.

Vitalij lassabban, fontolgatva így folytatta:

- De ha belegondolunk, nem tudtátok, hogy Suhmin a rendőrség dolgozója, nem viselt egyenruhát, és egy lánnyal volt.

- Hát persze, világos dolog! Honnan tudhattuk volna?

- Én is így gondolom. Kirabolni sem akartátok. Igaz?

- Igaz - kapott a szón készségesen Vityka.

- A cél, mint látom, igen ostoba volt: az, hogy Suhmin a lánnyal ne menjen tovább a parkba. Miért nem követelték ezt a többi látogatótól is? Csak Suhminba kötötték bele. Talán mégis tudtátok, hogy rendőr?

- Dehogyan! Ezt biztosan mondhatom neked.

- Hát akkor miért pont őt szemeltétek ki? Ne feledd, ezt a bíróságon is megkérdezik majd tőled.

- Miért, miért... Részegek voltunk.

- Részeg emberek senkit nem követnek egy teljes órán át. Gondolj ki valami mást, hogy hihető legyen. Persze az lesz a legjobb, ha igazat mondasz. Egy óra hosszat követtétek, nem így volt?

- Emlékszem én már rá?

- Hol találkoztatok velük?

- Már nem emlékszem.

- Hátha eszedbe jut.

- Mondom, hogy nem emlékszem, és kész - makacsolta meg magát Vityka.

Loszev elhallgatott. Különben furcsa. Ennél a pontnál a fickó rendkívül makacskodik. A helyet, ahol összetaláltak Suhminnal, és ebből következően a követés kez-

detét nyilvánvalóan nem akarja megjelölni. Lehetséges, hogy itt rejtőzik az egész ügy oka? Mondjuk, hogy Suhmin azon a helyen valami olyasmit látott, ami számukra kellemetlen vagy veszélyes, erre elhatározták, hogy utána mennek, megnézik, hova megy ezután, nem a rendőrségre-e? Persze ugyanazt láthatták körös-körül mások is, tucatszámra. Ez a két fickó miért választotta ki éppen Suhmint? Másként viselkedett, mint a többiek? Suhmin erről semmit se mondott. Tehát, ezt maga sem vette észre. És ha Suhmin a lánnyal elkószált valamerre, ahol senki más nem járt, és Pjotr ott vett észre valamit? Talán ezek a fickók ott raboltak ki valakit, vagy loptak el valamit? Nem, ilyen esetben elmenekülnek, és nem követik a szemtanúkat. És Pjotr nem is észlelt semmi gyanúsat, különben szólt volna. Furcsa. Ez az egész rendkívül furcsa.

Loszev felsóhajtott.

- No, nézd csak, Vitya. Te most nem mondasz el mindent. Ezt látom, És semmiben sem akarsz nekem segíteni. Gondold meg. Ecseteltem neked, hogy mi vár rád. És ne felejtse el, hogy a vizsgálóbírónak a magatartásodban két dolog nagyon nem tetszik majd. Az első az, hogy semmivel sem akartad segíteni a nyomozást, a második pedig, a legfontosabb, hogy hazudtál, és félrevezetted a nyomozást.

- Nem hazudtam - tiltakozott komoran Viktor, s elfordította a tekintetét.

- De igen. Méghozzá ostobán és naivan. Ezt mindenki látja. Hiszen Suhminba nem véletlenül kötöttetek bele, Vitya, nem azért, mert részegek voltatok.

- Hát ne szobrozzon ott, ahol nem kell! Tudod, hogy meresztgette ott a gubóit... - Hirtelen elhallgatott, mint ha beleütközött volna valamibe, aztán már csak idegesen

dünnyögött, miközben tovább gyűrögette ócska sapkáját: - De minek is beszéljek...

- Pedig most kéne beszélned - jegyezte meg nyugodtan Loszev; ezt egészen közömbösen mondta, mintegy értésre adva ezzel, hogyha most beszél, ez elsősorban Vityka saját érdeke. - Különben, ha akarod, várhatsz. A nyomozó még hivatalosan is ki fog hallgatni. Majd neki elmondod, hol szobrozott Suhmin, hol meresztette a gubóit, és miért mentetek ezt követően utána.

- Ezt én csak úgy...

- Nem, Vitya, nem csak „úgy”. Ez kiszaladt a szádon, elszóltad magad, véletlenül. De én ezt a véletlent nem használom fel ellened. Ha akarod, majd magad mondod el a nyomozónak..

- Inkább megdöglök!

- Dehogysis - csóválta meg fejét nyugodtan Loszev. - Ezt csak úgy gondolod. - Majd némi szünet után megkérdezte. - Mondd, otthon ki van még nálatok, egyedül az édesanyád?

- Meg a kishúgom. Hatéves.

- És az édesapád, hol van?

- Öt éve úgy elment, hogy vissza se nézett. Bottal üthetjük a nyomát. Nem ő volt az első, aki lelépett az anyámtól. Mindenki lelép.

- Mi az, te nem szereted az édesanyádat?

- Miért kéne szeretnem? Nem törődik velünk, mi meg vele. Kvittek vagyunk.

Loszev megjegyezte magában ez a „mi”-t.
- Hát akkor kivel törődik?

- A palikkal. Azok meg vele. Túlságosan szép.

- Hány éves?

- Harminckilenc vagy negyven. De harmincnál nem nézik többnek. Régebben, ha egy pasas megjelent nálunk, az öccsének mondott. Jó vicc, mi?

- És most?

- Most elmegyek. Ljalka már nem fogja zavarni. Igazán könnyű csak most lesz neki. Azt, hogy a fia börtönben van, nem föltétlenül szükséges megmondani... Csak Ljalka fog tönkremenni, az már biztos.

- És neked, van barátnőd?

- A koporsóban lássam őket, ezeket a barátnőket!

- De hát így mi maradt neked, Vitya? Csak a vodka?

- Hát aztán! Az legalább nem csap be, nem árul el.

- Elárul. És ha tudni akarod, már el is árult. Magad mondod, részeg voltál, azért támadtál, késsel egy emberre. Vagy az is lehet, hogy csak úgy ráfogod ezt a vétket a vodkára, hm? - Feleletet se várva folytatta: - És természetesen azt hiszed, hogy a cimboráid, a barátaid igen hűségesek. Úgy gondolod, ha együtt isztok, akkor már a barátaid? Láttad, hogy elpucolt a barátod?

- Mit zaklatsz ezzel állandóan? Nem a barátom az nekem, egyáltalán nem az.

Viktor mogorván ült a helyén, lábát keresztbe tette, s gyűrött vászonsapkáját hegyes térdére húzta. Szeme komoran meredt a padlóra, két orcája, úgy tűnt, még jobban beesett, bőre alatt megfeszült összeszorított állkapcsa.

- No, jól van, Vitya - sóhajtott Loszev. - Egyelőre fejezzük be ezzel. Most már van min gondolkoznod. Talán a nyomozónak többet is elmondasz a későbbiek során.

- Ennyit se mondok neki.

- És ha hirtelen meggondolod magad?

- Ha meggondolom, szólok, hogy téged hívjanak.

Vitalij elmosolyodott.

- Nocsak, micsoda parancsnok vagy. Rendben. Gondolkozz és hívj. Eljövök. Megegyeztünk?

- Majd meglátjuk - hűtötte le a vidámságát Vityka.

Amikor a fiút elvezették, Vitalij továbbra is ott üldögélt az íróasztalnál. Váratlanul érdekes terv villant az eszébe. Igaz, hogy kockázatos volt, de ha sikerül, egy csapásra eljut annak a furcsa rébusznak a megfejtéséhez, amit ezek a fickók itt feladtak neki.

3. FEJEZET

Felbukkan egy bizonyos Szakállas

Másnap reggel Igor Otkalenko legelőször is a laborba indult Natalja Fjodorovna Zemnajához, aki régi barátja volt.

A vékony, mozgékony, csillogó szemű, de fáradt arcú és erős, munkás kezű Natalja mindnyájuk kedvence volt. Ő maga a bűnügyi rendőrség munkatársait részesítette előnyben, minden kérésüket igyekezett soron kívül teljesíteni, s minden alkalommal aggódva kérdezte a soron következő vizsgálat előtt: „És nem szökik meg, amíg én itt szöszmötölök?” Bonyolultabb vizsgálatoknál késő éjszakába nyúlóan is dolgozott.

Igor bekukkantott a laboratóriumba, és nyomban észrevette a távolabbi ablaknál álló karcsú, fehér köpenyes kis alakot.

Igor felsóhajtott, s elindult felé a különböző műszerekkel telezsúfolt, hosszú, fehér asztalokat kerülgetve. E pillanatban a munkatársak közül senki sem tartózkodott a laboratóriumban, csodálatos csend honolt körös-körül.

Natalja Fjodorovna meghallotta a lépteket, és hátránézett. Mikor megismerte Igor, biccentett neki, és halványan, mintegy bocsánatkérően elmosolyodott.

- Kész van, kész van - mondta, azzal ellépett az ablak-

tól, s két kezével megigazította tarkójára tűzött dús, fekete haját.

Natalja Fjodorovna elővette a fiókból a szakértői véleményt. A jegyzőkönyvhöz egy fényképmásolat is volt csatolva - egy gyűrött, szürkésfehér papírlapról, rajta három rövid sorban nehezen kiolvasható, fekete betűs írással.

- Akarod látni a saját szemeddel? - kérdezte Natalja Fjodorovna.

A szomszéd asztalon álló, kis tokoskemencéből óvatosan kivett két összeillesztett üveglapocskát, és megmutatta Otkalenkónak.

- Látod?

A tégelyben a hamucsomó átmedvesedett, így azután az üvegen sikerült kiegyenesíteni, és a másik lappal leszorítani. A kemencében nagy hőfokon a hamu kifehéredett, s a szöveg előbukkant rajta: a tinta vagy a golyóstoll festékanyaga fémet is tartalmaz, ez pedig nem ég el.

Otkalenko némán s mohó szemmel figyelte az üveglap alatt látszó szöveget. Mint valami csoda. Hiszen egy kis hamucsomóból, egy elégett papírdarabból hirtelen újjászületett a szöveg, s íme, tessék, elolvashatja, megtudhat valamit, bepillant oda, ahová semmi szín alatt nem akarták beengedni. És ha valami olyan titok lappang itt, ami egyáltalán nem tartozik a nyomozásra? Akkor sincs baj, a titok titok marad itt, ez törvény az ő szakmájukban, jogi és erkölcsi törvény.

De mégis mi van ideírva, és vajon ki írta, érdekes lenne megtudni. Igor rámeresztette a szemét a göcsörtös betűkre, de a szöveget nem tudta elolvasni. Ekkor tekintete a szakértői véleményre siklott, amit a másik kezében tartott. A szakértő lemásolta a cédulán megmaradt szöveget: „...telezem magam... Borisz részét... előtt... és májusban teljes egé... Patyo...” A továbbiakban a jegyző-

könyvben a feltételezett teljes szöveg következett, a logikusan kiegészített részekkel együtt: „Kötelezem magam, hogy Borisz részét visszaadom (valamilyen hónap) előtt, és májusban teljes egészében. Patyohin.” - Érdekes - mondta elgondolkozva Otkalenko, s megdörzsölte az állát. - A lakás gazdája írta. Nyugta ez, kötelezvény.

- Kétségtelenül - helyeselt Natalja Fjodorovna. - Használható?

- Lehetséges. Valamikor. De ehhez a lakásfosztogatóshoz, úgy látszik, semmi köze. Annak a cédulának viszont, amit odaadtam magának, nagyon is van.

- Azzal a cédulával könnyebb dolgunk volt - mondta Natalja Fjodorovna. - Pontosabban a hátoldalán lévő pecséttel. Az elolvasása nem okozott nehézséget.

- Magának... - mosolygott Igor.

- No, persze, természetesen - hagyta rá Natalja Fjodorovna, és az asztalfiókból egy másik papírlapot vett elő. - Itt a szakvélemény. A noteszt az Ordzonikidze városában működő nyomdai közszükségleti cikket előállító üzem készítette. Nyomban érdeklődtem is utána, hogy gyorsabban menjen a dolog. Maguknak minden tegnapra kell. Tehát az üzem termékeit az Észak-Kaukázus területén belül hozzák forgalomba.

- Ó! - emelte föl az ujját Igor. - Épp erre van szükségem. Hálás köszönetem.

Otkalenko fogta a szakértői jegyzőkönyveket, és elindult a szobájába,

Miközben a hosszú folyosókon baktatott, arra gondolt, milyen fontos szál akadt a kezébe ezzel a cédulával. Aztán a szakállas, sápadt arcú Patyohin jutott az eszébe, aki megígérte, hogy valamiféle Borisznak májusban teljes egészében visszaadja a részét. Miféle rész lehet ez, jó lenne tudni, havonta jár talán?

Valószínű, hogy Patyohin egyáltalán nem az apjától

örökölte a gyűjteményt, vagy legalábbis nagy szorgalommal folytatta a kiegészítését, nagy értékű tárgyak megvásárlásával. De hogyan tesz szert ekkora összegekre egy egyszerű mérnök? Természetesen az is lehetséges, hogy egyes tárgyakat eladott, másokat megvásárolt. Nemhiába figyelte olyan gondosan az árak növekedését. Persze az sem zárható ki, hogy spekulál is valamivel. Az elégett papírlap arról tanúskodott, hogy Patyohin titkos elszámolásokat folytatott.

Mindazonáltal ezek a Patyohinra vonatkozó felfedezések, egyelőre semmivel sem segítették a nála történt betörés felderítését.

Hát igen, Patyohin nem a szépség szemlélője, nem áhítatos művészetrajongó, hanem mindenekelőtt üzletember és harácsoló. Igor erről meg volt győződve. És ha ez így van, nem fogja kezét-lábát törni, nem egyezik bele mindenbe, csak hogy segítse a nyomozást. Ellenkezőleg, érdekeinek megfelelően egyet-mást el fog titkolni, különösen bizonyos kapcsolatait és beszerzési forrásait. Ő maga persze kész megölni, egy kanál vízbe fojtani akárkit, hogy a kincseit visszaszerezze. Ami az enyém, az az enyém, s megöllek, ha hozzányúlsz. De harmadik ne üsse bele az orrát. Fontos volt megbizonyosodni róla, helytállóak-e a feltételezésesei, valóban olyan-e Patyohin, amilyennek most magában elképzelte.

Lassan megfogalmazódott benne a Patyohinnal folytatandó beszélgetés konkrét célja. Kényszeríteni kell, hogy leleplezze magát, ehhez viszont össze kell zavarni, félre kell tájékoztatni. Loszevvel ellentétben Igor nem hajlott arra, hogy már előre jóindulatú hangot üssön meg, és jónak képzeljen egy embert, addig, amíg az maga nem győzte meg erről. Loszev módszere csak iróniát váltott ki Igorból. Ő jóval kritikusabban nézte az embereket, és mentes volt minden szentimentalizmustól. Bizo-

nyítsák csak be az emberek, hogy jobbak, mint amilyenek ő gondolja őket. Tessék, ezt Patyohin is megteheti.

Igor az órájára nézett. Épp elég ideje van még, amíg a tiszteletre méltó Ilja Vasziljevics Patyohin megjelenik...

Pontosan a megbeszélte időben kopogtak Otkalenko szobájának ajtaján és a küszöbön megjelent Patyohin. Jó minőségű, sötét szövetből készült öltönyt, fehér inget, nyugodt tónusú, csíkos nyakkendőt viselt, és sűrű szakállal és bajusza közül elővillantva hófehér fogait, mosolyogva nézett Igorra, és világos szeméből csak úgy sugárzott a rokonszenv és jóindulat. Kezében szép aktatáskát tartott. Egyszóval nagyon szolid és kellemes benyomást keltett.

- Megengedi? - kérdezte Patyohin, és tréfálkozva hozzátette: - Nem olyan egyszerű bejutni önökhöz, de kijutni valószínűleg még sokkal nehezebb.

- Hová gondol? - legyintett Igor könnyedén. - Rendszerint azt se tudja az ember, hogy búcsúzzon el mihamarabb. Önre ez nem vonatkozik, azt hiszem megérti. Foglaljon helyet.

- Remélem - nevetett Patyohin, miközben leült az íróasztal melletti székre, és lábához tette terjedelmes aktatáskáját.

- Tehát nézzük, mi is a helyzet a mai napon, Ilja Vasziljevics. Biztosra vehetjük, hogy az a betörés, ami önöknél történt, nem volt véletlen. Az ön címét megadták, ahogy mondom, megadták a rablóknak, nem ők maguk tudták meg. Most már csak azt kell kideríteni, ki adta meg a címet.

- Ami, hogy úgy mondjam, semmiség - nevetett föl Patyohin.

Igornak nem tetszett ez a nevetés. „Várj csak, fogsz te még másképp is nevetni” - ígérte gondolatban ennek a magabiztos embernek.

- Éppen ezzel a semmiséggel foglalkoznánk most is, ha nincs ellene kifogása - mondta tartózkodóan Igor.

- Nincs kifogásom - biccentett Patyohin, és elkomolyodott. - Csak azt nem tudom elképzelni, honnan is kezdjük.

- Azonnal segítek önnek.

Igor elővette azoknak a listáját, akiket Patyohin nevezett meg, mint olyan ismerőseit, akik érdeklődtek a gyűjteménye iránt.

- Bár ezen a listán majdnem negyven ember szerepel - mondta Igor -, mégis van egy lényeges hiányossága. Nincsenek, vagy jóformán nincsenek rajta azok az emberek, akik átadhatták az ön címét a tolvajoknak. Megérti ugye, hogy ezeknek mégiscsak különleges személyeknek kell lenniük.

- Igen. De... hogy is mondjam - akadt meg Patyohin.

- A lelkükbe mégse lehet belelátni.

- Minek mennénk olyan mélyre? Elég, ha ismerjük a szándékaikat, a cselekedeteiket. Ebben a jegyzékben egyforma emberek vannak: becsületes gyűjtők, múzeumi dolgozók, különböző specialisták. De önnek bizonyára másfajta emberekkel is akad dolga. Ön megvásárol, elad valamit, keres valami olyat, ami érdekli önt. És itt már mindenféle ember tevékenykedik... Mondjuk, ügyeskedők, harácsolók, spekulánsok. Ugye, így van?

„Ez az arcátlan alak, most mindjárt nemes felháborodást fog színlelni” - gondolta megvetően Igor.

- Természetesen - felelte váratlanul, és igen egyszerűen Patyohin. - Hogyan is boldogulnánk az ilyen ügyeskedők nélkül? Nincs mit tenni. Őszintén bevallom, olykor előfordul, hogy ráfizetünk, és mindenféle szolgálatokat is kell tennünk, kisebb összegeket kell adnunk. - Tele bizalommal, szélesen elmosolyodott. - Természetesen

kellemetlen ilyesmiről beszélni e falak között, már bocsásson meg. De hát ilyen az élet, ön is tudja.

- Máskülönben az ember nem tudja összehozni a gyűjteményt, nem igaz?

- Pontosan. És nemcsak a gyűjteményt, de egy komolyabb ügyet se tud az ember előbbre mozdítani, különösen gazdasági területen, ha meg nem szeg néhány utasítást és szabályt. Teljesen körülvesznek bennünket ezek az utasítások, és napról napra több lesz belőlük. És valamennyi megtiltja, bonyolultabbá teszi, vagy megdrágítja minden lépésünket. Így aztán... Egy szép antik darab megszerzése pedig... Hát mit gondol?

„Úgy látszik, nem gyulladt be - jegyezte meg magában minden különösebb rokonszenv nélkül, elgondolkozva Otkalenko. - És van magához való esze.”

- Bizony, nem tudhatja az ember - mondta oktatóan Igor -, hogy ezek a harácsolók meg ezek a mindenféle szabálysértések mikor ütnek vissza. Önre is keményen lecsaptak.

- Ne is mondja - sóhajtott fel Patyohin. - Nekem baj, önnek gond!

- Ezért kell együtt dolgoznunk. Ez a lista - Igor fölvette az íróasztalról a papírlapot, és kissé meglengette a levegőben - szerintem nem teljes. Például, nem látom a felsoroltak közt Vagyim Alekszandrovicot.

- Mit képzelsz? - kapta fel a fejét Patyohin. - Hiszen ő a főnököm.

- Ezek szerint ön megválogatta, kik kerülhetnek ebbe a névsorba. Igazán fölösleges volt. Vagyim Alekszandrovicot nincs szándékomban gyanúsítani, de az elv, amit ön alkalmaz, hibás, remélem megért? Vagy, például, akikkel pénzügyi kapcsolatban áll, azokkal is számolnunk kell, nem? Mondjuk, Borisszal. Őt miért nem vette föl a listára?

Ekkor Otkalenko hirtelen arra gondolt, nem követ-e el baklövést. Először meg kellett volna tudni valamit erről a Boriszról, megkeresni Patyohin munkatársai között. Akkor valószínűleg megtudta volna a családi nevét, a beosztását, talán még a jellemzését is. Különben, nemcsak egy Borisz van a világon, hátha egyáltalán nem is kollégája a mérnöknek? Így aztán végleg mellékvágányra futhat. De most már mindegy.

Patyohin fürkészően nézett Igorra, világos, halvány-sárga szemével. A tekintete kellemetlen, szúrós, rosszululatú volt. „Az ilyen tekintet keresztüldöfheti az embert” - gondolta Igor. Úgy látszik, Patyohin megfedkezett magáról.

- Bocsásson meg, de milyen Boriszra gondol? - tudakolta udvariasan.

- Ezt önnek kell eldöntenie - felelte Igor. - Nem rajtakapni akarom önt, csupán segíteni szeretnék. Van ilyen ismerőse, vagy nincs? Ha van, akkor vele sem tehetünk kivételt, őt is ellenőrizni kell.

- Talányokban beszél - vont vállat Patyohin. - Valamilyen Borisz...

- Azt akarja mondani, hogy egyetlen Borisz nevű ismerőse sincs? - állapította meg Igor. - Ez persze egészen más.

- Nem, dehogy is... Valószínűleg van. De, őszintén szólva, most hirtelen nem emlékszem.

- Ezért javaslom, hogy gondolkozzék.

- Hogy a gyanús személyeket is vegyük föl a listára?

- Nem nevezzük őket gyanús személyeknek - tiltakozott türelmesen Igor. - Egyszerűen mindenkit ellenőrizzük. Mindenkit, megéri ugye? Azt viszont vegye figyelembe, kérem, hogy egyáltalán nem ragaszkodom ehhez makacsul, nem követelem. Csupán tanácsolom. Az ezen a területen szerzett tapasztalataimból kiindulva. Végül is,

azt hiszem, ön semmivel sem kevésbé érdekelt nálunk abban, hogy erre a bűntényre fény derüljön. Sőt, jóval inkább érdekelt. Hiszen komoly értékeket loptak el, ez nem tréfadolog. És milyen régiségeket.

- Igen - bólogatott szomorúan Patyohin. - Még apám kezdte gyűjteni ezeket.

- Annál inkább. Épp ezért kérdezem: van-e valamilyen kiegészítése ehhez a listához, van-e valamilyen gyanúja?

Patyohin eltöprengett, megszokott mozdulattal marokra kapta szakállát, könnyedén meghúzta, mintha csak azt ellenőrizné, jól van-e odaragasztva, aztán határozottan így szólt:

- Kérem, engedje meg, hogy még egyszer átgondoljam a dolgot.

- Tessék. Mi pedig addig is mindenkit ellenőrzünk. No és természetesen különböző intézkedéseket is teszünk. Keresni kell, nincs mit tenni.

- Ha megkérhetném, legyen olyan jó - mondta az előbbi nyílt mosollyal Patyohin. - Én, megmondom őszintén, valahogy nagyon bízom önben.

- Rendkívül megtisztel - felelte szárazon Igor, aki egyáltalán nem kívánta, hogy akár a legcsekélyebb mértékben is jóindulatúnak lássák. - Természetesen az ön telefonját is várom.

- Ezt a bizonyos Boriszt illetően?

- Nem csak. Az ehhez a körhöz tartozó emberekről általában.

- Igen, igen. Megpróbálok visszaemlékezni.

- Nagyszerű. Kérem a belépőjét.

Otkalenko aláírta a belépőt, Patyohin pedig köszönt és távozott.

Igor megkönnyebbülten rágyújtott, és hátradőlt a széken. Úgy tűnt, a beszélgetés semmi konkrétumot nem eredményezett, egyetlen ténnyel sem egészítette ki az

ügyet, nem akadt egyetlen fogódzó, ha mégoly parányi is, de még csak utalás sem. Ha csak... Ha csak, az nem, hogy megismerkedett egy emberrel, egy nem különösebben rendes emberrel. De mégiscsak megismerkedett vele, megismerte, látta. Hasznos lesz ez, föltétlenül hasznos, érezte meg Igor hirtelen elégedetten.

A kérdés az, hogy is folytassa tovább a nyomozást? Úgy látszik, Patyohint megriasztotta ennek a bizonyos Borisznak az említése. Ez a Borisz pedig éppen olyan lehet, amilyennek képzelem, nyilvánvalóan sötét spekuláns, ügyeskedő, és ki tudja, mi még, az is lehet, hogy gyűjtő, mint Patyohin, és lehet, hogy arra is képes, hogy odaadja a másik címét ennek vagy annak, ha ebből haszna származik. Szóval ez reális útnak látszik a nyomozáshoz. Patyohin viszont egyelőre még gondolkozik. Ellenőrizni szeretné ezt a Boriszt, nyilvánvalóan szeretné, de tart is tőle.

A másik út, ami a rablókhoz vezet, a forgópisztoly. De erről egyelőre nem tudnak semmit. „Kószál” ez a forgópisztoly, „kószál” valahol, és olykor el is sütik, ez biztos. Különben honnét lenne az a töltényhüvely?

A tolvajok veszítették el. Patyohin lakásában nem lőttek a forgópisztollyal. Valaki megzavarta őket? De ilyen esetekben egyáltalán nem lőnek. Ezek nem véletlenül odavetődött csavargók, hanem kitűnően képzett betörők voltak, ezt első látásra meg lehetett állapítani a bejárati ajtó három zárának mesterien precíz felnyitásáról. Az ilyen szakemberek, amint azt mindenki tudja, nemcsak hogy nem lőnek senkire, de még fegyver sincs náluk soha.

Fura ügy. Minél többet töprengett rajta Otkalenko, annál inkább úgy érezte, hogy ebben a bandában különböző emberek kerültek össze. Az egyik megszokottan és ügyesen nyitott ki bármilyen zárat, a másoknak - föltétle-

nül egy másikkal! - a zsebében ott volt a töltényhüvely és a forgópisztolyhoz csakis neki lehetett köze; a harmadik pedig megírta azt a pimasz kis cédulát, föltétlenül a harmadik, a másik kettőnek ez eszébe sem juthatott. Igen, ez a betörőbanda valószínűleg három főből áll.

Gondolatban ki tudja hányadszor sorra véve az eddig megismert adatokat, újra csak arról győződhetett meg, hogy a bűntény felderítéséhez vezető utat még nem sikerült meglelni.

Otkalenko csoportja kétfelé oszlott. Ő maga Suhminnal azzal a betöréssel foglalkozott, ami Patyohin lakásában történt, természetesen csatlakoztak hozzájuk a kerületi kapitányság bünyügyi osztályának munkatársai is. Egész komoly brigád alakult, élén Otkalenkóval: a rablás szokatlanul nagy méretű és vakmerő volt. Loszev és Gyenyiszov a parkban történt eseményekkel foglalkozott, amelyek szintén nyugtalanították a főnökséget.

Suhmin a munkatársak egy csoportjának segítségével most éppen azokat az embereket ellenőrizte, akiket Patyohin felsorolt; s ahogy a hosszú listáról fogytak az ellenőrzöttek, úgy csökkent annak a reménye is, hogy megtalálják azt, aki megadta Patyohin lakáscímét, a „tippet”, és ily módon kikapartatta a gesztenyét, s egyben erősödött az a meggyőződés is, hogy ez a lista meglehetősen egyoldalú és korántsem teljes.

Így hát a kép meglehetősen vigasztalannak látszott, természetesen Otkalenko és munkatársai hangulata is ennek megfelelően alakult, amikor Fjodor Kuzmics magához kérte valamennyiüket.

- No, kedveseim, fogjunk hozzá, és még egyszer beszéljük meg újra elejétől kezdve - javasolta, miközben szokásához híven kezében forgatta összecsukott szemüvegét. - Mert úgy látom, zátonyra futottatok.

- Pontosan így van - sóhajtott fel Suhmin.

- No ugye. Rajta, Otkalenko, jelentsd, hol tartotok - folytatta Fjodor Kuzmics. - És kezdjük a kályhától, vagyis a tett színhelyétől. Te vagy a szakember, tehát jelentsd, mit találtatok ott, amikor kimentetek és mi volt azután.

Otkalenko gondterhelten megköszörülte a torkát, aztán körültekintően, sőt precízen, kitérők, indulatok és feltételezések nélkül, pontosan leírta a tett színhelyét. A már valamennyiük által ismert tényekhez hozzátette, hogy idegenektől származó ujjlenyomatokat sehol sem találtak, de néhány helyen egyugyanazon cérnakesztyűtől származó nyomokat fedeztek fel.

- És milyen következtetést vontál le ebből a tényből? - nézett kérdő tekintettel Otkalenkóra a mindeddig szótlanul figyelő Fjodor Kuzmics.

- Feltételezhető - felelte Igor -, hogy kesztyűben dolgoztak. A háziaknak nincs ilyen kesztyűjük. A nyomok tiszták. Az az ember, gondolom, nagyon izgulhatott, mivel a keze erősen izzadt. Újonc is lehetett, vagy lámpalázás természet.

- Milyen verzióitok vannak?

- Az egyik feltételezés az, hogy nem moszkvaiak - mondta Otkalenko. - És ha így van, akkor már nincsenek Moszkvában.

- Elutaztak? - kérdezte Fjodor Kuzmics.

- El - erősítette meg Otkalenko. - Még valószínűbb, hogy elrepültek.

- Amennyiben elrepültek - szólt közbe Fjodor Suhmin -, a repülőjegy megváltásánál be kellett mutatniuk a személyazonossági igazolványukat.

- Milyen jó lenne belepillantanunk! - jegyezte meg álmodozva valaki.

- Ehhez, kedveseim, meg kell fontolnunk egyet s más - kapcsolódott ismét a beszélgetésbe Fjodor Kuzmics. -

Tehát, mi az, amit tudunk? Először. A banda, amely nem kevesebb, mint három emberből áll, nyomban elrepül. Másodszor. Természetesen hazarepülnek. Több, mint valószínű, hogy haza. Ez az otthon pedig... Valahol az Észak-Kaukázusban van. Erre utal a feljegyzés. Vagyis a jegyzetömb. Mi a véleményetek?

- Minden stimmel, Fjodor Kuzmics - helyeselt Suhmin. - Repülniük pedig még aznap kellett, vagy másnap, semmi esetre se később.

- A biztonság kedvéért valamennyi kaukázusi járatot ellenőriznünk kell - jegyezte meg Otkalenko. - Ezek a következők: Moszkva - Tbiliszi, Baku, Mineralnije Vodi, Jereván, Szocsi. Ez valamennyi, azt hiszem. Átlagban ez öt-hat járat naponta.

- Van még egy járat Batumiba és egy Gelendzsikbe - tette hozzá valaki.

- Ezek apróságok, de fontosak - helyeselt Otkalenko. - Ennek már könnyű utánanézni.

Valamennyien felélénkültek. Szinte a szemük előtt, szinte a semmiből született meg egy új nyomozási irány érdekes terve, új, váratlan verzió, amely azonnali ellenőrzést követelt, s egyben komoly reményekre is jogosított. Amikor közös erőfeszítés révén születik ilyen verzió, egyesítve valamennyiük gondolatait, sejtéseit, és javaslatait, akkor az ilyen feltételezés szokatlanul fellelkesíti az embereket, és olykor még a kudarcát is - mert ki és mikor van biztosítva ellene? - valamennyi lehetőség kudarcaként az ügy bukásaként fogadják. S olyankor aztán mindenki feladja a küzdelmet. Ez mintegy a másik oldala a kezdeti lelkesedésnek.

Ez a gondolat rögtön felvillant Otkalenko fejében, s már éppen mondani akart valamit ezzel kapcsolatban, de Cvetkov megelőzte.

- Egyelőre ne nagyon örüljeteK, kedveseim - jegyezte

meg borúsan. - A mi munkánkban az a legfontosabb, hogy soha nem szabad mindent egy lapra föltenni. Itt még rengeteg a „ha”, ezt ne tévesszék szem elől. Ha hárman vannak, ha együtt repültek el, és végül, ha egyáltalán elrepültek, és nem utaztak el, mondjuk vonattal, ha...

- Ha egyáltalán jövevények és nem moszkvaiak - egészítette ki Otkalenko.

- Úgy bizony - helyeselt Fjodor Kuzmics. - Ha egyáltalán idegenek. És mégis - nevette el magát, és megfenyegített valakit a szemüvegével -, és mégis teljes mértékben megfelel munkahipotézisnek, amit érdemes alaposan ellenőrizni. Végig. Tehát, kedveseim, holnap reggel szíveskedjeteek hozzálátni. Most pedig osszuk el a feladatokat, döntsük el, ki hová menjen.

A karosszékkal együtt odafordult a háta mögött felüggesztett vasúti és légi menetrendhez, és az orrára illesztette a szemüvegét.

- Tessék, nézzétek - mondta az ujját végighúzta az Aeroflot menetrendjén. - Kezdjük rögtön az ábécé elején, Bakuval... Írd - fordult oda Otkalenkóhoz. - Itt nemcsak az indulási idő a fontos, hanem a repülőtér is. Tehát, Baku. Az első déli irány...

A munka egyáltalán nem bizonyult könnyűnek. Rengeteg járat volt, a legkülönbözőbb időpontokban, repülőtér pedig kettő: Domogyedovo és Vnukovo. Ez is bonyolította a dolgot. Ekkor a kerületi kapitányság egyik munkatársa, a fiatal, életvidám, vörös hajú Szasa Rudnyev - a híres omszki nyomozótisztiszi iskola volt növendéke kijelentette - mintha csak jó hírt közölne - hogy hozzávetőleges számításokat végzett, és ha minden gépre átlagosan száz utast számítunk, akkor körülbelül háromezer repülőjegy ellenőrző szelvénytömbjét kell átvizsgál-

ni, amelyeken föl van tüntetve az utasok családi neve, és a személyi igazolványuk száma.

- Hogyha valamennyien nekilátunk, mondjuk tízen - fejezte be Szasa -, akkor ez összesen három repülőgép fejenként. Semmiség az egész. Hat ember Domogyedovóba, négy Vnukovóba. És állandó telefonösszeköttetés, a csoport parancsnokával, Otkalenkóval - tette hozzá huncut pátosszal.

- Egy nap kevés, legalább másfél napot kell ellenőriznünk - javította ki tárgyilagosan Igor, tudomást sem véve Szasa tréfás hangneméről. - A bűncselekmény végrehajtásának a napját, pontosabban a nap második felét és az egész következő napot. Mi a véleménye, Fjodor Kuzmics?

- Egyetértek - bólintott a parancsnok, és a telefonkagyló után nyúlt. - Mindjárt biztosítom nektek a terepet a munkához: - Az íróasztalfiókból agyonhasznált telefonkönyvet vett elő, lapozgatni kezdte a sűrűn teleírt oldalakat, és amikor megtalálta, amit keresett, tárcsázni kezdett. - Halló! Nyemcsinov elvtárs?... Üdvözöllek, Szergej Ignatyevics. Itt Cvetkov a bűnügyi rendőrségtől, ne haragudj a háborgatásért. Nem felejtettél el?... Kár. Ránk jobb minél ritkábban emlékezni... Amint látod, mi se felejtettünk el. Megmondom, miről lenne szó. Szükség van rá, hogy a fiaim egy-két napig ott dolgozzanak nálatok.

Fjodor Kuzmics részletesen ismertette az elvégzendő munka egész menetét, természetesen anélkül, hogy a célját említette volna, és megbeszélte, hogy a bűnügyi rendőrség munkatársai másnap reggel egészen korán jelentkeznek a repülőtéren, ahol külön szobát bocsátanak a rendelkezésükre, és minden anyagot előkészítenek. Ezzel a beszélgetés Vnukovóval be is fejeződött, és Fjodor Kuzmics már Domogyedovót hívta.

Az utolsó megbeszélés befejeztével Fjodor Kuzmics szigorúan mondta:

- Itt most az a legfontosabb, kedveseim, hogy az akció minden résztvevője érezze a felelősséget. Mindenki. Ha valaki is elnéz vagy nem vesz figyelembe valamit, az egész akció kudarcot vall. Kérem, hogy ezt ne felejtsék el. Az eddig ismerteknek figyelmessé kell tenni benneteket. Egy szó, mint száz, ezeket az ellenőrző szelvényblokkokat nemcsak úgy egyszerűen kell átnéznetek, hanem vérbeli, fővárosi nyomozóként. Megértettétek?

A feladat mindenki számára világos volt, és a vidám lelkesedést bizonyos aggodalom váltotta fel.

És Fjodor Kuzmics még alaposan meg is tetézte ezt az aggodalmat. Rövid gondolkozás után, szemüvegével parancsolóan kopogtatva az íróasztalon így szólt:

- Most pedig vegyük a másik lehetőséget. A „jövevények” verziót - egyelőre nevezzük el így - igen komolyan végig kell vinni. És ha mondjuk nem repülőgéppel hagyták el Moszkvát, hanem vonaton? Előfordulhat ez? Természetesen, kisebb a valószínűsége, ezzel egyetértek. A repülő gyorsabb. De a vasutat ilyen egyszerűen kizárni mégsem szabad. Hogyan tudnánk ezt ellenőrizni? Ezt át kell gondolni. Ebben az esetben persze nem maradnak meg semmilyen ellenőrző szelvényblokkok, sem személyi számok. De azért ne siessük el a következtetéseket. Hogyha a betörés után nyomban elutaztak...

- Azaz este vagy éjszaka - határozta meg közelebbről Otkalenko, miközben a vasúti menetrendet tanulmányozta Fjodor Kuzmics háta mögött.

- Igen, igen - helyeselt Fjodor Kuzmics. - Vagyis, kedden, a betörés napján.

- Vagy a következő napon, szerdán - mondta ismét Otkalenko.

- Vagy szerdán - értett egyet Fjodor Kuzmics. - Ak-

kor, ezek most éppen csak megérkeztek. Hiszen bárhová utaztak is, legalább huszonnégy órára szükségük volt, ha nem negyvennyolcra. Mondjuk, Jerevánig. Ez nem kétórás repülőút. Huszonnégy óra alatt igencsak szemet szúrhatnak a kalauzoknak. És ezek nem csöndes fiúcskák, útközben nem könyvet olvastak, hanem inkább verték a blattot, italoztak, és feltehető, hogy valamilyen rendbontást követtek el. Éppen ezért a kalauzok bizonyosan emlékeznek rájuk.

- Ez biztos — helyeselt valamennyiük nevében Suhmin, és nagyot sóhajtván így fejezte be szavait: - Beszelnünk kell a vasutasbrigádokkal, ez is elkerülhetetlen.

- Meg kell tudni, mi most a helyzet a Moszkvában váltott vonatjegyekkel, kezdődik a nyaralási szezon. - Fjodor Kuzmics Suhminra pillantott. - Ezt a vonalat neked kell kézbe vened. Nemhiába sóhajtoztál. Két napra még odaadom neked Otkalenko embereit. Azonnal neki kell veselkedni a dolognak. És különösen te, Suhmin tartsd nyitva a szemed. Ti nem papírokat fogtok nézegetni, hanem emberekkel beszéltek. Magad is megérted. Körültekintően beszélgetsetek, segítsetek emlékezni nekik.

A fontos megbeszélés ezzel befejeződött.

Másnap azután kezdetét vette a tébolyult iramú munka.

Otkalenko csoportjának egy része, Igor vezetésével megérkezett Vnukovóra. Már várták őket. Mindazok, akik ismerték Fjodor Kuzmicsot, komolyan vették a telefonhívását.

A szobában, amelybe bevezették őket, két sorban íróasztalok sorakoztak, és a bűnügyiek egyenként melléjük telepedtek, mint az iskolások az osztályban. Aztán néhány fiatal lány az Aeroflot csinos egyenruhájában, vé-

kony zsineggel összekötözött jókora ellenőrző szelvényblokk kötegeket hozott be, valamint az egybefűzött utasjegyzékeket is, amelyeken szintén fel volt tüntetve az utasok családi neve. A lányok, őszintén szólva, szívesen vették volna, hogy egy kicsit elidőzzenek és elcsevegjenek ezekkel az érdekes fiatalemberekkel, akik egy olyan különös és titokzatos intézménytől érkeztek, mint a Moszkvai Bűnügyi Rendőrség. De a csoport parancsnokának komor pillantása még a legbátrabbakat is elriasztotta a kapcsolatteremtéstől.

Amikor a távozó lányok mögött végre becsukódott az ajtó, Otkalenko fölállt az íróasztala mellől, hogy az asztalán tornyosodó papírcsomagok ne takarják el, és tagoltan így szólt:

- Figyelem, barátaim. Most szép lassan átvizsgáljuk ezeket az ellenőrző szelvényeket. Különösen a számokat figyeljétek. A számoknak sorban kell követniük egymást. A csoport valószínűleg három emberből állt. A továbbiakban ne feledjétek el semmit abból, amit tegnap Fjodor Kuzmics mondott. És ne feledjétek: a legkisebb gyanú is megállást és tisztázást követel. A legkisebb a legjelentéktelenebbnek tűnő is. Ne szégyelljétek, hívjatok és szóljatok a többieknek is. Ez a munka legfontosabb pontja. Van valamilyen kérdés?

Egyelőre semmilyen kérdés nem volt.

- Kezdjük - mondta Igor, és leült az íróasztalhoz. - Gyertek sorban. Mindenki vegyen el hat csomag ellenőrző szelvényt a hozzájuk tartozó utasjegyzékkel.

A kezdeti járkálás és kisebbfajta kapkodás után nagy csend állt be. Mindenki elmélyedt a munkában, csupán a papírlapok zizegése hallatszott.

Egyik óra telt a másik után, a fáradtság is egyre jobban erőt vett rajtuk, de a még ellenőrizetlen szelvényblokkok halmaza az asztalokon úgy tűnt, nemhogy fogyott, ha-

nem érthetetlen módon mintha szaporodott volna. Végre, amikor már káprázni kezdett a szemük a tengersok rosszul olvasható számtól meg betűtől, Otkalenko szünetet rendelt el. Zajosan álltak fel az íróasztaloktól, s ki egyenesítették elzsibbadt hátukat, lábukat. A nyitott ablak mellett csoportba gyülekezve rágyújtottak. A távolban, a repülőtéren, hatalmas gépek látszottak, idehallatszott a motorok távoli dübörgése. A kéklő égre ferde fehér csíkot húzott egy imént fölszállt repülőgép.

- Hű, de elrepülnék most valahová! - mondta irigykedve Szasa Rudnyev, ahogy tekintetével követte a kéklő végtelenben lassan eltűnő ezüstfehér kis pontot. - Szerettem az ismeretlen országokat, városokat. Azt hiszem, rossz foglalkozást választottam.

- Jelentkezz az Interpolhoz! - tréfálkozott jóindulatúan valaki. - Az egész világot becsavaroghatod.

- Egyelőre nincs felvétel. Ha a csibészeink külföldre is ellátogatnak, akkor majd mi is utánuk vetjük magunkat. Különben remélem, hogy erre nem fog sor kerülni.

- No, akkor kérd magad az össz-szövetségi nyomozókhoz, náluk is eljuthatsz más városokba.

- Még fejlődnöm kell. Ha csak Otkalenko elvtárs elő nem léptet.

- Rögtön - nevetett Igor -, ha ezt a bandát megtalárod, akkor azonnal.

- És lakást is ad? Mert már nem bírom ki az anyósommal egy fedél alatt. Ez a stresszhatás már a munkámon is érződik.

- Kitüntetést kapsz.

- Először inkább lakást - rázta meg a fejét makacsul Rudnyev. - Annál inkább, mivel már négy éve ígérik.

- Ahogy óhajtod - felelte nevetve Igor. - Gyere át hozzánk. Nálunk mindenki kap lakást, aki kér.

- Tudom én, hogy megy az nálatok - legyintett re-

ménytelenül Rudnyev. - Csak szövegelnek. De lakást hamarabb kapok a kerületben.

- No, rendben van. Fejezzük be - jelentette ki Igor. - Vége a cigarettaszünetnek. Különben még teljesen meg-lágyítjátok a szívemet. - Utoljára még egyszer figyelmez-tette őket: - Fiúk, ha lehet, minél figyelmesebben.

És Rudnyev mintha valóban elhatározta volna, hogy megszerzi az óhajtott lakást. Tizenöt perc sem telt el, amikor magához szólította Otkalenkót.

- Nézze csak - mondta bizonytalanul. - Három jegy egymás mellett. S mind a három Szocsiba.

- Mikor repültek el?

- Szerdán. Indulás éjjel két óra húsz perckor. Ez az első járat szerdán.

- A jegyek ellenőrzése indulás előtt egy órával kezdő-dik - mondta elgondolkozva Igor. - Tehát éjjel egy óra húszkor. A jegyeket bizonyára előre megváltották. De addig még találkozniuk kellett a cinkosukkal, oda kellett adni neki a részét a rablott holmikból, s a többit elosztani maguk között. Mindehhez idő kellett. Csak a büntény napjának vége állt a rendelkezésükre, vagyis a betörés utáni idő. Igen, tehát szükségük volt időre és... helyre. És természetesen arra is, hogy el ne késsenek.

- Hol vásárolták a jegyeket? - kérdezte Igor Rudnye-vet.

Rudnyev arcán boldog-zavart kifejezés ragyogott, s hirtelen nem is értette, mit kérdezett tőle Otkalenko. Az asztalok felől mindenünnen izgatott, kíváncsi tekintetek szegeződtek rá. Igor úgy határozott, hogy lelohasztja ezt a nagy lelkesedést.

- Korán örvendezel - mondta keményen. - Három ember éjszaka elrepült Moszkvából. No és akkor mi van?

- Hogyhogy mi van? - kérdezte vissza Rudnyev.

- Mert tovább kell vizsgálni a dolgot - vágta el a vitát az előző hangnemben Igor, és a többiekhez fordulva hozzátette: - Folytassátok, folytassátok, elvtársak. Egyelőre még semmi se történt. - Majd ismét Rudnyevhez intézte szavait: - Azt kérdeztem tőled, hol vásárolták a repülőjegyeket?

- A repülőjegyeket? Mindjárt... - A vörös hajú fej az asztal fölé hajolt. - Itt vásárolták. - Rudnyev Otkalenkóra emelte a tekintetét. - A repülőtéren. Itt van a pecsét.

- Igen... igen... Tehát ha feltesszük, hogy ezt a hármat keressük... És a nevük?

- Az első Sz. M. Gorcsin, a második G. R. Varnavszkij, a harmadik pedig S. G. Goceridze.

- Aha. Tehát, ha ezek azok... akkor szükségük volt helyre... Különösebb kapcsolataik viszont nincsenek Moszkvában... Stop, stop... Valami itt kering az agyamban... A hely... A jegyek ellenőrzése éjjel fél egykor... a jegyeket bizonyára rögtön megváltották, ahogy iderepültek... Itt vették a repülőtéren... Érdekes... Nocsak, ellenőrizzük.

Igor fölemelte a telefonkagylót, rápillantott az üveg alatt fekvő repülőtéri telefonszámok listájára és tárcsázott.

- Adminisztráció?... Jó napot kívánok. Otkalenko százados vagyok, a bűnügyi rendőrség felügyelője. Jelenleg itt dolgozunk önöknél a repülőtéren... Hallotta? Nocsak. Különben ez most csak jó. Kérem, nézze meg a nyilvántartó könyvben, hogy nem tartózkodott-e önöknél három-négy napig és szerda éjjel nem repült-e el három utas... Nézze meg kérem, várok... Megvan? Tehát a családi nevük: Gorcsin, Varnavszkij, és Goce-ridze... Hogyan, hogyan?... Á, remek! Azonnal átme- gyek önhöz.

Igor a kagylót letéve tartózkodóan közölte Rudnyevvel:

- Itt voltak. Mind a hárman.

Saját találékonyságával elégedetten Igor körülnézett, s a többiek feszült pillantásai láttán, így szólt, miközben önkéntelenül Cvetkovot utánozta:

- Most az a legveszélyesebb, kedveseim, ha ezt az egészséget elhisszük, és lazítani kezdünk. A legveszélyesebb. Ezért én most elmegyek, ti pedig folytassátok a munkát, mintha mi sem történt volna. Még legalább két ilyen csoportot kellene kihorgásznunk.

Pár perccel később Igor már a repülőtér szállodájában volt, és ott ült az ügyeletes adminisztrátor szobájában. Az emelet ügyeletes, egy rendkívül csinos, enyhén kifestett, izgatott fiatal hölgy, és a szobaasszony, egy idősebb, köpenyes nő, ugyanarról az emeletről, egymás szavába vágva mesélt arról a három szállóvendégről, aki szombattól kezdődően négy napig náluk lakott. Kosárszámra hagytak maguk után üres üvegeket, csikkeket, ételmaradékot, zsineget, csomagolópapírt és üres dobozokat. Az egyik doboz műanyag teteje még mindig ott feküdt az asztalfiókban az ügyeletesnél. Az adminisztrátor fölszaladt érte a szobájába. Közben a szobaasszony elmondta, hogy a kérdezettek valamennyien aktatáskával érkeztek, és annyi bőrönddel távoztak, hogy az kész örület. Ő éppen szolgálatban volt, amikor elmentek.

- És azon az estén hármában jöttek meg? - kérdezte Igor. - Vendégük nem volt?

- Vendégük?... Várjunk csak, várjunk!... De volt vendégük. Valaki elkísérte őket.

- Emlékszik rá?

- Nem - mondta csüggedten a szobaasszony. - Miért is emlékeznék rá? De meg különben is csak a hátát láttam. Jó magas volt. Esőkabátban. Drapp esőkabátban.

Ekkor visszatért az emeleti ügyeletes. Kezében műanyag doboztetőt szorongatott, amelynek a sarka le volt törve. A doboztető aljára valamilyen szöveg volt rányomva, fölötte pedig egy dús tollazatú vörös kakas helyezkedett el, fején cilinderrel. A kakas dühösnek látszott, tollát fölborzolta, szeme csillogott, csőre ragadozó mód kitátva. Két hatalmas, pelyhes lábán hosszú, harci sarkantyúk meredtek félelmetesen. Erről a kakasról szinte nem tudta levenni az ember a szemét.

- E miatt a madár miatt nem dobtam el ezt a doboztetőt - mondta mosolyogva az ügyeletes.

De Otkalenko csupán valami tompa fájdalmat érzett a mellében a kakas láttán, s egy pillanatnyi ernyedtséget.

- Spekulánsok - legyintett. - Ez a kakas valamelyik francia cég márkajelzése, csak nem emlékszem, melyiké.

- Ahá! - kiáltott föl az ősz hajú, rózsás arcú adminisztrátor, akinek borotvált, redős tokája alatt csokornyak-kendő virított. - Nálunk ezeknél különb figurák is megfordulnak néhanapján. Elég rájuk nézni. Az arc - a csalás és a bűn naplója, ahogy egy író mondta. Például két nappal ezelőtt szintén volt itt egy kompánia. Ezek is hárman voltak. De emezek legalább - a kakasos doboz felé biccentett - mégiscsak komolyabb emberek voltak.

- Megvan az ilyen komoly emberekről a véleményem! - csattant föl megvetően az emeletügyeletes. - A többi vendég szeme láttára rám akaszkodtak. Behívtak a szobájukba. Azt állították, hogy születésnapjuk van.

- Önnek nehéz nem udvarolni, Vera Feodoszjevna - jegyezte meg gálánsan az ősz adminisztrátor.

- Ugyan, hagyja! Hiszen vannak rendes emberek is.

- No, természetesen! A többség az! A túlnyomó többség! - kapott észbe az adminisztrátor. - Például nemrégiben is egy együttes érkezett hozzánk Minszkből. Négy napra. Milyen csodálatos fiatal emberek voltak! Emlék-

szik, Vera Feodoszjevna? - fordult oda a kellemes emlékektől piruló emeletügyeleteshez.

- Az előbb elkezdett valamit - emlékeztette Igor az adminisztrátort. - Szintén hárman voltak...

- Hárman? Mit is akartam mondani?... Ja, igen! Rendkívül kellemetlen alakok voltak. Egyikük, igaz, már benne volt a korban, a másik kettő viszont, tudja, afféle kártékony suhanc. Igen, igen! Én természetesen rögtön felfigyeltem rájuk. Én egy pillanat alatt kiismerem az embereket. Olyan szemem van az emberekhez, akár a röntgen, erre szavamat adom. Ne csodálkozzék rajta! Hiszen huszonöt éve vagyok szállodai dolgozó. És a legjobb szállodákban, no meg a kevésbé jókban... No de miért emlékszem rájuk? - Megdörzsölte a homlokát, és elmosolyodott. - Tudja, azt mondják: „A szklerózis... nagyszerű betegség: semmi se fáj, és mindennap hoz valami újat.”

Valamennyien fölnevettek. Aztán Igor ismét emlékeztette az adminisztrátort:

- Valamit el akart még mesélni arról a bizonyos hármasról.

- Jaj, most már emlékszem rájuk - mondta Vera Feodoszjevna. - Elég jóképű fiúk voltak, olyan huszonötéves formák, az egyikük bajuszt viselt.

- Fiatalabbak, fiatalabbak - hadonászott mind a két kezével az adminisztrátor. - Talán ha huszonkét évesek lehettek, és az egyik még fiatalabb. Manapság már az ilyenek is szakállt hordanak.

- Hát aztán? - kérdezte Igor.

- Megmondom. A suhancok közül az egyik például azt ajánlotta - nem többet és nem kevesebbet -, hogy vegyek meg tőle egy „Pavel Buret” aranyórát.

Mialatt Loszev Vityka Korotkovval beszélgetett, Filipenko századosnak sikerült kihallgatnia a verekedés két résztvevőjét - Nyaraló-Vologykát és Goskát, csúfnevén Köcsögöt. Filipenkónak ez a kihallgatás nem vette igénybe sok idejét. Az esemény a leghétköznapibbak közé tartozott: ahogy a jegyzőkönyvekben írják, „verekedés”. Mindketten ismert kocsmatöltelékek voltak, sűrűn, okkal és ok nélkül verekedtek. Ezért most lecsukni őket, mondjuk tizenöt napra teljesen hiábavaló: e tizenöt nap alatt is udvarokat kell felsőprögetniük és építkezési területeket kell tisztogatniuk. Akkor már inkább takarítsák azt a parkot, ahol alkalmazásban vannak, hiszen a büntetés nevelő célzata az adott esetben úgysem érvényesül, szóba sem jöhet, hogy megijednek, vagy szégyellik az effajta büntetést, és megbánják, amit tettek. Márpedig a büntett jellege más büntetést nem tesz lehetővé, amellet az elkövetők mindedig tiszták - egyik sem büntetett előéletű.

Szóval Filipenko, dörgő hangon alaposan kiosztotta mindkettőjüket, meg kell jegyezni, hogy mindez egy csepp sem ijesztette vagy szégyenítette meg őket, aztán mind a kettőt elzavarta. Az igaz, hogy előzőleg tisztázta mindkettőjük hivatalos adatait, és valószínűleg ez volt az egyetlen dolog, ami némiképp aggasztotta a két iszákost, mivel a lakóhelyük szerinti rendőrség régóta lemondott már róluk.

Mellesleg meg kell mondani, hogy ez a két fiatalember szemmel láthatóan és elég lényegesen különbözött egymástól.

Nyaraló-Vologyka tökéletesen lecsúszott ember volt. Akárhová lépett be dolgozni, becsületesen figyelmeztette jövődő főnökét: „Én, polgártársak, italos ember vagyok, épp ezért három hónap múlva biztosan el fognak zavarni. Ezt vegyék figyelembe, és eszerint intézkedjenek.

De gyógyítani ne akarjanak, a gyógyítás ellen tiltakozom." És valóban, három hónapnál tovább sehol se maradt meg. Mellesleg szólva Vologyka ritka becsületes ember volt. Életében soha semmit el nem tulajdonított, akár aranyat őriztethettek volna vele. Hogy nem ügyelt valamire, az megesett. De elvenni soha nem vett el semmit. Már inni se tudott sokat, egy pohárka vodka földhöz vágta, egy decitől pedig nyomban bárkivel verekedést kezdeményezett. Napi két deci vodkát, mint ismeretes, bármilyen fizetés biztosít, mi több, egy kis harapnivalót is hozzá; és Vologykának egyáltalán semmi másra nem volt szüksége. A „Nyaraló” csúfnév sem véletlenül ragadt rá. Télen Vologyka az egyik Moszkva környéki üdülőtelepen őrizte a lezárt nyaralókat. Ezzel maguk a nyaralótulajdonosok bízták meg; azzal, hogy Vologyka ott tartózkodott az üdülőtelepen, már biztosította a nyaralók őrzését, mivel nemcsak hogy egy tüt nem vett el, de mielőtt elfogyasztotta volna a maga két deci vodkáját, a nyaralókban módszeresen kikapcsolt mindent, amit ki kellett kapcsolni, és eloltotta, amit el kellett oltani, megette a kutyát - minden szezonban újat, amely hűségeseen vándorolt vele az üdülőtelep egyik nyaralójából a másikba -, és mindezek után nyugodt lelkiismerettel zuhant részeg önkívületbe valahol, valamelyik bejárat mellett az előszobában, a jóltartott kutya mellett, amely hálásan őrizte egész éjszaka őt és vele együtt a nyaralót is. Vologykával minden esztendőben megújították a szerződéseket a következő szezonra, mivel ezen az üdülőtelepen telente soha nem történt semmilyen kellemetlenség, és mindezt misztikus módon Nyaraló-Vologyka szinte láthatatlan jelenlétének tulajdonították. A tavasz beköszöntésével azután Vologyka megkezdte „munkás” tevékenységét a városban, hol az egyik, hol a másik parkban, szilárdan lefoglalva magának a legalsó adminisztratív

lépcsőfokot, és becsületesen figyelmeztetve a vezetőséget a maga gyöngéjére, három hónapnál sehol se maradt tovább.

Ami Goskát, csúfnevén Köcsögöt illeti - ez a név mellesleg rendkívül sértette - ő szöges ellentéte volt Vologykának. Rendkívül gondosan ügyelt a külsejére. Ez természetesen az ő igényei és divattájékozottsága mellett, sok pénzbe került, amit - mellesleg ismeretlen módon -, meg is szerzett. Goska találékony és tevékeny fiatalember volt, s ezenkívül kérkedő és alattomos. Ez a karcsú és hajlékony fiú a maga nyílt arcával, kék szemével, hófehér fogú mosolyával és dús, hullámos szőke hajával először mindenkiben elkerülhetetlenül rokonszenvet keltett. Ehhez nagyon értett, különösen amikor hasznosnak találta a maga számára. Máskor viszont álmosan-lenéző kifejezés jelent meg az arcán, különleges esetekben pedig fürkésző-mohó vagy rosszindulatú lett, s ilyenkor arcának rokonszenves vonásai hirtelen megfoghatatlan módon mozgásba lendültek, s ennek eredményeként egy egészen más, visszataszító arc született.

Ha Nyaraló-Vologyka kizárólag annál az egyetlen oknál fogva verekedett, hogy nem itta meg a maga kétdecijét, hanem csak egy deci vodkára futotta, úgy Goskának sokkal nagyobb számú oka volt erre. Megrövidítették az osztzkodásnál, becsapták a fizetségénél a szolgálataiért, vagy nem engedték, hogy keressen, elhappoltak előle valami zsíros üzletet vagy megbízatást, esetleg lecsaptak a kezéről egy lányt, akit ő szemelt ki magának. Ezenkívül Goska szerette közhírré tenni számtalan szerelmi kalandját, méghozzá a legszemérmetlenebbül, persze nagy többségükben ezek a lányok olyanok is voltak, akikről a társaság jó részének meg volt a maga véleménye. Szóval Goskának annyi oka volt a verekedésre, amennyit csak akart.

Legutóbb is okkal verekedett össze Nyaraló-Vologykával: a kompániának, akivel sülve-főve együtt volt, Vologyka, miután átlépte az egy decis határát, elmesélt valami fölöslegeset Goskáról, aki maga is jelen volt. Természetesen a verekedés elkerülhetetlenné vált. Filipenko századosnak mindezt, magától értetődően, nem sikerült megtudnia, persze nem is tűzött maga elé ilyen aprólékos feladatot.

Miután a verekedés részvevőit elzavarta, Filipenko bement az ügyeleteshez, aztán az egyik munkatársa állította meg néhány percre, majd ismét egy másik, így azután csak akkor ért oda a szobájához, amikor Loszev már befejezte Vityka kihallgatását, és már éppen a parancsnokhelyettes keresésére akart indulni; Filipenkót általában így nevezték.

- Nos, mi újság? - tudakolta vidáman a parancsnokhelyettes, ahogy belépett az irodájába és leült az asztal mellé, ahol az előbb Vityka foglalt helyet. - Kiszorítottad belőle?

- Még nem szereztem meg eléggé a bizalmát, így pontosabb. - Loszev hátradúlt a széken, s hosszú lábát kinyújtotta az íróasztal alatt. - De nekem úgy rémlik, hogy valamit nem akar elmondani, mégpedig azt, hogy miért figyelték éppen Suhmint. Ez rendkívül érdekes, és föltétlenül ki kell deríteni. Ki is derítem... No, rendben van. Nálad van valami?

- Semmi. Elzavartam mind a kettőt.

- Kik voltak?

- Helybeliek. Az egyik Vogyka, az alvilági neve: Nyaraló-Vologya. A másik meg Goska, a Köcsög.

- Köcsög? - figyelt föl Loszev.

- Igen. Miért?

- Azt hiszem éppen ő az, aki Vitykával együtt Suhmint követte. Régen elzavartad?

- Egy félórája.
- Ejnye! Most vajon hol lehet?
- Bárhol. A kapunál nem jelentette be.
- És hol lakik?
- Ezt tudjuk. Fölírtam. Szokolnyikiben.
- Sehol nem dolgozik?
- A vidámparkosokhoz tartozik, akik itt vannak nálunk a rakparton. Ott dolgozik, a hullámvasútnál, láttad?
- És most hol keressem, talán ott?
- Mit gondolsz!?! Jelenleg biztosan a szabadulását ünnepli. - Filipenko fölnevetett. - Most kutyával se találász rá.
- Legalább azt mondd el, milyen, mindenestre adj róla személyleírást.

Filipenko, amennyire tudta, leírta az elegáns Goska külsejét, de azt is megjegyezte, hogy kissé hunyorgó, égszínkék szemének gonosz, alattomos a tekintete.

- Figyelj ide, Vaszilij - mondta elgondolkozva Loszev, ahogy kinézett az ablakon. - Van egy ötletem. Ma este én...

Azzal Loszev röviden ismertette a tervét.

- A háborúban ezt úgy mondták: „magamra vonom a tüzet”, így gondoltad?
 - Pontosan. S ezzel leleplezni az ellenséget. Ez lenne hát a terv.
 - Veszélyes. Gondolom egyedül akarsz odamenni?
 - Másképp nem lehet.
 - És a biztosító csoport?
 - Ki van zárva, magad is megértheted.
 - Igen, igen, de mégis kéne.
 - Semmi szín alatt. Akkor már jobb, ha bele se kezdek.
 - Na igen... A főnökségnek jelented?
- Loszev fölnevetett.

- Minek nyugtalanítsam a főnökséget ilyen apróság-
gal?

- Hátha valamilyen más megoldást javasolnak.

- Nincs más megoldás. Ez az egyetlen és a legkedve-
zőbb. És különben is Vaszja, ne csúrd-csavard a dolgot.

- Nem csűröm-csavarom - sóhajtott fel Filipenko. -
Jobb lenne, ha magam mennék.

- Te itt várj rám. Lehet, hogy behozok valakit. Meg-
egyeztünk?

- Rendben, megegyeztünk.

- Akkor megyek. Este várj. Ja, igen! - kapott észbe
Loszev, ahogy felállt a karosszékből. - Engedd meg,
hogy előzetesen telefonáljak Suhminnak.

Tárcsázott. Suhmin természetesen nem volt a helyén.

- No jó - mondta Vitalij, és a helyére akasztotta a
kagylót. - Majd napközben megkeresem. Mindent pon-
tosan meg kell vele beszélni, mielőtt odadugnám az or-
rom.

Loszev úgy döntött, hogy bemegy a munkahelyére,
onnan könnyebben előkerítheti Suhmint. De már útköz-
ben, a földalatti peronján mást gondolt. Hirtelen új ötlete
támadt. Hiszen Vityka Korotkov ügye még távolról sincs
lezárva. És nem csupán azért, mert nem sikerült mindent
megtudnia, a fiú nem mindent ismert be, hanem mert
Vityka maga, az élete, a sorsa is fölkelte Loszev érdek-
lődését.

Lám ilyen ez a pokoli munka, amikor nem elég felgön-
gyölíteni egy bűnügyet, nem elég megelőzni, megakadá-
lyozni, hogy megtörténjék, hanem még azokra is gondol-
ni kell, akik készek megtenni, vagy már megtették. Hi-
szen ezzel a súlyos töréssel, a letartóztatással, a bírósági
ítéllettel nem ér véget ezeknek a fiatalembereknek az élete,
távolról sem ér véget.

Így lesz ezzel a Vitykával is. El fogják ítélni. De két,

három vagy mondjuk öt év múlva ő is, mint a hozzá hasonlók, végül ismét csak hazatérnek. Haza! És milyen lesz, amikor visszatér? S mikor kell megalapozni benne valami újat, valami jót, mikor kell ezt elkezdeni? Az ítélet után? A büntetőtáborban? Nem, nem. Vitalijnak már sikerült meggyőződnie erről. Az ilyen „újonc”, mint Vityka, a leggyötrőbb, a legrettenetesebb órákat nyomban az őrizetbe vétele után éli át. Számára az őrizetbe vétel iszonyú csapás. Erőszakkal kiszakították a megszokott életből. Hallatlan fájdalmat okozva szakadnak el azok a kötelékek, amelyek a régi élethez fűzték, omlik össze körülötte minden, s ő ott vergődik egyedül a romok között, a füstben, a porban fuldokolva, teljesen egyedül a magas, vastag fal mögött, s e pillanatban majdnem tébolyult agyában a legelkeseredettebb, a legsztelenebb gondolatok bukkannak fel. Csak ezután - Vitalij tudta ezt - kezdődik meg a lassú alkalmazkodás, az idomulás az addig nem tapasztalt nehéz körülményekhez. Először a tompa közöny jelentkezik, a sorsa iránti teljes közömbösség, amit majd újra aktivitás vált föl. Hogy milyen aktivitás? Ez nagy mértékben függ attól, hogyan viselte el valaki a letartóztatása utáni első órákat, napokat, mi vésődött be akkor rémülettől áthatott, izgatott agyába. Mert bármi bevésődhet. És ez Vitalijtól is függ. De ahhoz, hogy valakiért tenni lehessen valamit, elsősorban az szükséges, hogy megismerjük, és mindent megtudjunk róla.

Ilyen gondolatok foglalkoztatták Loszevet a földalatti lármás, nyüzsgő peronján, amikor befutott a szerelvény és kinyílt a kék színű kocsik ajtaja. Mi lenne, ha most rögtön elmenne Vitykához? Loszev az órájára pillantott. Ideje van. De az anyja még bizonyára dolgozik. Így még egyszerűbb a dolog: megnézheti az udvart, a házat, be-

mehet a lakásba, beszélget valakivel, körülnézhet, legalább láthatja Vityka húgocskáját.

Vitalij tudta mennyit elárul az emberről a lakása, természetesen annak, aki tud olvasni a környezetéből. A jövedelméről, a foglalkozásáról, az ízléséről, a szokásairól, az érdeklődési köréről, a jelleméről, de még a barátairól is. Szóval, még beszélni sem kell senkivel, csak egyszerűen figyelmesen szét kell nézni. Vitalij, amikor így szétnézett, olykor sokkal többet megtudott valakiről, mint amennyit az később elmondott magáról. Különben Vitalij számára soha semmilyen szemle nem helyettesíthette a személyes találkozást. Igor Otkalenkónak viszont a szemle egyes esetekben többet jelentett az embernél, a lényeg az volt, hogy jobban bízott a szemében, mint a fülében. „Az emberek becsapnak - mondta. - A tárgyak, a nyomok, a bűnjelek soha.” Vitalij számára elengedhetetlen volt, hogy beszéljen az emberekkel, szüksége volt a vitákra, beismerésekre, véleményekre. Természetesen előfordult, hogy becsapták, de sokkal több sikert ért el, a sikerek felülmúlták a kudarcokat. Most is éppilyen sikeres találkozásra számított.

Így aztán Loszev föld alatti útja alaposan megváltozott, és végül is a „Szokolnyiki” állomáson szállt ki a metróból. Itt trolibuszra kellett szállnia, amely hamarosan elvitte a keresett utcáig.

A tágas udvart, ahová betért, betöltötték az élénk gyermekhangok, az autómotorok zúgása, a sürgő-forgó emberek; az udvar közepén játszótér helyezkedett el, tele gyerekekkel, az új, sokemeletes ház egész földszintjét pedig egy áruházzal foglalta el, raktára az udvarra nyílt. Az áruház melletti átjáró egész hosszában törött és ép ládák kupacai halmozódtak, mellettük, az aszfaltozott bejárón pedig esetlen furgonok zúgtak, zakatoltak: ér-

keztek, tolattak, fordultak vagy megadóan egy helyben várakoztak nyitott ajtókkal.

A játszótér túloldalán, a hitvány bokrok ritkás sövénykerítésén túl még egy ház látszott, mindössze kétemeletes, meglehetősen öreg és kopott. A szeszélyes stukkódíszek itt-ott még megmaradtak a homlokzatán a fura és esetlen kis balkonokkal meg az első és második emelet lapos féloszlopaival együtt. A század eleji dekadens évek eme torzszülötte a „N^o-2. építmény” nevet viselte; ez volt, amit Loszev keresett.

A háznak egy bejárata volt: félhomályos, hűvös és visszhangos. A széles lépcső fölfelé vitt, a kicsorbult lépcsőfokok szélén még a szőnyegbefogó bronzkapcsok is megmaradtak.

Az első emeleten a lakások számozását szemügyre véve Loszev megállapította, hogy a legtávolabbi lakásra van szüksége. Az ajtókon függő lakónévjegyzékből ítélve ezek a lakások társbérletek voltak, több család élt bennük, így példának okáért Korotkovékhoz háromszor kellett csöngetni.

A magas, súlyos, filccel szigetelt ajtó azonnal kinyílt, jóformán még el sem hangzott a harmadik csöngetés. Vitalij egy fekete szemű kislányt pillantott meg a küszöbön, kezét és arcát valamilyen ragacsos anyaggal maszatalva össze. Csodálkozva emelte föl a fejét, hogy szemügyre vehesse Loszevet.

- Ilyen hosszút még sose láttam.

- Én Hosszú vagyok, te pedig Ljalka vagy, igaz? - mosolygott Vitalij.

- Igaz. A csúfneved is „Hosszú”?

„Milyen művelt gyermek” - gondolta nyugtalanul Loszev.

- Gondolod, hogy mindenkinek van csúfneve? - kérdezte.

- Nem - rázta meg a fejét a kislány. - Csak Vityka haverjainak.

- A mama itthon van?

- Nincs. Elment a boltba. Hozzá jöttél?

- Hozzá.

- Állj be a sor-ba! - kiáltotta vidáman s mintegy betanultan a kislány, és csengőn föl kacagott.

- Ki mögé? - kapcsolódott a tréfába Vitalij.

- Szeva bácsi mögé, oda bizony!

- Jó. Megengeded, hogy megvárjam a mamád?

- Menjünk - egyezett bele szívesen a kislány, és gondterhelten tette hozzá, nyilvánvalóan a felnőttek közül utánozva valakit: - Hál' istennek a szomszédok közül senki sincs a láthatáron, hogy a kolera essen beléjük.

- Már miért a kolera? - csodálkozott Vitalij, ahogy belépett a tágas előszobába, és becsukta maga mögött az ajtót.

- Szeva bácsi szokta mondani nekik.

- És Vitya?

- Nem, ő Szeva bácsinak mondja ezt. - Lehalkította a hangját, és megfenyegette az ujjával Vitalijt. - De aztán erről senkinek egy szót se. Mert Szeva bácsi verekedni fog.

„Vidám egy helyzet - gondolta Vitalij. - S ennek a csöppségnek mindenről tudomása van.”

Közben a kislány bevezette a szobába, amely rögtön ott volt a bejárati ajtó mellett. A szoba jókora volt, egyetlen széles ablakkal. Hatalmas ruhásszekrény osztotta két részre, s ezt a két részt a szoba többi részétől sűrű sötét függöny választotta el, ily módon közös nappalira és két hálóra osztva.

- Te hol alszol? - kérdezte Vitalij, s az asztalhoz telepedett.

- Itt ni, az asztal mellett - felelte a kislány, és a székre

fölmászva nekilátott a lakmározásnak egy dzsemesüveg-
ből - bizonyára ezzel maszatotha össze magát.

- A mama megengedte, hogy most édességet egyél? -
kérdte szemrehányóan Vitalij.

- Há! - nevetett föl gúnyosan Ljalka, pontosan úgy,
ahogy reggel Vityka nevetett. - Ehhez neki semmi köze
sincs. Úgy ám. Kapiskálsz?

Vityka szavait ismételte.

- Mit kéne kapiskálnom? - mosolygott Vitalij.

- Csak azt, hogy ezt Vityka vette nekem. Kérsz?

- Köszönöm, nem kérek.

A kislány, ahogy a kanál után nyúlt - úgy látszik
szükségesnek tartotta, hogy másra terelje a vendég figyel-
mét - megkérdezte:

- Félsz a macskáktól?

- Nem.

- Én se. De Ritkának olyan macskája van, hogy attól
megijednél. Tiszta fekete, a szeme villogó, és az egyik füle
tépett. Jó lenne tudni, fiú vagy lány.

Vitalij közben észrevétlenül szemügyre vette a szobát.
A hosszú függöny most félre volt húzva, hogy a nappali
fény a szoba másik részét is érje. Látható volt, hogy az
egyik hálórészben, a széles flaneltakaróval hanyagul le-
terített matracon valószínűleg az anya aludt maga -
bizonyára ideiglenes - élettársával, a szekrény mögötti
részben pedig Vityka, egy négy lábú kereten elhelyezett
keskeny matracon, amit szintén letakartak. A szekrény
hátoldalán - az ajtaja az anya hálórésze felé volt fordítva
- vállfán Vityka kék kimenőöltönye lógott, és mellette
egy sorban, három különböző nagyságú fénykép volt
rajkszöggel felerősítve. Vitalij szemügyre vette a fényké-
peket: a legnagyobb képen egy futballcsapat látszott,
meccs után, a játékosok első sora guggolt, a másik sor

mögötte állt, előttük a földön csillogó kupa. A fiúk arca csak úgy ragyogott a boldogságtól.

- Hol van itt Vityka, tudod? - kérdezte Vitalij a fényképre mutatva.

- Mindjárt megmutatom - mondta fontoskodva Ljalka a kanalat nyalogatva, s lecsúszott a székről.

A kislányt követve Vitalij is odament a fényképhez. Az egészen kicsi, „igazolványkép” nagyságú fotográfián, amit messziről nem látott jól, egy lány látszott. A fényképet Vityka, ki tudja, miért, vastagon bekeretezte feketével, a tust egyenesen a szekrény hátlapjára kente. „Mehalt ez a lány, vagy mi?”, gondolta értetlenül Vitalij.

- Ez itt Vityka. Nézd meg - mondta Ljalka, miközben lábujjhegyre állt, és maszatos ujjával a fényképre bökött.

És Loszev nyomban ráismert a fiúra, a második sorban álló futballisták között, bár egyáltalán nem volt könnyű ráismerni. Vityka a képen a két mellette álló társa vállát átölelve olyan boldognak, olyan felhőtlenül gondtalanak látszott, olyan magával ragadóan nevetett.

A fényképek csak a felső szélükön voltak a szekrényhez rajzszögezve, ezért ahogy Vitalij fölemelte a képet, el tudta olvasni a hátára írt szöveget: „Viktor Korotkovnak. Az NB II-es »Szokol« futballcsapat a városi tanács testületének kupájával. Sok sikert, Vityka. V. P. Szokolov edző. 1978. szeptember.” Vitalij igyekezett szóról szóra megjegyezni ezt a szöveget. Ha szükség lesz rá, megkeresi ezt a testületet és az edzőt is. Az edző biztosan emlékezni fog Korotkovra, hiszen nem telt el olyan sok idő azóta, hogy a csapat megnyerte a kupát.

- És ki ez a lány, ismered?- Vitalij a gyászkeretes kicsi fényképre mutatott.

- Persze hogy ismerem. Kátya.

- És mi történt vele, meghalt?

- Mit képzelsz? - nevetett Ljalka. - Vitya egyszerűen csak lemondott róla.

- Összevesztetek?

Ljalka feleletképpen vidáman énekelte:

- Nem tudom, nem tudom, de amit akarsz, kitalálom. Tra-la-la, tra-la-la... - a kislány keringeni kezdett az asztal körül, s közben tapsikolt. Majd megkérdezte: - Meg tudsz fogni?

- Nem - felelte komolyan Vitalij. - Feldöntöm a szekrényt, az asztalt, a széket, kitöröm a lábam, te pedig elfutsz.

Ljalka felkacagott.

Vitalij fölemelte a kicsi fényképet is, de azon nem volt írás. A harmadik fényképet valószínűleg a parkban készítették, egy szabad térségen, a fantasztikus szerkezetű vidám parki hullámvasút kerítése mellett, a masina felső része a képen nem is látszott. Vityka szájában cigaretta lógott, ahogy a dróthálós kerítésnek támaszkodva állt, s mellette bohóckodva görnyedezett egy másik fiatalember. Látszott rajtuk, hogy részegek; ahogy belenéztek a lencsébe ostobán és pimaszul röhögtek. A boldog futbalisták fényképe mellett ez a fénykép a vidámság paródiájának látszott. Mind a két fiú kellemetlen érzéseket keltett, bár nagyon elegánsan voltak öltözve, különösen a második, akinek dús, hullámos szőke haja volt. Bőrrel díszített, drága farmernadrágot és nyilván tengerentúlról való, csíkos, kihajtott gallérú trikót viselt, ferde csillagokkal a hasán. Vitalij ezt a fényképet is fölemelte. A hátoldalán ez állt: „Gosa és én a munkapadnál. Hátul a Szakállas, az a szemét.” Vitalij újra megnézte a fényképet és valóban, az emberek között, a kerítésen túl észrevett egy középtermetű, szakállas, sötét ruhás, aktatáskás férfit, aki dühösen nézte a lencse előtt álló fiúkat.

Ebben a pillanatban az előszobában csapódott a bejá-

rati ajtó, s a szobába tarka ruhás nő lépett be, kezében nehéz táskával. Vitalij nyomban észrevette, milyen fiatalnak és vonzónak látszik, milyen gyorsak, könnyedek a mozdulatai, s az alakja is milyen karcsú, szinte lányosnak mondható. Festett, világosszőke haja a vállára omlott, telt ajka kifestve, izzó barna szeme kihívóan néz az ismeretlen, nyurga fiatalemberre, aki nem tudni, hogy került ide.

- Maga mit akar itt? - kérdezte a táskát a székre helyezve.

- Téged vár, vár, vár - közölte vele pajkosan Ljalka.

- Mars ki a folyosóra, szaporán - parancsolt rá az anya.

- Korai még a folyosóra menni - felelte pimaszul Ljalka, és két kézre fogta a dzsemesüveget. - Hátha azért jött, hogy megbüntessen.

- Te nyomorult! - csattant fel dühödten a nő, és arca nyomban megcsúnyult. - Csak megkeserítéd az életem, te! Kifelé, amíg el nem verlek! Én mindjárt...

Ljalka a dzsemesüveget magához szorítva, hanyatt-homlok rohant az ajtó felé.

A nő fáradtan felsóhajtott, az ajka remegett.

- Jó napot, Vera Ignatyevna - köszöntötte Loszev, amennyire tudta, együttérző hangon. - Úgy látom nehéz magának ezzel a gyerekkel. Bocsásson meg, lehet, hogy rosszkor jöttem.

- Á! Hozzám mindig rosszkor jön, akit nem magam hívok - a nő gyors, figyelmes pillantást vetett rá, összevont szemöldöke alól. - Valahogy nem emlékszem magára, bár szemrevaló férfi - tette hozzá gunyorosan. Határozott léptekkel bement a kuckójába, és megállt a szekrényajtóra csavározott tükör előtt; végigsimította testére feszülő ruháját, megigazította a haját, természet-

sen mindezt úgy, hogy Vitalij is szabadon gyönyörköd-
hessen benne.

- Nem emlékezhet rám - mondta Vitalij. - Eddig még
nem találkoztunk. Viktor ügyében jöttem magához.

- Felnőtt, magáért felel - vágott a szavába közömbö-
sen Vera Ignatyevna, miközben tovább nézegette magát
a tükörben, s a ruháját húzgálta, simogatta a hasán meg
a csípőjén.

- Bajba került - folytatta Vitalij. - Segíteni kell rajta.

- Ő maga a hibás, ha így van. Én, megtettem érte, amit
tudtam. Apa nélkül neveltem föl. Itt az ideje, hogy én is
éljek egy kicsit. Mert különben hamarosan még csak rám
se néz senki, mi a véleménye?

Kacéran félrehajtotta a fejét, úgy nézett Vitalijra.

- És Szeva bácsival maga hordja majd neki a csomago-
kat a börtönbe? - robbant ki visszatarthatatlanul a dü-
hös kérdés Vitalijból.

- Ahá, most már értem, hogy honnan jött! - Az asz-
szony dühösen feléje fordult, és csípőre tette a kezét. - Az
én életemben akar turkálni, igaz? A drágalátos szomszéd-
ok panaszkodtak, ugye? Tudom, tudom én, maguknál
itt minden második besúgó! De nem fog sikerülni!

- Nem magáról van szó - tiltakozott Vitalij. - Azért
jöttem...

- Tudom én, hogy miért jött! Vityka csak ürügy, aztán
Ljalkával, ezzel az átokkal folytatja majd, hogy úgy-
mond, rosszul nevelem a felnövekvő nemzedéket -
mondta gúnyosan. - És mindent rám ken. Hogy rossz
anya vagyok, és feleségnek is pocsek. De azt, hogy milyen
szerető vagyok, nem tudod, ugye? Nem is fogod megtud-
ni, ne is sündörögj körülöttem, jobb lesz. Nézd csak, a
kis ügyeskedőjét.

- Várjon csak, Vera Ignatyevna - próbálta megnyug-
tatni az asszonyt Loszev. - Mindjárt megmagyarázok

magának mindent. Úgy kell tanácskoznunk egymással, mint...

-A magafajta először mindig tanácskozik, azután huss, be a szoknya alá. Tudom! Képzett vagyok!

- Rendben van - nevetett Loszev. - Akkor először bemutatkozom. Mert maga úgy nekem esett, hogy még erre sem volt időnk.

Az asszony azonban nem hagyta, hogy megnyerje magának.

- Nekem nem is kell megismerkednem veled. A marokban vagy! Az ilyen kan kutyákat...

- Vera Ignatyevna, én a rendőrségtől jöttem magához.

- Hah, de megijedtem! Ott tán nem férfiak vannak? Tudod, hogy onnan kik futkostak utánam?

Vitalij előtt világossá vált, hogy minden hiába. Süketek beszélgetése volt ez, mindegyikük mondta a magáét.

- Vizontlátásra, Vera Ignatyevna - búcsúzott Loszev. - Sajnos, ez a beszélgetés nem sikerült. Elhalasztjuk egy másik alkalomra.

A folyosón Vitalij észrevette Ljalkát és mellette egy nőt, valószínűleg a szomszédasszonyt, aki vizes törülközővel tisztogatta a gyerek kezét és arcát. Az asszony dühös pillantást vetett Loszevre, és haragosan mondta:

- Legalább a gyerekre tekintettel lehetnének. Tönkreteszik a kislányt.

- Aha, tönkre - ismételt készségesen Ljalka. - Mehetek sétálni, Maruszja néni?

Vitalij nem tudta, mit válaszoljon, és lesietett a lépcsőn.

A hatalmas, napfényben ragyogó udvar közben tovább élte a maga lármás, mozgalmas életét. „Mindjárt ide jön ki sétálni Ljalka...” És Loszev egész úton, amíg be nem ért az osztályra, erre a kislányra gondolt.

Vitalij már a munkanap végén ért be a munkahelyére.

Szerencsére Suhmin a helyén volt, mert különben el kellett volna halasztani a kigondolt tervet.

Pjotr nyomban megértette Loszev elgondolását, és a tőle megszokott lelkesedéssel kapcsolódott be a végrehajtandó akció tervének kidolgozásába. Mindenekelőtt arra volt szükség, hogy a legapróbb részletekig visszaemlékezzen arra az útvonalra, amit akkor este a parkban Nymával megtettek.

- Tehát nézzük csak - kezdte Suhmin, és látható élvezettel idézte fel azt az estét. - A főkapun mentünk be a parkba. Ott, ahol az a hatalmas szökőkút van, tudod? Az *Esti újság* azt írta róla, hogy...

- Tudom, tudom - szakította félbe türelmetlenül Loszev. - Tovább.

- Szóval megkerültük a szökőkutat... és megindultunk jobbra a sétányon. Ez egyenesen kivezet a rakpart-ra. Ott állnak azok a külföldről hozott hullámvasutak. Majd meglátod. Négy van belőlük. Hatalmasak, fényesek!

- Ismerem ezeket a játékokat. No és, felültetek rájuk?

- Á, csodát! Hatalmas sorok állnak előttük. Az egyiket még meg is számoltam. Több mint egy órát kell sorban állni, hogy aztán három és fél percig élvezhesd. Nincs értelme. Nyina azt mondta...

- És elmentetek?

- El. Az oldalsétányon mentünk, a kis koncerttér mellett. Rácsos léckerítése van. És dobogó is van a zenekar számára. El tudod képzelni?

- Megközelítőleg.

- Megtalálod. Egy fiatalokból álló dzsesszegyüttes játszik, és egy lány énekel, igaz nagyon rekedt a hangja. Igen. Aztán továbbmentünk... - Pjotr töprengően összeráncolta a homlokát, megdörzsölte, aztán a tekintete

hirtelen felélénkült. - Várj egy percet - mondta. - Rögtön tisztázunk mindent.

Pjotr fölkapta a telefonkagylót, gyorsan tárcsázott és így szólt:

- Legyen szíves, Nyina Obrucsevát... Nyinocska? Én vagyok. Komoly dologról van szó... Nem, becsületszavamra. Emlékezni kell történelmi jelentőségű sétánk minden lépésére ott, a parkban. Emlékszel?... Persze, hogy én is - mosolygott Pjotr tele szájjal. - Tehát a hullámvasutat elhagyva az oldalsétányon indultunk el, ott játszott egy dzsesszzenekar is, emlékszel?... No, látod. Aztán mi mellett mentünk el?... A-a-, igazad van! A célövölde mellett! Teljesen elfeledkeztem róla - jelentőség-teljesen nézett Vitalijra, és fölemelte az ujját. - És aztán?

Emlékezetükben sorban felidéződött a kis pavilon az orvossal, nem messze onnét az asztalokon sokan sakkoztak, aztán a hosszú-hosszú ágyás a piros virágokkal, a fasor, a felolvasóhelyiségek, ahova Pjotr behúzta Nyinát, hogy megbizonyosodják, követik-e őket. Végül eszükbe jutott a vörös karszalagos ember is, akitől megkérdezték, hogy érhetik el a rendőrörsöt.

- Jól van, elég lesz - jelentette ki Vitalij. - Fejezd be ezt a telefonos szerelmi regényt. Minden világos.

Pjotr sietve elköszönt a lánytól, s ahogy a kagylót a helyére tette, elégedetlenül jegyezte meg:

- Halkabban is mondhattad volna. Mit jelent az, hogy „ezt a telefonos szerelmi regényt!”

- Jó, bocsáss meg - nevetett Vitalij. - Csak még egy kérdés: hol voltatok, amikor észrevetted, hogy követnek?

Suhmin elgondolkozva vakarta meg a tarkóját, és a mennyezetre bámult.

- Valahol a célövölde és a kávéház között - döntötte el végül is.

- No, ez minden - biccentett Vitalij. - Mennem kell. Vigyázz magadra.

- Jobb lesz, ha te vigyázol - felelte gondterhelten Suhmin.

Vitalij körülbelül akkortájt érkezett meg a parkba, mint Petyka Suhmin Nyinával.

Ahogy bement a főbejáraton, meglassította lépteit, s lassan sétálva megkerülte a hatalmas szökőkút szivárványló vízkupoláját, aztán a sétányon megindult a rakpart felé. Közben lustán nézegetett jobbra-balra, és egy dalocskát fütyörészett gondtalanul. De pár pillanat múlva már az a gondolat ötlött az eszébe, hogy helytelenül viselkedik, ha jámbor, dologtalan ögyelgőnek tette magát. És ha ezt elhiszik? Igaz, hogy Suhmin még csak nem is tette magát, valóban pihenő ember volt azon az estén, és mégis a nyomába szegődtek. Lehetséges, hogy véletlenül mentek utána, vagy valamelyik pillanatban a megszokottól eltérő magatartást tanúsított. Hogy mondta Vityka? „Ott szobrozott, ahol nem kell, és meresztette a gubóját.” De Vitalij nem tudja, mikor történt ez. És maga Suhmin sem vette észre. Tehát, Vitalijnak most állandóan szokatlanul kell viselnie magát, hogy felfigyeljenek rá.

Így Loszev kényelmesen és lustán sétálgató emberből fürkészőn kíváncsi és szemmel láthatóan rendkívül tolazkodó fickóvá alakult át, aki már menet közben mindent vizslatva szemügyre vesz, összevissza szaglászik, és közben ügyetlenül azon igyekszik, hogy ezt a tevékenységét elleplezze.

Ily módon végighaladt az egész sétányon, de itt senki se szegődött a nyomába. Vitalij kiért a rakpartra, ahol a tágas térségen a különös pályájú hullámvasutak sorakoztak, s a nép csak úgy tolongott körülöttük. A hullámvasutak közül Vitalij nyomban fölismerte azt, amely mel-

lett Vityka lefényképeztette magát a barátjával s amelyet a fénykép aláírásakor „Munkapad”-nak nevezett - hogy miért, azt bizony jó lenne tudni.

Most egy kicsit ügyelegnie kell a tömegben, pontosan úgy, ahogy Suhminék csinálták. Vitalij emlékezett rá, hogy Pjotr közben még azt is megfigyelte, hány percig tart egy menet, hány embert engednek föl egyszerre, hányan állnak a sorban, és ebből következően mennyi ideig kell majd sorban állni. Természetesen Vitalij is el tudja végezni magában mindezeket a számításokat. Még sokkal ügybuzgóbban is, mint Pjotr. Akár följegyzéseket is készíthet. Végso soron ez legalább valami elfoglaltságot ad neki.

Vitalij rendkívül komolyan és elmélyülten számolgatni kezdett, gyakran ránézett az órájára, a hullámvasút menetidejét figyelve. Amikor ezt a tevékenységét befejezte, kiderült, hogy alig tíz perc telt el. Vitalij ezt követően fura és érthetetlen jeleket rajzolt be a jegyzetfüzetébe. Természetesen eközben nem feledkezett meg róla, hogy gyanakodva és mintegy titokban körülkémleljen, majd végül lassan megindult az egyik melléksétányon, ami az útjelzők szerint a céllövöldéhez és a koncerttérhez vezetett.

És ekkor itt, ennek a sétánynak a legelejénél Vitalij hirtelen megérezte, hogy követik. Ezt az érzést nem tudta volna megmagyarázni, hiszen őt még soha senki nem követte. Arra már volt példa, hogy ő követett valakit, és mindig csodálkozott, ha az illető hirtelen nyugtalan lett, bár nyilvánvalóan nem láthatta azt, aki figyeli. Vitalij most önmagán tapasztalta ezt a megmagyarázhatatlan félelmet, a láthatatlan veszély érzését, ami nyomban erőt vesz az emberen ilyen esetekben. Vajon mi okozza?

Vitalij kiválasztotta a megfelelő pillanatot, és hátrasandított. Még elég világos volt, így nyomban észrevett a sétálók között két ismeretlen fickót, tettetett egykedvű-

ségük, ügyetlen rejtőzésük nyomban szemet szúrt neki. Az egyik fickó ismerősnek tűnt, bár Vitalij biztosan tudta, hogy sehol sem találkozott vele. Az ilyesmi már megszokott dolog volt, és azt jelentette, hogy az illető személyleírása valamilyen ügyben szerepelt már, vagy az is lehet, hogy körözik. Szóval erőltetnie kell az emlékezetét, s egyszer csak eszébe jut, előfordult már ilyesmi vele.

De ez még ráér, most más feladatot kellett megoldani. Tehát Suhmint itt, a szórakoztató masináknál kezdtek figyelni. Úgy látszik mind a ketten „ott szobroztak, ahol nem kell, és meresztették a gubójukat”, ahogy Vityka Korotkov kifejezte magát. Nagyon fontos fölfedezés. Érdekes, ha ezt a két fickót elkapja, többet mondanak-e, mint Vityka? Egyelőre nincs rá oka, hogy elkapja őket, joguk van hozzá, hogy oda menjenek, ahová akarnak, és azt figyeljék, akit jólesik. Érdekes, ugyan mit szeretnének megtudni, miért szegődtek a nyomába? Lehetséges, hogy a végén őt is megszólítják, s ráparancsolnak, hogy többet ne mutatkozzék a parkban, és ha tiltakozni fog, verekedni kezdenek vele, mint ahogy Suhminnal történt? Nem, nem ezért kezdtek el verekedni, ezt Vitalij most már biztosan tudta. Hiszen Suhmin a rendőrsre akart menni. Az a két fickó megtudta ezt attól a piros karszalagos embertől, és rögtön leszólította Pjotrot.

De a legfontosabb még mindig érthetetlen. Miért kezdődik a figyelés a vidám parknál?

Vitalij ezen töprengve rótta a park útjait, s közben érezte, hogy szüntelenül követik.

Sötétedett. A sétányokon, a koncert- és tánctereken kigyulladtak a fények. Körös-körül szemmel láthatóan megszaporodtak a járókelők. Ismét fullasztóan meleg este ereszkedett a városra. De itt, a parkban, még mindig érződött egy kis hűvösség a szökőkutaktól, a mesterséges tavaktól és a folyótól.

Vitalij lassan haladt a sétálók között, és azon töprengett, hogyan készíthetné színvallásra a mögötte haladó fickókat. Lassacskán kialakult benne a további cselekvésre vonatkozó terv. Nem a kijáráshoz megy, ahogy Suhmin tette, és természetesen nem fogja keresni a rendőrséget, hanem lassan a park belseje felé indul, oda ahol a park véget ér, ahol este már egy lelket sem látni. Ott a fickók bizonyára bátorságra kapnak, valószínűleg megpróbálják „megszorítani”, s ezzel leleplezik magukat, feltétlenül leleplezik. És akkor nem lesz semmilyen verekedés. Miért? Minden békésen fog lezajlani, kölcsönös meglepedésre, gondolta most már ironikusan Vitalij. Egyszóval minden kedvezőnek látszott.

Ekkor valahonnan oldalról váratlanul vidám hang harsant fel:

- Vitalij!... Loszev!... Állj meg, te ördögadta!

Vitalij összerezett és körülnézett. A sétálók közt egy férfi furakodott feléje, de arcára árnyak hullottak, úgyhogy csak akkor ismerte meg, amikor egészen közel ért hozzá, és megragadta a vállát.

- Szlávka! - örült meg Vitalij is.

Régi barátja és katonatársa, Szlávka Vasznyecov állt előtte, akivel nem találkozott a leszerelésük óta. Nem csupán ugyanannál az egységnél, hanem egy szakaszban, kezdetben pedig egy rajban szolgáltak. Az első ejtőernyős ugrást is együtt hajtották végre. Szlávka a kiképzéseken, a gyakorlatban is mindig ott volt mellette. Mi minden kötötte őket össze azokban az években, az alatt a nagyszerű két esztendő alatt, ami valószínűleg kitörölhetetlenül úgy marad meg emlékezetükben, mint ifjúságuk soha vissza nem térő, különleges és remek időszaka! És Vitalij egy pillanatra elfeledkezett mindenről, ahogy a barátjára pillantott, aki ki tudja, honnan bukkant fel hirtelen előtte.

- De hiszen te Omszkban laksz? - kérdezte Vitalij. - Mi szél hozott ide, megmondanád?

- Hosszú história - legyintett Szlávka, és kerek, szep-lős, örökké mosolygós arca hirtelen elkomorodott. - Gyere, ülünk le valahol, majd elmesélem.

Vitalij ekkor kapott észbe. Remek dolog ez, de mégis csak rosszkor futott össze a barátjával, Szlavkához ha-jolt, miközben gyanakvón körülkémlt, és kényszeredett mosollyal, halkán megkérdezte:

- Mellesleg tudod, hogy hol dolgozom?

- Képzeld, hallottam.

Szlávka komor arca hirtelen feszülten figyelmessé vált, nyomban megértette barátja furcsa viselkedését.

- Képzeld csak el - folytatta az előbbi szándékos, mi több ellenséges óvatossággal Vitalij. - Például most is két alak követ, s nekem feltétlenül meg kell tudnom, hogy miért teszik ezt. - Ránézett a barátjára, és elégedetten állapította meg: - Úgy látom nem hájasodtál el. Emlék-szel még egyre-másra?

- Noná! - felelte büszkén Szlávka. - Ha jól értem, nem akarod felfedni magad előttük?

- Eltaláltad!

- Tűnjek el, esetleg? - s Szlávka rákacsintott.

- Esetleg. Különb... - De Szlávka ravasz mosolya hirtelen új gondolatot sugallt Vitalijnek. - Ha már így esett, csináljunk ezeknek egy kis színházat.

- Rajta - helyeselt lelkesen Szlávka.

Már „tüzet fogott”, olyan volt, mint régen, amilyenek Vitalij emlékezett rá, amilyen a veszélyes „nyári ösvénye-ken” is volt, vakmerő rajának parancsnokaként. Az „ör-dögök”-nél szolgáltak, a „mennyei ördögök”-nél, így nevezték őket, tekintve, hogy az égből hullottak alá.

Vitalij röviden ismertette a tervét.

- Rendben van - bólintott Szlávka.

És azután nyomban összeszólalkoztak, méghozzá keményen, gonoszul és hangosan, úgy, hogy már a járóke-lők is felfigyeltek rájuk. A veszekedést folytatva a park mélye felé húzódtak, oda, ahol a bokros ligetek, kis tisztások, szakadékok, keskeny ösvények elkezdődtek, amelyeket alig lehetett kivenni a ritkán elhelyezett lám-pák gyér fényében. Ide csak kevesen merészkedtek be az est leszálltával.

A bokrok magas, sötét fala mögött, amikor már senkit nem láttak, Szlávka egy rövid, gyors csapással, aminek valaha nagy mestere volt, földre döntötte Vitalijt. „Ha ezt reggel tudtam volna, másik ruhát veszek” - gondolta bosszúsan Loszev, miközben végighemperedett a fűvön. Az ütés természetesen csak fél erősségű volt, különben Vitalij nem gondolhatott volna a ruhájára. Szlávka köz-ben egy villámgyors ugrással ellenfele hátán termett, s a karját megszokott mozdulattal hátracsavarva ezt ordí-totta:

- Visszaadod, te piszok? Vagy...

A bokrok közül ekkor két árnyék lódult feléjük.

- Hé, állj csak meg! - ragadta meg Szlávka karját az egyik odafutó fickó. - Először hadd mondja meg, hogy kicsoda.

- Hát te ki vagy? - kérdezte kötekedően Szlávka.

- Mi közöd hozzá - csattant fel a fickó -, ráfizethetsz, ha kíváncsiskodsz. No, mi lesz? - fordult Loszevhez.

- Figyelj csak, haver - mondta Szlávka gúnyosan. - Most hárman vagyunk egy ellen, de lehetne kettő kettő-vel szemben, érted ezt a kis számtani műveletet?

S abban a pillanatban az oldalára hengeredett, és egy ügyes mozdulattal fölrúgta a háta mögött álló fickót. Az felüvöltött fájdalmában, hátraugrott, és megbotolva a bokrok közé zuhant.

- A kés nem játék, kisfiam - mondta Szlávka szemre-

hányóan, és ismét a földre nyomta Loszevet. - No, pajtás - fordult az első fickóhoz. - Együtt csinálunk mindent, vagy hogy legyen?

- Nem rossz tipp - lelkesedett a kérdező. - Csináljuk együtt.

- Te mit akarsz tőle? - Szlávka Loszev hátába nyomta az öklét.

- Meg kell tudni, hogy kicsoda.

- Megmondom én neked. Három hónapja lóg nekem egy kilóval. Azt várja, mikor jelentem föl a rendőrségen. Régóta sírnak ott utána...

- Ezt a piszkot egy szempillantás alatt elintézhethetjük...

- Hozzá ne nyúlj! - ordította Szlávka. - A zsebe az enyém, világos?

- Gyerünk, Köcsög - mondta siránkozó hangon a másik fickó, ahogy négykézláb előkecmergett a bokrok közül. - Egye meg őket a...

- Hé! - kiáltotta Vitalij rekedten, a fejét fölemelve. - Állj meg. A nyavalyába is, visszaadom a százast, de úgy, hogy iszunk egyet közösen. Ne ennek jusson az egész.

- No nem, no nem... - tiltakozott Szlávka a látszat kedvéért.

- Ahá! Ez okos beszéd! - derült fel Köcsög. - Hár-munknak, úgy gondoltad? - A cimborájáról már megfe-ledkezett. - Gyere ki a rakpartra, az egyes számú hullám-vasúthoz, egy óra múlva. Rendicsek?

- Jó, megyünk - legyintett nyeglén Szlávka. - Leg-alább iszunk egyet.

- Akkor, harcos üdvözetünk.

És a két árnyék eltűnt a bokrok között.

4. FEJEZET

Egy déli városban

Otkalenko gépe dél tájban érkezett meg. A repülőtéren már várták. Turkevics százados, akivel még Moszkvából beszélt telefonon, nyugodt, sőt melankolikus, harmincöt év körüli férfinak bizonyult, olyannyira jellegtelen vonásokkal, hogy a szó szoros értelmében nem lehetett megjegyezni az arcát.

Különben most mindez teljesen lényegtelen volt. A lényeges az volt, hogy abból a hármusból, akiket megneveztek, pontosabban, akikre a vnukovói szálloda adminisztrátora emlékezett, csupán egyet, egy bizonyos Oleg Romanovics Tkacsukot sikerült felkutatni; ő ajánlotta megvételre az adminisztrátornak a „Pavel Buret” márkájú aranyórát, s az adatok alapján ugyancsak ő volt az, aki a pimasz hangú cédulát írta a moszkvai lakásban.

A hallgatag Turkevics százados kíséretében Otkalenko először a szállodába ment, ahol szerény szobát foglaltatnak a számára. Sok vihart látott kis bőröndjét a szállóban hagyva a városi kapitányságra indult, hogy bemutatkozzon a főnökségnek.

A kapitányság vezetője, Saduri ezredes a közismert grúz vendégszeretettel fogadta Igort, és megígérte, hogy megkap „bármilyen segítséget, bármelyik pillanatban”, ahogy ő kifejezte magát. De e megszokott szavakon túlmenően a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg Igort, tisztázta minden problémáját, majd néhány konkrét tanáccsal is ellátta, csak úgy menet közben, lelkesedésből, mivel úgy látszik, őt is magával ragadta az a bonyolult, szerteágazó, és fontos ügy, ami miatt Otkalenko a városba érkezett.

- Én, kedvesem, szintén a nyomozóknál kezdtem, ezt

ne felejtse el - mondta hetykén az ezredes. - Látod, milyen deres a fejem? Ott öszültem meg, az én szeretett nyomozóhatóságomnál. Te is hamar meg fogsz öszülni, ne félj... - és vidáman fölnevetett.

Rendkívüli hőség nehezedett a városra. Különbösen csak az alkalmazkodás volt nehéz a szokatlan körülményekhez. Otkalenko vagy három óra alatt megbirkózott ezzel a feladattal. Mindenesetre, amikor két vagy három csésze illatos tea elfogyasztása után végre elbúcsúzott Saduri ezredestől, és kilépett az utcára, úgy vélte, hogy az ilyen pokoli körülmények ellenére mégiscsak lehet élni, mi több, szép lassan még dolgozni is ebben a városban, ahogy az itteniek csinálják.

Mellesleg, miután távozott a kapitányságról Igor, már nemcsak Tkacsuk címét tudta, hanem azt is, hogy egy szolgáltató vállalatnál dolgozik. Így azután az estig hátra lévő időben meg lehetett próbálkozni Saduri ezredes egyik tanácsának megvalósításával.

A pedáns Turkevics százados még a vállalathoz vezető utat is elmagyarázta Igornak. Otkalenko korábban soha nem járt még ebben a városban. Nyüzsgő volt, lármás, vidám és hófehér, akár a többi déli város, mintha kiegészíték, kifakították volna a nap perzselő sugarai. Csak egy kicsit kellett eltávolodni a központtól, és máris homok csikorgott az ember talpa alatt, s vékony csíkokban csordogált a régi, agyagból vert házacskák repedéseiből.

A város déli volt, de nem nyaralóhely. Inkább afféle csomópont a számtalan tengeri és hegyi nyaralóhelyhez vezető úton. Éppen ezért itt nem volt olyan sok kávéház, vendéglő, mozi, üzlet és műhely, mint amennyi feltétlenül szükséges ahhoz, hogy ne csak a helyi lakosokat, hanem a tömegével ide érkezőket is ellássa, amint a nyári szezon megkezdődik.

A szolgáltató vállalat, amit Otkalenko keresett, egy

nem túl nagy, egyemeletes típusházban helyezkedett el. A földszinten cipész és lakatosműhely, fodrászüzlet, valamint mosoda és vegytisztító. Az első emeleten felsőruha, kalapszalon és fehérnemű üzlet. Egyszóval ez a vállalat, a látottakból ítélve a mindennapi igények maximális kielégítését ajánlhatta.

Hogy Oleg Romanovics Tkacsuk melyik műhelyben dolgozik, ezt nem tudta. Legelőször is ezt kell megállapítani.

Igor néhány pillanatig elgondolkodva álldogált a vállalat bejáratánál, amíg a kapun ki nem lépett egy rendkívül cingár, napégette fickó kék tornatrikóban és hihetetlenül gyűrött, szürke vitorlavászon nadrágban s a kapu előtt megállva egy csomag olcsó cigarettát vett elő. Igor odalépett hozzá, ő is cigarettát szedett elő, és tüzet kért. Igor mélyet szívott a cigarettáján, és hanyagul megkérdezte:

- Nem tudod, Oleg dolgozik?

- Szeleznyov?

- Dehogy, Tkacsuk.

- Á! Kopácsol. Mit is csinálhatna mást? - vigyorodott el a fickó kivillantva apró, ritka fogait és hatalmas rózsaszín ínyét. - Csak azt nem tudjuk, kiről kopácsol?

- Úgy értem, hogy gyanúsítjátok? - kérdezte Igor, mintegy megütközve.

- Te viszont, nem, igaz? Akkor minek szaglászol? „Jól felvágták az itteniek nyelvét - gondolta Otkalenko. - Nézze meg az ember.”

- Nem ismerem eléggé. Moszkvában csak összeakadtunk, s máris elváltunk.

- Igen, járt Moszkvában, azt mondta, meghalt a néni-kéje.

- Hej - sóhajtotta Igor álmodozva. - Nekem is meghalt egyszer a nénikém. Négy napig mulattam, de még

hogy! Most folyton azon gondolkozom, kit lehetne még úgy eltemetni.

A fickó lenézően bámult Igorra.

- Mahno ennél különbeket is kitalál, ha érdemes dolog kínálkozik.

Igor feleletképpen megvonta a vállát.

- Az érdemes dolog hasznot hoz, de itt hova passzolod el?

- Te mit akarsz? Venni, vagy elpasszolni?

Igor lenézően, szinte már sértő módon mérte végig a cingárt, úgy kérdezte:

- Honnan pottyantál te ide, kisfiam?

De a cingár erre csak szélesen elvigyorodott.

- Inkább köszönd meg, hogy a Csuhas Ljohával, vagyishogy velem akadtál össze. Ez a sors ajándéka, tálcán, érted-e?

„Valószínűleg igaza van” - gondolta Otkalenko.

- Értem - bólintott. - És, hogy meggyőződj róla, hogy értem, gyere üljünk be valahová! Hol van itt valami alkalmas hely?

Néhány perc múlva már ott ültek egy harmadosztályú kávéházban, egy sötét, koszos, füstben úszó helyiségben, olyan részeg alvilági pofák között, hogy rendes hétköznapi vendég egy percig se bírta volna ki a társaságukban. A kávéház cégtábláján mellesleg a „Pitypang” név díszlett.

Igor közölte új ismerősével, hogy Moszkvából érkezett, ahol véletlenül találkozott Oleggel, a repülőtér szállodájában. „Milyen derekasan megszívtuk magunkat abban a remek kompániában!”

- Mahno idecipelte egyet-mást - mondta részeg vigyorral Ljoha. - Akarod látni? Megszervezhetjük.

- Értékes?

- Azt mondja, hogy a hozzáértő számára az. De sok ropogós lepedőt hozz magaddal.

- Ide figyelj, Csuhas, és védj jól az eszedbe, amit mondok. Egyet-mást, lehetséges, hogy veszek Mahnótól. De nem ez a legfontosabb. Nekem itt hamarosan kapnom kell valamit, és egyet-mást én is elkívánok passzolni. És Mahno olyasmit döngicsélt, hogy itt van is kinek. Valóban így van, vagy csak a levegőbe beszélt?

Ljoha töprengve vakarta meg a tarkóját.

- Így van, valóban. Akad, akinek el lehet passzolni.

- No, hát egyelőre ez minden - mondta könnyedén Otkalenko. - Gyerünk, Ljoha. Holnap folytatjuk.

Odaintette a pincért.

Egy perccel később Ljohával együtt karon fogva és enyhén imbolyogva elhagyták a kávéházat.

- Elkísérlek Ljosenyka - mondta gondoskodóan Otkalenko. - Remélem, holnapig nem felejtet el a haverodat, Igort, vagyis röviden a Feketét, he?

- N-nem fe-felejttem el... - rázta a fejét Ljoha, s közben majdnem ráesett Igorra.

Otkalenko nagy keservesen megtudta Ljohától a címét, aztán fogott egy taxit, és sikeresen hazaszállította új barátját.

Aztán visszament a kapitányságra, megkereste Turkevics századost, és fújtatva így szólt:

- Úgy gondolom, Tkacsukhoz megtaláltuk az utat. Maga ismeri ezt a Ljohát?

- Ki nem ismeri? Tulajdonképpen kis hal. De valóban kapcsolatban áll Tkacsukkal.

- Ha Tkacsuk követte el azt a lopást Moszkvában, akkor nem egyedül csinálta - magyarázta Otkalenko. - És nem moszkvaiak voltak vele, hanem szintén máshová valósiak. Több mint valószínű, hogy a maguk városából jöttek.

- Akkor először a cinkosait kell megtalálni? - kérdezte Turkevics.

- Igen. Nekünk vannak bizonyos föltételezéseink, de egyelőre... minden elég ködös.

- Neveket tud?

- Szemjon Mihajlovics Zamorin és Ilja Georgijevics Kikojev.

Turkevics fölírta a neveket, és így szólt:

-Holnap megkapja az adatokat Csuhas-Ljoháról Tkacsukról és amit lehet Zamorinról meg Kikojevről is. Addig pedig pihenjen.

Reggel Otkalenkót túrhetetlenül forró napsugarak ébresztették, amelyek egyenesen a szemébe sütöttek. Amint az órájára pillantott, látta, hogy még nagyon korán van, elégedetten a másik oldalára fordult, behunyta a szemét és... nem tudott elaludni. Hiába forgolódott, nyomkodta öklével vékony párnáját a feje alá, hogy kényelmesebb fekvés essék rajta, és húzta a fejére a vékony takarót, sehogyan sem jött álom a szemére. Aztán váratlanul megszólalt a telefon. Moszkva volt a vonalban.

- Már félttem, hogy megszöksz - mondta kissé zavartan Lena. - És mivel csak a parancsnokaidnak kell jelentést tenned, így elhatároztam, hogy én magam... Hogy vagy?

Igor, aki még nem tért egészen magához, egy szál úszónadrágban, mezítláb topogott az éjszaka áthüvösödött padlóján, és csak dűnnyögött a telefonkagylóba:

- Minden rendben, köszönöm. Örülök, hogy föl hívtál.

Ekkor hirtelen arra gondolt, hogy Vitalij bizonyára beszédesebb lenne a Szvetkájával és erre dühös lett magára. Lena, aki valahogy megsejtette a hangulatát, aggódva kérdezte:

- Rosszkedvű vagy?
- Egyszerűen csak nem aludtam ki magam.

Igor sehogyan sem tudta megtalálni a szükséges szavakat. De nem is csak erről a beszélgetésről volt szó, hanem arról, hogy sehogy se tudta rászáni magát, hogy végre tisztázza kapcsolatát a lánnyal. Lena csak várta ezt, s odaadóan, szerette - ezt jól látta -, de soha egyetlen szóval vagy célzással nem sürgette. Igonak néha már úgy tűnt, Lena fél ettől a vallomástól, bár a lány mintha semmitől sem félt volna az életben. És Igor is szerette őt. Vitalij bölcsen és meglehetősen hosszan így határozta meg barátja állapotát: hasonló esetből származó visszamaradt pszichés trauma. Ezt a formulát bizonyára valamelyik tudós orvos rokonától kölcsönözte.

- És jó helyen laksz? - kérdezte Lena.
- Igen. Ne aggódj. Tegnap, hogy őszinte legyek, in-nom kellett.
- Bálban is voltál?
- Úgy bizony.
- És ki volt a bálkirálynő?
- A királynőket már rég elzavarták.
- Márpedig nélkülük nincs bál - és Lena még hozzátette:

- Medve vagy te, Otkalenko. Rendben van. Ne felejts el az ottani élet forgatagában...

- Nem felejtelek el, légy nyugodt - ígérte valamiért fenyegetően Igor, aki rendkívül elégedetlen volt önmagával, és sietve hozzátette: - Csókollak.

Rettentő zűrzavar uralkodott a lelkében abban a pillanatban, sehogy sem értette önmagát. Nem akart törődni semmivel, elkergette a jövőjével kapcsolatos gondolatokat, egyre csak ígérgette magának, hogy szabad idejében majd átgondolja, hogy éljen ezután. Majd később, később, most rengeteg egyéb halaszthatatlan dolga van.

A munkája természetéből fakad, hogy más emberek sorsa felől előbb kell döntenie, mint a magáéról, amely végeredményben úgymint megvárja.

A szálloda büféjében hamarjában megreggelizett, és elindult a kapitányságra.

Turkevics már várt rá a szobájában. Ő volt a bűnügyi osztály vezetője. Ahogy Igornak eszébe jutott Saduri ezredes színes egyénisége, aki szintén a nyomozóktól került ide, önkéntelenül elcsodálkozott, mennyire különböző emberek választják ezt a foglalkozást.

Turkevics sápadt ajkán halovány mosoly lebegett, ahogy megkérdezte:

- Rosszul aludt?

- Látszik?

- Ha odafigyel az ember. Nem akar lezuhanyozni? Mert a szállodában nem működik a tus. Öt perc múlva olyan lesz, mintha újjászületett volna.

Igor ekkor maga is rádöbben, hogy egy kiadós zuhanyozásra valóban szüksége van. A százados igazán talá-lékony.

Akkor ismét asztalhoz ültek, Igor rövid, nedves haját simogatva, hálásan mondta:

- Igaza volt, egészen más embernek érzem magam.

Turkevics közben már elővett a páncélszekrényből egy vastag szolgálati irattartót, és ügybuzgón kérdezte:

- Kezdjük?

- Kezdjük - helyeselt Igor. - Először is egy szervezés-sel kapcsolatos javaslat. Adjon egy telefonszámot az összeköttetés fenntartásához és egy címet rendkívüli ta-lálkozókhöz. Minden eshetőségre.

- Helyes - hagyta jóvá Turkevics.

- Írja fel és hagyja az asztalon.

- Magától értetődik.

Turkevics lediktált két telefonszámot, és rövid gondol-

kozás után egy lakáscímet is. A papírlap az asztalon maradt, és az elkövetkező beszélgetés ideje alatt Igor többször is szemügyre vette.

- Egyelőre a következőket tudtuk megállapítani - mondta Turkevics, és kinyitotta az irattartót. - Először. Oleg Romanovics Tkacsuk, csúfnevén: Mahno. Buta, agresszív, kérkedő, szeret hazudozni. Kiterjedt kapcsolatai vannak az alvilággal. Nem szervező, nem vezéregyenység, ahogy mondani szokták. Végrehajtó. Tekintélye nincs. A városból korábban nem tünedezett el. A szolgáltató vállalat műhelyében dolgozik, ezt már tudja. Ljohát, vagyis Alekszej Szerbint, csúfnevén a Csuhást már jellemeztem. Egyszer volt elítélve, garázdaságért. Ez, ismétlem, kis hal köztük.

- Ami Tkacsukot illeti - kérdezte Igor -, Zamorin és Kikojev a barátainak számítanak?

- Egyikük sem szerepel a nyilvántartásunkban.

- Nesze neked! És a bejelentőhivatalban?

- Még ma utánanézzünk. Ezek csak az első adatok.

Otkalenko felsóhajtott, s az órájára nézett.

- Ideje, hogy elinduljak Ljosenyka barátomhoz.

- Odataalál?

- Igen - biztosította Turkevicsét Igor, majd eltolta maga elől az asztalon fekvő papírlapot a telefonszámokkal és a lakáscímmel. - Rendben. Megjegyeztem.

Igor kilépett az utcára.

A nap eközben delelőre ért, és hozzáfogott a maga tüzes munkájához, perzselő sugarai ekkorra már szinte izzottak, és alaposan átfűtötték a várost. Úgy rémlett, nyomban füstölni kezdenek a házak, a kerítések, a fák, tűrhetetlen forróság áradt az eltikkadt, verejtékező emberekre. De meg kell adni, rendes város volt ez, léptenyomon szódavizet és szörpöt árultak, hosszú, karcsú szifonokból, amiket kiskocsikon helyeztek el, meg hor-

dókból kvászt, és a tereken emberektől körülvett sátrak álltak, ahol gyümölcsöt, gyümölcsleveket és ásványvizet lehetett vásárolni.

Amikor Otkalenko végre a keresett utcába ért, már messziről észrevette Ljohát, aki egy padon üldögélt, fiatal fák alig észrevehető árnyékába húzódva. Ócska trikója lötyögött a felsőtestén; hihetetlenül gyűrött vitorlavászon nadrág és mezítlábra húzott rongyos tornacipő volt a gondtalanul cigarettázó Csuháson, aki sűrűn hunyorogott a fiatal fák ritkás koronáján át a szemébe tűző napsugaraktól.

Igor hervadtan odavonszolta magát a padhoz, és leroskadt Ljoha mellé. A Csuhas felélénkült, látszott, hogy türelmetlenül várta Igort, és valószínűleg attól is tartott, hogy új ismerőse becsapja, és nem jön el.

- Na - szólította meg; Igor lustán. - Kigondoltál valamit?

- Noná - felelte a Csuhas készségesen, és hangját lehallkítva közölte: - Tudod, hogy Mahno... - A Csuhas hirtelen titokzatosan elhallgatott, és Igornak nagy erőfeszítésébe került, hogy továbbra is nyugodtan behunyorogjon a napba, és ne forduljon beszélgetőpartnerére felé. - Mahno emlékszik rád - fejezte be szavait a Csuhas ünnepelesen.

- Miért ne emlékezne rám, ha egyszer én is emlékszem őrá? - vont vállat Otkalenko.

Mégis kényelmetlen érzés fogta el. Szerette volna tudni, ugyan mire emlékszik Tkacsuk?

- Ezek szerint tudja, hogy ideügettem? - kérdezte nevetve Igor.

- Aha. Tudja. Mahno itt van, bent üldögél nálam. - Jössz? - A kerítésajtó felé biccentett.

- És az áru?

- Nála van.

- Hát akkor menjünk - egyezett bele Otkalenko.
- És jutalék lesz?
- Lesz, lesz. Minden lesz Ljosenyka, amit a sors előír neked.

Fölálltak a padról. A kiskapu szívet tépő nyikorgással nyílt ki, alja végigkaristolta a homokot.

Az udvar mélyén egy ház állt.

A kapu nem volt bezárva. Ljoha belökte, és végigvezette Otkalenkót egy homályos folyosón, ahonnan két ajtó nyílt. Az egyiket benyitott, és intett Otkalenkónak, hogy kövesse.

A fülledt kis szoba napfényben fürdött. Igor egy pillanatra önkéntelenül összehunyorította a szemét, és még azt a sovány fiatalembert se vette észre, aki egy csodálatos faragású, kopott kárpitú, koszlott karfájú, ódon karosszékben terpeszkedett, ami ki tudja, honnan került ebbe a szegényes, poros szobácskába.

A fiatalember végigmérte Igort, és hanyagul megkérdezte Ljohát:

- Ez lenne az?
- Aha. Ez - erősítette meg készségesen Ljoha.
- Na - fordult a fiatalember Otkalenkóhoz. – Mit szaglászol itt, te szemét?

De a hangjában nem érződött harag.

- Ejnye, Olezsek - érdeklődött gúnyos mosollyal Otkalenko -, nem ismered meg az ismerőseidet?

- Ne-em - csavargatta a fejét Tkacsuk.

- Ú-úgy - húzta el a szót Otkalenko, és kínálás nélkül helyet foglalt egy széken, a szoba közepén. - Szóval, ha inni kell, akkor ismerős, ha viszont üzletről van szó, akkor kész, nem vagytok sehol?

- Hát, mondjuk. És aztán? - kérdezte pimasz mosollyal Tkacsuk.

- És aztán mindjárt szétverem a pofád és lelépek -

felelte Otkalenko, miközben rágyújtott. - És nehogy az utamba kerülj még egyszer, te rakás szerencsétlenség, világos? És én még azt gondoltam, hogy üzletet lehet kötni veled, azt hittem, üzletemberek vagytok. De úgy nézem, csupa vaksi kutyakölyök vinnyog itt az udvarotokban.

- No, no - mondta szigorúan Tkacsuk. - Ne nagyon legénykedj. Tudnak itt harapni is.

- Csak nem te vagy az a harapós kutya? - nevetett gúnyosan Igor.

Lassan fölállt, és elindult Tkacsuk felé, aki éberren figyelte, majd lehajolt, és egy villámgyors mozdulattal megragadta, és maga felé rántotta a karosszék lábát, amelyben Tkacsuk ült. Tkacsuk kibukfencezett a földre, a félig kitépett lábú karosszék pedig fölborult. Igor egy pillanat alatt a padlóra nyomta Tkacsukot, s karját a hátára csavarta. A fickó felüvöltött fájdalomában. - Engedj el, te rohadt!... Megöllek!... Ljoha!...

Ljoha azonban megbénult a meglepetéstől, s mintha odaragadt volna a falhoz, csak riadtan pislogott, és állandóan azt kérdezgette elcsukló, vékony hangon:

- Mit csinálsz, te?... Mit csinálsz, te?...

- No, jól van, kelj föl - mondta Otkalenko utálkozva. És visszaült a székre a szoba közepén.

Tkacsuk nehézkesen föltápáskodott, a lába reszketett, aztán sántikálva új széket keresett magának.

- No, tárgyalunk? - kérdezte Igor.

- Eredj a... - szitkozódott Tkacsuk. - És jobb lesz, ha a városból is elkotródsz, megértted?

- Ne parancsolgass te nekem. Azonkívül én tehozzád jöttem. Magad hívtál. Meg az a... hogy is hívják?... Azt hiszem, Szemjon a neve... És én még azt gondoltam, beleváló fiúk vagytok...

- Hát te aztán szörnyen beleváló vagy. Minek ugrottál nekem?

- Mit csináljak, ha a füled botját se mozgatom? Elfelejtetted a Feketét, mi? Én viszont nem felejtettelek el benneteket, mind a hármótokra emlékszem. Köszönd meg. A többiek hol vannak?

- Mit akarsz tőlük?

- Azt bízd ide, hogy mit akarok. Találkoznom kell velük. Veled, úgy látom, csak vodkát lehet vedelni.

- No, no. Rizsád van?

- Van rizsa is, és más is akad - biccentett Otkalenko.
- És te mit kínálsz cserébe a rizsáért?

A beszélgetés egészen nyugodt jelleget öltött, mintha nem is lett volna a rövid, heves összecsapás. Ugyanakkor Igor nagyon jól tudta, hogy épp ennek az összecsapásnak köszönhető, hogy ez a békés beszélgetés elkezdődhetett. A bűnügyi rendőrségen eltöltött hét év alatt bőven volt alkalma, hogy kiismerje ezt az istenverte emberfaját. Egyáltalán nem kívánt vájkálni rothadó jellemükben, és ilyen-olyan okokat keresgélni, amire barátja, Loszev igen hajlamos volt. - „Nem elég nagy a szívem, hogy mindenkét sajnáljak - mondta. - Én csak azokat sajnálom, akiket ezek a csirkefogók megbántottak; ezeket meg csak hadd sajnálja Loszev, én legszívesebben megfojtanám őket, jobb, ha nem is kerülnek a szemem elé.”

- Hogy mit kínálok cserébe? - kérdezte vissza Tkacsuk, és óvatosan megmozgatta fájó karját.

Meglehetősen hervadtan fölállt, odament a szoba sarkában álló öreg, repedezett fiókos szekrényhez, nagy erőfeszítéssel kihúzott egy szétesőfélben lévő fiókot, majd Igorhoz fordult; kezében egy fekete fadobozkát tartott.

- Nézd meg - nyújtotta a dobozt tettetett hanyagsággal Tkacsuk Igonak.

A dobozban Igor egy órát pillantott meg, régi, nagy

zsebórát, hogy aranyból volt, vagy csak aranyozott, hirtelen meg se tudta állapítani. Az első, ami a szemébe ötlött, a halványsárga, aranyozott római számokkal és finom művű, áttört mutatókkal ékes számlapon, az a gyártó cég neve volt. A számlapon ez állt: „Moser.” Nesze neked „Pavel Buret”! Igor bosszúságot érzett. Megint semmi, megint bakot lőtt. Káprázott a szeme annak az ostoba adminisztrátornak Vnukovóban? Persze ez az óra is régi, és drága. Az óratok, úgy látszik, mégiscsak aranyból van. Azonkívül nagyon valószínű, hogy ez az óra is lopásból származik, és valahol már nyomoznak is utána. Épp az ilyen eshetőségekre gondolva programozták be Moszkvában a minisztérium egyik számítógépét, beletáplálnak minden ilyesfajta információt, és a bűnügyi nyomozók valahol Vologdában vagy Habarovszkban már holnap megtudják, hogy megtalálták az „ő” órájukat, s hogy az általuk felderítendő ügy számai váratlanul egy déli városkába vezetnek. Igen, a kollégák majd örülnek, de neki sajnos nincs miért örülnie. Ő megint vakvágányra tévedt, minél előbb vissza kell térnie Moszkvába, mielőtt végleg „ki nem hűl” minden nyom a Patyohin-üggyel kapcsolatban.

Ezek a bosszantó, keserű gondolatok azonban nem akadályozták meg abban, hogy alaposan szemügyre vegye a szerencsétlen órát.

- Na, mért hallgatsz? - kérdezte Tkacsuk. - Megveszed?

- Mi a fenét kezdjek vele? - legyintett Otkalenko. - Nincs rá rendelésem. Gondoltam, akadnak „kavicsok” és általában drágább cuccok. Ezt passzold el magad; Hanem figyelj csak ide... - egy kissé felélénkült. - Keríts nekem vevőt, hallod? Degesz tárca akad itt nálatok?

- Mit hoztál? - kérdezte leplezetlen érdeklődéssel Tkacsuk.

- Azt hoztam, amit kellett - felelte jelentőségteljesen és hangsúlyozottan Igor, és hozzátette: - Illetve, majd hozok. Ha talállok vevőt.

Az operatív munka törvénye nemcsak kvalifikált és megbízható „beépülést” követelt meg - ami egyelőre úgy látszott sikerült, Tkacsukban a gyanú sem merült fel -, hanem most ugyanilyen kvalifikált „leépülésre” is szükség volt ebből a bandából, úgy kellett elmennie, hogy ne égessen föl minden hidat a háta mögött, és alkalomadtán, ha szükség lesz rá, ismét megjelenhessen, s befogadják vagy őt, vagy azt, akit a maga nevében küld. Erre még sor kerülhet, ha ez a régi aranyóra kapcsolatban van valamilyen nagyobb szabású lopással. És Igor menet közben már új variáción törte a fejét, hogy kiszállhasson a játékból, s az óra felé biccentve így szólt:

- Erre meg pénzes vevőt szerzek neked, ha akarod. Amennyit kérsz, annyit ad. Nálunk Moszkvában olyan ürgék tenyésznek, akik a szükséges cuccért a lelküket is eladják, és az anyjukat is megölik. Tudod, milyen gyűjtemények vannak ott?

- Ki ne tudná! - heherészett elégedetten Tkacsuk. - Adódott már úgy, hogy arrafelé kirándultunk.

Elvette Igortól a dobozt, zsebre dugta, s a homlokát ráncolva letelepedett a székére.

- Úgy látom, hogy meg fogsz felelni, fiú - mondta Igor. - Lesz belőled valami. De azt mindenesetre jegyezd meg, hogy nekem drága dolgokra van szükségem, úgynevezett antikvitásokra. Hallottad már ezt a szót?

- Ne röhögtesse! - húzta el a száját sértődötten Tkacsuk. - Nekem olyan cuccok voltak a kezemben, amilyeneket álmodban se láttál. Ha tudtam volna... - sóhajtott Tkacsuk.

Egy pillanatig gondolkozott, aztán ránézett az oldalt békésen üldögélő Ljohára, aki időről időre hízelgően kivi-

gyorította ritka fogait. Ljoha szemében olthatatlan kíváncsiság és mohó figyelem lángolt. Valószínűleg ez utóbbi nem tetszett Tkacsuknak, mert komoran így szólt:

- Eredj, Csuhas, nézz szét, nem szaglászik-e kint valaki?
- Mars rögtön ugat és jelzi, ne félj.
- Mit mondtam? - ordított rá Tkacsuk.

A Csuhas kelletlenül feltápászkodott.

Tkacsuk tekintetével kísérte, és amikor becsukódott mögötte az ajtó, sajnálkozva mondta:

- Tudod, volt nálam még egy óra. Mindössze két nappal ezelőtt adtam túl rajta. Régi gyártmányú, sárga, három fedeles. A márka: „Pavel”...

- „Buret”?

- Pontosan. Azt hiszem, áron alul adtam el.

- Vissza tudnád szerezni?

- És te például, mennyit adnál érte?

- A vevőim annyit adnak érte, amennyit kérek. De előbb látnom kell. - És akkor Igornak újabb, rendkívül izgató ötlete támadt. Amikor az ember teljesen „rá van hangolva” arra az ügyre, amit csinál, az ilyen gondolatok váratlanul, szinte önmaguktól bukkannak fel. - És az illető, akinek elpasszoltad, megbízható? - kérdezte mintegy mellékesen Igor.

- Ohó! Meghiszem azt! Neki még komolyabb dolgokat is el lehet adni.

- Drágaköveket? - Igor ezt olyan nyilvánvalóan türelmetlen mohósággal kérdezte, hogy egy pillanatra maga is megdöbrent tetetett érzéseinek erejétől. Úgy látszik, e pillanatban a valódi izgalom éreztette hatását, az tört a felszínre, természetesen egészen más forrásból.

És ez a türelmetlen mohóság a hangjában, nem kerülte el Tkacsuk figyelmét, s végleg Igor oldalára állította, bizalmat ébresztett iránta: annyira hasonlított önmagához.

-Nem kavicsokat, hanem régiséget - magyarázta Tkacsuk. - A pasas egészen lebénult, mikor meglátta. Egyik-másikhoz még új szemüveget is tett föl. Kész röhej volt.

- És miféle régiség volt az?

- Hát egy olyan ládika...

- Doboz?

- Az, az! Csuda szé-ép... De az ára is, mondhatom...

- Szintén Moszkvából? - csapott le Igor, akinek hirtelen kellemes előérzete támadt, és egy pillanatra megfeledkezett önmagáról.

- Miért „szintén”? - kapta fel a fejét rögtön Tkacsuk.

- Hát az óra is Moszkvából való.

- Igen - biccentett megnyugodva Tkacsuk. - Pontosan. Moszkvából.

- Nem ártana látni azt a dobozt - jegyezte meg Igor.

- Lehet, hogy itt is elszámítottad magad.

- A doboz nem az enyém - legyintett Tkacsuk. - Az Igazgató holmija.

Ez nyilvánvalóan csúfnév volt, ösztöne nyomban azt súgta Igornak, hogy ebbe bele kell kapaszkodni.

- Ezt az órát... - sóhajtott fel újra Tkacsuk. - Hogyan tudnám neked megmutatni?...

- Találj ki valamit.

- Nem olyan egyszerű. Tyerentyij nem enged magához idegeneket.

- Te nem vagy idegen.

- De rokon se vagyok. Az Igazgatótól mentem. Azzal a ládikával. Egy füst alatt aztán az órát is elpasszoltam neki.

- No és az Igazgató nem segíthetne? - kérdezte óvatosan Otkalenko.

- Most nincs itt.

- Értem. Hát csak gondolkozz, találj ki valamit. Ezzel a „Buret”-val, úgy látszik, alaposan átráztak.

Otkalenko érezte, hogy még nincs minden elveszve, ha a „Buret” itt van. És ezenkívül felbukkant egy szelence is, márpedig Patyohintól is elloptak egy értékes szelencét. Követni kell a szálát, korai lenne még visszatérni Moszkvába. A látóhatáron nagyobb halak is felbukkantak, mint ez a Tkacsuk: nemcsak az orgazda, hanem ez a bizonyos Igazgató is.

- És ha mint vevőt vinnél el hozzá?

- Á-á! Elzavar - tiltakozott meggyőződéssel Tkacsuk.

- Vagy mondjuk a haverodként, mint eladót?

- Akkor is elzavar. És még az Igazgatónak is beköp.

- Hah! Hány ilyen Igazgatót lejegeltünk már!

- Csak nem ezt. S ebből elég. - Tkacsuk elkomorodott, s az asztalra csapott az öklével. - Az Igazgatót felejtsd el, és ne pofázz. Ami pedig Tyerentyijt illeti... Egyezünk meg abban - kis töprengés után a következőt javasolta. - Hol vetettél horgonyt?

- A Dél-szállóban.

- Jó. Ha megy a dolog, este elmegyek érted, vagy elhozom hozzád.

- Hánykor?

- Ahogy besötétedik.

Néhány perc múlva Otkalenko a hőségtől elgyötörve, már a járda izzó kőlapjain bandukolt. Még most sem tudta eldönteni, hol lenne célszerűbb és fontosabb tartózkodnia: itt vagy Moszkvában. Hiszen Tkacsuk részvétele a Patyohinnál történt lopásban még mindig kérdéses, és a városban itt elvesztegetett minden perc kudarcot eredményezhet Moszkvában, ahol kihülnek a nyomok e vakmerően végrehajtott betörés után. És ezért az övé a felelősség, mert ő vezeti a nyomozást. De hát itt sem lehet félbehagyni mindent.

Igor az órájára nézett. Valamit ennie kell, és kapcsolatba kell lépnie Turkevicssel.

Az egyik üzlet bejárata mellett telefonautomata állt. Igor feltárcsázta a megbeszélte számot.

Turkevics százados szerencsére a helyén volt.

- Üdvözlöm - dünnyögte Igor, miközben szemügyre vette a telefonautomatához e pillanatban odalépő férfit.
- Én vagyok, megismersz? Találkoznunk kell.

- Menjen a megadott címre - mondta Turkevics, aki úgy látszik, csöppet sem csodálkozott beszélgetőpartnerre furcsa modorán. - Én is ott leszek... húsz perc múlva.

Ebben a pillanatban a férfi, aki a telefonfülke mellett állt, gondterhelten az órájára nézett, aztán legyintett, és elment. Otkalenko utána nézett, és most már egészen más hangon mondta Turkevicsnek.

- Ellenőrizze. A nyomára jutottam egy passzernak, a neve Tyerentyij. Lehet, hogy ma este Tkacsuk közvetítésével találkozom vele. Ki ez a Tyerentyij?

- Kiderítem. Vizontlátásra - felelte röviden Turkevics.

Igor a helyére tette a kagylót.

Egy perc múlva már ismét ott baktatott a napfényben fürdő utcán, és minden szódavízárusnál lehorgonyzott.

A címre, amit Turkevics adott, emlékezett, ott volt valahol a szállodája közelében. A kis utca meglehetősen forgalmas volt, tele üzletekkel, műhelyekkel, irodákkal. Ebben a zajos, hullámzó emberáradatban, amely nemcsak a járdákat, hanem az úttestet is elárasztotta, nem okozott különösebb nehézséget eltűnni és észrevétlenül besurranni valamelyik házba vagy udvarba. Igor belépett az egyik szűk, hűvös kapualjba. Miután szeme hozzácsókolt a félhomályhoz, megindult fölfelé a keskeny lépcsőn.

Turkevics nyitott neki ajtót.

Végigmentek a rövid folyosón, és beléptek egy kicsi, szerény berendezésű szobába, mely az Igornak is ismerős, lakatlan, hivatali helyiség szagát árasztotta. A lakásban egy árva hangot sem lehetett hallani.

- Ebédelt? - kérdezte Turkevics.

- Nem volt rá időm.

- Hát akkor legalább harapjunk valamit.

Turkevics régi, kopott aktatáskájából teástermoszt, kenyeret, kolbászt, vaját vett elő. Mindezt a poros asztalra rakta, de előbb gondosan szalvétákat terített szét, s így biztatta Igor:

- Fogjon hozzá. S közben mindent megbeszélünk. - Ahogy teát öntött, máris közölte: - Tyerentyijt ismerjük. De eddig még nem tudtunk a közelébe férkőzni. Rendkívül óvatos. Soha senki nem vallott rá. Pedig pontosan tudjuk, hogy orgazda.

- A kapcsolatai ismertek?

- Egyik-másik.

- Mahno?

- Ő is - bólintott Turkevics.

- És az Igazgató?

- Ez már komolyabb. A név már felbukkant, az ember még nem. Még egyetlen itteni ügyben sem szerepelt. Úgy látszik, hogy itt, a városban, nem tevékenykedik.

- Vándorszínész?

- Több mint valószínű.

- Igen, több mint valószínű - helyeselt elgondolkodva Igor.

- Tyerentyijen keresztül, gondolom, rábukkanhatnánk - jegyezte meg óvatosan a százados.

- Először Tyerentyijt kell megtalálnunk, és ez, ahogy maga is mondta, nem lesz könnyű.

- Pontosan.

- És idő kell hozzá - sóhajtotta Igor. - És nekem egyáltalán nincs időm, tudja?

- Akkor se lehet az egészet abbahagyni - tiltakozott határozottan Turkevics, Igor számára egészen új, elszánt és kemény hangon. - Ha már egyszer olyan szerencséje volt, hogy rábukkant Tyerentyijre. De most már minden lépést alaposan meg kell fontolni - folytatta a százados.

- Mi a konkrét feladata?

- Látnom kell az órát meg a szelencét.

- És ha abból a lakásfosztogatásból valók, hogyan tovább?

- A továbbiakban Tkacsukon keresztül meg kell próbálni nyomára jutni az egész csoportnak. Egy ember nem tudhatta végrehajtani ezt a betörést. És Moszkvában is kell, hogy legyen egy cinkosuk: ott adták nekik ezt a tippet.

- Világos. A mi kérésünk az, hogy legalább néhány adatot szerezzen Tyerentyij kapcsolatairól. És próbáljon tapogatózni az Igazgatóval kapcsolatban. Rendkívül homályos figura.

- Nem fogom elfelejteni. Mi a helyzet Zamorinnal és Kikojevvel? Megtudta, kik ezek?

- Csöndben éldegélnek. Mindkettő büntetett előéletű. Semmilyen új anyag nincs róluk. Mintha szakítottak volna a múlttal. Jelenleg nincsenek a városban.

Ezt a csöndes beszélgetést kívülálló akár gondtalannak is vélhette volna, ők ketten viszont tudták, hogy a helyzet percről percre bonyolódik.

- Igen fontos következtetést tudunk majd levonni, ha kiderül, hogy az a két tárgy a betörésből származik - mondta Igor. - Tapasztalt, veszélyes bűnözők ezek, apróságokkal nem foglalkoznak. Ez a betörés Patyohinnál nehéz fiúkra vall. Ilyen méretű lakásfosztogatás rég nem volt nálunk. Másodszor. Ha az a szelence ebből a betö-

résből való, az azt jelenti, hogy az Igazgató vagy Zamorin, vagy Kikojev.

- Talán - jegyezte meg tartózkodóan Turkevics.

- De, minden bizonnyal - erősködött Otkalenko, és a következőt javasolta: - Dolgozzuk ki részletesen a legendámat. Én majd mondom, maga meg próbálja megcáfolni. Egyelőre még nagyon vázlatos.

Igor egyre erősödő rokonszenvet érzett ez iránt a flegmatikus, kevés szavú és jelentéktelennek látszó ember iránt, egyre jobban tisztelte tapasztalatát, hozzáértését és aprólékosságig menő, rendkívüli pontosságát. Most majd arról is meggyőződhet, van-e fantáziája. Együtt fogtak hozzá, hogy kigondolják és összerakják annak a nem létező férfinak az életrajzát, akinek Otkalenko kiadja magát; s az adott esetben ennek az életrajznak olyan hitelesnek és megfelelőnek kellett lennie, hogy még egy olyan tapasztalt ember is, mint amilyen Tyerentyij lehet, ne csak elhiggye, hanem bizalommal is legyen iránta, a „maga fajtájának” érezze Igor.

- Honnan van ez a sebhely a bal halántékomon? - kérdezte Turkevics, egészen természetesen áttérve a tegezésre.

- Egyszer megtisztelt egy golyó - nevetett Igor.

- Régen?

- Két éve.

- Szóval, két éve te...

És kiokoskodták, hogy mi történt két évvel ezelőtt a Fekete csúfnéven ismert banditával, s ki tanúsíthatja ezt.

Végre Turkevics felsóhajtott, és miközben felállt az asztaltól kijelentette:

- Úgy érzem, hogy már egészen becsavarodtunk. Szerintem, amit lehetett, kigondoltuk. Igaz?

- Azt hiszem - hagyta rá Otkalenko.

Elsőként Igor távozott. Tudta, hogy kell elhagyni az ilyesfajta lakásokat.

Öt óra felé járt az idő, amikor a szállodába ért. Fölment a szobájába, és végigheveredett az ágyon. Számítása szerint a vendégek, ha jönnek egyáltalán, úgy három óra múlva állíthatnak be, amikor már sötétedni kezd.

Igor lehunyta a szemét. Alaposan elfáradt. Csak most érezte, mennyire. És a feje is megfájdult. Jólesett lehunyt szemmel feküdni.

Lassan elszunnyadt, és már nem látta, hogyan halványodtak el az izzó sárgarézsín napsugarak a mennyezen ten meg a falakon, hogyan telt meg a szállodai szoba az alkonyat szürke fátylával.

Igor tenyerét arca alá téve, s lábát felhúzza összekucorodva aludt. Álma gyerekesen mély volt, kemény vonású arca ellágyult, duzzadt ajka olykor megrándult, s csupán az egyenes, fekete szemöldöke közt hirtelen megjelenő kis ránc tanúskodott róla, hogy még álmában is felbukkant olykor-olykor valami kellemetlenség árnya.

Váratlan kopogás riasztotta fel. Kinyitotta a szemét, felkönyökölt és fülelt. A kopogás megismétlődött, most már makacsabbul. Igor felsóhajtott, és tenyerével erősen megdörzsölte az arcát.

- Azonnal!... - harsogta zsémbesen, s elindult az ajtó felé.

Csattant a zár, az ajtó kinyílt.

Tkacsuk állt a küszöbön.

- Szunyáltál? - kérdezte vidáman, ahogy a szobába lépett, s otthonosan körülnézett. - No, szedelőzködj, elhajózunk. Várnak bennünket. - És elgondolkozva hozzáfűzte: - Ahogy Tyerentyij megtudta, hogy Moszkvából jöttél, már kérni se kellett. Frankón.

Az egész utat szótlánul tették meg.

Igor töprengett. Nem tetszett neki Tyerentyij feltétel

nélküli érdeklődése. Vajon miért van ez? Azért mert moszkvai? Hát aztán? Vagy azért, mert ezek hárman is Moszkvában jártak, és idehozták a szajrét? Méghozzá komoly szajrét. Bár Tyerentyij valószínűleg nem tud róla, hogy ezek ott mit műveltek. A nehézfiúk nem szeretik egészen beavatni a kívülállókat. És a passzer, az orgazda - számukra mégiscsak kívülálló, nem bíznak meg bennük teljesen. És hátha az ő nyomukon érkezett egy ember Moszkvából? Természetes dolog, hogy Tyerentyij gyanút fogott. Persze az is lehet, hogy csak mohó. Ezeknél a legfontosabb - a mohóság. Hiszen Moszkvából apróság nem érkezik.

Ismét befordultak egy keskeny sikátorba, onnan pedig egy tágas, egészen sötét udvarra, ahol egyetlen lámpa se égott, és szinte tapogatózva haladtak az udvar mélye felé, megkerülve egy háromemeletes típusházat, amelynek ablakai itt-ott még világítottak. Az udvar távolabbi végében egy egyemeletes gerendaház állt, az emeleten kívül körfolyosó haladt végig, ide nyíltak a lakások ajtói, de talán a szobaajtók is.

A nyikorgó, korhadó lépcsőn fölmentek az első emeletre, kimentek a folyosóra és Tkacsuk illedelmesen bekopogott az egyik ajtón. Meglehetősen soká kellett várni, amíg az ajtó mögött léptek hangzottak fel.

- Ki az? - kérdezte egy férfihang. Igornak úgy tűnt, fiatalos és energikus.

- Jó barát - felelte Tkacsuk. Ez aligha volt megbeszél jelszó. - Én vagyok, Tyerentyij Prokofics.

Kattant a zár, s az ajtó kitért. A szűk előszobában magas, izmos, ötvenesforma férfi állt, ősz haja igen jól illett telt, napbarnította arcához. Rövid ujjú zöld inget és világos kordbársony farmernadrágot viselt széles bőrvél. Nyitott inge látni engedte erős, ránctalan nyakát. Ősz szemöldöke alatt csillogó, éles tekintetű fekete sze-

me, szájának kemény, egyenes vonala észről és jellemről árulkodott. A név egyáltalán nem illett ennek a férfinak a külsejéhez, a neve a régmúltat idézte.

- Jöjjenek be, fiúk - invitálta őket Tyerentyij Prokofics szívélyesen, egészen közvetlenül, mintha csak régi barátok érkeztek volna, és kinyitotta a másik, a szobába nyíló ajtót. - Tessék.

Hangja erősen, magabiztosan csengett.

A szoba nagy volt, tágas, a mennyezete deszkából készült, mint a nyaralókban, egyik falát teljes egészében drága szőnyeg fedte, a többin képek sorakoztak. A fél falat elfoglaló, hatalmas ebédlőszekrény a maga bonyolult cirádáival, tornyaival, kidomborodó ajtócskáival, színes üvegberakásaival középkori várkastélyra emlékeztetett. A széles, alacsony kerevet mellett kerek asztal állt, piros bársonyterítővel, kétoldalt egy-egy régi, nehéz karosszék.

- Foglaljanak helyet, fiatal emberek - tessékelte beljebb a vendégeket Tyerentyij Prokofjevics, és a két karosszékre mutatott. - Gyűjtsanak rá.

Ő maga fölhúzott lábbal a kerevetre telepedett, hátát a perzsaszőnyeghez támasztotta, s hogy kényelmesebb legyen, még egy nagy, színes párnát is tett a háta mögé. „Hű, hogy kitesz magáért ez a Tyerentyij - gondolta gúnyosan Igor. - Akár egy perzsa sah.” A szándékoltan egzotikus környezet és a házigazda modora váratlanul hozzásegítette Igort, hogy leküzdje kezdeti bizonytalanságát. Ha ez az alak ilyen ripacskodva játszik, akkor miért ne próbálhatná meg ő is: hogy jobban fogja-e csinálni - azt nem lehet tudni, de rosszabbul bizonyosan nem.

Tkacsuk, aki nem bírta tovább idegekkel a helyzet rejtett feszültségét, kapkodva és szolgálalkúen közölte:

- Ez itt a Fekete, Tyerentyij Prokofjevics, akiről már beszéltem magának, Moszkvából.

- Látom - biccentett a házigazda, és Igorhoz fordulva udvariasan kérdezte: - Mivel fáradt ide hozzánk?

Igor összeráncolta a szemöldökét, bizalmatlanul körülkémlelt, aztán tekintete megállapodott a házigazdán, és a fogai közt szűrve a szót megkérdezte:

- Veszed a szajrét? Adod a szajrét? Mondd meg nekem. Dologban járok, nem vendégségben.

Tyerentyij Prokofjevics elmosolyodott, és egyszerűen felelte:

- Veszem is meg adom is.

- Akkor a harmadik fölösleges - mondta Igor, és Tkacsukhoz fordult: - Hallod, Mahno? Lelécelhetsz! Hazatalálok. Holnap ott találkozunk, ahol ma.

Tkacsuk zavartan pislogott Tyerentyij Prokofjevicsre. Az csak bólintott válaszképpen.

Amikor Tkacsuk elment, Igor így szólt:

- Gondolom, hogy tőle - az ajtó felé biccentett - mindent tud rólam, amit kell. És ezek szerint lehet...

- Nem mindent - vágott a szavába nyugodtan Tyerentyij Prokofjevics.

- Mit akar még tudni?

- Kivel ismerkedett meg Moszkvában?

- Hát, Mahnával. Azt mondta, Oleg a neve - nevetett Otkalenko.

- És még?

- Meg még két másikkal.

- Hogy ismerkedett meg?

- Nincs jelentősége. A nevüket úgyse ismeri.

- Honnan tudja?

- Kitaláltam.

- Nem a rendőrség súgta meg őket?

- Mért, zsarunak látszom? - nevetett újra Igor, bár a beszélgetés e váratlan fordulata nem tetszett neki.

- Annak - erősítette meg szavait Tyerentyij Prokofjevics, le nem véve róla a tekintetét.

- Akkor minek vallja be, hogy „adok” „veszek”?

- A rendőrség úgysis tudja - vont vállat Tyerentyij Prokofjevics. - Csak bizonyítani nem képesek. És ezt senki se tudja bebizonyítani, ez itt a bűvészmutatvány.

- Ú-úgy - húzta el a szót Igor. - No de ha nem bízik bennem, akkor semmilyen üzletről sem lehet szó, ha jól értem?

- Nem egészen. Lehet még ebből szerelem. Bizonyítsa be.

- Mit bizonyítsak be?

- Hogy nem zsaru.

- Jó vicc. De hát hogyan bizonyítsam? Elsőként mutassam be a szajrét?

- Legalább.

- Természetesen tudok mutatni egyet-mást.

Igor néhány színes fotót vett elő a zakója belső zsebéből. Ahogy átadta őket Tyerentyij Prokofjevicsnek, enyhe iróniával jegyezte meg:

- Ingyen gyönyörködhet bennük. - Aztán ismét hátradőlt a karosszékeben, és tekintetét elgondolkozva a mennyezetre szegezve hozzáfűzte: - Inni csak mértékkel szabad. Aranyszabály. Nálunk, Moszkvában pedig az idegeneknek egyáltalán nem ajánlatos inniuk. Ki tudja, mi történhet...

- Ezt kire mondja? - kérdezte szórakozottan Tyerentyij Prokofjevics, a fényképeket nézegetve.

- Hát Mahnóra és... az Igazgatóra.

Tyerentyij Prokofjevics fölemelte a fejét.

- Vele is megismerkedett?

- Meglehet...

- De hát mi történt Moszkvában?
- Mindenütt rengeteg nyomot hagytak. Nem valók ezek Moszkvába.
- Szeretném tudni, mit műveltek ott ezek a marhák?
- figyelt föl Tyerentyij Prokofjevics, de a fotókat nem engedte ki a kezéből.
- Hengegtek, részegen, hogy...
- Hol ittak? - vágott a szavába élesen Tyerentyij Prokofjevics, s ősz szemöldöke alatt a szeme hirtelen hideg lett, mint a jég, és most már mereven nézte Otkalenkót.
- Pontosan megmondjam?
- Pontosan.
- A vnukovói repülőtér szállodájában. Egy hete. Lo-csogtak. Teljesen megfeledkeztek magukról.
- Úgy látszik - mondta dühösen Tyerentyij Prokofjevics. - Aztán mi történt?
- Aztán, mint mondtam, részegen azzal hengegtek, hogy kirámoltak egy gazdag lakást. És, ha jól értettem, nem az ő hibájukból ugyan, de egy hullát hagytak hátra.
- Igor most már valamilyen ösztön sugallatára, fantáziált, mintha egy, a sötétben pillanatra felvillanó világos rést próbálna kitapintani.
- És maga elhitte? - mosolygott gúnyosan Tyerentyij Prokofjevics, egymásra rakva a fotókat, és tovább forgatta őket a kezében.
- Nem. Utánajártunk a mesének.
- Mi, micsoda? - kérdezte megütközve és gyanakodva Tyerentyij Prokofjevics.
- Amíg ezek a konyakunkat vedelték, mi kihúztuk belőlük a lakás címét - mondta nagyképműen Otkalenko.
- Aztán reggel ellátogattunk oda.
- Furcsa - jegyezte meg kis szünet után Tyerentyij Prokofjevics. - Rendkívül furcsa. - Fürkészőn nézett Igorra.

- Mi furcsa?
- Hogy elmerészkedtek egy ilyen forró helyre. Nem félték, hogy megégnek? Minek másztak bele?
- Tudtuk, mit csinálunk. Nagyon sok minden maradt még abban a lakásban. Úgy határoztunk, becsöngettünk, ellenőrizzük, üres-e a lakás reggel vagy sem. A lány meg ott volt.
- Tehát rosszul gondolták?
- Mit számít, becsöngettünk és elmentünk. De hogy maga rosszul gondolkodott, azt látom. Vagy nem?
- Tudja maga, mit beszél? - kérdezte nyomatékosan Tyerentyij Prokofjevics.
- Mi az hogy! Véres szajrét vesz át. Nem fél, hogy elárulják?
- És maga hogy jutott hozzájuk?
- Például Mahnótól. Azt a ketyegőt például már Moszkvában is ajánlgatta nekem. Kincset ér, nem vitatom. És potom áron adta. De én messze elkerülöm az ilyesmit, nem mártom be vele magam. A szabadságom drágább. De maga, úgy látom, kísértésbe esett. No meg az Igazgató is alaposan átvágta.
- Ő is?
- Ő is.
- Aha, aha. És hogy lesz tovább?
- Az már nem az én dolgom. Most akár már meg is vehetem magától ezeket a kacatokat.
- Hogyhogy?
- Átmentek a maga kezén - nevetett Otkalenko. - Ez már elválaszt engem attól a véres ügytől, nekem már nem lesz hullaszagom.
- Durva dolog ez Fekete, durva. Hol nevelkedett? - ráncolta a homlokát Tyerentyij Prokofjevics.
- Ami volt, elmúlt.

- Akkor is durva dolog. Mi ez, rám akar ijeszteni? Gondolja, hogy így olcsóbban adom?

- Hogy mit gondolok, az az én dolgom. Amit maga gondol, az meg nem tartozik rám. Ezt-azt el akarok passzolni - Igor a fényképek felé biccentett -, és venni is szeretnék néhány dolgot. És közben jól akarok keresni.

- Gondolja, hogy a Mahnótól való órán is meglesz a haszna?

- Természetesen.

- Tudja, mennyit fogok érte legombolni magáról?

- Nálunk vannak olyan bolondok, akik minden pénzt megadnak nekem érte. Csak nem tudom ugyanaz-e, mint amit Moszkvában Mahnónál láttam?

Tyerentyij Prokofjevics továbbra is fürkészőn és érdeklődve szemlélte Igorot. Kis hallgatás után titokzatosan mondta:

- Megmutathatom. Csak előbb figyelmeztetni akarom. Nekem fotóim nincsenek. Nálam itt van maga az áru. S a maga fajtájával tudok bánni. Épp ezért semmiféle tréfát nem ajánlok. Bár fiatal és jóképű legény, nem fogom sajnálni.

- Nem fél még egy hullán keresztüllépni?

- Ha maga nem fél, hogy azzá válik. Különböznék ne keverjen ilyen ostoba beszélgetésbe. Csak figyelmeztetem. Bár magától... No, igen... magától nem várok ilyen tréfákat. Ilyeneket nem.

- Hát milyeneket?

- Meglátjuk, meglátjuk. Lehet, hogy maga valóban komoly ember. Akkor a beszélgetésünk is komoly lesz. Addig is megmutathatom magának azt az órát. Mi sem egyszerűbb.

Valahogy kígyó módra lecsusszant a kerevetről, és odament a hatalmas ebédlőszekrényhez. Először kinyitotta az egyik ajtaját, majd a másikat, hosszan kotorászott,

és egy valahol egészen másutt lévő fiókból kivett egy kis dobozt. Ezután visszament a kerevethez, helyet foglalt rajta, lerúgta puha bőrpapucsát, kényelmesen elhelyezkedett, maga alá húzta a lábát, s csak akkor nyújtotta át a dobozt Igornak.

- Tessék, nézze meg.

Igor kinyitotta a dobozt, s csak nagy erőfeszítéssel tudta megfékezni feltörő izgalmát. A dobozban ott feküdt az arany „Pavel Buret”, amit Patyohintól loptak el. Igen, igen, az volt! Mérget vehetett rá. Ezt igazolta az a kis folt is a számlapon, a tizenkettes szám mellett, és a két parányi horpadás az óratokon. Igor kézbe vette az órát, felpattintotta az első hátlapot, majd utána a másodikat is. Hát persze! Itt a belekarcolt kereszt, aztán még egy picit horpadás és egy másik is.

Igor tenyere megnyirkosodott. Óvatosan visszatette az órát a dobozba, és a dobozt letette az asztalra.

- Mennyi?

- Ráérünk. Megismerte?

- Ez az.

- Biztos.

Tyerentyij Prokofjevics szavai éberségre készítették Igort. Maga se tudta megmagyarázni a dolgot. Volt valami a hanghordozásában, gyors, mérlegelő pillantásában, kezének könnyed mozdulatában, Igor megérezte a veszélyt.

- Nem akar megnézni még valamit? Együtt adom az órával.

- De igen.

- Remek.

Tyerentyij Prokofjevics az előbbi élénkséggel csusszant le a kerevetről, és ismét odament az ebédlőszekrényhez. Egymás után kinyitott két üvegajtót, az egyiket fönt, a másikat lejjebb, mire a szekrényben valami kattant, és

magától kinyílt két tömör sötét színű ajtó, egészen a padlónál. Tyerentyij Prokofjevics egy elég nagy kartondobozt vett elő, leemelte a tetejét, és kiemelt belőle egy színes kendőbe bugyolált rejtélyes tárgyat. Bármennyire érdekelte is Igor a kartondoboz tartalma, mégis a furcsa tálalószekrényt vette ismét szemügyre. Érdekes lenne kipakolni, vajon milyen meglepetéseket rejthet még magában?

Közben Tyerentyij Prokofjevics az asztalra tette a bebugyolált csomagot és széthajtogatta a kendőt. Igor egy szelencét pillantott meg. Azt a bizonyos szelencét.

- Ezt az Igazgató hozta nekem - magyarázta szívélyesen Tyerentyij Prokofjevics. - Megismeri?

- Igen... Gyönyörű-ű... - mondta elragadtatva, és kissé elhamarkodottan Igor.

Tyerentyij Prokofjevics elmosolyodott.

- Ezt az „igent” mégis inkább a kérdésemre adott válasznak fogom fel, mint a maga elragadtatásának - mondta. - Kérem, vegye ezt figyelembe.

- Ugyan miért? Fogja fel, aminek akarja.

Igor érezte, hogy itt valamit rosszul csinált. A hosszú és nehéz beszélgetést mintha jól vezette volna. És akkor egy váratlan, kurta kérdés, egy elhamarkodott bosszantó válasz, és ez a vén kígyó máris átlátott rajta. Kétségtelen, hogy megfogta.

Igor nem sejtette, hogy Tyerentyij Prokofjevics már rajtakapta. Ez az utolsó baklövés a vendég részéről csak betetőzte a dolgot. Tyerentyij Prokofjevics egész idő alatt lázasan töprengett, mitévő legyen. Ismerte jól a cimboráit - a veséjükbe látott -, különösen az olyan régieket, mint az Igazgatót, vagyis Szenykát. Valamennyiüket jól ismerte, és látta az utat, amelyen - egyebek között Szenyka is - jártak. Veszélyes út volt ez, amelyet nem szakítottak meg büntetések és „ülések”. Ez mindaddig tökélete-

sen megfelelt Tyerentyijnek. A legjobb és legdrágább áruk mind idevándoroltak hozzá, potom áron. Rengeteg szajrét szerzett. De az Igazgató egyre inkább eldurvult, s tény, hogy már a vértől sem riadt vissza. Félni kezdett. Ez a lényeg. Tyerentyij ezt világosan látta, s ettől tartott most a legjobban. És az Igazgató magához hasonló cimborákat gyűjtött maga köré. Mahno még taknyos, a Ragyás viszont - nagyobb vadállat Szenykánál. És az, amit Moszkvában műveltek, s amit nem vallottak be Tyerentyijnek, és amivel alaposan rászedték, olyasmi, aminek előbb-utóbb mindenképpen be kellett következnie. És ez a férfi nem véletlenül jelent meg itt. Ez az ő nyomukban jött. Hát akkor hogy legyen, áldozza fel Szenykát? Vagy ne áldozza fel? Rettenetesen sajnálja. De meg kell tőle szabadulnia. Szenykának ez az utolsó ügye, ha ott az a hullá. A Ragyásnak szintén. Neki, Tyerentyijnek pedig mi érdeke belekeveredni ebbe az ügybe, akár harmadrendű szereplőként is? Ő teljesen tiszta, bármit gondoljanak is róla. Bizonyítsák be. Akkor hát, áldozza fel? Mondja azt, hogy elég, hogy jóllakott? Az az egy biztos, hogy Szenykával azonnal szakítani kell. Szenykától meg kell szabadulni. Bármilyen áron. Mindenképpen! Tyerentyij Prokofjevics fürkészőn nézett Otkalenkóra. Erős izgalom lett rajta úrrá. Túl sokat tett föl egy lapra.

- Magának van valamije? - kérdezte. - Bizony, van valami a tarsolyában. Tehát csináljuk a következőképpen - izgalomban egészen fölemelkedett a kereveten. - Az Igazgató itt van a városban. A Ragyás szintén. Mahnót ismeri. Ez a két holmi abból az ügyből itt van. - Az asztal felé biccentett. - És elég ebből az ostoba bújócskázásból, kedves Igor.

- Ezt hogy értsem? - Otkalenkónak hirtelen összerándult a gyomra.

- A következőképpen. Én, kedves Igor, vén róka va-

gyok, s nem hogy döglött tyúkkal, de a legravasabb mesével se tudsz csapdába csalni. És te nem a legravasabbal álltál elő, ezt vedd figyelembe. Szóval itt a két tárgy. Az egyiket, ezt az órát, holnap reggel megtalálod Mahnónál. A másikat pedig az Igazgatónál.

- Szintén reggel?

- Igen. A címet megadom.

- És a harmadik?

- A Ragyás? Ő ugyanott lesz. És ott lesz az egész szajré, amit onnét hoztak.

- És maga, Tyerentyij Prokofjevics, csak nem akar örökre elbúcsúzni tőlem?

- Látom, találékony gyerek vagy.

- Rendben - egyezett bele pillanatnyi szünet után Igor.

- Hány órákor lesznek ott ezek a holmik?

- Még hajnalban.

- Rendben - ismételte meg Igor. - De vegye figyelembe...

- Mindent figyelembe vettem - vágott a szavába idegesen Tyerentyij Prokofjevics. - És kijelentem: vége. Kész. Új életet kezdek. Szavamat adom.

- Tegyük fel, hogy a maga szava...

- Ezt is figyelembe vettem. Annál inkább megtartom. Erős bennem az önfenntartás ösztöne.

- Valóban rendkívül fejlett, azt látom - nevetett Igor.

- Adja ide a címet. De ha félrevezet, magára vessen.

- Legyen nyugodt. Mindenekelőtt a komfortot szeretem. Írja.

Kora reggel az egyik távoli kis utcában, a város szélén, egy álmos, békés típusház egyik földszinti lakásában egy nyomozó csoport Otkalenko vezetésével halkán, gyorsan, minden lárma és lövöldözés nélkül őrizetbe vett két

férfit. Kellemetlenség könnyön adódhatott volna, mivel az egyiküknél egy forgópisztolyt találtak. Tulajdonosa egészen megrökönyödött a váratlanságtól. Álmosan nyitott ajtót Otkalenko félenk csöngetésére, aki nyomban ledöntötte a lábáról. Igor pontosan tudta, kivel áll szemben.

Déli tizenkettőkor pedig a Tkacsukkal megbeszélte randevún, Turkevics százados jelent meg, természetesen nem egyedül. Különben Mahno se gondolt ellenállásra. Az egész túl váratlanul történt.

5. FEJEZET

Az a furcsa „munkapad”

A park legtávolabbi, jelenleg teljesen néptelen végében üldögéltek egy elhagyatott padon, egészen sötétedésig. A történetek annyira felvillanyozták őket és különösen Szlávát, hogy semmi másról nem tudtak beszélni. Vitalijnak el kellett mondani egyet-mást arról a különös figyelestről, amit ellene szerveztek. S Szlávát rendkívüli módon érdekelte ez az egész história.

- Remek munkád van, úgy látom nem unatkozol - jegyezte meg együttérzéssel vagy talán irigységgel a hangjában, aztán észbe kapva megkérdezte: - A karod már nem fáj?

- Rendbe jön - fintorodott el Vitalij az ujjait mozgatva. - Így egykettőre kéz nélkül maradhat az ember - tette hozzá mérgesen.

- Te mondtad, hogy élethű legyen, én meg igyekeztem. ..

- Örültél, hogy nem fogom visszaadni...

- Könyveld el az egészet szakmai ártalomnak - taná-

csolta ravaszul Szláva. - Küldjenek betegállományba, ha egyszer ilyen a munkád.

A padon kényelmesen kinyújtózva békésen beszélgetek. A nap lassan lehanyatlott, alkonyi árnyak burkoltak be körös-körül mindent, s a távolban már semmit sem lehetett látni. Az alkonyattal együtt hűvösség ereszkedett le, s a bokrok, fák átmelegedett lombja felől langyos levegő áradt.

- És te hol dolgozol? - kérdezte Vitalij.

- Pedagógiai főiskolát végeztem. Gyerekekkel foglalkozom.

- Az ő kezüket is el szoktad törni?

- Mért törném? Birkózószakkört szerveztem. Bajnokokat nevelek. Egyébként történelmet tanítok. Bölcs és hasznos tudomány. Segít eligazodni mi miért van ebben a világban.

- Szóval te már eligazodtál?

- Többé-kevésbé. - Szláva felsóhajtott. - Viszont a magánéletemben teljesen összezavarodtam. A mutatvány nem sikerült. Elválni jöttem ide.

- Ezt meg hogy értsem? Omszkban laksz, és Moszkvába jössz elválni?

- A nejem ide szökött a szüleihez. Így aztán én is jöttem.

- És ő mit csinál?

- Ő is pedagógus. Egy főiskolán végeztünk. Csak én két évvel korábban. Hej, Vitalka, semmi se sikerült a magánélet frontján. No, de mindegy, majd csak túlélem... Nem kell még mennünk?

Vitalij az órájára nézett.

- De, mehetünk, ha már belecsöppentél ebbe a históriába. Nem sajnálsz?

- Ha ihatok a más számlájára? - nevetett Szláva. - Rádadásul a tiédre? Ilyesmi nem mindennap fordul elő.

- Akkor gyerünk. Majd mondd azt, hogy kibékültünk. A százast visszaadtam neked, és ismét haverok vagyunk. Megeshet, hogy elszakadok tőled. Akkor találkozunk a nagy szökőkútnál, a főbejárat mellett. Remélem észrevetted?

Vitalij röviden kioktatta a barátját, hogyan viselkedjék: Szlávának ügyesen kellett kiszállnia a játékból, hogy ne kompromittálja Vitalijt. A sűrűsödő homályban alig látszó kihalt ösvényeken át kiértek a kivilágított, népes sétányra. Itt kissé megszaporázták lépteiket, és a sétálókkal együtt ők is kiértek a rakpartra, ahol a külföldi látványosságok sorakoztak. A parknak ebben a részében még mindig fülledt volt a levegő, porszag és virágillat érződött.

A pörgő-forgó gépezetek körül a fényesen kivilágított kis téren most is nagy volt a tömeg. A könnyű, színesre festett kocsik sivítva és nagy csörömpöléssel száguldottak szédítő csigavonalú, hurkokkal tarkított pályájukon, időnként eltűntek a bonyolult fémalagutak félhomályos gyomrában, s ilyenkor riadt női sikolyok hangzottak fel.

- No, nézd csak - bámult Szláva. - Még mindig működnek. A többiek már bezártak, láttad útközben? Ezek nagyon szorgalmasak.

- Teljesíteniük kell a tervet - magyarázta közömbösen Vitalij, és hozzátette. - Nehogy elszalajtsd azt a fickót. Emlékszel rá?

- Persze hogy emlékszem. Csak már sötét van.

- Biztos, hogy ő is figyelni fog téged. Úgyhogy maradjunk itt a világoson.

Sétálgatni kezdtek a téren, megkerülték a hosszú sorokat. A működő gépek zajától nemigen lehetett beszélgetni.

A tömegeből hirtelen előbukkant az a fickó, akit kerestek. Vitalij most alaposabban szemügyre vehette.

Szőke, hajlékony termetű, elegáns, az ajka vastag, az arca ravasz. Vitalijnak hirtelen felvillant valami az emlékezetében. Ezt a fickót látta egy fényképen, ott a szekrény hátlapján, Vityka Korotkov kuckójában, úgy bizony, ő az... Gosa? Stop! Stop! Hát persze hogy ő az, róla beszélt Suhmin, ez a fickó követte Vitykával együtt, aztán meglépett. Azután meg amikor összeverekedett Nyaraló-Vologykával, rendőrkézre került.

Ez a felfedezés az egész ügyet megváltoztatta. A fickó eközben már vidáman fecsegett: -... Jogom van a magánélethez? S a jó társaságban mindig szívesen veszek részt, micsoda kérdés! És megfelelő hely is van, ott himbálózik a vízen. Megyünk? - A folyó felé intett, ahol a kikötőnél az „Albatrosz” nevű úszóvendéglő látszott. Zeneszó hallatszott onnan.

- Hát akkor hogy lesz, Szlávik, iszunk a kibékülésre, vagy nem? - kérdezte Vitalij.

- Nyomás, gyerekek - felelte lelkesen Szláva, átölelve Gosa és Vitalij vállát. - Jó haveroktól semmit se sajnálok. Annál is inkább, mivel nélküled - fordult Goskához - ezt a százast a büdös életben nem láttam volna.

- Nem nagy pénz - vigyorgott Gosa. - Ha kell, még kettővel megtoldom.

Hármasban indultak a vendéglő felé. A vendéglő ajtaja azonban, mely a széles, piros szőnyeges hajólépcsőre nyílt, zárva volt. Az üvegajtón tábla lógott: „Megtelt.”

- Ejnye... - sóhajtott elkeseredetten Vitalij.

- Ein moment - jelentette ki ünnepélyesen Goska, és felgyúrte elegáns inge ujját, mintha valamilyen bűvészmutatványhoz készülődne.

Mellesleg, valóban bűvészmutatvány volt. Gosa határozottan bezörgetett az ajtón, és amint a kövér, bajszos portás megjelent aranyszegélyes sapkájában, valami üdvözlésfélét intett neki, mire az ajtó nyomban kinyílt.

A portás tiszteletteljes meghajlással engedte be őket. A fülledt, zsúfolásig telt teremben nem lehetett szabad asztalt látni.

- Zwei moment - szólalt meg Goska tréfás fontoskodással. Azzal magához intett egy kétes tisztaságú, rövid kabátot viselő fiatal pincért. - Intézkedj - mondta neki Goska.

- Az ön asztala szabad. Tessék.

- Utánam - vezényelte Goska.

Libasorban haladtak át az apró asztalok között, és elhelyezkedtek egy nyitott, kerek hajóablak mellett, amely a folyóra nézett. A legjobb asztalka a teremben mintha csak őket várta volna. Goska hosszasan diktálta a rendelést a hozzá hajló pincérnek. Amikor befejezte, és a pincér eltűnt, Vitalij megkérdezte:

- Ki vagy te itt, miniszter vagy isten?

- Isten vagy nem isten - nevetett Goska -, ez itt az én királyságom.

- És hol a király? - érdeklődött ugyanolyan hangnemben Vitalij.

- A király? Majd meglátod.

Bámulatos gyorsasággal jelent meg újra a pincér az italokkal és előételekkel megrakott tálcával. Egy szempillantás alatt mindent az asztalra rakott, majd jó étvágyat kívánt, és eltűnt.

- No, barátaim - mondta kéjesen dörzsölgetve a kezét Goska -, kezdjünk hozzá. Az első pohárral nem szabad várni, az nagy bűn. Úgyhogy hörpintsétek föl, én meg újra töltök.

Vagy egy fél óra telt el élénk beszélgetéssel. Goskáról ez alatt kiderült, hogy rendkívül öntelt és hencegő alak. Vitalij elmondott néhány kalandos históriát, amelyekben igen előnyösen tüntette föl magát. Szláva minden erejével támogatta. Erre aztán Goska is belemelegedett. Már jó

sokat ivott, a szalvétával megtörülgette nedves ajkát, és kijelentette:

- Tanulj tőlem, kispám. Mondjuk máma utánad balagtunk Zsorával, és máris ötven rubel lapul a zsebemben, Zsorának meg a fele.

- Miért a fele? - kérdezte megütközve Vitalij. - Ha egyszer neked...

- Állítsd le magad - vágott a szavába Goska. - Először is tudni kell, hogy ki vagyok én, és kicsoda Zsorka, hozzám képest. Neki nem is jár több.

- És ki tette a zsebedbe? - firtatta tovább Vitalij.

- Ki? - vigyorgott titokzatosan Goska. - Azt neked nem kell tudni.

- Mindenkinek megvan a maga góréja - jelentette ki filozofikusan Szláva, és teletömte a száját salátával.

- Pontosan - hagyta rá részegen Goska. - Az enyém például ott ül.

- Hol? - kérdezte lustán Vitalij.

- Csak ne nagyon meresztgesd a gubódat, a főnökség ezt nem szereti, érted? Ott az az asztal a falnál, a sarokban, látod?

- Ott, ahol hárman ülnek. Három komoly férfi?

- Az. Az a vidám, fekete hajú, csokornyakkendős. Vagyim Szanics, főnök a fejeselek között. És micsoda női vannak... Haláliak.

- Az ilyen nőkre soha nem lehet elég dohányt összege-reblyézni - jegyezte meg tekintélyesen Vitalij.

- Te csak ne féltsd Vagyikot. Ha neki nincs elég pipije, még a Szakállastól is elveszi.

- Az a jobb oldalon ülő, az a Szakállas?

- Pontosan. A főmérnökünk. Bár mostanság nem nagyon van mit elvenni tőle. Jól megkopasztották a rohadat - fejezte be szavait kárörvendően Goska.

- A sajátjai?

- Nem a mi dolgunk, hogy kik. Csak még jobban kellett volna.

- És hogy hívják?

- Iljusa. Röviden - a Szakállas.

- Iljusa? - kapta fel a fejét Vitalij. - Nálunk is dolgozott egy Iljusa.

- Hol?

- Szokolnyikiben.

- Nem, ő sose dolgozott ott.

- Ne mondd! Ilja Viktorovics.

- Nem, ez Ilja Vasziljevics. Patyohin.

Ez volt az est legnagyobb felfedezése.

Tehát az a bizonyos Patyohin itt dolgozik, a vidám parkban? Különben műszaki szempontból elég bonyolultnak látszottak ezek a berendezések, az üzemeltetésükhöz természetesen szükség lehetett egy mérnökre vagy esetleg egy főmérnökre. És épp ehhez a Patyohinhoz törtek be. Véletlen? Minden valószínűség szerint. De más az, ami érdekes. Valami gyanús machináció folyik itt ezekkel a külföldi masinákkal. Vajon Patyohinnak van-e valami köze ehhez?...

- És a harmadik az kicsoda? - kérdezte Vitalij, és alig észrevehetően a sarokban álló asztal felé biccentett.

- A harmadik? - kérdezte hanyagul Goska. - A kapcarongyuk. Köcsög. A káderes - Goska hahotázni kezdett, majd fulladozva köhögni kezdett a félrenyelt cigarettafüsttől. Amikor kiköhögte magát, és letörölte kiugyanó könnyeit, így szólt: - Hej, cimborák, istenemre remek dolog itt üldögelni veletek. Nem is mennék el...

- Miért, ki kerget? - érdeklődött Szláva.

- Korán telepedtem ide veletek. Amíg a munkapad üzemel, nekem is dolgoznom kell.

- Miféle munkapad? - kérdezte álmétkodva Vitalij.

- Van itt egy ilyen, tudod - vigyorgott részegen Goska.

Vitalij elnézte kivörösödött, verejtékes arcát, az arcán kiütköző rőt szakállsörtét, a homlokához tapadt szőke hajtincseit, elbárgyult tekintetét. Milyen elégedett, majdhogy büszke a förtelmes életére. Az aljas és kegyetlen életére. És ez a fickó mindenkivel ilyen, még a haverjaival is. Lám, Vitykát is cserbenhagyta és meglépett. Így jár el mindenkivel, ha jónak látja. Azzal a hárommal, ott a sarokasztalnál szintén. Nem lenne rossz kihasználni aljas, gyáva jellemét. De Vitalij nem szeretett az ilyen alantas érzésekre építeni. Nem csupán magára nézve érezte sértőnek az ilyen módszer erkölcstelenségét, hanem azzal a veszteséggel is számolt, amivel ez a módszer a jövőben kecsegtethet. A veszteségek szörnyű súllyal kerültek latba a pillanatnyi sikerekkel szemben. Tehát valami mást kellett keresni ebben a fiatalemberben. Hiszen az emberi lélek oly sok gondolat és érzés világosítót szálának bonyolult szövevénye. Megtalálni a legjobbat, a háttérbe szorítani a rosszakat, ez volt a vonzó feladat Vitalij számára, bár ez távolról sem járt mindig sikerrel, távolról sem mindig, ez az igazság.

- Gos, te melyik csapatnak drukkolsz? - kérdezte kedélyesen Vitalij.

- Én? A Torpedónak.

- Miért?

- A bátyám az autógyárban dolgozik. Kinek drukkolnék másnak?

- Mit csinál a bátyád?

- Elektrotechnikus. A legjobbak közül. Olyan, mint ő, egy-kettő ha akad, és kész - kezdett hencegni Goska szokása szerint. - A vezetőség odavan érte, mindig ott a deszkán a fényképe. És örökösen ott ül a díszelnökségben.

- Nagy dolog az a díszelnökség. Arra tanítsd meg, hogy kell sok dohányt szerezni.

- Á! Neki nem szabad. Öntudatos.
- Ó! Ha öntudatos, akkor semmi ilyesmire nincs szüksége? - kérdezte Szláva.
- Na, pofa be! - szakította félbe dühösen Goska.
E pillanatban egy fickó lépett az asztalukhoz, és miközben gyanakodva végigmérte asztaltársait, komoran odavetette Goskának:
- Megparancsolták, hogy tűnj el.
- Aha, rögtön - kezdett kapkodni Goska. - Moment.
A fickó közben eltűnt.
- FigyeljeteK ide, fiúk - mondta Goska az asztal fölé hajolva. - Egy órát elücsöröghetnétek itt. Sietek. Megdumáltuk?
- Siess csak, siess - felelte neki Szláva. - Megvárunk.
- És lesz egy konstruktív javaslatunk - tette hozzá Vitalij. - Örülni fogsz neki.
- Tényleg? Mi lesz az? - kíváncsiskodott Goska izgatottan, és újra leült.
- Szedd a lábad, ha megparancsolták - mondta szigorúan Vitalij. - Ha visszajössz, megdumáljuk.
- Rendicsek. Jövök, holtbiztosan - jelentette ki lelkesen Goska.
Felpattant, s a székek között szaporán elindult a kijárat felé. Vitalij észrevette, hogy a szakállas Patyohin az asztalától tekintetével kíséri Goskát. Természetesen azt a két fiatalembert is szemügyre vette, akikkel Goska alkalmatlan időben italozott. „Úgy látszik, mind a ketten bemértük egymást” - jegyezte meg magában Vitalij, gondolatban Patyohínhoz fordulva. Ez igen fontos körülménynek tetszett, amit figyelembe kellett venni a jövőt illetően. Hiszen Patyohin és ő a legkülönbözőbb helyeken fognak még találkozni, ebben Vitalij nem kételkedett.

- No, Szlávik, egyelőre a mi időnk következik - sóhajtott fel Vitalij. - Jelents, parancsnok.
- Azt hiszem, már mindent elmondtam neked.
- Régóta itt vagy?
- Ma jöttem.
- Hol szálltál meg?
- Hát... sehol.
- Jó. A holmid pedig az állomáson van, ugye?
- Igen.
- Átjössz hozzánk. Sok jó ember kis helyen is megfér.
- Ugyan már! Csak nem megyek a nyakadra.
- Az embernek segítenie kell a barátján, akármilyen nehezebbre esik is - nevetett Vitalij, és témát változtatott:
- No és mit akarsz mondani a feleségnek?
- Elválunk. Mit mondanék mást?
- Közös megegyezéssel?
- Az igazat megvallva, nem egészen. A feleségem jobban szeretne válni. De nekem már elfogyott a türelmem. Mire jó neki egy magamfajta szerény kis tanító?
- Mióta lettél szerény? - mosolygott Vitalij.
- Mióta elváltak az útjaink. Amióta levetettük azt a drága egyenruhát. Milyen remek barátság is volt a miénk! Aztán hirtelen magamra maradtam. Bizony kezdetben rengeteget kínlódtam. Azért is nősültem meg, bizonyára. Hirtelen-hamarjában. Pedig, emlékszel - Szláva hátravetette a fejét, és álmodozva bámult föl a mennyezetre -, ahogy az első évben eltévedtünk a hegyekben? Letértünk az ösvényről a hágó után. A kosztunk elfogyott. Áttértünk a fűre meg a gyökerekre. Emlékszel?
- De még mennyire. Akkor találtam egy négylevelű lóherét. Ami ritkán fordul elő.
- Szerencsét hoz... - bólogatott Szláva. - Nem is ettük meg.

Élvezettel emlékeztek azokra az elmúlt napokra, mint-

ha csak felejthetetlen, mesebeli idő lett volna. Pedig nem is voltak olyan felhőtlenek és könnyűek azok a hadseregben eltöltött évek, mint ahogy most rémlett nekik. Menynyit verejtékeztek, mennyi erőt kellett fordítaniuk az edzésekre és gyakorlatokra. „Emlékszel...?” - mondta az egyik. „Várj, és arra emlékszel...?” - vágott a szavába a másik. És mindketten csak mosolyogtak, jóságos, furcsán ellágyult mosollyal. Ez a mosoly a Szláva arcán kezdte hirtelen nyugtalanítani Vitalijt. Futó pillantást vetett a sarokasztal felé, és észrevette, hogy most már mind a három férfi őt és Szlávát figyeli. S a tekintetük hideg, vizslató és rosszindulatú volt.

- Ideje szedelőzködnünk, Szláva - mondta bosszúsan Vitalij. - Nem tetszik nekem itt ez a helyzet. Nehogy jégre vigyük Gosát.

- Az ördögbe vele. Mit érdekel?

- Lehet, hogy téged nem érdekel, engem viszont... nekem még dolgom lesz ezzel a Gosával. Egy szó, mint száz, fizessünk és lépünk le.

- És Goskával mi lesz? Hiszen megígértük neki, hogy megvárjuk.

- Majd kint a rakparton találkozunk vele.

Odahívták a pincért, fizettek és elindultak a kijárat felé. Mögöttük rövid szünet után ismét megszólalt a dzsessz.

A rakparton hűvösebb volt, mint az étteremben. A két barát kissé félrehúzódott, és a rakpart kőkorlátjára könyökölve figyelni kezdte az étterembe betérő embereket. Goska egyelőre nem volt köztük. A tömeg a kis térségen a hullámvasutak körül észrevehetően megfogyatkozott, a sorok megcsappantak, elfogytak. Egy láthatatlan hangszóró közölte hogy a vidám park tizenöt perc múlva bezár.

A dübörgés, sípolás, csikorgás hamarosan megszűnt.

Hirtelen csönd állt be. Az utolsó látogatók is elfogytak a térről. Ekkor bukkant föl Goska. A lehető legrózsásabb hangulatban indult a vendéglő bejárata felé, két kezét nadrágja zsebébe dugta, vidáman fütyörészett, és köveket, papírgombócokat rugdosott.

- Goska! - szólította meg Vitalij.

Goska megállt, s amikor észrevette őket, elindult feléjük.

- Mi az, hapsikám, mért másztatok ki onnan idő előtt? - kérdezte elégedetlenül, ahogy hozzájuk ért. Úgy látszik egész idő alatt, amíg nem volt velük, az elkövetkező nagy ivászat gondolatát dédelgette.

- A főnökséged elégedetlennek látszott, észrevettem - felelte Vitalij. - Jobbnak láttuk, ha eltűnünk a szemük elől.

- Pedig milyen jól elüldögéltünk volna - sóhajtotta Goska és Vitalijra pillantva kíváncsian kérdezte:

- És hogy állunk azzal az ajánlattal, amiről fecsegtél?

- Van egy javaslatom, Gosa. Természetesen csak akkor, ha belevaló fickó vagy. Igen jövedelmező javaslat. Ilyet még életedben nem kaptál... De... Még meg kell nézni, hogy megfelelő vagy-e?

- Ej, ne csúrd-csavard itt nekem a dolgot. Ki vele, miről van szó?

- Semmi különösét nem akarok.

- Hazudsz. Egy ilyen előnyös ajánlattal nemrég alaposan leégtem. Kezdetben mintha azoknak se kellett volna semmi különös, aztán később adtam nekik egy címet, ők meg érte - fügét.

- Jó, rendben van, megjegyzem, hogy a fügét nem kedveled - nevetett Vitalij, és barátságosan megveregette Gosa vállát.

- Ezt már magam is megjegyzem - ígerte jelentőségteljesen Goska, és lerázta a válláról Vitalij kezét.

- De azért találkozunk, vagy nem? - érdeklődött Vitalij. - Most én foglak megvendégelni.

- És mikor?

- Ma szerda van, ugye? Találkozzunk szombaton. Ugyanitt. De máshova megyünk. Értitek? Itt nagy a huzat. - Vitalij rájuk kacsintott.

Ezzel elváltak egymástól. Goska egy szempillantás alatt eltűnt.

- Mehetünk aludni, Szlávik - mondta Vitalij fáradtan. - Mindjárt bemutatlak a feleségemnek és szeretett anyósomnak.

A park kijárata felé tartottak. Körös-körül egyre több esti sétáló bukkant fel. Villogtak, forogtak a fények, s színpályán magasba lövelltek a hatalmas szökőkút víz-sugarai.

Másnap Vitalij a legapróbb részletekig jelentést tett Fjodor Kuzmicsnak. Ez volt a rend mindenekelőtt. Persze Kuzmics tanácsa nélkül az elkövetkező operatív tevékenység további tervét, egyebektől is eltekintve, értelmetlenség lett volna összeállítani. Fjodor Kuzmics jóváhagyása nélkül a legjobbnak látszó terv is bizonytalannak hatott. Mint mindig, Fjodor Kuzmics most is szótlánul végighallgatta Vitalijt, miközben nagyság szerint elrendezgette a tűhegyesre faragott ceruzákat, majd elgondolkozva így szólt:

- Hm, igen... Úgy veszem észre, kedvesem, hogy valami érdekes dologra bukkantál. Még hogy „munkapad”. Csak nem pénzt készítenek rajta?

- Átvitt értelemben.

- Természetesen. De valahonnét úgy látom, folyik hozzájuk a pénz. Még hozzá komoly pénz... No, figyelj csak rám, kedvesem. Szerintem itt az ideje, hogy szép

csöndesen bekapcsoljuk az ügybe a szomszédainkat is. - A mennyezetre bökött az ujjával. - Persze azért csak te is áss tovább, ahogy mondtad. A te Vitykádnek úgy látszik van perspektívája. Ami Goskát illeti, nem tudom, nem vagyok benne biztos. A jelek szerint nagy gazember. No de rendben van. Próbáld meg. Nem tiltom meg. Sőt, tanácsolom. Neked már kialakult a saját munkastílusod. Ez jó. És ez a stílus nekem is tetszik, nem titkolom el előtted. Te az emberből indulsz ki. Nem a bizonyítékokat, hanem az embert teszed az első helyre, amikor nyomozol. Többek között, ez az erősséged, de egyben a gyöngéd is. Ezt ne felejtsd el. Akkor se, ha nem mindig könnyű szem előtt tartani. Te könnyen lelkesedő ember vagy. Ez is az erősséged és a gyöngéd is. Habár ez inkább gyöngeség. De ettől eltekintve... Emlékszem, volt nálunk a bűnügyi rendőrségen ezelőtt huszonöt évvel egy osztályvezető: Vikentyij Ivanovics Arbov. Nem valami jó főnök volt, meg kell mondanom. De mint nyomozó, istenáldotta tehetség, ahogy mondani szokták. Nem kellett volna vezetőt csinálni belőle, a rangokat és jutalmakat a született tehetségéért és a hallatlan munkabíráásáért kellett volna kapnia. Amit ő kiderített, azt senki sem tudta kideríteni. A legveszedelmesebb bandákat fogta el. És a legtöbbször egyetlen lövés nélkül. Régen meghalt. S nem golyótól, nem késtől, hanem szép nyugodtan, csendben, a folyóparton, horgászás közben. Már nyugdíjas volt. Ő volt az első főnököm és tanítóm. Mit gondolsz, mért jutott most eszembe? Mert hasonlítasz hozzá, azért.

- Szóval belőlem sem lehet főnök? - nevetett Vitalij. De valami mégiscsak kellemetlenül érintette ebben a következtetésben, mintha hirtelen fölfedezték volna valamilyen hiányosságát, gyöngéjét.

- Nem erről van szó - legyintett Fjodor Kuzmics,

mintha észre se vette volna Vitalij hangjában az enyhe sértődöttséget. - Vikentyij Ivanovics szerette ismételtetni nekünk: „Mindig valami emberit keressetek az emberben. Ez hihetetlen mértékben fog kamatozni.” Lám, te is ezt keresed. És helyesen. De most ezzel a gazember Goskával hiába fáradozol. A te Vitykád az ügy számára perspektivikusabb, legalábbis szerintem.

- Természetesen - sóhajtotta Vitalij. - De Goskában is van azért valami. Ebben a romlott lélekben is - úgy vélem - rábukkantam valamire. Hátha hirtelen... - Elmosolyodott. - Tudja, előfordul az ilyesmi.

- Tudom. De azért ne feledd el, hogy határidő is van, a határidők szorítanak. Épp ezért rövid, eredményes utat kell választani. Csak így lehet.

- Miért tart fantasztának? - sértődött meg Vitalij.

- Miért tartanálak? Csak ne feledkezz meg arról, amit mondtam. A tervedet jóváhagyom. Eredj, hajtsd végre.

Vitalij elindult a hosszú folyosón a szobája felé.

A szoba fülledt volt, s napfényben fürdött. A napsugarakban porfelhők táncoltak. A vele szemben lévő magányos és komor íróasztal mintha szomorkodott volna a gazdája, Otkalenko után. Vitalij beletelepedett a vén, nyikorgó karosszékbe, kényelmesen hátradőlt, kinyújtotta hosszú lábát, és magához húzta a telefont. Először is, TTVO-ra* telefonált a barátjának, Edik Albaniannak. Ezután még elintézett néhány beszélgetést, két találkozót is megbeszélt, majd fűrgén fölállt.

Az első találkozó, amelyre igyekezett, ott volt megbeszélve, nem messze a GUM-nagyáruháztól, ahol az utca másik oldalán a fura, ódon, évszázadosnak látszó, egykori boltok és irodák sorakoztak, s itt még napjainkban is apróbb szervezetek, intézmények helyezkednek el. Ez

* Társadalmi Tulajdon Védelmi Osztály.

a hely egészen közel volt a Petrovkához, így Vitalij elhatározta, hogy gyalog megy.

A széles kapu mellett, amelyhez évtizedek alatt számtalan lábtól hullámosra koptatott kőlépcsők vezettek, vagy másfél tucat tábla függött, az egyszerű, fekete-arany feliratostól kezdve az egészen tarka, jókora tábláig, amelyen az intézmény nevének kívül még az emelet és a szobaszámok is fel voltak tüntetve.

Vitalij csak nehezen bukkant rá ebben a cégtáblatömegekben a legszerényebbre, amelyen ez állt: „Szokol Sportegyesület. Városi bizottság. I. emelet. 247. szoba.”

A hosszú, girbegurba, fordulókkal és zsákutcácskák teli folyosókon, ahol a fordulóknál különböző színű nyilak mutatták, hogy hol található az e házban fedelet kapott intézmények, Vitalij addig vándorolt, míg végül rábukkant a keresett szobára. Szép számmal voltak odabent, többségükben fiatal emberek, karcsúak és energikusak. Beszélgetés zajától zsongott a levegő. Vitalijhoz nyomban odafurakodott egy alacsony, fiatalos, piros-pozsgás férfi, aki már kopaszodott, s a halántéka is őszült, de azért rendkívül energikusnak bizonyult csíkos pólóingében; tetőtől talpig végigmérte Vitalijt, és buzgón tájékozódott:

- Maga a kosarasoktól jött? - És nyomban ellentmondást nem tűrően rendelkezett. - Akkor, kérem...

- Várj csak, Ljova - szólt közbe valaki. - Valószínűleg hozzám jöttek. - Azzal Vitalijhoz fordulva bemutatkozott. - Szokolov Vaszilij Pavlovics vagyok. Ön valószínűleg Loszev elvtárs?

- Igen - bólintott mosolyogva Vitalij. - Hol tudnánk nyugodtan beszélgetni?

- Menjünk be az elnök irodájába, most nincs itt - javasolta Szokolov. - A titkárnak már szoltam. Az olyan cég, mint az öné, tiszteletet ébreszt.

Szokolov tetszett Vitalijnak: nyugodt volt, megfontolt és méltóságteljesen viselkedett.

A tágas iroda tele volt aggatva különböző táblázatokkal, zászlókkal, plakátokkal és fényképekkel, a beüvegezett szekrényekben fémszerlegek és sportolók apró szobrai csillogtak, az asztalon pedig a szoba közepén valamelyik sportstadión makettje helyezkedett el.

Vitalij és Szokolov a díványra telepedett, és Vitalij engedélyt kért, hogy rágyújthasson.

- Nálunk általában nem dohányoznak - mosolygott tartózkodón Szokolov.

- Még nálunk is akad, aki leszokik - bólintott Vitalij.
- Azt hiszem én az utolsók közt leszek. Most pedig elmondanám, mi érdekel, Vaszilij Pavlovics. Milyen eredménnyel zárta a csapat az elmúlt évadot? És sok fiú maradt-e még a tavalyelőtti együttesből?

- Úgy látom, önt épp a tavalyelőtti együttes érdekli.

- Eltalálta.

- Név szerint kicsoda?

- Tudja, azt szeretném, ha először, hogy úgy mondjam, mint egyenlőket, jellemezné az egész csapatot. Emlékszik rájuk?

- Természetesen. Azzal az együttesel nyertük meg először a városi bajnokságot. Ez nagy siker volt.

- És a következő évben az együttes összetétele megváltozott?

- Igen. Sokan elhagytak minket. Különböző okok miatt.

- A serleg is elhagyta önöket?

- A serleg is - bólintott keserűen Szokolov. - Átigazolások, csábítások. Tiltakoztam, írtam mindenhová, felszólaltam. Reménytelen dolog. Csak egy csomó ellenséget szereztem, de semmit nem értem el. Az eredmény

pedig az lett, hogy elvesztettünk egy rendkívül perspektivikus csapatot, amellyel rengeteget dolgoztam...

- Igen. Ez előfordul - mondta együttérzőn Vitalij. - Kérem, nevezze meg a játékosokat. Fölírom a nevüket, ha megengedi.

Szokolov sorolni kezdte a játékosokat. Vitalij hallgatta, néha ötletszerűen följegyzett valamit, csak azért, hogy ne lehessen tudni, pontosan melyik fiú után érdeklődik, és hirtelen arra lett figyelmes, hogy Szokolov minden följegyzése után, elmaradhatatlanul mondott még valami rosszat a szóban forgó fiúról. Hogy ezt vagy azt már akkor észrevette annál a fiúnál, de nem tulajdonított neki különösebb jelentőséget, nem volt ideje, hogy kiismerje. Azt is érezni lehetett, hogy Szokolovot minden jel szerint rendkívül bántja a csapat hanyatlása, a jó, nagy jövőjű, fiatal játékosok távozása, a sok átigazolás más csapatokhoz, gyakran ugyanabba az osztályba, s emiatt az ellenségeit, az irigyeit s riválisait, vagy magukat a játékosokat vádolja, akik hálátlanul otthagyták a csapatot a „nagy pénzek” és az értékes javak utáni hajszában. Szóval, körös-körül mindenki önző, kapzsi és álnok volt, senki sem szerette olyan tisztán és áldozatkészen a sportot, mint ő, Szokolov. Ezek az epés vádaskodások is gyanút keltettek Vitalijban. Nem, most már korántsem látta olyan rokonszenvesnek az edzőt, mint találkozásuk első percében. Amellett Szokolov beszédmodora sem volt kellemes. Kapkodva a mondatok utolsó szavait elnyelve beszélt, egyik gondolatról a másikra ugrált. Közben hosszúkás, beesett arca, szarkalábas szeme és keskeny szája - körülötte apró ráncok sokasága - hirtelen ingerülten haragossá vált, mélyen ülő, fekete szemében pedig rosszindulatú bizonytalanság és zavar tükröződött. Vitalij önkéntelenül arra gondolt, hogy aligha élvezhette a játékosai bizalmát és rokonszenvét. Bár... hogyan aján-

dékozhatott egy ilyen ember Vityának fényképet ezzel a felírással: „Sok sikert, Vitya.” Pedig bizonyára mind-egyik játékosnak ajándékozott ilyen fényképet, és mind-egyiket aláírta. Egyszerűen agyonhajszott, fáradt és zaklatott, s csupán tettei, hogy nyugodt és magabiztos. Valójában pedig rosszul érzi magát, és kétségbe van esve, mivel egyik kudarc éri a másik után.

- Valakinél láttam az egész csapat fényképét, serleggel, a hátlapján a maga aláírásával - mondta Vitalij.

- Igen, igen - felelte Szokolov keserű mosollyal. - Kitűnően játszottunk akkor, és a fiúk is kitűnőek voltak. - De nyomban, mintha hirtelen észbe kapott volna, hozzátette: - Természetesen nem mindegyik.

- Hát akkor folytassuk - mondta Vitalij.

- Folytassuk - helyeselt Szokolov. - A következő Viktor Korotkov. Tehetséges fiú volt, igyekvő. Többet mondok, fanatikus volt. Minden áldott nap úgy kellett hazazavarni... - Tartózkodóan elnevette magát, valami eszébe jutott. - Azután, hogy a kupát elnyertük, a csapatból öt játékos az első osztályba igazoltak. Őt is. Igen jó bajtárs. A csapatban szerették. - Úgy látszik, Szokolov semmi rosszat nem akart mondani se Vitykáról, se a csapatból való távozásáról, ami pedig alighanem botrányos volt. Ekkor Vitalij valamit beírt a noteszába. Mire Szokolov nyomban sietett hozzátenni: - Viszont kiegyensúlyozatlan volt. Egy kellemetlen incidens miatt kellett kizárni.

- Milyen incidens miatt?

- Verekedés. Megverte a csapat két tagját.

- Ohó! De miért? - Vitalij nem ügyelt a hanghordozására, és a kérdése meglehetősen követelőzőre sikerült.

- Ha tudni akarja, hogy miért - felelte kihívóan Szokolov -, azt mondanám, hogy árulásért. Eladták a mecs-

cset az ellenfélnek. Az a két játékos abba a csapatba akart átmenni.

- És ezt bebizonyították?

- Természetesen nem. Szép csendben átmentek oda. Bár mindenki tudta, miről van szó.

- És mi lett Korotkovval?

- Kizártuk, mint mondtam. Elment és nyoma veszett.

- És maga nem kereste?

- Kerestem. Csak nem azonnal. Az volt az utolsó meccsünk abban a szezonban. Utána továbbképzésre küldtek. Aztán pedig minden összejött, beteg volt a fiam, majd meghalt az anyósom. - Szokolov bosszúsan elfintorodott. - Tudja, hogy szokott lenni.

- És aztán?

- Aztán eszembe jutott. Megkerestem. A fiú lecsúszott, inni kezdett. Nem akart játszani többé.

- És mindezek eredményeként elvesztett nemcsak egy jó játékost, hanem egy rendes embert is - jegyezte meg keserűen Vitalij. - Most meg a börtön fenyegeti.

- Szóval miatta jött?

- Pontosan.

- Mit csinált?

- Késsel támadt egy emberre.

- Az ördögbe is! Különb en ez jellemző rá. Már korábban is...

- Tudom. Maga már korábban is észrevette, csak nem volt ideje, hogy foglalkozzon vele. Úgyhogy most ön helyett mi szakítunk időt arra, hogy ne csak felkutassuk, de meg is mentsük ezt az embert, ha még lehet, annak ellenére, hogy, elhiheti, nekünk is épp elég gondunk van, és a munkánk sokkal idegölőbb, mint a magáé.

- Azt hiszem, egy kicsit későn fogtak hozzá, hogy megmentsek - jegyezte meg epésen Szokolov. - Ön mondta, hogy már a börtön fenyegeti.

- Korábban csak maga menthette volna meg. És magának hitt, hadd jegyezzem meg. Személy szerint magának, Vaszilij Pavlovics. Azt javaslom, ne tologassuk most egymásra a felelősséget. Nem ezért jöttem. Inkább gondolkodjunk, mit lehetne még tenni? Nagyon fontos, milyen gondolatokkal áll a bíróság elé, hogy viselkedik ott, és milyen gondolatokkal indul a büntetőtáborba. Meg vagyok győződve róla, hogy nem elveszett fiú. Ilyenek jóformán alig akadnak. És Viktor végképp nem az. Egyetért velem?

Vitalij indulatos szavai nagyon meglepték Szokolovot. Idegesen dörzsölgette a kezét, és izgatottan, de határozottan kérdezte:

- Mit kíván tőlem?

Vitalij várt néhány pillanatig, figyelmesen szemügyre vette az edzőt, majd rendkívül hűvösen így felelt:

- Semmit. Ha csak, önként nem kíván beleavatkozni az ügybe.

- Úgy látom, ön egyszerűen nem értett meg.

- Nagyon örülök. Ebben az esetben magyarázza meg.

- Kész vagyok mindent megtenni Korotkovért, higgye el. De mit lehet most már csinálni?

- Például... meg lehet látogatni.

- Meglátogatni? - bizonytalanodott el Szokolov.

- Igen. És elmondhatná neki, hogy emlékszik rá, hogy a maga meggyőződése szerint nagyon jó futballista és derék bajtárs. Így mondta, ugye?

- Így.

- Nohát. Azt is elmondhatja neki, hogy hisz benne, és várni fogja. De hiszen maga is tudni fogja, mit mondjon neki, Vaszilij Pavlovics, csak gondolkozzék egy kicsit.

- Igen, igen. Mindezt el lehet mondani, kétségtelenül - mondta izgatottan Szokolov. - És még csak nem is tettetném magam, biztosíthatom. Ez valóban így van...

így van... És én valóban várni fogom. Csak... Mennyit fog ülni, mit gondol?

- Nem sokat. Szerencsére nem használta a kést. És remélem maga kiáll majd érte a tárgyaláson. Az elítélt egyéniségét komolyan figyelembe veszik ítélelhozatalkor.

- Szólok az érdekében - mondta felindultan Szokolov.
- Föltétlenül. Ne higgye... a fiúk nekem... - Egy pillanatra elhallgatott, és restelkedve így fejezte be: - A fiúk nekem drágák... És... szóval köszönöm. Jó, hogy eljött, becsületszavamra. Perspektivikusabban kell gondolkozni és érezni. Nemcsak a pillanatnyi gondokkal kell foglalkoznunk, és érezni. Nemcsak a magunkéval. Mert, ha őszinte akarok lenni, az ember mindig csak magára gondol vagy arra, ami vele kapcsolatos. Nem szabad. Ön segített nekem, ebben az értelemben. Tehát, mikor láthatnám a fiút?

- Akár holnap.

- Nagyszerű. Akkor holnap.

Miután mindent megbeszéltek, Vitalij elment.

Könnyű és vidám volt a lelke. Mégiscsak lehet valamit tenni mindenkiért, hogy ha csak egy kicsit is, de jobba legyen.

Igen, még a legrosszabb ember is... Különben most a legrosszabb Goska volt. Elsősorban vele kell foglalkoznia. Goska - nem csupán a legbiztosabb út ahhoz a titokzatos hármashoz, amely ott foglalt helyet tegnap, a sarokasztalnál. Nem, Goska ezenkívül sors- és jellemember, akit meg kell változtatni. Persze, be lehetne csapni, vagy rá lehetne ijeszteni. Mit meg nem tesz az ember az úgynevezett „magasabb cél” érdekében. Ez viszont egy ember elvesztését jelentené — talán végleges elvesztését. Valamilyen tiszta érzelmet kellene kiváltani belőle, kitapintani lelkének érzékeny, de tiszta pontját, legalább egyet. Még Goska lelkében is kell lenni ilyennek. Vitalij

úgy érezte, hogy sikerült rátapintania egy ilyen pontra. Persze az is lehet, hogy tévedett, rosszul gondolta. Mind-egy, meg kell próbálni.

Tehát Szmomkin. Goska Szmomkin. Georgij. És van még egy Szmomkin, Mihail, aki valóban elektrotechnikus-ként dolgozik az autógyárban. S valóban élmunkás, a komszomolbizottság tagja, titkárhelyettes, párttagjelölt. Vele fog találkozni Vitalij; egy fél óra múlva a gyárban, a műhelyben.

És ismét a dübörgő metró, a hosszú mozgólépcső, a tömeg, a nyüzsgő átszállások, és végre az utolsó mozgólépcső fölvitte Vitalijt a felszínre. Előtte ott volt az ismerős utca. S a hosszú gyárépületek a magas téglafalak mögött. Miután elhagyta a tágas irodát, ahol a belépőket kiállították, és a bejárat épületet, Vitalij hatalmas, faszorokkal és fákkal beültetett gyárudvarra ért, és hol ezt, hol azt a szembejövőt megkérdezve végül eljutott a keresett műhelyig.

A bejáratnál már várt rá egy nyúlánk, dús szőke hajú, élénk szürke szemű fiatalember, az arca hosszúkás, az ajka telt, az orra vékony, porcos. „A két testvér hasonlít egymáshoz - állapította meg magában Vitalij. - Külsőre nagyon hasonlítanak.” A fiatalember divatos farmerdzsekij és elegáns, enyhén trapéz szabású nadrágot viselt.

- Szmomkin vagyok - mutatkozott be. - Mihail. Pontosan érkezett.

- Nincs időm késni - tréfálkozott Vitalij. - Hol beszélgethetnénk?

- Menjünk a kertbe. - Mihail a fák felé intett. - Ott egy szabad pad.

Vitalij megjegyezte magában, hogy „kert” és nem „udvart” mondott. „Valóban kert ez itt” - gondolta Vitalij, miközben ismét gyors pillantást vetett a hosszú faszorokra, a homokkal felhintett utakra, a virágágyások-

ra és nyesett sövény sorokra. Leültek a padra, amely félig megbújt a dús bokrok mögött, és Vitalij, miközben összehunyorította a szemét a felhők mögül hirtelen kibukkanó napsugaraktól, a lehető legközvetlenebbül megkérdezte:

- Ide figyelj, régen láttad Georgijt?

- Goskát? Miért? - kapta fel a fejét rögtön gyanakodva Mihail.

- Eltévelyedett a testvéred.

- Hogyhogy eltévelyedett? - kérdezte izgatottan Mihail, és arca hirtelen szinte megkövült. - Egyszerűen elitta az eszét az a nyomorult. Lecsúszott. Ha tudni akarja, régóta nincs már hozzá semmi közöm. Kérem, ezt vegye figyelembe.

- Aha-a... - húzta el a szót Vitalij. - Figyelembe veszem, hogyne. És a szüleitek hol vannak?

- Meghaltak a szüleink.

- Hogyhogy?

- Tűz volt. Anya rohant, hogy apát megmentse, aki aludt. És vele együtt, hogy úgy mondjam, hősi halált halt...

- Régen?

- Három éve. Akkor kezdett Goska zülleni.

- De te nem züllöttél el.

- Én apámra meg anyámra ütöttem, ő meg az ördög tudja, kire. Így aztán keresztet vettem rá.

- De hiszen a testvéred!

- Hát aztán? Azt tartom, hogy egy barát drágább minden rokonnál. A barátait akárhogy is, maga választja az ember. A rokon meg ott van magától kéretlenül. És akármilyen is, azt mondd, szeretnem kell? Egy fenét! Nézd csak, miféle testvérrel vert meg a sors. Kell nekem az ilyen, mit gondolsz?

- Te nő vagy, Mihail?

- Nős. És van egy kisfiam. Rendes, tisztességes életet

élek. Mellesleg hallottam, hogy tanácsstagnak akarnak jelölni. Van ilyen terv. És kineveznek brigádvezetőnek. A legjobb brigádba.

- Hát igen, nem könnyű téged utolérni.

- No, ugye. Próbálja csak meg ő is.

- Segíts neki. Azt hiszem, tisztel téged.

- Engem mindenki tisztel.

- Épp azért, segítsd. Legalább mint jövőd tanácsstag.

- Csak a saját kerületed érdekel - tiltakozott nevetve Mihail. - Különben is mért hozakodtál elő Goskával?

- Magad mondtad, hogy „lecsúszott”, „lezüllött”. Hát nekünk éppen az effélékkel van dolgunk. Pontosan az ilyenekkel, sajnos.

- Akkor csak rajta, foglalkozz velük. Nekem Goska nélkül is tengernyi a gondom.

- De hát mégiscsak a testvéred.

- Szép kis testvér, mondhatom. A testvérnek jó barát-nak, segítőtársnak kell lennie, ez meg...

- Hát ide hallgass, Mihail - mondta elgondolkozva Vitalij. - Vagy segítesz a testvérednek, vagy elmegyek a pártszervezetedhez. És akkor nem lesz belőled se tanács-tag, se brigádvezető, se élmunkás. Csak szégyen lesz, ezt jegyezd meg magadnak. Ilyen önzést és lélektelenséget igazán nem vártam tőled.

- Ugyan! Hiszen teljes szívemből örülök! - riadt meg Mihail, és szép arcán őszinte elkeseredés tükröződött. - De hát hogy fogjak hozzá, mivel kezdjem, azt mondd meg.

- Látod, ez már más beszéd. Ketten csak kigondolunk valamit. Csökönysnek kell lenni. Goska esete, ahogy mondani szokás, már elég elhanyagolt. Úgy, hogy Misa, ne sajnáld az erődet.

- Amit mondasz, megteszem - vont vállat Mihail.

- De hát te csak jobban ismered nálam?

- Egyáltalán nem akarom ismerni, ha már erről van szó - csattant fel ismét dühösen Mihail. - Egyáltalán nem. Ez a nyavalyás tönkreteszi az egész életrajzom. Mennyit idegeskedtem miatta, ha tudnád! Most meg a nyomorult még képes, és börtönbe is kerül ha jól értetem. Teljesen tönkreteszi az életrajzomat...

- Azon kell igyekeznünk, hogy ez ne következzen be. Jól értetted. A börtön felé visz az útja.

- Tényleg?! - Mihail szemében rémület villant. - Most mit csináljak?

- Először is találkozz vele. A legjobb lenne még ma este.

- Ahhoz még meg is kell találnom.

- Megtalálod. Legyél barátságos hozzá, bánj vele testvér módjára. Akármilyen furcsa, szerintem nagyon szeret téged.

- Mért is ne szeretne, hála istennek...

- Jó, jó. Szóval beszéld rá, hogy hagyjon fel mindazzal, amivel most foglalkozik. Mondd meg neki, hogy a rendőrség már figyeli, a nyomára jutott. Ha fél nyíltan szakítani, vonuljon félre csöndben, vagy tűnjön el. Ígérd meg neki, hogy elhelyezed a gyárban, beveszed a brigádodba.

- Mi az ördögöt csináljak vele a brigádban? - háborgott Mihail. - Ebben az évnegyedben az első helyre kell feltörnünk, ha belepusztulunk is. Csak akkor lehetek brigádvezető. Megígérték.

- Ha nem húzod ki Goskát, szégyenkezned kell majd az egész gyár előtt - mondta Vitalij -, és csak álmodban leszel brigádvezető.

- Jól van Jól van - felelte békülékenyen Mihail. - Csak tudnám minek pottyantál a nyakamba?

- És ne felejtsd el, tudomást szerzek a ti mai beszélgetésekről. Ha Goska nem akarja megváltoztatni a magatartását, ez azt jelenti, nem szívből jövően beszéltél vele,

nem hitt neked. Hinnie kell, megértetted? Meg kell ijednie, örülni kell a segítségednek, és meg kell kezdenie a visszavonulást. Meg kell kezdenie, ez a legfontosabb. Megértetted-e?

- Megértettem, megértettem.

- Jól jegyezd meg, Mihail, hogy a ragyogó életrajzod is ettől függ majd. Rajta leszek.

- Azt elhiszem - mondta Mihail búsan. - Rendben. Eldöntöttük és aláírtuk. Hogyha már a szavamat adom, akkor nyugodt lehetsz.

Elbúcsúztak egymástól, s ez mindkettőjüknek nagy megkönnyebbülést okozott.

Edik Albanian a helyén volt, úgy, ahogy még reggel ígerte. Lenyűgözően pontok embernek ismerték. De a legfontosabb, hogy mestere volt a szakmájának - pedig ez a munka a legnehezebbek közé tartozott, mivel Edik a TTVO-nál dolgozott. Egy alkalommal, melleleg óriási összeggel akarták megvesztegetni. Ilyesmivel nemegyszer próbálkoztak, de ez az összeg hihetetlen nagyságával tűnt ki. Edik olyan őszinte mohósággal vette el a pénzt, hogy a hírhedt, nagy tapasztalatú szélhámosok is bekapták a horgot. Azóta a neve félelmetesen ismertté lett potenciális „kliensei” közt. Különben Edik vidám, közvetlen ember, és hűséges barát volt, a lelke minden társaságnak.

A telefonhívás után három perccel Edik megjelent Vitalij szobájában, és már a küszöbön kijelentette:

- Pontosán negyven percem van. Add elő, mi az óhajod.

- Előadom - felelte hasonló hangnemben Vitalij. - A vidám parkban van néhány új hullámvasút, biztosan láttad már őket.

- Ezek, kedvesem, nem kriminogén tárgyak - legyintett hanyagul Edik.

- No, figyelj csak ide.

Vitalij mintegy nyolc perc alatt mindent elmondott, ahogy Edik megjegyezte, és így a megbeszélésre jó félóránk maradt.

- Szóval követtek? - kérdezte újra érdeklődve Edik. - Pjotrot is, meg téged is? Igen, igen, igen... Ha jól emlékszem, két éve volt már egy ügyünk ezekkel a masinákkal, igaz, hogy egy másik parkban. A jegyeket „pergették”.

- Ez mit jelent?

- Primitív trükk. A használt jegyeket visszarakták a kasszába. És újra eladták őket. A váltás végére így fölös pénzhez jutottak.

- Lehet, hogy itt is így van.

- Meg kell nézni.

- Nem engedik.

- Hogyhogy „nem engedik”? Drága barátom, ehhez érteni kell. Ti nem néztétek, hanem egyszerűen csak „merezttétek a gubótokat” - mondta pártfogó hangon Edik.

- Rendben, maestro, akkor nézd meg magad.

- Föltétlenül. És érdeklődéssel. - Edik az órájára pillantott. - Most tizenhét óra huszonöt perc... - Valamit számolt magában, majd kijelentette: - Tizenkilenc órára odaérek. Este dolgoznak?

- Ha jól tudom, késő éjszakáig.

- Noná! Persze, hogyne, megvizsgáljuk - mondogatta Edik, mint valami híres professzor, akit fontos konzultációra hívnak.

- Végtelenül hálásak leszünk - felelte hasonló hangnemben Vitalij. - Türelmetlenül várjuk az ön jelentését.

Másnap reggel Vitalij szokása szerint tízre ért be a munkahelyére, bár szombati nap volt. És annak ellenére, hogy szombat volt, már munkában találta azt a nyomozót, aki Vityka Korotkov ügyével foglalkozott. Ez a nyomozó Vologya Frolov volt, Vitalij régi barátja.

Amikor Vitalij belépett a szobába, Vologya már ott ült a papírokkal teli íróasztalnál. A karosszék támláján, a háta mögött ott lógott az egyenzubbonya, századosi rangjelzésekkel s az egyetemi jelvénnel. Vologya még a nyakkendőjét is levette, és kékesszürke egyeningének a gallérját is kigombolta, mégis elviselhetetlen hőség kínoztta ebben a napfénytől ragyogó irodában. Arca kivörösödött, orcáján verejtékcseppek csordogáltak. Vologya sötét napszemüveget viselt, és elmerülten írt valamit. A nyíló ajtó zajára fölemelte a fejét, s amint megismerte Vitalijt, elmosolyodott, fölállt, hogy kezet szorítson vele, majd ismét visszaült a karosszékbe, levette a napszemüvegét, és elégedetten megszólalt:

- És még azt mondják, nincs telepátia. Gondolatban épp most hívtalak.

- Nagyon tisztán fogtam a hívásodat - hagyta rá Vitalij. - Mit óhajtasz tőlem?

Frolov fáradtan felsóhajtott:

- Szeretnék egy megbízást adni. Hallgasd ki még egyszer ezt a gazember Korotkovot. Senki mással nem kíván beszélni. Hallgat, mint a sír. Órákig hallgat. A lelkére beszélek, bebizonyítom a dolgokat, tépem az idegeimet. Ő meg azt mondja, hozzák ide Loszevet. S a pótolhatatlan, kiváló Loszev, íme, tessék, megjelent.

- Hát akkor add oda neki Loszevet, mibe kerül az neked?

- Oda is adom.

- Egy föltétellel. Először bejön hozzá a volt edzője. Engedélyezd a látogatást.

- Miféle edző, honnan kapartad elő?
- Ez egy külön história. Egyelőre csak engedélyezd. Hamarosan itt lesz.
- Egyelőre nem lehet engedélyezni a látogatást, te is tudod.
- Ez olyan eset, amikor feltétlenül szükséges a látogatás. Az ügy érdekében. Elhiszed?
- Elhiszem, természetesen. De...
- Ide hallgass, Frolov - mondta ingerülten Vitalij. - Úgyis elérem, amit akarok. Csak fölöslegesen rabolom majd veled az idődet, az enyémet meg a főnökségét. És az idegeiket is tönkreteszem. Jobb lesz, ha te engedélyezed.
- Vigyen el az ördög, engedélyezem. Mikor fogod kihallgatni?
- A látogatás után. Rögtön kihallgatásra hívom.
- No, jó. Rendkívül érdekes lesz, hogy fog ez a tuskó emberi hangon megszólalni.
- Ez, kedvesem, nem tuskó - tiltakozott Vitalij önkéntelenül Fjodor Kuzmics hanghordozását utánozva. - Ez nemrégén még rendes fiú volt, futballista, többek között.
- Aha, egészen rendes fiú volt, persze - utánozta csúfondárosan Frolov. - Ha nem Suhmin van ott, akkor nagyon valószínű, hogy ez az egész rendes fiú, most gyilkos.
- Azt mondtam, hogy „nemrég”. Aztán tragédia történt, Vologya. Egyszerű emberi tragédia.
- És mi szükséged az edzőre?
- Megígérte nekem, hogy kijavítja a hibáját. Komoly pedagógiai hibát követett el. Megbeszéltük.
- Későn kapott észbe - jegyezte meg ingerülten Frolov.
- Az ilyen hibákat soha nem késő kijavítani. Az igaz, hogy nem könnyű. De nem késő. Amíg az ember lélegzik, addig gondolkodik és érez.

Frolov figyelmesen nézett Vitalijra.

- Utána mindent részletesen elmesélsz, rendben?
- Persze, hogy elmesélem.

Vitalij a szobájába sietett. Hamarosan megérkezett a töprengő és elmélyült Szokolov is. Köszöntötte Vitalijt, leült egy székre, és türelmetlenül kérdezte:

- Hol van Korotkov?

- Viktor itt van - felelte Vitalij. - Mindjárt elővezette-tem, és négy szemközt nyugodtan beszélgethetnek. - Föl- emelte a telefonkagylót, röviden tárcsázott, és kiadta az utasítást.

- Kihallgatásra? - kérdezte Szokolov. - Miért kihall- gatásra?

- Ki fogom hallgatni, nyomban azután, ahogy beszélt vele - magyarázta Vitalij. - Nagyon reménykedem magá- ban, Vaszilij Pavlovics. Viktornak hinnie kell benne, hogy számára még nem minden veszett el, hogy még most is nagyon sok minden függ tőle. Hitet kell beleplántálni, és erőt a harchoz. Legalább egy csöpp hitet és egy csöpp erőt.

- Igen, igen. Megteszem - bólintott Szokolov, idege- sen dörzsölgetve a kezét. - Nagyon helyesen mondta. Őszintén szólva, nem vártam, hogy itt, ezek között a falak között... Igen, ez nagyszerű, ez gyönyörű. Én az ön szövetségese vagyok. Igen, igen. Biztos lehet benne.

Néhány perc múlva kopogtak az ajtón, s a kísérő őrrrel együtt megjelent Vityka. Loszev három napja nem látta. Ez alatt az idő alatt a fiú szembetűnően megváltozott. Beesett szeme alatt sötét karikák, a tekintete szomorú, elgyötört, megnyúlt arca borostás, szürke zekéje gyűrött, a haja borzas.

- Szervusz, Vitya - köszöntötte Vitalij. - Ül le.

- Szervusz, Viktor - visszhangozta a köszöntést Szo- kolov.

A meghökkent Vitya azonban továbbra is ott állt a küszöbön, kezét hátrakulcsolta, s a szája sarka idegesen rángatózott. Szokolovra nézett.

- Maga mit akar itt? - kérdezte durván. - Csak nem edzésre akar meghívni? Most ők edzenek engem - intett Vitalij felé.

- Beszélnem kell veled, Korotkov - mondta kurtán és tárgyilagosan Szokolov. - Ülj le szaporán, kérlek.

Vitalij örült magában: úgy látszik Szokolov megtalálta a helyes hangot. Nyilván ehhez a hanghoz szoktak a neveltjei. Vityka szófogadóan és szótlánul leereszkedett egy székre Otkalenko íróasztala mellett, amelynél most Szokolov ült.

- Itthagynom magukat - mondta Vitalij, és fölállt. - Egy fél órára, Vaszilij Pavlovics, tovább nem lehet.

- Elég lesz - felelte röviden Szokolov.

Loszev kiment, és szorosán becsukta maga mögött az ajtót.

Fél óráig bolyongott a folyosókon, be-benyitott az irodákba, idegeskedett, és sehogyan sem tudta összeszedni a gondolatait, amikor kérdeztek tőle valamit. Aztán elvetődött a büfébe, ahol megivott egy üveg kefirt.

Pontosan egy fél óra múlva visszament az irodájába. Szokolov ráncos arcán fáradtság és felindultság tükröződött, Vitykáén dühös makacsság. Úgylátszik, nem sikerült a beszélgetés. Loszev számítása hibásnak bizonyult. Hirtelen ő is fáradtságot érzett.

- Befejezték? - kérdezte amilyen nyugodtan csak tudta. - Köszönöm Vaszilij Pavlovics.

Az edző szótlánul állt föl a helyéről, odaadta a belépőjét Loszevnek aláírásra, és Vitykához fordulva ezt mondta:

- Viszontlátásra, Korotkov. A tárgyaláson ott leszek.

„Aha - gondolta Vitalij. - Lehet, hogy nem is állnak

a dolgok olyan rosszul." Amikor Szokolov kiment, így szólt:

- Most pedig Vitya hivatalosan fogunk beszélgetni, ahogy a nyomozó megparancsolta.

- Rajta, ha muszáj.

- Beszélni fogsz?

- Attól függ, miről.

- Mindenről, amit kérdezek.

- Mindenről csak az istennek gyónnak. Az meg nincs, azt mondják.

- Itt leszek helyette én.

- De isten a bűnöket is megbocsátja. Te is? - Vityka görbén elmosolyodott.

- Megbocsátani nem tudom. Csak leimádkozni segíthetek.

- Ismerem az imáitokat. Ismerjek be mindent, és pont.

- Mi szükségünk a te beismerésedre, mit gondolsz?

- Hogyhogy miért? Azért hogy felderítsétek az ügyet.

- Milyen ügyet? Azon túl, amit felderítettünk, nincs más a rovásodon. Ahhoz pedig, amit felderítettünk, nincs szükség a beismerésedre, ezt magad is megértheted. Másról van most szó, Vitya. Most azon kell gondolkozni, hogy hogyan lehetne enyhíteni a büntetéseden, az igazságos büntetéseden. És nem csupán abban az értelemben, hogy rövidebb időre ítéljenek el. Hanem abban az értelemben is, hogy könnyebben viseld el. És elviselni annál könnyebb lesz, minél nyugodtabb, minél magabiztosabb leszel lélekben.

- Te csak ne aggódj az én lelkemért - felelte komoran Vityka, és megkérdezte: - Te hívtad ide Vaszilij Pavlovicsot?

- Igen, én.

- És minek?

- Érdekes dolgot mondott nekem rólad. Megkértem,

hogy neked is ismétlje meg. Mert nekem esetleg nem hiszed el.

- Azt gondolod, neki elhiszem? Ha mondjuk csak két esztendő t kell is ülnöm - Vityka hangja önkéntelenül megremegett -, azután is legfeljebb olyan játékos lesz belőlem, mint egy majomból. Tán nem tudom, mi?

- Nem egészen - vetette ellen Vitalij. - Ha egy ember a két lába nélkül is kiváló vadászpilóta lehetett, ha egy sportoló, akit baleset ért, és összetörte kezét-lábát - mellesleg ő is épp két év múlva - rekorderedményeket ért el, akkor te mit siránkozol? Most nem siránkozni kell, Vitya, hanem pontosan megérteni, hogy az elkövetkezőkben mit kell tenni.

- Mit kell tenni?

- Megmondtam: csökkenteni a büntetés idejét, és méltóképp letölteni. Ehhez pedig az szükséges, hogy ne egyszerűen csak álmodozz a szabadságról. A farkas is, amikor elfogják, a szabadságról álmodik. Neked viszont reális, világos célt kell látnod magad előtt. Én így vélekedem.

- Nincs nekem ilyen célom, ne csürd-csavard itt a dolgot - vágott a szavába Vityka, és még el is fordult.

- Nincs? - kérdezte Vitalij. - Meglátjuk. De először egyezzünk meg abban, mi az emberek, minden ember célja általában? Persze, ha ember az illető, és nem lábtörő, amibe mindenki beletörli a lábát, mint például Nyaraló-Vologyka.

- Te honnan ismered őt?

- Ismerem, ismerem. Most már sok mindent tudok. Meglátod.

- De mindent nem tudsz. Nyaraló-Vologyka, hogy még ezt is tudd - mondta indulatosan Vityka -, szintén ember, habár iszákos.

Loszev felsóhajtott.

- Rég nem ember ő már, Vitya. Neki már nincs életcélja. Az ember legfőbb célja - a boldogság. Ezt a célt te is kitűzheted.

- Ezt a szót csak az újságokban írják, én pedig nem olvasok újságot - vetette ellene gúnyosan Vityka. - Így azután ezt a szót nem ismerem.

- Pedig én láttalak téged boldognak.

- Szeretném tudni, hol?

- Egy fényképen. Ahol az egész csapat ott van, a serleggel.

- Te - komorodott el Vityka - nálunk is jártál?

- Igen.

- És anyámat is láttad?

- Persze hogy láttam. És te emlékszel arra a fényképre?

- Persze hogy emlékszem.

- Hát ez a boldogság, Vitya. És jegyezd meg, ha az a serleg csak úgy az égből pottyant volna az öletekbe, vagy mondjuk, nektek ajándékozta volna valaki, és nem kemény harcban szerzitek meg, nem lett volna semmilyen öröm, semmilyen boldogság. Ha lepottyant az égből, hát lepottyant. Még jó, hogy nem tört el. Odaadhatod anyádnak, virágvázának. A harc és a küzdelem viszont boldogságot eredményezett. Így van?

- Nagyjából. Kit láttál még otthon?

- Ljalkát.

- Kérdezett rólam?

- Természetesen. De azt feleltem, nem tudom, hol vagy.

- Hogy van?

- Ezt te jobban tudod nálam. Épp a lekvárt kanalazta, amit te vettél neki. Rögtön be is jelentette: „Ezt Vityka vette nekem.” Igen, Vityka, rá is gondolnod kell.

- Innen ugyan mit tudok tenni? - szúrta a szót a fogai közt Vityka.

- Korábban tettél valamit? Azelőtt eszedbe se jutott, hogy Ljalka sorsán töprengj. Pedig érte keményebben és jóval többet kell harcolni, mint azért a serlegért. És ha győzni fogsz, az is boldogságot jelent majd a számodra. Vagy talán nem? Ha nem idegen emberek, hanem te magad alakítod majd Ljalka sorsát. Ez lesz számodra az igazi boldogság.

Loszev szinte észrevétlenül olyan beszélgetésbe vonta bele Vitykát, amilyenre annak most leginkább szüksége volt, és amilyenre lelkileg már ráhangolódott az első, zárkában töltött napok után, az első elkeseredett és szörnyű napok után, amikor úgy rémlik, minden iszonyú robajjal rád szakad, körös-körül minden összeomlik, és nem tudni, hogy minek tovább élni. Ebben az órában egy beszélgetés, amelyben felcsillan a remény, ha a legparányibb vagy a legtávolabbi is - egy ilyen beszélgetés ebben a nehéz órában nélkülözhetetlen az ember számára.

- Vág az eszed, csak ki kell egy kicsit köszörülni - mondta Vitalij. - Szóval, te azt mondd, hogy Nyaraló-Vologyka nem egészen elveszett ember. Ha róla így beszélsz, akkor önmagadról mit tudnál mondani?

- Ezt te már jobban tudod - mosolyodott el Vityka, látszólag rendkívül hanyagul.

- És szerinted Goska sem elveszett ember?

- Az a világ szemétbányája. Az ilyet le kéne lőni.

- Lelőni senkit sem kell, Vitya. Senkit. Hogy ne adjunk példát másoknak, és nehogy önmagunk is eltorzuljunk végül. Ez nem háború, nem honvédelem.

- Én azt mondom, le kéne lőni - ismételte dühösen Vityka.

- Miért vagy ennyire ellene? - csodálkozott Vitalij. - Talán csak nem azért, mert meglépett, amikor téged elfogtak?

- Ez kevés, mi?

- Ahhoz, hogy dühös légy, kevés. Inkább köszönetet mondhatnál neki. Lehetséges, hogyha ott marad, téged nem fognak el. S nem lett volna köztünk az a beszélgetés. És ami a legfontosabb, nem gondolkoztál volna el se a saját életedről, se a máséról.

- Jókat mondasz. - Vityka még el is fütyentette magát.

- Emlékszel, azt mondtam neked, hogy azonkívül, amit feltártunk, több nincs a rovásodon? Szóval több nincs, de kevesebb van, Vitya. De ez már másokra is tartozik, nem egyedül csak rád. S nekem az a véleményem, hogy mindenben igazságosnak kell lennünk. És így, az igazságosság alapján a Szakállasnak is meg kell kapnia a magáét, igaz? A „munkapad”-ért. Ugye?

- Hát ezt meg honnan ástad elő? - ámult Vityka, egy pillanatra elveszítve tettett tartózkodását, s gyerekes módon még a szája is tátva maradt.

- Kint a rakparton, a vidám parkban - mosolygott Vitalij. - Mit mondjak neked, gazdag lelőhelyek vannak ott! El se hiszed, milyenek.

- Még hogy én nem hiszem? - nevetett fölényesen Vityka.

- Ne add a nagymenőt. Te csak az alsó voltál abban a pakliban, amiben a Szakállas és Vagyim Alekszandrovics az adu ászok.

- Jókat mondasz - ismételte csodálkozva és zavartan Vityka.

- Tévedek?

- Tegyük fel, hogy nem.

- Nem bizony. Különbén engem is a hullámvasúttól kezdtek követni, amikor „ott meresztettem a gubómat”. Goska meg még egy másik alak utánam jött. Így ismerkedtünk meg. Akkor mutatta meg nekem Goska a Szakállast, Vagyim Alekszandrovicsot meg azt a harmadikat, hogy is nevezitek?

- Pettyes.
- Azt azt, Borisz Jegorovicsot. Ott üldögéltek az asztaluknál azon az estén.
- Fenét se tud az a Goska - legyintett Vityka lekicsinylően. - Azt csinálja, amit parancsolnak neki. Persze megfizetik érte, ez csak természetes. Az őrségben van. Ellenfigyelés, ahogy a Pettyes mondja.
- Te is odatartoztál?
- Én is. De hogy a munkapad, hogy működik, azt nem tudjuk.
- És ki tudja?
- Aki kitalálta.
- A Szakállas.
- Ühüm.
- És miért nevezted bitangnak, amikor a fényképen megláttad?
- Mindenki annak tartja.
- Aha.
- Goska is?
- Ő csak igazán. - Vityka kajánul fölnevetett.
- Miért?
- Goska a Szakállas lányának akarta csapni a szelet. Az meg lelökte a lépcsőn. A Szakállas még azzal is megfenyegette, hogy kirúgja a munkahelyéről. Persze hogy Goska kieszelt ellene egyet-mást.
- Például mit?
- Nem tudom. De alkalomadtán elárulja a Szakállast, ezt biztosan mondhatom neked.
- De hiszen magad mondtad, hogy Goska semmit se tud. Akkor mit tehetne?
- Valamit biztos kieszel majd.
- Neked nem az a véleményed, hogy a Szakállasnak meg kell kapnia a magáét?
- Tőlem nem jár neki semmi.

- Ez nem jó, ha így gondolod. Szóval, ha dohányt adott neked, akkor már szőröstül-bőröstül megvásárolt, azt hiszed?

- Nekem mást nem tett.

- És a többieknek? Hiszen a munkapadja valamilyen csalással működik, vagy nem?

- Ki tudja?

- Ki ismeri még a dolgokat, hármukon kívül?

- Ki? - Vityka a mennyezetre bámult. - Kérdezd meg Majkát, a pénztárosnőt.

- Ki ez, hogy tudja?

- Hogy kicsoda Majka? - nevetett Vityka. - Először csak nézd meg. Azt mondják, hogy a Szakállas nemrég átpasszolta Vagyiknak. Elvesztette kártyán.

- Micsoda?

- Ezek így szokták - vigyorgott Vityka. - Feudalizmus. Aztán meg - tette hozzá jelentőségteljesen - az ő kezén megy keresztül minden pénz. Ő a pénztáros. Ehhez érteni kell.

- Ezek ott valamennyien egy emberként kiállnak egymásért? És eszükbe se jut, hogy valamikor majd felelniük kell? Ennek a Gorohovnak, például?

- Nyinka nem hagyja, hogy ezen töprengjen.

- Az meg kicsoda?

- A felesége. Őt is pénztárosnak nevezte ki. Az egy vadállat, én mondom neked - jelentette ki meggyőződéssel Vityka. - A nők általában csendesebbek a férfiaknál, ez tény. De amelyik szoknyás megvadul vagy elszemtelekedik, az túltesz a férfiakon is. Nyinkától még a Szakállas is fél.

- És Vagyik?

- Ő is.

- Lehet, hogy többet tud náluk?

- Nem. A buli az ő kezükben van.

- De hát mi ez a buli tulajdonképpen, Vitya?

A kérdés önkéntelenül szakadt ki Loszevből.

- Ki tudja? - Vitya nyomban rendkívül zárkózott lett.

- Nem tartozik rám.

- No, jól van. Mára azt hiszem elég lesz - mondta Loszev, és sóhajtva hozzátette: - Hej, Vitya, semmit se közöltél velem, amit jegyzőkönyvbe lehetne venni. Legalább azt ígérd meg nekem, hogy nem fogsz hallgatni, mint a sír, amikor Frolov nyomozó hallgat ki. Ne ronts a helyzeteden.

- Amit neked mondtam, neki nem mondom el - jelentette ki makacs elszántsággal Vityka.

- De hát csak saját magadról beszélj. Mi titkolnivalód lehet?

- Lehet vagy se, nem akarok kitárulkozni.

- Ne tárulkozz ki. Csak a tényeket mondd el.

- Jó - biccentett unottan Vitya. - A kedvedért, legyen.

Vitalij nyersen közbevágott.

- Te csak ne tegyél nekem szívességet. Ez mindenekelőtt a te érdeked, jegyezd meg.

- Jó, jó - ismételte békülékenyen Vityka.

Ezzel búcsúztak el egymástól. Az ör elvezette az őrizettest.

Vitalij elgondolkozva ment végig a szobán, közben nyújtózott, néhány erőteljes karkörzést és gyors rugózást végzett. Legalább három óra hosszat beszélgetett Korotkovval. Természetesen egy csöppet sem volt ez hiábavaló. Vityka gondolkozni kezdett. Kétségtelenül gondolkozni kezdett. Egyet-mást mégis csak sikerült kitapogatnia a sötétben, egyet-mást sikerült megragadni ebben az elveszettnek látszó lélekben. S amit megfogott, azt nem szabad elengedni. Hirtelen az órájára pillantott, sietve odament a telefonhoz, és feltárcsázott egy városi számot.

- Szvetka?... Én vagyok. Szláva telefonált?... Nemso-

kára megyek. Ebéd lesz? Mikor?... - Ismét az órájára nézett. - Mondjuk, háromkor, megfelel?... Igen, ő is... Aztán megint el kell mennem. - Vitalij hangja bocsánatkérővé és lehangolttá vált. - Igen, egész estére... No, szervusz.

„Az ördög vinné el, micsoda átkozott egy munka” - gondolta bosszúsan Loszev, és ismét járkálni kezdett a szobában. Mert másoknál hogy van? Szombat, vasárnap - csináld, amihez kedved van, vagy utazz el, ahová akarsz. Más napokon meg ledolgozzák a nyolc órát, s azzal kész, mehetnek haza, másnapig. Előttük a nyugodt éjszaka. Itt meg? Még ha semmi se történik, akkor is csak fél szemmel alszol, bármikor hívhatnak, ha valami előadódik. Aztán máris rohansz, mint az örült, csak a pisztolyod el ne feledd. Igaz, senki se vonszolt ide kötéllel, magadtól jöttél, a sok ostoba könyv hatására, afféle romantikus voltál... Az egyetem után persze valami szép nyugodt helyen is el lehetett volna helyezkedni. Például... És Vitalij sorra felidézte emlékezetében a nyugodt, figyelemre méltó helyeket, ahova elhelyezkedhetett volna, ahova még hívták is. Vitalij végül is annyira elábrándozott, hogy már maga is megsokallotta. Elfáradt, alaposan elfáradt, ez az egésznek a magyarázata.

Odaült az íróasztalhoz, és felhívta Vologya Frolovot. A kagylót azonban senki se vette fel. Úgy látszik, Vologya már elment, és jól tette, elvégre mégiscsak szombat van. Vitalij összeszedte az íróasztalról az iratokat, gondosan bezárta a pánccélszekrénybe, a megszokott módon lepecsételte, aztán még egyszer végignézett az üres íróasztalon. Este találkozója lesz Goskával. Nem lesz könnyű párviadal, mivel Goskát arra kell majd rábírní, mondja el azt, amit semmilyen körülmények között sem akart elmondani. Meg kell lepni, meg kell döbbsenteni, jobb belátásra kell bírni valahogyan. Azt a Goskát, akivel még

senki se próbálkozott, de nem is tudott volna vele zöld ágra vergődni. Ő, Vitalij, majd megpróbálkozik vele. Vajon mi lesz belőle? Lehetséges, hogy ennek eredményeképpen egy gazemberrel kevesebb lesz, hogy észhez tér, nem egy csapásra, természetesen, de végül is rendes ember lehet belőle? Hiszen az ilyen esetek mindig nagy hullámokat vernek...

Vitalij fölnevetett, és megdörzsölte a homlokát. Elkalandozott, még hozzá alaposan. Nem csoda, hogy Kuzmics fantasztának tartja, no és persze Igor is, ami azt illeti.

Az ebéd egészen váratlanul ünnepire sikerült ezen a közönséges szombati napon. Bizonyára Szlávka jelenléte kölcsönzött neki némi kellemes szokatlanságot. Az üveg száraz bor pedig, amit Szvetka állított ünnepélyesen az asztalra, megkoronázta ezt a hangulatot.

- Nálunk ilyen arccal - jegyezte meg kajánul az egészen feloldódott Szlávka - az esküvőn egy vödör pálinkát állítanak az asztalra.

- Nálunk is majdnem esküvő van - felelte huncut mosollyal Szvetka, és Vitalijra pillantott. - Még hozzá kettő, ha úgy akarjátok. Először is egy bizonyos évforduló...

- Holnap! - tiltakozott hevesen Vitalij. - No de melyik a másik esküvő?

- Mondd meg, Szláva - fordult Szvetka a vendéghez.

- Á! - felelte az mosolyát elrejtve. - Kibékültünk.

- És holnap mindketten eljönnek, pirogot sütök - tette hozzá lelkesen Szvetka.

Ebéd után Vitalij elment, miután nagy sóhajtozások közepette mindenféleképpen igyekezett jókedvre deríteni a duzzogó Szvetkát. Különben az utolsó percben sikerült is.

Vitalij már torkig volt a parkkal, a szökőkutakkal, a szórakoztató masinákkal, a táncterekkel és az ide-oda

sétáló tömeggel. Mindenünnen zene hallatszott, úgy tűnt, az egész park muzsikával van átítatva. Mindenfelől élénk hangok, nevetés, kiabálás, füttyszó hallatszott. A tömegben gyerekcsapatok nyargalásztak.

Vitalij a már ismert úton ért ki a rakpartra. A hullámvasutak előtti téren már megritkult a tömeg. A hangszórón közölték, hogy a jegyek árusítása hamarosan befejeződik. Miután elhaladt a gépezeteket körülvevő tarka kerítések mellett, és nem vett észre egyetlen ismerős arcot sem, Vitalij odament a rakpart kőkorlátjához, és letelepedett rá. A háta mögött, a folyón ott terpeszkedett mozdulatlanul a fényesen kivilágított úszóvendéglő, ahonnan a nyitott ablakokon és szellőzőkön keresztül szintén muzsika áradt. Vitalij mellett ismeretlen emberek haladtak el, akik ügyet sem vettek rá. Mégis állandóan úgy érezte, hogy rosszindulatú, fürkész tekintetek figyelik. Maga a hely keltette benne ezt a kellemetlen gondolatot.

Végül a korlátnál megjelent Goska, és izgatottan kérdezte, miközben a szeme ide-oda vizslatott:

- No, mi lesz, megyünk?
- Figyelj csak - mondta Vitalij. - Dolgozik nálatok egy remek kis nő.
- Majkára gondolsz? - kérdezte tévedhetetlenül Goska. - Ha akarod, bemutatlak neki.
- Nem kínos?
- Ha! Vele semmi se kínos. Tudod, hogy futott ez a kis tyúk utánam? Aztán meguntam, tudod, hogy van? Át-passzoltam a Szakállasnak. Ő meg elvesztette kártyán, érted? Hahaha!

Vitalij összerándult Goska öntelt, pimasz nevetésétől.

- Szóval összeismertesselek vele? - kérdezte Goska.
- Gyerünk - egyezett bele Vitalij.

Goska körülnézett. A pénztárak már bezártak, előttük nem ácsorgott senki.

- Ein moment - mondta Goska, és elindult az egyik hullámvasút felé.

Hamarosan visszatért. Mellette egy középtermetű lány haladt, könnyű nyári ruhában, amely igen jól kiemelte alakját. Fekete haját divatosan rövidre vágatta, egy hajtincs a szemébe hullott. Keskeny arca a félhomályban sápadtnak és fáradtnak látszott.

- Ismerkedjete meg, Majecska - mondta Goska -, ez itt az egyik legjobb haverom. Amint meglátott, odalett a lelki nyugalma. Mutass be, mutass be, örökösen ezzel nyúzott. Mit mondhattam volna erre, ugye... jó ember vagyok. Egy haverért mindent. Szóval ezért... rám ugye...

Vitalij, legnagyobb csodálkozására, hízélgést vélt kicsengeneni Goska hangjából. A lány alulról fölfelé hanyagul végigmérte Vitalijt, és megvonta a vállát.

- Elég colos. Aztán még milyen?
- Fialat és szép - tette hozzá nevetve Goska.
- A fiatalok manapság sóherek... Hogy hívnak?
- Vitalijnak. És téged?
- Már tudod. És hol melózol?
- Szokolnyikiben.
- Ügyeskedsz, mint a mi Gosenykánk?
- Az első találkozóznál nem ildomos mindjárt a melóról beszélni, Majecska - felelte Vitalij. - Ha összebarátkoztunk, mindent megtudsz rólam.

- No, jó, próbáljunk meg összebarátkozni, a lovagjaim létszáma most úgysem teljes. Írd fel a telefonszámom. De itt ne gyere oda hozzám.

- Miért?
- Sok a szem. Reggel hívjál, kilencig. Amíg ágyban vagyok... - A lány kurtán fölnevetett.

- És ma hogy leszünk? - tettetett Vitalij minden eshetőségre türelmetlenséget.

- Ma foglalt vagyok. Gosa mindjárt szerez nekem egy taxit - mondta parancsolóan Maja.

- Ein moment - felelte készségesen és hízelkedően Goska.

- Hát akkor gyerünk, fiúcskák.

Hármasban elindultak a park kijáratára felé. Goska egy szempillantás alatt elcsípett egy taxit, így Vitalij még pár szót sem válthatott a lánnyal.

Miután Maja elment, Goska türelmetlenül kérdezte:

- No és mi hova megyünk?

A nagy, fényárban úszó tér felé indultak. Vitalijnak már elég régen volt a városban két-három olyan megbízható helye, ahol nyugodtan találkozhatott bárkivel, ahol már ismerték, és meg lehetett győződve arról, hogy a találkozó észrevétlenül bonyolódna le a kívülállók előtt, s úgy lesznek megrendezve, ahogyan kell. Az egyik ilyen hely a Palacsintás volt, épp itt a tér közelében. Goska a kisvendéglő szerény külseje láttán gúnyosan fütyyentett, s így szólt:

- Hosszú, hova a fenébe hoztál? Itt csak az egerek zabálják a kölest.

- Ne a külső után ítéld, Goska!

Egy fél óra múlva, a nagy terem melletti, külön kishozzában a különböző töltelékű friss palacsintákat magába tömve, Goska szuszogva mondta:

- Nahát, Hosszú, remek helyet választottál! Olyan itt, mint az Isten kebelén - s ravaszul kacsintott.

- Neked nem jutott eszedbe Gosa, hogy munkát változtass? - érdeklődött Vitalij. - Nem forró ez itt, nem ég még a lábad alatt? - Ezt Vitalij akkor kérdezte, amikor Goska abba az állapotba került, amikor már képtelen volt legyűrni a vágyat, hogy kiöntse a lelkét.

- Tudod, mit mondok én neked, Hosszú? Minden rendben lenne, csak a bátyám kezdett piszkálni. Hagyd abba, hajtogatja, hagyd abba. Gyere át hozzám a gyárba. Kell is nekem az ő gyára... - Goska kiköpött. - Különben már bűzlik valami.

- Ezt hogy kell érteni?

- Ahogy mondom. Először is a bátyám úgy látszik megorrontott valamit. Sittel fenyegetődzik. Másodszor meg az egyik fickó eltűnt tőlünk. A fene tudja, hova lett.

- Kérdezd meg a Szakállastól.

- Ott egye meg a fene a Szakállast, ahol van. Ennek a rohadt varangynak még úgyis be fogok tartani. Itt van ez a szemét - mutatta fel összeszorított öklét Goska.

- És a Szakállas tud róla, hogy a markodban van? - kérdezte ironikusan Vitalij.

- Korábban nem volt mért tudnia róla. Amit csináltak nála, ez csak a kezdet - nevetett bosszúvágyóan Goska.

- Egészen ki fogom készíteni. Meglátod.

- Ne erőlködj hiába - legyintett Vitalij. - A Szakállasról csak egyet kell tudni ahhoz, hogy ki lehessen készíteni: hogy működteti a „munkapadot”?

- Egyet-mást tudok - bólogatott ígéretesen Goska, miközben tovább tömte magába a palacsintát.

- És te magad, Gosa, mit szándékozol csinálni? Egész életedben nem rohangálhatsz kifutófiúként.

- Mit törjem ezen a fejem? Majd gondolkozik helyettem a bátyám. Tudod, milyen gógyis gyerek az?

- A más fejével gondolkozni ugyanolyan, mint falábon járni. Nincs annál rosszabb.

- Köpök rá. Nekem most oltárian jó, érted?

- A bátyádnak nem lesz baja miattad?

- Miért, ki tud rólam valamit? - kérdezte gyanakodva Goska.

Vitalij megcsóválta a fejét.

- Ej, Goska. Javasolni akartam neked valamit. De ehhez a saját fejeddel kéne gondolkodnod, de neked úgy látszik, káposzta van a nyakadon.

- Te, vigyázz! Túl hosszú vagy! Én megkurtíthatlak. - Goska dühbe gurult. - No, nézd csak! Az egyik erre húzna, a másik arra. De nekem nincs kedvem odébbállni, világos?

- Szóval meg vagy elégedve a melóddal? - nevetett Vitalij. - És tovább kifutóskodsz a Szakállas mellett? No, mondd, mondd. Természetesen, mindenki tegye, amit akar. És mondd, vele tartasz akkor is, ha történik valami? Magad mondtad, hogy gáz van. Akkor meg mire vársz, ezt mondd meg.

- Ide fülelj - mondta kis szünet után Goska, és kék szeme elgondolkozóvá vált, mi több, még az evést is abbahagyta. - Meg fogok szökni. Istenemre, megszőköm. Zabálják csak meg ők maguk a mocsukat.

- Megfulladnak tőle - nevetett Vitalij.

- Az biztos. De először meg kell kopasztani őket pucéran könnyebb szaladgálni. A Szakállast már megszabadították egytől-mástól - mondta kárörvendően Goska. - De még sok minden maradt nála. Nem akarod elmarni tőle? Megadom a címet. Minden elől van nála, mint valami múzeumban. Vagyim Szanicsnál viszont nem találsz semmit, ő mindent elpaterolt az anyjához, Voronyezsbe. A Pettyesnél meg Nyinka a pénztáros. Ott bezeg nem találsz semmit, annál a kígyónál.

- És a Pettyes mit csinál itt?

- A Pettyes embereket keres. Vagy elteszi őket láb alól, ha az kell.

- Ezt hogy értsem?

- Ahogyan kell. Van, aki csak les, báméskodik, aztán nem akar velünk élni. - Goska részegen vigyorgott. - Az még jó, ha magától elmegy. De van olyan is, aki megpró-

bál kitúrni bennünket. Ilyenkor aztán nincs mese. A Pettyes betapasztja a bagólesőjét.

- Csak nem késsel megy neki? - kérdezte hitetlenkedve Vitalij.

- Attól függ. Ha kell, késsel is. Az egyik például már leveleket firkált. Jegyszedőként küldték hozzánk... De eljuttatni már nem volt ideje azt a papírt. A Pettyesnek csuda szimata van. Kiszagolta.

- És mi lett?

- Az lett. Volt Nyikolaj, nincs Nyikolaj. És kész az attrakció! - röhögött részegen Goska.

Vitalij majdnem lekent egyet az undorítóan röhögő arcra. Rettenetesen viszketett a tenyere. De fékezte magát. Régen megszokta, hogy visszafogja indulatait. Csúpan a hangja volt egy kissé rekedt az izgalomtól, amikor megkérdezte:

- Szóval a Pettyes a véres dologtól se riad vissza? Nem fél?

- Az csak Nyinkától fél - vigyorgott Goska.

- És te se félsz a közelében?

- Én megszököm, ez komoly - jelentette ki dühödtt makacssággal Goska, miközben mereven bámult az apró ablakra. - Én az ilyesmiben nem vagyok benne, érted? Előbb végzek magammal, mint másvalakivel - mondta elcsukló hangon Goska, öklével a mellét verve. - Már a pofáját se bírom látni ennek a Pettyesnek. Csak aztán, Hosszú... - Goska elhallgatott. - Jól vigyázz... Ezt csak neked mondtam el. Senki más nem tudja. És nem is kell tudniuk. Valamennyien azt gondolják, Goska - rongy, Goska - szemét, Goska - kifutófiú! Pedig Goskának is van lelke, érted? Goska is ember, és szabadon akar lélegezni. Meglépek... - ismételte vágyakozva Goska.

Vitalij hirtelen őszinteséget hallott kicsendülni a hang-

jából, hirtelen hinni kezdett vágyódásában. Lehetséges, hogy megszökik. Biztosan megszökik. Ez a visszataszító jellem a határvonalához ért, nagyobb aljassághoz már nincs kurázsija. Nem fog a Pettyes nyomdokaiba lépni. Tehát... Ettől a határvonaltól még vissza lehet fordítani. Lehet, ha kényszerítik. De hogyan? Megfélemlítéssel? Az bizonytalan dolog. Akkor mi marad hátra?

- Adok egy tanácsot, Gosa. A szökéssel még ráérsz. Egyelőre vonulj félre, nehogy horogra akadj. Hiszen nincs semmi komoly a rovásodon. Az az ellenfigyelés nem olyan nagy dolog.

- Mi, micsoda? - ámult Goska.

- Talán nem hallottad még ezt a szót?

- Hogyne hallottam volna. De te hol hallottad?...

- Amit az egyik hall, azt a másik is meghallhatja - felelt ködösen Vitalij. - Szóval, tűnj el, Gosa. Különben elkap a gépszíj. És az fájdalmas lesz.

- Hová tűnjek el? - kérdezte bizonytalanul a teljesen megzavarodott Goska.

- Egyelőre a bátyádhoz. Holnap már hűlt helyed legyen a parkban. Ha akarod, együtt is elmehetünk hozzá.

- De befogad-e?

Goska hirtelen elvesztette szokott magabiztosságát. Tanácstalan volt, és visszataszítóan sajnálatraméltó. De Vitalij erőt vett magán, és így szólt:

- Befogad. Ha tudni akarod, már vár rád.

Vitalij későn ért haza. Fáradt volt és kimerült. Nem úgy érezte, mintha győztesként került volna ki a Goskával folytatott beszélgetésből, noha látszólag mindent kiszedett ebből a hitvány fickóból, amit akart: Goska begyulladt, a bátyjához menekül, úgyhogy el fog szakadni a régi bandájától. És ami legalább ilyen fontos: Goska

nagyon sok hasznos információval szolgált, sőt, még segített is egy kicsit, ha figyelembe vesszük, hogy bemutatta Majkának.

És Vitalij mégsem érezte, hogy teljes győzelmet aratott: Goska elhallgatott, eltitkolt valami fontosat.

6. FEJEZET

A kígyófészeknél

Reggel Vitalij telefonált Majának. Ezért a megszokottnál majdnem egy órával korábban ment be a munkahelyére. Hiszen otthonról egyszerűen lehetetlen volt felhívni Maját.

- Tessék - jelentkezett álmos hangon Maja.

- Jó napot, Majecska - köszönt helykén Vitalij. - Az új ismerőse beszél.

- Miféle ismerősöm? - ásított bele a kagylóba, s kérdezte közömbös hangon a lány.

- Szombaton mutatott be bennünket Gosa egymásnak, emlékszik?

- Ja, te lennél az, Hosszú?

- Pontosan. Teljes életnagyságban - felelte örömet színlelve Vitalij. - Megadta a telefonszámát, és meghagyta, hogy hívjam fel, amíg az ágyikóban van.

- És most örülsz? - kérdezte kacéran Maja.

- Minek kéne örülnöm? Persze, ha találkozhatnánk, az egészen más dolog lenne.

- És nem félsz? - nevetett a lány.

- Mitől félnék?

- Vannak nekem más lovagjaim is. És iszonyú féltékenyek!

- Majd megcibálom a fülüket.

- No, megnevettettél. - Maja hangjában őszinte vídamság csengett. - Igaz, hogy Hosszú vagy, de azért a fülükig se érsz fel.

- Már miért nem?

- Csak. Először legyen annyid, mint nekik. Kapiská-lod?

- A Szakállásra vagy Vagyim Szanicsra célszól? Hátha én még náluk is vastagabb vagyok?

- Nono, kislányom, nekem nem kell hencegned. Még lesz rá időd. És erről a kettőről ki fecsegett neked? Goska? Ugye kitaláltam?

- Pontosan.

- Jaj, megint hülyeséget csinált - sóhajtott Maja. - Megint bajt hoz magára. Szinte sajnálom.

- Megsajnálta a farkas a báránykát - jegyezte meg csúfondárosan Vitalij. - Ugyan miért sajnálod, nem mondanád meg?

- Női lágyszívűségből. Tudod, mit kap ezért? No, jó, szóval találkozunk, drágám, holnap.

- Ma sehogyan sem jön össze?

- Nagyon szeretnéd, mi? Hát csak várj még egy kicsit. Akkor még inkább szeretnél majd látni. Holnap pedig várj rám a szökőkútnál, a főbejáratnál.

- Hány órákor?

- Mint szombaton. Legrosszabb esetben vársz egy kicsit, ha tovább maradnék. Legalább kicsit lehűtöd magad a szökőkút mellett, nem fog ártani - nevetett bele a kagylóba Maja. - Mert úgy veszem észre, túl heves vagy.

- Jól van. Mit csináljak. Ha holnap, hát holnap - egyezett bele Vitalij.

- Nagyszerű. Hát akkor csaó, kedveském - búgta a kagylóba Maja.

Vitalij letette a kagylót, és gondterhelten az órájára nézett. Aztán felhívta Edik Albaniant.

- Szervusz. Van valami újság?
- Meghiszem azt.
- Találkozzunk az értekezlet után, rendben?
- Persze.

Egy óra múlva találkoztak Fjodor Kuzmics szobájában.

- Nos, tehát - kezdte a főnök szelíden, miközben a szemüvegével játszadozott -, milyen kérdéseik vannak a kedves kollégáknak, miben segíthetünk?

- Bevezetőnek egy tragikomikus szüzsé egy kis történethez - kezdte tréfás-komolyan Edik.

- A történet címe: „Hogyan próbáltam szórakozni?” Ha megengedi, elmesélem.

- Csak rajta, rajta - biccentett mosolyogva Fjodor Kuzmics. - A *Krokodil* úgyis ritkán került a kezembe. Hadd ne vessünk, ha valóban olyan vidám a történet.

- Ítélje meg ön. Szóval, tegnap este kimentem a parkba - kezdte Edik -, természetesen azzal a céllal, hogy kulturáltan pihenjek, mint a többiek. Odamentem azokhoz az ördögi hullámvasutakhoz, és szemügyre vettem őket, szintén úgy, mint a többiek. Persze közben nem feledkeztem meg barátaim szomorú tapasztalatairól. Aztán beálltam a jókora sorba. Csendesen és szerényen.

- Egyedül ment? - kérdezte közbevetően Kuzmics, lesem véve a tekintetét a ceruzáiról, amelyeket nagyság szerint rakosgatott sorba.

- Hát ez az! - kiáltott fel hevesen Edik. - Itt követtem el a hibát, érti? Későn kapcsoltam. Körülöttem párosával álltak, vagy csoportosan. Szombat este volt. Én meg egyedül, mint az ujjam. Nem mosolygok, nem vihogok. Hogy is tehettem volna egyedül? És ekkor egy kellemetlen tekintetre lettem figyelmes. Nem akartam kockáztatni. Néhányszor türelmetlenül az órámra pillantottam, jobbra-balra nézelődtem a tömegben, mintha már nem

volna türelmem tovább várni a kislányt, majd legyintettem és távoztam. Úgymond, mi az ördögnek ácsorogjak hiába tovább egyedül. És képzeljék csak el, ezek a tekintetek tovább kísérték, ezt is megfigyeltem. Rendkívül kellemetlen pillantások voltak. Szerintem ketten is figyeltek. Ezzel ért véget az első felvonás.

- Ami azt illeti, rendkívül sikeres volt - jegyezte meg ironikusan Vitalij.

- Egyelőre igen - hagyta rá sóhajtva Edik. - Bár a figyelmüket mégiscsak fölkeltettem, akárhogy is csűrödcsavarod. De hallgassátok, mi történt másnap. Újra elmentem szórakozni.

- És most már természetesen nem egyedül - jegyezte meg hasonló hangnemben Vitalij.

- Itt követtem el a második hibát - közölte leverten Edik. - De hát hogy is találhattam volna ki? Megjelentem egy csinos lánnyal, mint a többiek. A főnök titkárnőjével, Zinocskával.

- Ki ne ismerné Zinocskát? - jegyezte meg Vitalij.

- Épp erről van szó. Itt a titok nyitja, ha tudni akarjátok - csapott a térdére bosszúsan Edik. - Mindenki ismeri! Kész örület! Hihetetlenül barátságos természetű lány. Nem nálunk kéne dolgoznia, hanem a filmnél. Szóval, képzeljétek csak, alighogy beálltunk a sorba, amikor megjelent egy alak Leicával a nyakában, s fülig érő szájjal, boldogságtól ragyogva harsogta: „Zinocska! Mi szél hozta erre? A rendőrség dolgozói is szeretik a hullámvasutat? Engedje meg, hogy megörökítsem ezt a ritka pillanatot.” Persze az egész sor csak úgy meresztette ránk a szemét. „Ki maga tulajdonképpen?” - kérdeztem tőle. „Én - felelte - az *Esti Moszkva* munkatársa vagyok. No, és hát az „Estit” természetesen mindenki kedveli nálunk, én is. Ezért aztán élve elengedtem ezt az alakot. Persze Zinocskával együtt nekünk is gyorsan el kellett párolog-

nunk. Bár rendkívül szerette volna kipróbálni a hullámvasutat. Nekem viszont egy csöppet sem volt ínyemre a kilátás, hogy még vagy másfél óráig ott álldogáljak a rendőrség munkatársa mellett, és így tegyek szert népszerűsége. Ez volt a második felvonás.

Edik keserűen fölnevetett.

- Kész? - kérdezte Fjodor Kuzmics.

- Kész - biccentett keserűen Edik. - A kérdés most már csak az: hogyan juthatnánk be oda?

- Megenged egy információt, Fjodor Kuzmics? - kérdezte Vitalij.

- Tessék informálni - bólintott Kuzmics.

- Tehát, hogy tudd - kezdte Vitalij Edikhez fordulva.

- Mint kiderült, speciális ellenfigyelés működik náluk, az olyanok miatt, mint te.

- Csak nem? - lepődött meg Edik.

- Ők maguk hívják így. Szóval, mi figyeljük őket, ők meg minket. Felbéreltek mindenféle gazembert, úgyhogy csak próbálj meg álldogálni és nézelődni. Rögtön a nyomodba szegődnek, és megpróbálják kideríteni, hogy ki vagy. Ha ezt tekintetbe vesszük, helyesen viselkedtél.

- Nem - rázta a fejét Edik. - Óvatos voltam, az igaz, de nem viselkedtem helyesen. Remélem semmit nem tettem tönkre, viszont nem is értem el eddig semmit.

- Miért, mit akartál?

- Mindössze a hullámvasútra szerettem volna felülni. Szerettem volna végigmenni egy teljes cikluson. Mert ezek valamilyen úton-módon eltulajdonítják a pénzcsekémet, valamint a többiekét is. És szükségem lett volna arra a másfél órára, amíg sorban állok, hogy nyugodtan megfigyelhessem ezt az egész ottani életet. Azt is mondhatnám: a szokásokat és az erkölcsöket. Íme, ez lett volna az egész szerény feladatomban, kezdetnek.

- Túl szerény feladat ez egy ilyen nagy mesternek - nevetett Vitalij.

- De hiszen akárhogy is van, a nulláról kezdem.

- És minek vagyunk itt mi? Én megadhatom neked a feladat néhány kezdeti feltételét. Figyelj. Itt egy jól szervezett banda tevékenykedik. A bandának valószínűleg három vezetője van. De az is lehet, hogy csak kettő. Az első Ilja Vasziljevics Patyohin, ő a masinak főmérnöke. A csúfneve: Szakállas. Nemrég kirabolták a lakását. Komoly értékeket vittek el. Éppen ezzel foglalkozunk.

- Kirabolták? - kapta fel a fejét Edik.

- Úgy ám. Méghozzá valószínűleg idegenek. Otkalenko épp az ő nyomukba szegődött, ezért utazott el.

- És hogy bukkantak ezek az idegenek Patyohinra?

- Valaki Moszkvában megsúgta nekik a címét...

- No és a második? - kérdezte türelmetlenül Edik.

- A második? No, igen - próbálta ismét összeszedni a gondolatait Vitalij. - A második Vagyim Alekszandrovics Levickij, vagy ahogy ők hívják, Vagyik. Ő a vidám park vezetője. Kapcsolata az üggyel egyelőre homályos. Lehetséges, hogy minden a háta mögött történik. Ezt ne feledd el. Jóképű bácsi, ápolt úriember, szeret mulatni. És azt is mondják, hogy iszonyú nagy szoknyabolond. A harmadik pedig...

- Erről a Vagyikról nincs semmi más adat? - vágott a szavába Edik.

- Nincsen. Ha csak az nem, hogy annyi a pénze, mint a pelyva. Egy fiatal lányt kártyán nyert. Szóval ilyen erkölcsök vannak. A harmadik pedig egy bizonyos Borisz Gorohov, foglalkozása szerelő. Csúfneve: Pettyes. Afféle személyzetis. Ő veszi fel a megfelelő embereket. Aki pedig nem felel meg vagy veszélyes... - Vitalij a főnökéhez fordult. - Azt hiszem, Fjodor Kuzmics, gyilkosságról van szó.

- Honnét tudod?
- Goskától.
- No, nézd csak! Ilyesmit is elmesél már neked?
- Igen, említést tett egy bizonyos Nyikolajról. Ezt az embert jegyszedőnek vették fel. Ő viszont nem akart beállni a bandába. Sőt, állítólag le akarta leplezni őket. Ezért aztán, szóval... és ebben a Pettyes keze is benne van. Össze kell vetnünk azzal a vidám parki gyilkossággal. Ma el akarok ugrani Filipenkóhoz. Remélem már megállapították az áldozat személyazonosságát.

- Ezt majd külön megvitatják - határozott Fjodor Kuzmics. - Egyelőre folytasd. Ki van még a bandában, kinek a kilétét sikerült megállapítanod?

- Ezután két pénztárosnő következik. Az egyik Maja, a főpénztáros. Mindenről tudomása van. Goska bemutatót neki. Megjegyzem, jelenleg Hosszúnak neveznek.

- Milyen jó megfigyelők, igaz? - nevetett Edik.

- Milyen az a Maja? - kérdezte homlokráncolva Fjodor Kuzmics.

- Egészen fiatal. Goska azt mondja, Patyohin vesztette el kártyán, s Vagyik nyerte el tőle. Ami az erkölcsöket illeti, szerintem mind a kettőjüket kijátszhatja. Holnap izgalmas találkám lesz vele.

- Ejha. Erről is majd később, - mondta Fjodor Kuzmics. - Ki a másik pénztárosnő?

- Nyinka. A Pettyes felesége. Goska azt mondja, hogy kígyó, és ő az egyetlen, akitől még a Pettyes is fél. Korotkov is hasonló jellemzést adott róla. Szóval ilyen a kép nagy vonalakban.

- Rendben van, kedveseim - jelentette ki határozottan Fjodor Kuzmics. - Van még kérdés? - Edikre pillantott.

- Nincs több kérdés Fjodor Kuzmics - felelte fürgén Edik. - Ezután várhatja az információimat. Nem maradok adós, ezt Vitalij tudja.

- Nagyon hiú ember - erősítette meg mosolyogva Vitalij.

Amikor Edik elment, Fjodor Kuzmics így szólt Vitalijhoz:

- Figyelj csak. Két kérdésem van hozzád. Az első: mi van ezzel a Goskával? A második: miféle randevúra készülsz te engedély nélkül? Nagyon kérlek, légy olyan jó és világosíts fel bennünket mind a két kérdéssel kapcsolatban.

- Kérem - felelte Vitalij készségesen. - Máris megadom a felvilágosítást. - Mintha egy csöppet még büszke is lett volna a legalábbis szerinte nyilvánvaló sikereire. - Ami Goskát illeti, meg kell mondanom, hogy egy kissé, de csak finoman ráijesztettem. Hanem, ami a legfontosabb, elgondolkozott az eddigi életén, úgy vélem.

- Mire használták Goskát ebben a bandában?

- Ellenfigyelésre. Suhmint és engem is ő követett. Este aztán valamennyien összejönnek, s ott fizetnek az elvégzett munkáért. Ezt pedig ivászat követi, természetesen. Az Albatrosz úszóvendéglő ott ringatózik a közelben.

- Hát igen, így nevelődnek ezek - sóhajtott Fjodor Kuzmics, és újra megkérdezte: - Talán a banda vezetői is velük mulatoznak?

- Ugyan. Csak Gorohov. A másik kettő csak ott ebédel. Este ritkán ülnek be a vendéglőbe, és természetesen akkor is külön. Törzsasztaluk van ott.

- Aha, értem... No és a te Goskádnak nincs más a füle mögött?

- Azt hiszem... nincs.

Vitalijnak ismét kétségei támadtak. Nem, nem mindent mondott el neki Goska. Biztos, hogy nem mindent. Valamit eltitkolt a gazember.

- No, rendben van... - mondta elgondolkozva Fjodor Kuzmics. - Térj át a másik kérdésre. A randevúra.

- Értettem - felelte fürgén Vitalij. - Ezzel a következő a helyzet. Maja a főpénztárosnő, és mindent tud a meszterkedéseikről. Tudja, hogyan működik a „munkapad”, vagyis ismeri a lopás mechanizmusát. De se Vityka, se Goska nem ismeri.

- A barátod, Albanian hadd dolgozzon ezen a területen, ez az ő ügyosztályukhoz tartozik, nekünk úgyis van elég dolgunk.

- De hát amikor ilyen alkalom adódott...

- Miféle alkalom? Megismerkedtél vele? Hát aztán? A szeretője akarsz tán lenni? Vagy úgy gondolod, hogy neked anélkül is kifecseg mindent? Vagy őrá is rá akarsz ijeszteni, mint Goskára?

- Nem tudom, Fjodor Kuzmics. Először meg kell vele ismerkednem, és látnom kell, miféle. Lehet, hogy nem lesz az egészből semmi. De gondolom, ártani nem árt-hat.

- Ki tudja? - kételkedett Fjodor Kuzmics. - Ne feledd, hogy te őt, ő pedig téged fog tanulmányozni. És a nők veszélyesebbek lehetnek a férfiaknál. Persze, akkor, ha nem ostobák. És jó megfigyelők.

- Miért veszélyesebbek?

- Megmondom. Észrevettem, hogy a férfiak általában nehezebben értik meg a nőket, mint fordítva. Azonkívül, a nők jóval érzékenyebbek, sokkal jobb megfigyelők az olyan apróságokat illetően, amiket egy férfi észre se vesz. Pedig a leghamarább az ilyen apróságokon lehet elcsúszni. Ezt ne felejtsd el kedvesem, amikor a randevúra mégy.

- Szóval, mehetek?

- Menj csak. Próbáld meg. Lehet, hogy ez a pénztárosnő a Pettyesről is tud valamit. Úgyhogy próbáld meg kiszimatolni, milyen kapcsolatban van azzal a nővel és

a Pettyessel. De nagyon vigyázz. Lehet, hogy épp erről az oldalról jutunk el ahhoz a gyilkossághoz. Megértettél?

- Megértettem, Fjodor Kuzmics.

Vitalij elindult a parkba.

Előző nap Filipenko váratlanul fölhívta a lakásán Vitalijt, és közölte vele, hogy megvannak az első eredmények. Vitalij rögtön tudta, miről van szó. Mindenekelőtt arról, hogy végre sikerült azonosítani a hullát. Ezenkívül Filipenko azt is elmondta, hogy az üveg „megszólalt”. Aztán még hozzátette: „Csak azt nem értem, mit mond. Gyere, meg kell beszélünk a dolgot.”

Igen, volt miről beszélniük.

Akárhogy sietett is Vitalij, szapora léptekkel róva a nem túl népes park útjait e korai órákban, közben szinte gépiesen figyelt arra is, hogy nem keltette-e föl valakinek a figyelmét a szembejövők közül, a járókelők közt nem bukkan-e föl egy ismerős arc, ha csak egy pillanatra is.

Így jutott el végül egy kis épületig, amelyben a rendőr-őrs helyezkedett el.

Filipenko kitörő örömmel fogadta, behúzta a szobájába, elébe tett egy üveg ásványvizet meg egy poharat, és így szólt:

- Képzeld, mégiscsak sikerült azonosítanunk a hullát.

- Ki azonosította, és mikor? - kérdezte türelmetlenül

Vitalij.

- Csak tegnap reggel. A felesége.

- Mért várt ilyen sokáig?

- Nem volt Moszkvában. A kislányával a testvéréhez utazott, Izsevszkbe.

- És ki az áldozat?

- Nyikolaj Gavrilovics Jegorov, jegyszedő volt a vi-

dám parkban. Háborús veterán - tette hozzá leverten Filipenko.

- Értem... - mondta elgondolkozva Vitalij. - Ezek szerint egy és más stimmel. - És elmondta a Goskától kapott értesüléseit. - Természetesen mindent százszorosán ellenőrizni kell - fejezte be. - Ez még csak feltételezés. Habár van, ami összevág, amint látod.

- Látom - helyeselt Filipenko. - De most azt döntsük el, mit csináljunk a továbbiakban. Nehogy ez a Pettyes idő előtt gyanút fogjon.

- Előbb mondj valamit az üvegről - emlékeztette Vitalij.

- Ja, igen! Tudod, érdekes ujjlenyomatokat találtunk rajta. Az első az áldozaté volt, a másik valami ismeretlen emberé, de tökéletesen felhasználható az azonosításhoz.

- Szóval kettesben ittak?

- Úgy látszik. De ez még nem minden. A vodkában - a szó szoros értelmében egyetlen csepp volt csak az üveg alján - a szakértő erős altató nyomait mutatta ki.

- A boncolás milyen eredménnyel járt?

- Nem sokkal a halál beállta előtt, alig valamivel korábban evett és ivott valamit ez a szerencsétlen.

- Mit evett és mit ivott?

- Nem meleg ételt, hanem amit papírból is el lehet fogyasztani. Kolbászt, kenyeret, sós uborkát. A boncolás pedig kimutatta ugyanannak az altatónak a maradványait a gyomorban is. Szóval nem verekedés volt ez, hanem gyilkosság - mondta tagoltan Filipenko, és sóvány arca megkeményedett, komorrá vált. - Előre kitervelt gyilkosság. Ez a helyzet.

- Ű-ú-gy... - húzta el a szót töprengve Vitalij. - Itt is van valami egyezés, nem gondolod?

- Valószínűleg. Ellenőrizni kell ezt a Pettyest. Ej, az ördög vigye el. - Filipenko keserűen megcsóválta a fejét.

- Sehogy se tudok hozzászokni az ilyesmihez. Sehogy se. Legszívesebben megszöknék.

- Ehhez nem is lehet hozzászokni -jegyezte meg Vitalij. - És jobb is, ha szeded a sátorfád, ha hozzászoksz. S ha magadtól nem mégy el, el kell zavarni.

- Ha az ilyenekre gondolok, mint ez a Pettyes, ha hiszed, ha nem, reszketek. Teljesen kikészültek az idegeim.

- Vigyázz, mert így könnyen hibát csinálhatsz. S nem kerülheted el a bajt.

- Igazad van. Felejtsük el ezt az ostoba beszélgetést. Inkább beszéljük meg, mi legyen Pettyessel?

- Van más elképzelések is ezzel a gyilkossággal kapcsolatban?

- Természetesen.

- Vizsgáljátok meg azt is. A Pettyest egyelőre bízzatok rám. Valószínűleg adódik egy megközelítési mód. Ha megtudok valamit, nyomban értesítelek. Rendben?

- Jó - egyezett bele Filipenko. - Segíthetünk valamivel?

Látszott, hogy már erőt vett váratlan felindulásán, és szeretné mielőbb elfeledni azt a kellemetlen pillanatot.

- A segítségetekre egyelőre nincs szükség. - Loszev fölállt. - Megyek, Vaszilij. Szervusz.

Loszev elhaladt az ügyeletes szobája mellett, és miután körülnézett, kilépett a parkba. A sarkon sietve befordult a park egyik sétányára, és lassú, lusta léptekkel kerülő úton megindult a park kijárata felé.

Hirtelen új gondolat ötlött az eszébe. Mi lenne, ha... Talán nem engedheti meg magának? Mi van ebben különleges? Bemegy, és kész. Hogy miért pont ide? Egyszer már járt itt és megtetszett. Meg különben is... van itt

valaki, aki ide vonzza. Aztán nem tartozik senkire, hogy kicsoda. Kedve szottyant rá és beült... Valóban, egyszer már körül kéne nézni azon a helyen, ami akkora népszerűségnek örvend a körükben. A társaság ott gyülekezik vagy a közelben. Nem, inkább pontosan ott. Lehetőség, hogy nem talál ott is szövetségest magának? Ki van zárva. Mért ne próbálná meg?

Vitalij a rakpart felé fordult. A folyó csendesen csobogott a kőkorlát mögött, távolabb hosszú, bekátrányozott bárkák nyújtózkodtak a vízen. A vörös hullámok a rakpart felé hömpölyögtek. A távolban, a fodrozódó vízen napfényfoltok táncoltak, meleg szél csapott az arcába. A vízen mozdulatlanul terpeszkedett az úszó vendéglő ormótlan hajóteste, mintha szunyókálna ezen az álmos, déli órán.

Vitalij a piros szőnyeggel fedett széles hajóhídon át fölment a fedélzetre, és benyitott a vendéglő üvegezett ajtaján.

A két idős, gyűrött, sötétzöld egyenruhás portás és a hozzájuk hasonlóan koros ruhatáros a helyéről el sem mozdulva kritikus pillantásokkal kísérte a belépő vendéget. Arcukon lusta lenézés tükröződött. Látszott rajtuk, és ezt nem is titkolták, hogy másfajta, már ismert és bőkezű vendégekre vártak, minden pillanatban készen arra, hogy felpattanjanak, rohanjanak, hogy szolgálatkészen, hajlongva kiszolgálják. Nem, ezek nem feleltek meg Vitalijnak segítőtársakként, tőlük tartani kellett.

Vitalij végigment a termen, tekintete önkéntelenül a távoli sarokasztalt kereste. Az asztal szabad volt. Különbösen is, az alacsony mennyezetű teremben, amelyben könnyű szellő lengedezett, ebben az órában sok szabad asztal akadt, jóval több, mint foglalt. És mi lenne, ha... Vitalij magában kuncogott.

Nem várta meg, amíg a pincérek közül valamelyik

odamegy hozzá, az üres és foglalt asztalokat megkerülve a terem mélyén lévő sarokasztalhoz ment, és kényelmesen elhelyezkedett mellette. Hátradült a széken, lábát keresztbe vetette, majd szórakozottan és türelmetlenül dobolni kezdett ujjaival az asztallapon. Közbevetőleg megjegyezve azt rögtön észrevette, hogy a többitől eltérően ez az asztal friss terítővel van letakarva és a só, bors-tartó, valamint a pohárba állított papírszalvéták mellett csillogóan tiszta üveghamutartó is állt rajta, és a kis vázában virág díszelgett. A többi asztal üres volt. Más részletekre is kiterjedt Vitalij figyelme: az ő asztalán a papírszalvéták sem voltak kettévágva, mint a többi asztalon. Igen, ezt az asztalt nyilvánvalóan a magas vendégek számára tartották fenn. S valóban, egy perc múlva már el is indult Vitalij asztala felé egy idősebb, hajlott hátú, petyhüdt, lilás arcbőrű pincér, aki világos formakabátot és fekete nyakkendőt viselt.

- Fiatalember, ez az asztal foglalt - mondta szigorúan, és az asztal közepére állította a „Foglalt” feliratú, átlátó műanyag táblácskát.

- Tegye a másik asztalra ezt a táblát - mutatott hanyag mozdulattal a szomszéd asztalra Vitalij.

- Én jobban tudom, hogy hová tegyem - mondta még szigorúbban a pincér. - Kérem.

- Ejnye, apuskám - mondta szemrehányóan Vitalij.

Körülnézett, mintha azt latolgatná, hová is üljön át, és a terem végében, a büfénél három fiatalabb pincért pillantott meg, akik őket figyelték. Az egyikük, egy vörös hajú igen rosszállóan figyelte, mi folyik, a másik kettő viszont kajánul vigyorgott, nyilvánvalóan kinevették, amiért ilyen kellemetlen helyzetbe került. E pillanatban a vörös hajú pincér odavitt egy sótartót az egyik szabad asztalhoz, mire Vitalij kelletlenül fölállt, és átült ahhoz

az asztalhoz. A vöröshajú futó pillantást vetett rá, majd egy másik asztalról fölvette az étlapot, és Vitalij elé tette.

- Így van ez, barátom - mondta ironikus mosollyal.

- Be kell tartani a házirendet. Jegyezd meg.

Vitalij az étlapot szemügyre véve megkérdezte:

- Neked az a véleményed, hogy ennek így is kell lennie, igen?

- Az én véleményem nem számít. Az emberek különben is keresni akarnak.

- Te nem akarsz?

- Keresni? Hát persze hogy akarok. Csak én nem vagyok jó lakájnak.

- Ezek szerint ő jó? - biccentett a hajlott hátú felé.

- Ó, Grisa bácsi professzor. Nagy pénzeket keres.

- A törzsvendégek révén, ugye?

- No, igen. Az az ő asztaluk... - A vöröshajú a terem távoli sarka felé intett. - Nagymenők.

Látszott, hogy szívesen elbeszélgetne. Vendég alig volt, senki se hívta, senki se várta, ezenkívül valószínűleg rokonszenvet érzett ez iránt a nyurga fiatalember iránt, akit Grisa bácsi minden teketória nélkül elzavart.

- Mit pislogsz olyan riadtan? - kérdezte Vitalij.

- Félek, hogy Grisa bácsi meghallja, amit mondok.

No, rendelj valamit - felelte.

- Mi a neved?

- Alekszej.

- No, írd, Aljosa.

A rendelés fölvétele után Alekszej átment egy másik asztalhoz.

Amikor a pincér kihozta az ennivalót, Vitalij megkérdezte tőle:

- Milyenek találsz itt a munkát, Aljosa?

A kérdezettnek csak a szemében villant valami fanyar kifejezés, úgy válaszolta:

- Elmegyek. Nem bírom elviselni ezt a helyet.

Közben a terem lassan megélénkült. Közeledett az ebéidő.

Kis idő múlva Vitalij kilépett az étteremből. A hajóhídon utat engedett Patyohinnak meg Levickijnek. Azok ügyet se vetettek rá. Folytatták nyilván régebben kezdett heves vitájukat. Patyohin dühösen mondta:

- Anyámasszony katonája vagy! Gyáva nyúl!

- Nem fogom megengedni...

- Nem fogom megkérdezni tőled. A Pettyes tudja...

Hogy Pettyes mit tud, azt Vitalijnak már nem sikerült meghallania. Mindketten beléptek mellette az étterembe. Az egyik portás szolgálatkészen kitérte előttük az ajtót.

Valószínűleg dél volt már, amikor Vitalij megérkezett a munkahelyére, és bement a szobájába. Az első, ami a szemébe ötlött az volt, hogy Igor Otkalenko íróasztalán át volt lapozva a naptár, és a telefonkészülék is az ő íróasztalán állt, mint mindig, ha Igor sok hívást várt.

Ezek szerint Igor visszatért a kiküldetésből. Vitalij alig várta, hogy megtudja, hogy utazott, és mit hozott. Vitalij először is Fjodor Kuzmicsnak telefonált.

- Gyere be - mondta röviden a főnök. - Otkalenko itt van nálam.

Loszev besietett a főnök dolgozószobájába.

- Kezdd előlről - biccentett Igornak Fjodor Kuzmics.

- Még jó, hogy nem jutottál messzire. Mégiscsak összefüggnek az ügyeitek.

Otkalenko szokásához híven szűkszavúan és szaggattottan, de semmit ki nem hagyva, szinte óráról órára beszámolt egész tevékenységéről, a távoli déli városban lejátszódott eseményekről, végezetül pedig a veszedelmes tolvajbanda letartóztatásáról.

- Ez, kedveseim, már inkább rablóbanda - jegyezte meg Fjodor Kuzmics. - A forgópisztolyt leadtad a szakértőnek?

- Leadtam - felelte Igor.

- Kitől vetted el?

- Zamorintól. Csúfneve: Igazgató. Ő a főkolompos.

- Egyiket sem hallgattad még ki?

- Nem. Csak ma reggel tartóztattuk le őket.

- Hát akkor, kedveseim - mondta Fjodor Kuzmics, a szemüvegével játszadoxva -, kezdjétek el velük a munkát. Frolov a helyén van, telefonáltál neki?

- Kiment a Tyimirjazev kerületbe.

- Lépj vele érintkezésbe. Ha most nem tud jönni, az utasítása értelmében mind a hármat kihallgatjuk, addig, amíg „frissek” és nagy a zűrzavar a fejükben.

- Vannak róluk valamilyen adatok? - érdeklődött Vitalij. - Miféle emberek?

- Kevés adatunk van - felelte Otkalenko. - Csak a régebbi büntetéseikről. Mindegyik kétszer volt büntetve, Tkacsuk kivételével. Ő új fiú, még nem állt a törvény előtt. Lényegében miatta buktak le.

- No, nem csak miatta, azért más is közrejátszott - tiltakozott hevesen Vitalij. - Így is, úgy is elkaptuk volna őket. Vagy azt hiszed, megfoghatatlanok?

- Akadnak olyanok is - vetette ellen komoran Otkalenko. - Te talán nem tudod?

- Csak abban az esetben, ha rosszul dolgozunk - vágott vissza Loszev.

- No, jól van - állította le őket Fjodor Kuzmics. - Semmi értelme ennek a beszélgetésnek. - Majd Otkalenkóhoz fordult: - Telefonálj a Tyimirjazev kerületbe. Ezen a készüléken. - A saját telefonjára mutatott.

Amíg Otkalenko telefonált, Vitalij beszámolt a Filipenkónál tett látogatásáról, meg arról, hogy az úszó

vendéglőben is járt, s véletlen találkozásáról Patyohinnal és Levickijjel.

- Szóval a holttestet azonosították... - mondta Fjodor Kuzmics. - Véleményem szerint a Pettyessel kapcsolatos feltevés tökéletesen megalapozott. Lehet, hogy Patyohin vitája Levickijjel e miatt a gyilkosság miatt robbant ki, nem gondolod?

- Nagyon is lehetséges, Fjodor Kuzmics - helyeselt Vitalij. - Azt hiszem, hogy ez a Levickij valóban anyám-asszony katonája...

- Nem sieted el a véleményed? Hiszen még két szót sem váltottál vele, és egyelőre semmit sem tudsz róla.

- De láttam az arcát, amikor vitatkoztak. Valahogy egyszerre volt ez az arc zavart, szeszélyes és riadt... Nem is tudom, hogyan magyarázzam meg ezt önnek...

- Már megmagyaráztad - nevetett Fjodor Kuzmics, és úgy tűnt, az előző témával egyáltalán nincs kapcsolatban újabb kérdése: - Hogy egyeztél meg azzal a Majával?

- Holnap este találkozunk, a szökőkútnál - mosolygott Vitalij. - Majdnem úgy, ahogy Puskin írta a *Bahcsi-szeráji szökőkút-ban*.

- Nono. Csak vigyázz, ne feledd, amit mondtam.

- Nem felejttem el. Azt hiszem, hamarosan nyakon csípjük az egész társaságot.

Fjodor Kuzmicsnak szemmel láthatóan nem tetszett Loszev könnyelmű hangulata, és már éppen figyelmeztetni akarta, de észrevette, hogy Otkalenko épp a helyére teszi a kagylót.

- No, mi újság?

- Kihallgatást vezet - felelte Igor. - Nem tud jönni, nekünk ad megbízást a kihallgatásra.

- A megbízást elfogadjuk - bólintott elégedetten Fjodor Kuzmics. - Egyszerre hallgatjuk ki mind a hármójukat. Én itt. Te, Loszev, a szobádban. Te pedig, Otkalen-

ko... menj be Suhmin szobájába. Jelenleg munkában van. Nos, te kit fogsz kihallgatni, Otkalenko? Elsőnek te válassz.

- Csak Tkacsukot szeretném másra bízni, ha lehet. Különben mindegy.

- A forgópisztoly Zamorinnál volt, azt mondog?

- Igen.

- No, akkor bízd rám azt a Zamorint, te hallgasd ki Kikojevet, Loszevnek pedig megmarad Tkacsuk.

Fjodor Kuzmics felemelte a telefonkagylót, és felhívott egy mellékállomást.

Vitalij elindult a szobájába, miközben eszébe idézte azt a keveset, amit Igor elmondott neki Oleg Tkacsukról, csúfnevén Mahnóról. Mahno kegyetlen, fegyverrel portyázó banditavezér volt a polgárháború alatt, és baljós neve sehogy sem illett Tkacsuk alvilági szerepéhez. Annál is kevésbé, mivel a hírhedt atamán neve sehogy sem illett két tapasztalt bűntársáéhoz. Valószínűleg maga választotta ezt a nevet magának, kérkedésből. A többiek meg elfogadták, beleértve ezt a másik kettőt is - az is lehet, hogy számításból. Vitalij tudta: az alvilági nevek nem véletlenül ragadnak tulajdonosukra, olykor egyenesen akaratuk ellenére kapják őket, hiszen vannak rosszízű, gúnyolódó alvilági nevek is.

Igor rögtön megtörte Tkacsukot, és az engedelmesen, ellentmondás nélkül vezette el Tyerentyijhez. Ez a maga részéről nem vette túl komolyan Oleget, nyomban elmondta neki, hogy jutott el az ügyig. Zamorinról, vagyis az Igazgatóról Tkacsuk elismerően beszélt. Szóval, sárga csőrű kezdő ez, kisasas a főkolomposok mellett. De annál inkább, pontosabban éppen ezért, kihallgatása különleges jelentőségű, jelenleg a legfontosabb. „Ne feledd, - mondta búcsúzóul Fjodor Kuzmics -, hogy ezt a kettőt Otkalenko meg én aligha tudjuk az első kihallgatáson

»feltörni«. Az idő pedig, magad is tudod, szorongat bennünket. Ezért elsősorban téled várok most eredményt. A legfontosabb: ki adta meg nekik Moszkvában Patyohin lakáscímét, világos?"

Katonás kopogtatás hallatszott, és az ajtó nyomban kinyílt. A küszöbön a kísérő őr alakja jelent meg.

- Tkacsuk letartóztatottat elővezettem - jelentette. - Engedélyt kérek a belépésre.

És Tkacsuk máris ott ült Vitalij előtt. Néhány pillanattig Vitalij szótlánul nézte. Sovány, a ruhája gyűrött. Pimasz, fekete szeme gyanakvóan figyel. Az arca keskeny, napbarnított, sűrű szemöldöke összenőtt. Tkacsuk idegesen fészkelődött a széken, láthatóan nem tudta, hogy viselje magát.

- Hát akkor talán elkezdhetnénk - törte meg a hosszúra nyúlt csöndet Loszev. - Oleg Romanovics Tkacsuk, ugye? Tudja, Tkacsuk, hogy hol van?

- Hazánk fővárosában - felelte hetykén Tkacsuk. - Dohányozni szabad?

- Hogyne. Van mit szívni?

- Ha volna, nem kérdezném.

- Szentelenkedni azért nem kell, Tkacsuk. Eltekintve minden egyébtől, ez nem fog a hasznára válni, jegyezze meg. Nem csupán Moszkvában van, hanem ráadásul a bűnügyi rendőrségen. Remélem, hallott már erről az intézményről?

- Hallottam - vetette oda komoran Tkacsuk.

- Helyes. Ezért azt tanácsolom, viselkedjék szerényebben. Most éppen nemcsak magát tanítjuk itt mőresre, hanem az Igazgatót is. Ő is itt van.

- Tényleg? - riadt meg Tkacsuk.

Tkacsukot másik repülőgépen szállították, bűntársainak letartóztatásáról még nem tudott.

- Képzeld, igen - nevetett Vitalij. - Igyekszünk úgy

söprögetni, hogy ne maradjon utánunk szemét. És hogy a helyzetet egész világosan lássa, elmondom még a következőt. A lakás kifosztását könnyen bebizonyíthatjuk magának. A beismerő vallomása nélkül. A beismerő vallomásra azért lesz szüksége, hogy enyhítse az ítéletet. Bizonyítani mi fogunk, többek között az ellopott tárgyak alapján. Tyerentyij már részletes vallomást tett magára vonatkozóan. Hamarosan átküldik nekünk.

- Ezek szerint, őt magát nem kapták el? - kuncogott Tkacsuk.

- Miért kellett volna elkapnunk? Maga eladott neki valamit, ő pedig megvette. Nem tudta, hogy lopott holmi.

- Nagyon jól tudta az a disznó.

- Ezt még be kell bizonyítani. Hajlandó ezt jegyzőkönyvbe mondani?

- De mennyire!

- No, jó. Épp ezért sétálhat nyugodtan Tyerentyij. A kezünkre fog még játszani néhány balekot. Úgyhogy semmi okunk elkapni. Viszont maga, Tkacsuk, most jó ideig nem fog sétálni. Mert a lakásfosztogatáson kívül még a pályaudvari lövöldözést is magára bizonyítjuk, azt, ami alig egy hónapja történt. Remélem, nem felejtette el?

- Miféle lövöldözést?

- No, majd rátérünk erre is. Menjünk sorjában. Először...

- De én nem lőttem, érted? Nem lőttem!

- Hát persze - hagyta rá nevetve Loszev. - A bácsikád lőtt. Te meg hallgattad.

- Nem tudom, ki lőtt!

- Jól van, jól van. Mondom, hogy rátérünk majd erre is.

- No, adsz egy cigit? - kérdezte türelmetlenül Tkacsuk.

- Miért, megígértem? Vagy köteles vagyok adni? Hagyd el ezt a pimasz hangot.

- Kérek, na... - Tkacsuk lesütötte a szemét.

- Ez már más. Tessék, gyújts rá. S remélem, hogy a beszélgetésünk is komoly lesz. Mert úgy vélem, már mindent megértettél. - Vitalij Tkacsuknak nyújtotta a cigarettacsomagot. - Szóval, Olezska - mondta, szinte barátian -, kezdjük mégis a lakásfosztogatással. Rögtön beismered, vagy bizonyítsam rád?

- Világos, bizonyítsd rám.

- Kérlek. Azt, hogy az órát eladtad Tyerentyijnek, remélem, nem fogod tagadni? Azt pedig, hogy az óra abból a betörésből származik, könnyű megállapítani.

- És ha mondjuk, vettem azt az órát? Akkor mi van?

- És hol vetted azt az órát, és kitől? - kérdezte gúnyosan Loszev.

Hát ott, nálunk, a piacon, egy ismeretlen személytől - felelte hasonló hangnemben Tkacsuk.

- Nekünk viszont tanúink vannak rá, hogy te ezt az órát már itt Moszkvában, a szállodában megpróbáltad eladni. És ezt nem csak egy tanú, bizonyítja, ne felejtsd el.

- Nahát akkor itt vettem Moszkvában, mi a különbség? - folytatta a bolondozást Tkacsuk. - Bizonyítsd be, hogy nem így van.

Vitalij figyelmesen ránézett, és megkérdezte:

- Ilyen ostobán fogsz viselkedni a bíróságon is?

- Miért ostobán? Nagyon is okosan.

És Vitalijnek e percben egyet kellett értenie vele: Tkacsuk eddig valóban okosan viselkedett. Valóban minek is ismerne be valamit idő előtt? Hiszen mindeddig semmilyen bizonyítékot nem tártak elébe. Ha pedig nincsenek bizonyítékok, nincs oka vallani.

- Rendben van - sóhajtott fel Vitalij. - Ostobán visel-

kedsz-e vagy okosan, ezt majd később meglátjuk. Most azt mondd meg nekem, befejezted-e az iskolát?

- A nyolc általánost és a szakmunkásképzőt. Szakács vagyok.

- Szakács?! - Vitalij őszintén elcsodálkozott és tréfásan jegyezte meg: - Akkor neked egészen másfajta kását kellett volna főznöd... No és szándékosan mentél szakácsnak? Vagy csak azért, mert szerettél volna jókat enni?

- Világos dolog, hogy szándékosan. Az apám is szakács, meg az anyám is.

- Hát akkor hogy kerültél a cipésműhelybe?

- Elzavartak az élelmezési részlegről. A más bűnét varrták a nyakamba. Akkor aztán az egyik ismerős fiú szólt, hogy menjek hozzájuk a műhelybe.

- A más bűnét azt mondod? Csak nem, Olezska? És megtiltották, hogy akár csak ágyúlövésnyire is megközeledj a konyhát, ezért mentél a szövetségbe? Remélem, nem apád tanított meg lopni? Ki térített le az egyenes útról? Talán Zamorin?

- Hát az még kicsoda?

- Szemjon Mihajlovics Zamorin. Más néven: Igazgató. És még egy nagy hal akadt a horgunkra. Ilja Georgievics Kikojev. Más néven: Ragyás. Hallottál róla?

- Hallottam... - felelte Tkacsuk letörten, és miután mélyet szívott a cigarettából, felállt, hogy a hamutartóban elnyomja a csikket.

- Ez a helyzet Olezsek. És Zamorin nagyon benne van a pácban. Ugyanis tőle kobozták el a forgópisztolyt.

Megszólalt a telefon.

- Loszev? - ismerte fel Fjodor Kuzmics nyugodt hangját Vitalij. - A következő a helyzet. - Szóval itt ül nálam Zamorin. Beszélgetünk. A lakás kifosztását természetesen beismeri. Annál is inkább, mivel Tyerentyij is el-

mondta, hogy az Igazgató megmondta neki: a szelence a moszkvai lakásfosztogatásból való. És a lakásban talált töltényhüvely is az ő forgópisztolyához való. Szóval nincs mit tennie. A lakáscímet pedig, azt mondja, Tkacsuk adta. Igaz, először összekeverték a címet, rossz helyre törtek be, s Tkacsuk hagyott is ott egy cédulát: elnézést, nagyon szegényesen élnek, hiába háborgattuk magukat, vagy valami efféjét... Zamorin még most is nevet rajta. Korai ez a nevetés. Szemjon Mihajlovics, korai - mondta a kagylótól félrefordulva, szemrehányóan Fjodor Kuzmics, majd ismét Vitalijhoz fordult: - Nem tudom, hogy igazat mond-e Szemjon Mihajlovics. - Fjodor Kuzmics fölnevetett. - Tkacsuk csak afféle ostoba kifutófiú volt náluk. Aztán hirtelen... Hogy, mi csoda? - kérdezte ismét Fjodor Kuzmics a kagylótól félre. - Zamorin azt mondja, hogy korábban érkezett Moszkvába, mint ők, a nagynénjét akarta meglátogatni, szerinte. Aztán táviratozott nekik, hogy jöjjenek, mert jó üzlet van kilátásban. - Fjodor Kuzmics a kagylótól félre még hozzátette: - A táviratot Szemjon Mihajlovics könnyen ellenőrizni tudjuk, erről nem feledkezik meg, ugye?... Azért mondom. - Aztán ismét a kagylóba: - Hát így állunk, Loszev. Csak üsd a vasat tovább.

Vitalij a helyére tette a kagylót, és a fülelő Tkacsukra nézett.

- Ige-en, igen Olezsek - mondta. - Úgy látszik, messzire kalandoztál a szakácskodástól.

- Szeretnék visszatérni hozzá - sóhajtott fel Tkacsuk.

Úgy látszik, valamiképp megérezte, hogy nagyon rosszul áll a szénája, és úgy határozott, változtat a magatartásán. Most csöndes, szerény, egyszerű fickónak látszott.

- Ahhoz, hogy visszatérhess, vissza kell nézni - mondta Loszev. - Nézzünk vissza együtt. A közelmúltban történetekre. Egy héttel ezelőtt Moszkvában voltál?

- Igen, voltam. Miért, már az is tilos?
- A nagynénédhez jöttél?
- Ühüm... a nagynénémhez - hagyta rá bizonytalanul Tkacsuk.

- Hol lakik a nagynénéd?
- Tán hozzá is el akar menni? Felesleges.
- De hiszen ellenőrizni kell, hogy ott laktál-e nála, vagy sem - mondta Vitalij. - Mindent ellenőrizni kell, minden egyes szavadat, ezt jegyezd meg.
- Jó, írja.

Tkacsuk már diktálni akarta a címet, de Loszev eléje tolt egy papírlapot.

- Így nem lesz jó. Írd csak magad - és odanyújtotta a golyóstollat.

- Tessék.

Vitalij figyelmesen elolvasta az írást, és a papírt az íróasztal fiókjába tette.

- Most pedig mondd meg - fordult ismét Tkacsukhoz -, tudod-e mi az az írásszakértői vélemény?

- Tudom. Miért?

- A kézírásodat most összehasonlítjuk egy cédulával. Arra a cédulára egy csirkefogó a következőket írta: „Bocsáss meg, eltévesztettük a címet. Te szegény vagy.” Nem emlékszel erre a cédulára?

- Ej - sóhajtott keserveset Tkacsuk. - A végén még tényleg bebizonyítják, hogy én írtam azt a papírt. Úgy látszik, megfogtál ezzel a címmel.

- Csak meggyorsítottam az ügyet - felelte Vitalij. - Vagy talán azt gondolod, enélkül nem tudtuk volna megszerezni a kézírásodat? Csak fölösleges idővesztés lett volna. Így viszont estére minden világos lesz. Vagy akár most mindjárt. Te írtad azt a cédulát?

- Én - sóhajtott ismét letörten Tkacsuk. - Mit csinál-

jak, a tudomány az tudomány. Kellett nekem, hülyének, firkálnom. Az ördög elvette az eszemet.

- Megesik. Még az igaz úton is megbotlik olykor az ember. A rossz úton pedig lépten-nyomon, ez a törvény. És akik megbotlanak, azokat utána sokáig kell gyógyítani.

Tkacsuk keserűen nevetett.

- Az orvosaitok meg, gondolom, világraszólóak, mi?

- Hamarosan magad is meglátod. Sokakat kigyógyítottak, elhíheted. De mégis, hogy keverted össze a címet?

- Nem keverted össze.

- Akkor ki keverte össze? Az Igazgató?

Tkacsuk hajszoltan nézett rá.

- Semmit nem tudok! - ordított fel hirtelen. - Nem tudok semmit, érted?!

Vitalij megnyugtatóan emelte föl a kezét.

- Rendszerben, rendszerben. Jobb, ha megnyugszol. Te táviratoztál az Igazgatónak, vagy nem? Úgyis megtudjuk. Ez nem olyan nehéz dolog, ne felejtsd el.

- Én - felelte reményvesztetten Tkacsuk. - Megkínálsz még egy cigarettával? Az enyémet otthon felejtettem, elhiszed?

- Gyújts rá. - Vitalij odanyújtotta neki a cigarettát. - Szóval a táviratot te küldted. Csatolni fogjuk az üggyhez.

- Honnan tudsz a táviratról? - kérdezte komoran Tkacsuk, miközben koszos ujjáival kihalászott a csomagból egy cigarettát.

- Ami azt illeti, nem kéne válaszolnom a kérdésedre - mondta Vitalij. - De rendszerben van, megmondom. Az Igazgató rád vallott. Szemjon Mihajlovics Zamorin polgártárs, személyesen.

- No, akkor mindennek vége - sóhajtott egészen elcsüggedten Tkacsuk.

- Nem, kedves barátom, nem mindennek. Még egyet-

mást veled is tisztáznunk kell. Honnan szerezted például azt a címet, csak nem a nagynénédétől?

- Mi az, megőrültél? - Tkacsuk egészen elképedt a meglepetéstől.

- Hát akkor kitől kaptad?

- Egy sráctól, akivel együtt iszogattunk. Aztán egyszer csak azt mondta: „Ha belevaló fickó volnál, legalább egymilliót leakaszthatnánk egy bitangról.”

- Hol ismerkedtél meg ezzel a fickóval?

- A parkban.

- A parkban? - figyelte föl Vitalij, és hirtelen valami homályos sejtelem kezdett motoszkálni az agyában. - Pontosan hol, nem emlékszel?

- Ahol azok a klassz hullámvasutak vannak.

- És mi a neve annak a fickónak, emlékszel?

- Aha. Goskának hívják.

- Értem... értem. Fölismered, ha megmutatjuk neked?

- Persze. Csak nincs hozzá kedvem, hogy lássam.

- No, ne mondd. Az ő részét is eltulajdonítottad?

- A keservit! Ezt is tudod? - ámult el még jobban Tkacsuk. - Hát itt még ezt is tudják?

- Bizony, bizony - bólogatott Vitalij. - És még ennél is többet. A szembesítést mindenképpen meg kell csinálnunk, hogy az ismeretséget mindketten megerősítsétek. Majd akkor elmagyarázod, miért nem osztottál vele?

- Én osztottam volna... De az Igazgató nem engedte,

- Így mondd majd el. Készülj.

- Szóval őt is... Azért, mert megadta a címet?

- Neki is készítjük már a fogadó bizottságot, légy nyugodt.

Így dőlt el Goska Szjomkin sorsa. Ezek után már nem lehetett szabadlábbon hagyni.

Egészen másként zajlott le az a kihallgatás, amit Igor Otkalenko vezetett. Ott ült előtte Kikojev, ez a zömök

fiatalember, egyenes szálú kékesfekete haja a homlokára hullott, s eltakarta egyenes, fekete szemöldökét. Keskeny vágású, nyugtalan tekintetű szeme izzott, akár a parázs, hol felvillant, hol elhomályosult, szinte hamuszínűvé vált. Késpenge keskeny ajka, kissé ferde szája furcsa kifejezést kölcsönzött arcának.

Kikojev nyugodtan lépett a szobába, ahol Otkalenko várt rá, magabiztosan és otthonosan telepedett le, és kihívóan nézett Igor szemébe.

- No, főnök, ütni fogsz? - kérdezte.

Otkalenko tudatában volt, milyen bonyolult feladat vár rá. Lényegében Kikojev ellen nem voltak komoly bizonyítékok. Egyetlen lopott tárgyat sem adott el Tye-rentyijnek, nyilvánvaló, hogy ideig-óráig elrejtette őket valahol, a legvalószínűbb, hogy valamelyik nőjénél, sugta Igornak a tapasztalata. És ezeket aligha sikerült egyhamar előkeríteni, ha egyáltalán sikerül. Azonkívül, Kikojev nem találkozott Goska Szjomkinnal, és fegyvere sem volt. Amikor házkutatást tartottak abban a lakásban, ahol Zamorinnal együtt Kikojevet is elfogták, találtak egy bőröndöt, amely a Patyohintól ellopott holmik egy részét tartalmazta. Mind a ketten azt állították, hogy a bőrönd nem az övék, de hamarosan megállapították, hogy a bőrönd Zamoriné. Szóval, Kikojev ellen nem volt bizonyíték, így hamarosan szabadlábra kell helyezniük, amint a törvény szabta kétszer huszonnégy órás adminisztratív fogvatartási idő letelik, mert ilyen körülmények között nem lesz egyetlen ügyész sem, aki engedélyt adna a letartóztatására. Hiszen azonkívül, hogy Kikojev Moszkvában tartózkodott, s ott lakott a repülőtér szállodájában, a lakásbetörést végrehajtó Zamorinnal meg Tkacsukkal együtt - ami, természetesen azt sugallta, hogy cinkosok, önmagában ez mégsem bizonyított semmit - Kikojev ellen nem volt bizonyíték. Még az sem volt

bizonyíték, hogy Zamorinnal együtt repült Moszkvába. Számptalan más okot is felhozhatott azon kívül, hogy részt akart venni a betörésben.

Más lenne a helyzet, ha a bűntársai Kikojevra vallanának... Erről természetesen Fjodor Kuzmics és Loszev is azonnal értesítené Otkalenkót, ahogy megállapodtak.

Az Igor előtt álló feladat kezdetben reménytelenül megoldhatatlannak látszott. Kikojevre semmit sem lehetett rábizonyítani.

Igaz, hogy Otkalenko bizonyos reményeket fűzött ahhoz a tárgyhoz, amit a letartóztatása pillanatában találtak Kikojevnel. Ez a tárgy nem túl nagy méretű, préselt bőrből készült elegáns levéltárca volt. A levéltárca üresnek bizonyult - semmilyen följegyzés, irat, nyugta, semmilyen igazolvány vagy pénz - semmi, ami egy tárcában rendszerint lenni szokott, nem volt benne. Azt sem lehetett tudni, hogy Kikojev tulajdonképpen miért hordta magánál. A levéltárcát Londonban készítették, a gyártó cég oroszlanos arany emblémája a legfeltűnőbb helyen díszelgett rajta. Különbén maga a levéltárca is önmagában meglehetősen értékes volt, s minden bizonnyal lopott, bár azon az aprólékos gonddal összeállított jegyzéken, amit Patyohin készített eltűnt értékeiről, valami okból nem szerepelt. Kikojev kihallgatása előtt Otkalenko még egyszer átvizsgálta a levéltárca rekeszeit, de mivel semmilyen következtetésre nem jutott, visszatette az íróasztal fiókjába.

Amikor Kikojev szentelen kérdése elhangzott, Otkalenko vállat vont.

- Minek itt ütni? A barátságod az ilyen banditával, mint Zamorin, úgylis jégre vitt.

- Rendes gyerek az, mért zaklatjátok? - vigyorgott arcátlanul Kikojev, kivillantva egyenletes, hófehér fogait.

- Rendes gyerek nem hord magánál forgópisztolyt.

- Neki nincs is forgópisztolya.
- Érdekes, mégis megtalálták nála.
- Nem az övé. Nem mondta?
- Nem jutott eszébe.
- Csőbe húzták. Engem nem fognak.
- Nincs is szándékomban. Minek jött Zamorinnal Moszkvába?
- Kirándulásra...
- Kirándulásra egy idegen lakásba, aminek a címét Mahno megtáviratozta?
- Ejnye, főnök! - csóválta a fejét szemrehányóan Kikojev. - Vagy bizonyítsd be, vagy ne mondj ilyeneket. Táviratot nem kaptam. Idegen lakásban nem voltam. Szjomkát ismerem, Oleget szintén. Nem tagadom. Ez minden. Ismeretségért még nem ültetik le az embert. Én a mi nagyszerű törvényeinket legalább úgy ismerem, mint te, főnök!

Igen, ez a kihallgatás nem kecsegtetett eredménnyel. Helyesen mondta Kikojev: ismeretségért nem ültetik le az embert.

Otkalenko belenézett Kikojev pimasz, szénfekete szemébe, amelyben fölényes, kihívóan-gúnyos szikrák villantak fel, és tehetetlen düh vett rajta erőt. Hiszen bandita ül előtte, veszélyes, pimasz gonosztevő. De mégis el kell engednie, ha csak a másik kettő nem vall ellene. A telefon viszont hallgatott, ami azt jelentette, hogy a másik kettő nem tett ilyen vallomást. Mit tegyen? Húzza az időt? Kérdezze a szüleiről, a családjáról? Igor fejében zavartan cikáztak a gondolatok. Nem, itt valami újat kell kifundálni, valamilyen váratlan manővert kell alkalmazni. .. Semmi se jutott az eszébe. A kihallgatást viszont folytatni kell, a szünet megengedhetetlenül hosszúra nyúlt.

- Kétszer voltál büntetve? - kérdezte Igor.

- Pontosan kétszer - erősítette meg készségesen Kikojev. - És többé nem fordul elő, ne fáradj. Torkig vagyok. És itt is működik valami. - Ujjával megkopogtatta a homlokát. - Az ám, főnök, csak úgy ripsz-ropsz nem lehet engem megfogni - bátorodott neki villogó szemmel Kikojev. - Ha valami bűzlik, én eltűnök. És kész. Bottal üthetik a nyomom. Most is az jár a fejemben: ahogy innen kizavarsz, megyek délre. Ott meleg van, tenger, hegyek. Szeretem. Lehet, hogy ott maradok... - Lustán nyújtózkodott.

Ekkor Igor elővette az íróasztal fiókból a levéltárcát, és maga elé tette, mintha előkészítette volna valamihez, aminek még nem jött el az ideje.

Kikojev fekete szemében óvatos riadalom villant.

- Megismered? - intett a levéltárca felé Otkalenko.

- Igen is, meg nem is - mondta torz mosollyal Kikojev, és hozzátette: - Add ide, hogy közelebről megnézhessem, akkor pontosan megmondom.

Az asztal felé hajolt, hogy elvegye a levéltárcát.

De Igor felcsattant:

- Ül le! Majd, ha eljön az ideje odaadom. Egyelőre gyönyörködj benne messziről.

- Ahogy akarsz... - Kikojev tettetett egykedvűséggel vonta meg a vállát. - Csak rajta, főnök, zavarj el minél előbb. Különben panaszt teszek az ügyésznél.

- Az ügyészig van még elég időnk.

Igor most úgy érezte magát, mint valamikor gyerekkorában, amikor „tűz-vizet” játszottak. Hirtelen megérezte, hogy ennek a furcsa irattárcának a megjelenésével „forróbb”, jóval „forróbb” lett. A kihallgatás feszültté vált. Kikojev valamiért idegeskedni kezdett. És mintegy ennek igazolására, hirtelen bánatos ábrázattal így szólt:

- Inkább a szerencsétlen életemről kérdezhetnél, fő-

nők. Hogyan kerültem a bűnözés útjára, hol van az anyám, hol az apám. Erről mindig kérdezősködni kell. - Ráérünk! És ha én nem, akkor majd megkérdezi valaki más. Nekem semmi kedvem hozzá, hogy itt filozofáljak veled. Annak, hogy hogy lett belőled az, ami most vagy, nincs különösebb jelentősége. Nekem most a vallo-másodra van szükségem. Veled kapcsolatban semmi más nem érdekel.

- Hazudsz, mert érdekel - mondta feszülten Kikojev, és előrehajolt, mintha ugrásra készülné.

Otkalenko figyelmesen nézett rá.

- Szerinted mi az, ami még érdekelhet? - kérdezte.

Kikojev gyors pillantást vetett az irattárcára.

- Minek vetted elő?

- Csak úgy - felelte határozatlanul Igor. - Hogy szem előtt legyen.

Érezte, hogy a szíve hevesebben dobog. Egyre „forróbb” lett.

- Hogy „szem előtt legyen?” - ismételte meg a kérdést ravaszul és dühösen Kikojev. - Hazudsz, főnök. No de rendben van. Persze, amit mondok, azt nem a te remek jegyzőkönyvednek szánom, természetesen. Tudod, hogy kinek a lakásán jártunk, ugye?

- Tudom.

- Egy frászt tudod. Akarod, hogy megmondjam?

- Mondd.

- Ez az irattárca onnan való - mondta Kikojev.

- A tulajdonos nem jelezte, hogy hiányzik.

- Világos, hogy nem. Nem az övé, érted? Az előszobában szedtem fel a fogas alól.

- Gondolod, hogy valaki leejtette?

- Aha. Ha kieresztesz innen, súgok neked egyet-mást.

- Tudod, mit beszélsz?

- Hát hogyne. De ha köpni kezdek, olyan nagymenő-

ket kaphatsz el, hogy hozzájuk mérten én csak nulla vagyok. Nem lesz értelme velem vesződnöd. Értük kitüntetést kapsz, értem meg fityfenét.

-Ne velem, inkább magaddal törődj.

- Eszem ágában sincs, hogy veled törődjek. Én magamra gondolok. Eressz ki innen, ez az, amire szükségem van. Hadd húzzák csak rá a vizeslepedőt a haverjaimra, ellenük van bizonyíték. Ellenem viszont nincs. Hótiszta vagyok. S a szajrémat se találja meg senki soha az életben, se te, se az Igazgató.

Kikojev szeme mohó, szenvedélyes tűzben lángolt. Úgy látszik kedvére volt ez a hazardjáték.

- Várj csak - nevetett Igor. - Amazok ketten téged is alaposan be fognak mártani. És akkor, ha innen nem tudsz szabadulni, legalább azon töprengj, hogyan rövidíthetnéd meg a büntetésedet, te északombájn. No, mondd csak, mesélj tovább, mit akartál mondani. Miféle nagymenőket említettél,.

„Mért kapcsolja össze ezt a vallomást a levéltárcával? - töprengett feszülten Igor. - Hiszen megnéztem, nincs benne semmi. Miért akarta kézbe venni?" Igaz, ami igaz, egyelőre fogalma sem volt, mi motiválja ellenfele viselkedését. Csak azt tudta, hogy tovább kell feszíteni a húrt

- Ha köpök, elengedsz? - sürgette türelmetlenül Kikojev.

- Ne is álmodj róla. Hadd sétálgassanak csak egyelőre szabadon azok a nagymenők. Ha egyszer elkaptalak, akkor már bíróság elé is állítalak - ígérte Igor, s a foga összezsikordult.

- A torkodon akad ez a falat.

- Majd meglátjuk, Olyan vagyok, mint a bulldog. Ha megfogtalak, nem eresztelek el. Nagyon szívós vagyok. Ilyen a te szerencséd, Ragyás. Na, beszélpsz?

- Nem. Meggondoltam -jelentette ki Kikojev lustán, és elterpeszkedett a széken.

- Te tudod, bár.

Ebben a pillanatban, mint a kipattanó rugó, Kikojev az asztal felé lendült, és megragadta a levéltárcát. De másra már nem jutott ideje. Otkalenko átvette magát az íróasztalon, és egész testsúlyával Kikojevre zúdult. A szék csattanva repült a falhoz. Kikojev kibújt Otkalenko fogásából, és fogával belemart a levéltárcába. Igor ismét elkapta Kikojevet, de most már sokkal ügyesebben, s az ordítva zuhant a padlóra, két térdét szinte az álláig húzva. A szobába beszaladt az őr.

E pillanatban az íróasztalon megszólalt a telefon. Igor lihegve fölkelt a padlóról, és fölemelte a kagylót. A másik kezében ott szorongatta a Kikojevtől elvett levéltárcát.

Loszev telefonált.

- Mi van veled? - kérdezte. - Mért lihegsz annyira?

- Később. Mi újság?

- Az enyém Kikojev ellen vallott. A börtönt nem úszhatja meg.

- Már befejezted a kihallgatást?

- Most vezették el. Letartóztatásra indulok.

- Rendben.

Igor a helyére tette a kagylót, és Kikojev felé fordult, aki ismét a széken ült, és fintorogva törölgette a vért összekarmolt arcáról. Mellette ott állt a kíséző rendőr.

- Kész, Kikojev. Magára vallottak. Fog beszélni?

- Eredj a jó... - szitkozódott a fogai közt Kikojev.

- Vezesse el - rendelkezett Otkalenko.

Amikor egyedül maradt, ismét kézbe vette a titokzatos levéltárcát. És akkor nyomban - talán azért, mert alaposabban megnyomorgatták - észrevett rajta egy titkos kis zsebet, amelynek hasítéka a levéltárca egyik rekeszének belső varrása alatt húzódott meg eddig szinte észrevétle-

nül. A varrás most teljesen fölszakadt, a titkos zsebet így egyszerűen nem lehetett nem észrevenni.

A zsebben Otkalenko két cédulát talált, a kézírásból ítélve két különböző ember írhatta őket. Az egyikén az állt: „Borja ne hagyj el. Hiszen én huszonkét éves vagyok, a ringyód meg negyven. Vagyik csak hadd pazarolja rám a millióit, úgy, mint a Szakállas. Mi csak nevetünk rajtuk, igaz? Csókollak. A te M-ád.” A második cédula rejtjelezve volt számokkal és betűkkel: „Én-25, B-20, G-20, M-10, apró, szolgálatok-15, tartalék-10. Júniustól kezdődően.”

Otkalenko elgondolkozva forgatta a papírdarabkákat és a másodiknak a hátoldalán hirtelen ezt olvasta: „Tamura. Znamenszkaja utca, 14.” A cím kapkodva, girbegurba írással volt papírra vetve, az előzőektől eltérő írással. Több mint valószínű, hogy Kikojev írta. Ez sok mindent megmagyarázott a kihallgatáson tanúsított magatartásával kapcsolatban.

Igor fáradtan megdörzsölte a homlokát, majd felshajtott, a cédulákat visszatette a levéltárcába, a tárcát becsukta a pánccsaszekrénybe, és kiment a szobából.

Másnap a megbeszélt időben Vitalij Loszev elindult a találkozóra Majkával vagy ahogy a hivatalos papírokban szerepelt: Maja Szergejevna Bogomolovával, aki valóban huszonkét éves volt, és főpénztárosként dolgozott a vidám parkban.

Különben ez a tájékoztató jóval több adatot tartalmazott, és nemcsak Bogomolova életrajzának részleteire terjedt ki, hanem jellemének bizonyos vonásaira is.

Az iskola befejezése után Majka gyorsan férjhez ment, egy óceánjáró másodtisztjéhez; ez a hatalmas személyszállító hajó turistautakat bonyolított le a tengerentúli

országokba. A tengerjáró az odesszai kikötőben volt regisztrálva. Ebben a városban lakott Majka fiatal férje is a szüleivel. Valentyin Bogomolov két hajóút közti rövid szabadsága idején Moszkvában járt, és véletlenül megismerkedett Majkával. Négy nap i örült szerelem után elmentek az anyakönyvvezetőhöz.

Majka elegáns, rendkívül kacér fiatal lány volt, pompás alakkal, csinos arccskával és gondtalanul vidám természettel. Férje mesébe illően romantikus foglalkozásán és fess tengerésztiszti egyenruháján kívül Majkát rendkívül vonzották azok a csodálatos tengerentúli holmik, amiket nála látott, és amelyeket eljegyzésük után Valentyin Majkának adott esküvői ajándékként. A lányt ez tökéletesen meghódította.

Majka anyja a leghatározottabban ellenezte ezt a hebehurgya férjhezmenetelt, de a lánya megmakacsolta magát, és végig kitartott elhatározása mellett.

És fiatal férjével együtt Majka elutazott a napfényes, vidám Odesszába. Ott azután meglepetéssel tapasztalta, hogy megjelenése nem váltott ki különösebb lelkesedést férje szüleiből. De Valentyin barátainak megtetszett, és nagyvonalúan, tengerész eleganciával udvaroltak neki. Majkának ettől persze kellemesen szédült a feje, így kezdetben ügyet sem vetett új rokonainak komor arcára, valamivel később pedig meggyűlölte őket. A második kellemetlen felfedezése az volt, hogy a napfényes, vidám Odesszában éppúgy dolgoztak az emberek, mint másutt. A tengerészek nemzetközi klubjában Majkának is akadt egy pénztárosi állás, ennél jobbat nem kívánhatott volna magának. Tarka, lármás esték követték egymást, táncmulatságok, koncertek, vacsorák forgatagába került, most már minden áldott nap.

Észrevétlenül azonban más érdekek, ügyek és gondok is megjelentek az életében. Egyes tengerészek külföldi

útjaikról különböző holmikát hoztak, amiket minél nagyobb haszonnal igyekeztek értékesíteni. Majka rendkívül tehetségesnek bizonyult az ilyesfajta üzletelésben. Hogy ilyen körülmekintő és találékony, maga sem sejtette. Más körülmények között ezek a tulajdonságai bizonyára mindenki számára hasznosak lehettek volna, most viszont csak abban segítettek, hogy kitanulja az alvilág szokásait, és beilleszkedjék ebbe a mocskos társaságba.

Ebben az időben egy másik esemény is történt. Valentyin hosszú külföldi hajóútra indult, és Majka egy vagy két hónap elteltével már egyik hódolójával „vigasztalódott” azok közül, akik a klubban állandóan követték. Ez a kapcsolat azután kitudódott, és Valentyin felháborodott barátai mindent elmondtak a fiú szüleinek. Óriási botrány kerekedett, amelynek lezajlása után Majka először az egyik, majd a másik barátnőjéhez költözött.

Nem sokkal utóbb Majkát letartóztatták.

Mindezeket az értesüléseket Majka életének odesszai szakaszáról a minisztérium számítógépes adatközpontja és az odesszai bűnügyi rendőrség munkatársaival folytatott beszélgetések segítségével sikerült megszerezni.

Miután letöltötte a táborban a másfél éves büntetését, s végre szabadlára került, Majka visszatért Moszkvába az anyjához. A férjétől és a vidám Odesszától búcsút kellett vennie. Majka természetesen nem csüggedt. Öröme és hasznot hajtó üzletek vártak rá. A fő, hogy ne lógassa az orrát, s az ilyen nehéz élethez megfelelő elfoglaltságot találjon magának. Az első időben Majka egy színházban helyezkedett el pénztárosként. Azzal, hogy büntetett előéletű, senki sem törődött, mert a fiatal nő szép volt, kedves, szégyenlős és naiv. Azoknak, akik körülvették, különösen a férfiaknak, az volt az első kívánságuk, hogy segítsenek rajta, óvják és védelmezzék;

Majka kitűnően megtanulta, hogyan használja ki ezt a maga javára.

Hamarosan beleszeretett a színházi titkárra, Levickijbe, ebbe a jóképű középkorú férfiba, aki elegáns szarvasbőr zakót viselt, s dús fekete hajában ősz tincs díszlett. Kapcsolatuk nem tartott sokáig. Mégis, amikor Levickij elment a színháztól, és a vidám park igazgatója lett, elvitte magával Majkát is: szüksége volt hűséges, megbízható beosztottakra. A konspirációban már jártas Majka számára, akinek néha már szinte fizikai fájdalmat okozott önnön kapzsisa, új élet kezdődött. Természetesen ezzel együtt új hódolói is kerültek, és Majka ezen a téren is tapasztalttá és cinikussá vált.

Jelenlegi életének néhány adatát Vitalij abból a följegyzésből merítette, amit Otkalenko az irattárca titkos zsebében talált. Úgy látszik, Kikojev valóban Patyohin lakásának előszobájában szedte föl a tárcát, amit nem más vesztett el, mint Levickij, erről tanúskodott a második följegyzés, amelynek számai összesen pontosan százat tettek ki, és annak az ismeretlen bevételnek egy részét jelenthették, amelyekből Levickij a legnagyobb százalékot hasította le magának.

E gondolatok közepette Vitalij észre sem vette, hogy odaért a park bejáratához.

Ismét forró, füledt este volt, akárcsak az ezt megelőző napokban. A szökőkutak hatalmas körének közelében a levegő telítve volt vízperméttel, a parányi csöppek kellemesen hűsítették és bizsergették a bőrt.

Vitalij hatalmas kört írt le a szökőkutakkal teli medence körül. A múltkor csak futólag látta Majkát, akkor is a tér rosszul megvilágított sarkában, ahol a hullámvasutak voltak, és most attól tartott, nem ismeri fel rögtön az emberek végeleáthatatlan áradatában. Csupán szélkócolta selymes, sötét, rövid hajára, erősen kifestett nagy

szemének merész, csúfondáros tekintetére, középtermetű arányos alakjára és tarka, kivágott nyári ruhájára emlékezett.

Ismét megkerülte a szökőkutakat, és türelmetlenül pillantott az órájára. Lehet, hogy becsapta, és el se jön?

E pillanatban a háta mögött pajkos hang szólalt meg:

- Mi az, nem ismersz meg?

Vitalij sietve megfordult. Előtte mosolyogva ott állt Majka. Igen, valóban nagyon csinos volt. Csupán az arca volt kissé durva, és a termete alacsony, amit a múlt alkalommal nem vett észre.

- Hova menjünk? - kérdezte tárgyilagosan Majka.

- Ülünk be valahova? Igyunk valamit?

- Csak úgy, rögtön igyunk? - tiltakozott tréfásan Majka. - Túlontúl sietsz, kisfiam. Én idegenekkel nem iszom.

- Akkor először ismerkedjünk meg, hogy ne legyünk idegenek - mondta Vitalij.

- És hol?

- Lehetőleg minél messzebbre innen.

- Mitől ijedtél be, kedveském? Tudok én itt is olyan jó helyet, ahol egyedül lehetünk, akarod? - Kihívóan Vitalijra mosolygott.

- Rendben van - egyezett bele kelletlenül Vitalij. - Mégis jobb lenne, ha egészen magunk lehetnénk. Különböben lépten-nyomon beleütközünk a fickóitokba.

- Ott nincsenek - mondta Majka, azzal kézen fogta Vitalijt, és maga után húzta az egyik faszor irányába.

- Ó, de hosszú vagy - mondta gúnyosan, vagy tán elragadtatva Majka. - Akár egy tűzoltólétra. Téged nehéz irányítani.

- Viszont mindent látok - nevetett Vitalij - Te csak irányíts, én meg majd mondom, hogy hová, és mi van elől.

- Magam is tudom, hogy hová. Az hiányzik még, hogy szabadjára engedjelek.

- Veled is ez a helyzet.

- Én szabad vagyok. Nem úgy, mint te, aki nő vagy.

- Honnan szeded ezt?

- Ha engem egy férfi érdekel, mindent megtudok róla.

Így beszélgetve haladtak egyre messzebb és messzebb a parkban, egészen oda, ahol már véget értek a fasorok, ahol a parkból már erdő lett. S végül a park legvégén, vagyis a határán odaértek egy kényelmes kis vendéglőhöz.

- No, ide bemegyünk - rendelkezett parancsolóan Majka.

Vitalij megértette, hogy ezt a hangnemet általában a férfiakkal, megszokott hódolóival kapcsolatban sajátította el, s ez azt jelentette, hogy új ismerősét semmiben sem különböztette meg a többiektől.

Bármi furcsa, a kis teremben akadt egy szabad asztal, egyetlenegy. Vitalij leadta a rendelést a hozzájuk futó pincérnek. Szolgálatkészsége már-már gyanúsnak tűnt.

- Kid van Moszkvában? - kérdezte Majka.

- Az anyám és apám.

- És a feleséged?

- És a feleségem - vallotta be kényszeredetten Vitalij.

- Lám. Legalább volt bátorságod megmondani - mondta elismerően Majka. - Mert különben mind egytől egyig nőtlen. Kész röhej. És pénzed honnan van?

- A fizetésemből.

- No, ne tréfálg. Akadémikusnak még nem vagy elég kopasz. Mert más nemigen él a fizetéséből. Hej, de szeretnék megkaparintani egy akadémikust, biztos, hogy puhára főzném. Akármelyiket. Hiszen azok nem ismerik az életet.

Vitalij fölnevetett.

- Te az egyik életet ismered, ők meg a másikat.
- Te meg a harmadikat? - vonta össze a szemöldökét Majka.

- A tiedet még nem ismerem, lehet, hogy egyforma életünk van?

- Ej, kisfiam - sóhajtott fel Majka. - Az én életemet jobb nem ismerni.

- Ugyan, miért?

- Nehéz az életem.

- Tán nincs nyugtod a férfiaktól? Mi ebben a rossz?

- Azt hiszed, boldoggá tesznek? Csak keserűséget okoznak. - Majka hangjában őszinte szomorúság csengett.

- Mi az, csak nem vagy szerelmes? - kérdezte gúnyosan Vitalij.

- Mért, nekem nem szabad?

- Mindenkinek szabad, de nem mindenkinek sikerül - felelte komolyan Vitalij. - Ehhez mindenekelőtt hűségnek kell lenni.

- Gondolod, hogy nem tudok hűséges lenni?

- És van olyan ember, akihez hűséges vagy?

- Hát, mondjuk, volt - nevetett gonoszul Majka. - Az is nős volt. És egyáltalán... - legyintett.

„Szerelmes volt Gorohovba - gondolta Vitalij. - Természetesen, szerelmes volt belé. És Gorohov?...”

- A hűséget, úgy vélem, ki kell próbálni a gyakorlatban - mondta.

- Ki tud rátok ügyelni, és hogyan?

- Neked tapasztalt szemed van. És azt hiszem, már nem veszíted el a fejed a szerelemtől.

- Korábban elveszítettem - sóhajtott újra Majka. - Az igaz, hogy már elfelejtettem, mikor.

Látszott, nyugtalan a lelke, és a beszélgetés is úgy fordult, hogy önkéntelenül elvesztette tettetett vidámsá-

gát. Valahogy furcsa ez a fiú, aki hozzácsapódott. Majkának erőt kellett vennie magán, hogy leküzdje a kísértést, ami őszinteségre kényszerítette volna.

- Nos, tehát - folytatta Vitalij. - Most aztán vigyázz, ne veszítsd el a fejed. Először csak hadd bizonyítsák be a maguk hűségét. Hej, Majecska... És a szerelmen kívül még egyéb gondod is van, jól mondom?

- A legnagyobb boldogságot a szerelem adja a nő számára - vetette ellene meggyőződéssel, felsóhajtva Majka.

- Ha kölcsönös és becsületes.

- Pontosan így van - értett egyet vele Majka. - De hol van manapság ilyen? Talán veled?... Veled ez nem fog menni, kisleány, látom. Te valahogy nagyon zárkózott vagy.

Vitalij elcsodálkozott a lány érzékenységén. Hiszen annyira igyekezett megjátszani a szerelme.

És Loszev életében már ki tudja, hányadszor levonta a maga számára a törvényszerű következtetést: a nőkkel ezt a játékot nem lehet megjátszani. Olykor ugyan nem szólnak, de szinte mindig megérik a csalást. Erre már Kuzmics is figyelmeztette. Itt kegyetlenül becsapódhat az ember. Hát még, ha a nő elhatározza, hogy bosszút áll... Igen, ha bosszúvágy fűti...

- Majka, mondd csak - kérdezte a lányt -, a nők megbocsátják az árulást?

- Mindent megbocsátanak, ha szeretnek.

- Azt hiszem, nem mindegyik bocsát meg. Te megbocsátasz?

- Én nem. Ezen a téren nem vagyok nő, hanem férfi. Semmit nem bocsátok meg senkinek. Ezt védj az eszedbe. Leszoktam a megbocsátásról, így állunk.

- És volt, hogy meg tudtál bocsátani?

- Hát, azt hiszem, hogy soha nem is tudtam.

Megjelent a pincér, lerakta a tányérkákat az előételekkel, és futó mosollyal az ajkán eltűnt.

- Ha az árulást nem bocsátod meg, lehet, hogy lesz egy beszélgetésünk. Méghozzá érdekes.

- Enélkül is érdekes a beszélgetésünk - nevetett Majka. - Csak azt nem értem sehogy se, mit akarsz tőlem tulajdonképpen?

- Mondjam meg őszintén?

- Ez lenne a legjobb, ha meg tudod tenni.

- És viszonzni fogod az őszinteségem?

- Azt nem ígérem, fiúcska - sóhajtotta Majka. - Nem szoktam meg.

- Jó. Akkor kockáztatok. Ide figyelj: Nekem a bizalmadra van szükségem, Majecska. Megértetted?

- Nem - rázta meg a fejét a lány, egy darabka sajtot rágcsálva. - Mi szükséged rá? Tudd meg, hogy én általában senkiben sem bízom. Erről is leszoktam. Bízni annyira, mint félig már veszíteni.

Szórakozottan körülpillantott, de Vitalij észrevette tekintetében a rejtett feszültséget. Mintha félt volna valamitől, vagy keresett volna valakit.

- Tudsz róla, mi történt a ti Szakállasotoknál? - kérdezte váratlanul Vitalij.

Majka összeresztette a száját.

- Igen, tudok - felelte gyanakodva. - És te honnan tudod?

- Először Goskától hallottam.

- Vagy úgy. Ha megengeded ezzel kapcsolatban én is feltennék egy apró kérdést - mondta furcsa hangsúllyal Majka.

- Tessék.

- Ráérünk. Folytasd. Tehát először Goskától. Aztán?

- Aztán a Ragyástól.

- Az ki?

- Ott volt a Szakállas lakásán.
- Úristen! - csapta össze a kezét Majka.
- Valami átkerült tőle hozzám.
- Megvetted? - Majka szemében mohóság villant.
- Nem. Ideadta. Ennek csak számodra van értéke.
- Valóban? - Majka hitetlenkedve nézett Vitalijra.
- Egyedül a te számodra -, erősítette meg Vitalij. - Ez a holmi nem a Szakállasé. A Ragyás az előszobában találta. A ti Vagyikotok vesztette el.

- Vagyik? - ámul még jobban Majka.

- Igen. Egy levéltárca...

Vitalij megtorpant. Hirtelen kétsége támadt, vajon helyesen jár-e el?

- No, mondd már el, mi volt abban a levéltárcában!
- követelte türelmetlenül, és a szemöldökét összevonva hirtelen megkérdezte: - És milyen az a levéltárca, megmondanád?

„Nem - döntött Vitalij -, minden rendben van.”

- Hogy milyen? - kérdezte Vitalij is. - Felismernéd?

- Azt hiszem.

Vitalij kigombolta a zakóját, és a belső zsebéből félig kihúzta a levéltárcát, úgy, hogy csak Majka láthassa.

- Jaj!... - Majka a szájához kapta a kezét, és megbabonázottan meredt a levéltárcára.

- Hát, láttad - biccentett Vitalij, s visszadugta a tárcát.

- Bennem bízatsz. De nem az irattárca a lényeg. A tárcában volt egy cédula is.

- Kié?

- A tiéd.

- Hazudsz - csattant föl durván Majka. - Soha nem írtam neki.

- Ez igaz. Másnak írtál. És az odaadta a cédulát Vagyiknak. És a cédulára Vagyikról is írtál egyet-mást.

Majka arca lángolt, szeme összeszűkülte a nagy nehe-

zen elfojtott dühtől. Úgy látszik, kitalálta, miről beszél Vitalij.

- Odaadta... suttogta a lány. - Odaadta a szemét...

- Odaadta - erősítette meg Vitalij. - Elárult téged. És Vagyik irgalmatlanul felhasználta volna ellened, ezt elhiheted. Csakhogy elveszítette.

- Irgalmatlanul - ismételte Majka gépiesen, mintha nem lenne elég ereje hozzá, hogy ezt elhiggye: - Odaadta... - Hirtelen gonoszul és hitetlenkedve villantotta a szemét Vitalijra. - És mivel bizonyítod ezt, kisfiam?

- Mivel? Egyszerűen odaadom neked ezt a cédulát. Nekem mi szükségem rá? Neked meg jól jöhet, ha valóban nem bocsátasz meg senkinek semmit.

Vitalij ismét benyúlt a zakója belső zsebébe, és a cédulát elővéve észrevétlenül letette Majka elé, aki azt egy szempillantás alatt a térdére söpörte. Ezt a mozdulatot olyan kapkodva végezte, mintha közben valaki figyelné, akinek nem szabad meglátnia ezt a cédulát. Vitalijnak legalábbis úgy tűnt, és önkéntelenül figyelni kezdett.

Majka közben átfutotta a cédulát, még jobban elvörösödött, és a papírdarabot idegesen a táskájába dugta.

- No, ez meg fogja tudni, hol lakik a jóisten - mondta szaggatottan Majka. - Valamennyien megtudják... Most biztosan röhög a lotyójával. No, jól van. Csak azt... - Vitalijra pillantott. - Azt nem értem, neked mi hasznod ebből az egészből?

E pillanatban Vitalij váratlanul észrevette Alekszejt. Nem ismert rá rögtön az új fekete frakkban, hófehér ingben, csokornyakkendősen. Úgy látszik Alekszejj előlépett, és átjött ide, mint főpincér. A megjelenése rendkívül méltóságteljes és fontoskodó volt, valószínűleg ezzel akarta ellensúlyozni az ilyen magas beosztáshoz nem megfelelő bosszantó fiatalságát. Alekszejj a jelekből ítélve

már régen észrevette Vitalijt, és amikor pillantásuk találkozott, barátságosan és suttymban rákacsintott.

Maja pár pillanatig némán szívta a cigarettáját, aztán mintha hirtelen magához tért volna, merően Vitalijra nézett.

- Azt hiszem, akartál tőlem valamit?

- Pontosan. Azt akartam, hogy hozz össze a Pettyessel.

- Ugyan minek? - kérdezte Maja gyanakvóan.

- Munkáról van szó.

Maja vadul elnyomta a csikket a hamutartóban, és nyomban újabb cigarettát vett elő. Ideges volt, és ezt nem is próbálta titkolni.

- Szerencséd van - mondta a lány. - Borja is meg akar ismerkedni veled.

- Honnan tud rólam?

- Tud és kész.

- Te szóltál neki?

- Én. Mondtam neki, hogy veled lesz randevúm. Miért, mi van ebben? Végül is valamikor szeretttük egymást.

- Szerettétek?

- Szerettük, aztán füstbe ment az egész - felelte élesen Maja, és a szeme összeszűkülte. - Ezt a cédulát nem bocsátom meg neki.

- Miért, mit fogsz csinálni?

- Tudom én azt. Vér tapad hozzá.

- Áá! - legyintett hanyagul Vitalij. - Rég letörölte, ha volt is ilyesmi.

- Nekem most is itt van a szemem előtt. Meg Goskának is. Nem mondta?

- Hogyhogy itt van a szemed előtt? - kérdezte Vitalij, mintha nem hallotta volna a kérdését.

- Négyesben ültünk itt. Én Goskával, csak úgy, a látszat kedvéért. A beszélgetést Nyikolaj Gavriloviccsal

Borja irányította. Rá akarta beszélni, hogy adja oda azt a papírt és többet ne irkáljon.

- És Nyikolaj Gavrilovics?

- Semmi szín alatt nem ment bele. Mégiscsak frontkatoná volt. Ő így mondta.

Vitalij csak hallgatta a lányt, és minden erejére szüksége volt, hogy közömbösnek látsszék.

- No és a Pettyes mit szólt ehhez? - kérdezte.

- Rendelt még egy üveggel, elvitt egy kis harapnivalót az asztról, és kivitte Nyikolaj Gavrilovicsot az erdőbe, ide a közelbe. „Majd kettesben - azt mondja - megbeszéljük a dolgot.” Mi meg Goskával csöndben utánuk mentünk. Borja észre se vett bennünket. Egészen ki volt kelve magából.

- Szóval ti láttátok, hogy... mit csinált?

- Aha. Belebetegedtem. És azóta félek Borjától.

- De azt a cédulát mégis megírtad?

- Azt még korábban írtam. De most... - Maja ökölbe szorította a kezét. - Dögöljön meg a lotyójával együtt. Köpök rá.

- És ő hogy viselkedett azután?

- Sehogy. Még Nyikolaj Gavrilovics öngyújtóját is elvette. A kezdőbetűit meg kivakarta a széléről, ez a barom. Frankó, mi?

Maja ismét körülnézett, és hirtelen elfordította a tekintetét.

- Itt van - mondta halkán.

- A Pettyes? - kérdezte rekedten Vitalij, és megköszönte a torkát.

- Aha. Beszélni akar veled.

- Akkor... Hívd ide az asztalunkhoz. Először iszunk, Vidámabb lesz a beszélgetés. - Vitalij körülpillantott. - Hová tűnt ez a pincér? A vendéget fogadni kell. Várj csak egy pillanatra... - Fölállt a helyéről. - Addig hívd ide.

Vitalij az asztalokat kerülgetve a konyha felé indult. A szeme sarkából látta, hogy a terem egyik távoli sarkából Alekszej már el is indult felé.

Egy perc múlva Vitalij visszatért. Az asztalnál, Maja mellett egy zömök, vörös arcú, negyvenöt év körüli férfi ült. Szőke haja simára volt fésülve kerek fején. Kemény arcvonásai és dús, ápolt bajusza elég vonzóvá tették volna, ha sűrű szemöldöke alól nem villan elő hideg tekintetű, szúrós szeme. „Komoly bácsika” - gondolta ellenségesen Vitalij. Majd az asztalhoz érve így szólt:

- Maga a főpincér fog kiszolgálni. - Majd Gorohovra pillantva érdeklődéssel kérdezte: - Szóval, te vagy az a Pettyes, jól mondom?

- Borisz Jegorovics - felelte tagoltan és jelentőségteljesen Gorohov. - Korai még tegeződnünk, fiatalember. - És mintha az ő asztala volna, odainvitálta: - Foglalj helyet.

- Örök hálám - felelte gúnyosan Vitalij, ahogy leült a székére. - Minek köszönhetem a megtiszteltetést?

Gorohov pár pillanatig szótlanul és fürkészően nézte Loszevet, és e vizsgálódással mintegy elégedetlenül ingerülten morogta:

- Ki vagy te tulajdonképpen?

- Maga se tegeződjön, Borisz Vasziljevics - felelte kötekedően Vitalij. - Ha jól tudom, még sose ittunk együtt. Ez az első alkalom, hogy...

Alekszej közeledett az asztalukhoz, kinyújtott karján tálcával.

- Elnézést - mondta udvariasan. - Csak egy pillanatig háborgatom önöket.

Gorohovhoz közel az asztalra tett egy üveg vodkát, pálinkás- és borospoharakat, gyümölcslevet, kistányérokat előétellel, majd jó étvágyat kívánt és méltóságteljesen távozott.

- Tessék, Borisz Jegorovics - mondta Vitalij elégedetten. - Mint idősebb, parancsoljon, vegye át a parancsnokságot, hogy úgy mondjam. Kérem.

- No, fogjunk hozzá - hagyta rá Gorohov.

Vodkát öntött a poharakba, majd gyümölcsszörpöt is töltött egy keveset, aztán villájára szúrta egy kolbászkarikát, s pálinkáspoharát fölemelve így szólt:

- A találkozásunkra!

Lassacskán megindult a beszélgetés. Kezdetben Gorohov a hőségre panaszkodott, és zsebkendőjével törölgette vastag, vörös nyakát.

- Lesz még melegebb is, Borjecska - jegyezte meg epésen Majka.

- Ezt mire mondod? - értetlenkedett Gorohov.

Majka mosolygott.

- Csak úgy. Hangosan gondolkoztam.

Rágyújtottak. Gorohov felkattintott egy jókora öngyújtót, majd rögtön visszadugta a zsebébe. Vitalij mint-ha észre se vette volna.

Alekszej ismét megjelent az asztaluknál, újabb üveggyümölcslevet hozott, és az üres üveget ügyesen, a szájánál fogva elvitte az asztalról. Amikor távozott, Gorohov felsóhajtott, és komoran, nyersen megkérdezte Vitalijtól:

- Figyelj csak ide. Mondd meg, hol van Goska?

- Honnan tudjam?

- Tudod. Te láttad utoljára. Inni hívtad, nem?

- Hát aztán?

- Ez az. Azóta senki nem látta Goskát. Jobb, ha nem csűröd-csavarod - figyelmeztette fenyegetően Gorohov.

- Velem ilyen játékokat nem játszatsz.

- Kötzöködni akarsz?...

Vitalij felsóhajtott és közömbösen nézett végig a termen. A terem távoli sarkából észrevette Alekszej jelzését. Ekkor keményen Gorohov arcába vágta:

- Eredj a te Goskáddal, tudod, hova? Amíg a pofádra nem mászok!

- Mi-i-i? - hápogta a meglepett Gorohov. - Várj csak, te rohadt... - Már elég ittas volt. A vodka és a sértés is a fejébe szállt. Húsos arca, homloka, nyaka vérvörös lett a fejébe tóduló vértől; az orra viszont ellenkezőleg, elfehéredett, ragasztott műornak látszott, szemében tébolyult düh lángolt. Föhlállt, áthajolt az asztalon, s Vitalij arcába sziszegte: - Ismételd meg a szavaidat!

- Mi az, apuskám, süket vagy? - kérdezte gúnyosan Vitalij. - Vegyél föl szemüveget is!

Gorohov nekilendült, és ökle megvillant Vitalij orra előtt, aki idejében félrehajolt az ütés elől, s abban a pillanatban két hosszú lábával elkapta az asztal alatt Gorohov lábát, és maga felé rántotta. Gorohov elvesztette az egyensúlyát, és nagy székresegés-ropogás közepette a mögötte lévő asztalnál ülők közé zuhant.

Kiáltozás, női sikoltozás hangzott fel. A megvadult Gorohov megütött valakit, ő is kapott egyet valakitől. A verekedés azonban nem hatalmasodott el.

A terembe két rendőr szaladt be Filipenko vezetésével, és mire Gorohov észbe kapott, a rendőrök már ki is vezették a tömegeből.

A vendéglő bejáratánál ott állt a rendőrségi „meseautó” és Gorohovot meg a szomszéd asztalnál ülő két férfit, akikre Gorohov rázuhant, meg azt is, akit megütött, valamint a férfiak társaságában lévő két nőt is elszállították.

Amikor a verekedés kitört, és a besiető rendőrök megragadták Gorohovot, Vitalij félrevonta Majkát, és mindketten észrevétlenül elhagyták a vendéglőt. Most a bokrok mögül figyelték a „meseautó” távozását.

- A Pettyes lebukott - mondta Vitalij. - Nem sajnálsz?

- Bukjanak le mindnyájan - felelte fáradtan Maja. Én is velük együtt. Kész hányinger ez az élet, kisfiam.
 - A többiek miért buknának le?
 - Csalásért. Én aztán tudom. Hiszen én tépem három részre a belépőjegyeket. Reggelenként, amikor eljövök otthonról, sose tudom, hol fogok kikötni: a munkahelyemen vagy a börtönben. Hát élet ez szerinted?
 - Magad választottad.
 - Úgy van. És én sírok majd miatta. Senki más nem is fog értem sírni. Nincs senkim.
 - Jól van Majecska. Azért én nem hagylak el.
 - Kellesz is nekem...
 - Kellek - felelte meggyőződéssel Loszev. - Majd meglátod.
- Maja csodálkozva pillantott rá.
- Hogy te milyen furcsa vagy! No, jó, én megyek. Ne kísérsz el.

Az értekezéslet Edik Albanian beszámolójával kezdődött. Mint rendesen, most is szenvedélyesen beszélt s kifejező kézmozdulatokkal kísérte szavait.

- Mégiscsak sikerült bejutnom oda! Két óra hosszat álltam sorba, de bejutottam. Nemhiába ácsorogtam, nem hiába! Kezdetben szerencsém volt, természetesen. Nem mindenkinek sikerül. Csak annak, aki igyekszik, mindig ezt mondom.

- Úgy van, úgy van - nevetett Fjodor Kuzmics, szokása szerint a ceruzáit rakosgatva maga előtt. Ez úgy látszik, valami módon segítette a figyelésben. - Az igyekeztedért értékelünk - tette hozzá.

- És a kimagasló tehetségédért - jegyezte meg Loszev.
- Így teljesen elrontják a kollégámat- mondta tettetett szigorral Uglov ezredes, Edik főnöke.

- Nem baj, hadd dicsérjenek - nevetett Edik. - Ön úgylis csak szid. A természet viszont ugye, megköveteli az egyensúlyt. Tehát - Edik ismét elkomolyodott. - Kezdetben, mondom, szerencsém volt. Vagy három emberrel előttem hirtelen felbukkant egy fiatalember. Egészen egyszerűen belépett a sorba, értitek, nyugodtan, ügyesen, úgyhogy még csak észre se vették. Én persze, figyelni kezdtem. Amikor a pénztárhoz ért, pénz helyett valamit odaadott a pénztárosnőnek, természetesen észrevétlenül.

- De te mégis észrevetted - szólt közbe ismét Loszev.

- Magától értetődik. Vártam valamit természetesen, ez érthető. Szóval képzeljétek csak, egy gyufásdobozt adott át. Pénz helyett! A pénztárosnő meg szintén észrevétlenül, egy lapos kis csomagot adott át neki. A fiatalember nyomban elvegyült az emberek között, és már el is tűnt a jegyszedő mellett. És kész. Nyoma veszett. Körülöttünk nyüzsgés, helyfoglalás. Még csak el se lehetett volna csípni azzal a csomaggal. A jegyszedő nem engedett volna át a korlátnál. Ugyanis ott áll a pénztár mellett. Amíg megmagyaráztam volna neki...

- És mi lehetett abban a csomagban, mit gondolsz? - kérdezte Vologya Frolov.

- Gondolom, hogy a kasszában „balkézről” összegyűlt pénz. És hogy az ellenőrzéskor véletlenül le ne bukjanak, időnként átadják ezt a pénzt valakinek.

- Folytassa csak, a kérdéseket hagyjuk későbbre - mondta Fjodor Kuzmics, önkéntelenül magára vállalva az elnök szerepét, mivel az értekezlet az ő dolgozószobájában folyt. - Nagyon fontos ez az információ.

- Tehát - melegedett bele Edik egyre jobban - most odamegyek a pénztárhoz, ahol a következő bűvészműtatvány játszódik le. Odaadom a pénzt, a pénztárosnő letépi a jegyet, átveszem, de a szorosan mellettem álló jegyszedő kitépi a kezemből, gyorsan eltépi, eldobja, én

pedig bemehetek. Értitek? Egy percig se tartom a kezemben a jegyet! Jóformán nem is látom! Normális dolog ez?

- Itt kedvesem, minden abnormális.

- Ugye! - kiáltott fel lelkesen Edik. - Minden! De ebben a buliban a legnagyobb lelemény: a pénztár és a mellette álló jegyszedő. A mellette álló jegyszedő, értitek? A jegy nem maradhat meg. Semmiképpen.

- Nincs is jegy - szólalt meg hirtelen Loszev.

- Hogyhogy nincs?

Valamennyien Loszevre néztek.

- Nincs jegy - ismételte meg meggyőződéssel. - Most értettem meg azt, amit Maja mondott tegnap: „Magam tépem három részre a jegyeket.” Te csak egy harmadjegyet kaptál! - fordult Vitalij Edikhez.

- Ahá! - csapott egyik kezével a másikra Edik. - Világos az eljárás! Jó fejű volt, aki kifundálta. A pénztár ott a jegyszedő mellett, és a jegyszedő a szemed láttára tépi el a jegyet. A „pergetés” ki van zárva, ugye? Más módszer a jegy visszajátzására tudunkkal nincsen. Tehát, minden rendben van.

- De mi szükség van akkor az ellenfigyelésre? - tamáskodott Frolov.

- Hát nem érted? - felelt a kérdésére szenvedélyes lelkesedéssel Edik. - Mondjuk, odamegy a mi emberünk. Mire figyel fel először, ha ellenőrizni akarja ennek az objektumnak a munkáját? Természetesen először azt kell lemérnie, hogy mennyi a menetidő. S nyomban meggyőződhet róla, hogy kétszer, háromszor rövidebb a normában megszabottnál. Kész! Itt a gyöngé láncszem. És számukra ez nagyon veszélyes, a leggyengébb szem a láncban, azt is mondhatnám, a legebezhetőbb. Hiszen Suhmin is éppen ezzel foglalkozott, emlékeztek? És nyomban a rendőrségre ment.

- Te is lemérted a menetidőt? - kérdezte Loszev.

- Természetesen! Csak észrevétlenül. Az a masina pontosan három percig megy. Az előírás szerint pedig hét és fél percig kéne működni. Vagy még tovább. Azonkívül egy órával korábban kezdik az üzemet, és két órával később fejezik be, mint kéne, olykor már sötétben.

- Tényleg - helyeselt Loszev.

- Így alakul ki aztán a teljes tervteljesítés, ennek a kétszerese pedig - a kétszerese! - a zsebükbe vándorol - fejezte be a tájékoztatást Uglov ezredes. - Ez már bizonyos fokig gazdasági kártevés, ahogy feltételeztük is. Már megszoktuk, hogy az anyagi értékeket tulajdonítják el. Itt meg az időt lopják.

- Igen, a csalás technikáját most már tisztáztuk - mondta Fjodor Kuzmics. - Érdekes lenne tudni, kinek az ötlete volt ez az egész. Tessék, Loszev, rajtad a sor.

- Meglehetősen nagy csoport tevékenykedik itt - kezdte Vitalij. - A bandát, mint már jelentettem, hárman irányítják. Az első Gorohov, bandita és gyilkos - mondta hirtelen érdecsé váló hangon. - Tegnap elfogtuk. A második - Vagyim Alekszandrovics Levickij. Vagyik, ahogy ők nevezik.

- Ó! - vágott közbe Edik. - Egyet-mást már tudunk róla. Megengedi?

Fjodor Kuzmics bólintott, mire Edik így folytatta: - Színházi titkárként dolgozott. Öregedő szépfiú. Szoknyabolond. Hengegő. Nagy piperkőc. A valutáért árusító üzlet körüli spekulánsokkal üzletel. Elvált. A felesége színésznő volt. A fia a nagymamánál van, aki a fiút nem adja oda a szüleinek, idegen nyelvekre taníttatja. Mit tudunk még Levickijről? Könnyen pánikba esik. Fellengzős és gyáva. Egyszer volt büntetve. Valamilyen koncerteket szervezett „balkézzről”. Szóval ilyen alak. Edik ismét a helyére ült.

- Ő a második ebből a hármusból - fejezte be szavait Loszev. - A harmadik pedig Patyohin.

- Róla te számolj be - fordult Igorhoz Fjodor Kuzmics. - Te beszéltél vele.

- Beszéltem - felelte nyugodtan Otkalenko. - Okos ember, hidegvérű. Apróságon nem fog elcsúszni. Még komoly dolgon is csak nehezen. Gondolom, ő az egész machináció értelmi szerzője. Hármuk közül ő a legokosabb.

- Ez az igazi ellenfél - jegyezte meg Frolov. - Azt is mondhatnánk, hogy ez már az elmék harca. Nem afféle kölykök, meg lányok, Goska, Majka...

- Ostobaság! - csattant fel Edik. - Miféle elmék harca, ne beszélj már! Közönséges rafinált tolvaj, ennyi az egész. Az elmék harca, ha már annyira ragaszkodsz hozzá, nálunk kezdődött el vele - a távollétében -, és már be is fejeződött. Kigondolt egy szisztémát, mi pedig megfejtettük. És kész! A letartóztatása után pedig megszorongathatod a bűntársai vallomásai alapján.

- Ami a kölyköket és lánykákat illeti, szintén tévedsz, Frolov - tette hozzá Loszev. - Az én véleményem szerint például a harcnak éppen ez a legfontosabb területe. Patyohin pedig, vagy mondjuk ez a Gorohov... Hát rájuk ijesztünk. Legjobb esetben a jövőben majd óvakodnak attól, hogy megszegjék a törvényt. És ráadásul öreg emberekként térnek majd vissza közénk. De ezeknek a kölyköknek és lánykáknak többek között élniük kell, élniük. De azért, hogy *hogyan* éljenek, érdemes küzdeni. És itt a győzelem nehezebb lesz, mint leleplezni ezt a Patyohint.

- No, igen - bólintott Fjodor Kuzmics. - Jól mondod. Mégis, mivel kezdjük, mi a véleményed?- fordult Uglovhoz.

- Gondolom, e hármás leggyengébb láncszemével, Levickijjel kéne kezdenünk - felelte az ezredes. - Vele. De

attól tartók, hogy ő tudja a legkevesebbet. Tudjátok, az ilyesmi előfordulhat. Mégiscsak az egész vidám park igazgatója, nem lehet megkerülni. Ilyen esetben kimosásák magukat. Ha vele kezdjük, csak elijesztjük a többieket. És minden nyomot eltüntetnek. Patyohin ezt egyketőre megszervezi.

- Patyohinnal is kockázatos kezdeni - csóválta meg a fejét Fjodor Kuzmics, aki, úgy látszik, végre sorba rakta a ceruzáit. - Egyelőre nincs okuk komolyabb riadalomra. Gorohovot azért vettük őrizetbe, mert részegen verekedett a vendéglőben, Korotkovot és Szjomkint pedig azért, mert a parkban verekedtek. Erről mind tudnak. Patyohin pedig különben is úgy szerepel, mint károsult.

- És mi lenne, ha Gorohovval kezdenénk? - ajánlotta Loszev. - Ez aztán egyáltalán nem riaszt meg senkit. Hiszen senki se tudja meg, miről beszélünk itt Gorohovval.

- Nem jó - tiltakozott határozottan Edik. - Most nem fogja megtenni a szükséges vallomásokat. Hiszen gyilkolt! Ez nem játék. Miért keverné magát még ebbe a dologba is? Egy szót se fog szólni, természetesen. Ha a gyilkosságot be kell ismernie, részeg verekedéssel fogja magyarázni. Ami nem nagy ügy - szerinte. Pedig ez előre megfontolt gyilkosság, és nem is akármilyen! Nem, Gorohov természetesen egy árva szót se fog most mondani, ezért kezeskedem.

- Van benne valami - helyeselt Fjodor Kuzmics, és Loszevhez fordult: - És mi van azzal a Majával, ő vallana ellenük?

- Nem, nem. Egyelőre ezt még javasolni sem szabad neki -, aggodalmaskodott Vitalij. - Éppen hogy megintgott az a lány, alighogy kételkedni kezdett. Még találkozom vele. Saját magának kell rászánnia magát. De egyelőre még korai. Mindent elrontanánk.

- Hej, micsoda pszichológus - mosolygott Cvetkov helyeslően. - Jól van. Egyelőre hagyjuk. Hadd fogja fel a dolgokat. Mi marad végül is?

- Úgy látszik, csak Levickij marad - felelte elégedetlenül Uglov. - Ő viszont, azt hiszem, nemigen ismeri az ügyeket.

- Én viszont úgy gondolom, mindennel tökéletesen tisztában van - jelentette ki váratlanul Loszev.

- Miből gondolod? - Fjodor Kuzmics még a szemüvegének babrálását is abbahagyta.

- Eszembe jutott az a második cédula, amit a levéltár-cában találtam - felelte Vitalij. - Azon Levickij maga osztotta el a bevételt. És magának huszonöt százalékot hagyott meg. A legtöbbet. Többet, mint Patyohinnak. Ez azt jelenti, hogy ismeri az ügyeket.

- Hm... - Igen valószínű, szerintem... - Fjodor Kuzmics Uglovra pillantott.

- Igen - felelte az ezredes. - Tisztában lehet mindennel.

- Bízzák rám és Loszevre ezt a Levickijt - jött tűzbe Edik. - Csak elbeszélgetünk vele. Tőlünk nem menekülhet, sehova. Minden egérutat lezárunk, annyit mondhatok.

Ebben maradtak.

Ha Edik sejtette volna, milyen egérutat talál Levickij!

Rendkívül impozáns jelenség volt, elegáns öltönyében, gondosan megnyírva, sőt, enyhe kölniillatot árasztva. Karcsú alakja csak nemrég kezdett kissé elnehezedni. Arisztokratikus férfias arc, nagy orr, tüzes barna szem, fölötte dús, borzas, íves szemöldök, büszke tartású fej, ápolt kezének egyik ujján nagy köves pecsétgyűrű, karórája vastag, drága karkötőláncon. Szóval, az ilyen férfi-

ról nem egy nő álmodozhatott s veszíthette el miatta a fejét. Mintha a természet kifejezetten ezért alkotta volna: természetes, megejtő modor, elbűvölő mosoly, varázsos, kissé ködös pillantás, s végül sima, széles mozdulatok, mintha a következő pillanatban baráttan meg akarná ölelni beszélgető társát. Vitalij könnyen el tudta képzelni, milyen magabiztosan és győztesen viselkedhet Levickij a nőkkel.

Most különben, bizonyára azért, mert ilyen nem épp kellemes környezetbe került, Levickij észrevehetően feszült idegállapotban volt, sőt talán egy icipicit meg is volt ijedve. Különben ezt csak a szemén lehetett észrevenni, arcán a lehető legbarátságosabb mosoly ragyogott.

- Üdvözlöm önöket, drága elvtársak - köszöntötte őket már a küszöbön Vagyim Alekszandrovics, miközben barátságos, bár enyhén lenéző pillantást vetett Loszevre és Albanianra. - Mivel lehetek szolgálatára a Petrovka 38. hőseinek? - Drága karórájára pillantott. - Remélem egy óra alatt mindent elintézünk? Ma főpróba van a Művész Színházban. Különben, nem kívánják megnézni? Bűbájos kis darab.

Levickij valahogy túlzottan kapkodó volt, s ez a kapkodás elárulta lelkiállapotát.

- Igyekszünk, hogy mielőbb végezzünk - mondta készségesen Loszev. - Sok minden múlik önön, Vagyim Alekszandrovics. Foglaljon helyet.

- Ó, miattam ne aggódjanak, ne aggódjanak - biztosította őket Levickij, miközben letelepedett egy székre, és kényelmesen keresztbe vetette a lábát. - Minden tőlem telhetőt megteszek. Miért - a hangja alig észrevehetően megremegett -, valami komoly dologról van szó?

- Mint nálunk mindig - felelte Loszev szelíden. - De először engedje meg, hogy bemutatkozzunk. Loszev felü-

gyelő vagyok, a bűnügyi rendőrségtől. Ez pedig Albanian főfelügyelő a gazdasági osztályról.

- Nagyon, nagyon örülök - villant fel Levickij vakító mosolya, és olyan mozdulatot tett, mintha kezét akarna nyújtani, de idejében észbe kapott, pontosabban megérezte, hogy e mozdulat nem helyénvaló, és hozzátette:
- Mindig öröm számomra, ha ilyen rokonszenves és intelligens emberekkel találkozom. Rendkívül hasonlítanak a könyvek pozitív hőseire. Általában - elnézően mosolygott - megszoktam, hogy itt jóval magasabb szinten találkozunk. És nemcsak itt, természetesen, hanem otthoni környezetben is. Mondjuk, a tábournokkal... - és hanyag bizalmassággal megnevezte a rendőrség egyik vezetőjét. - No de rajta, barátaim, lássunk munkához. A szovjet rendőrség a maga tiszteletre méltó, nehéz és olykor veszélyes munkájával kiérdemelte a szovjet dolgozó emberek tiszteletét és szeretetét. Egyszer még írtam is erről az újságban.

- Nagyszerű, nagyszerű - mondta Loszev. - Most pedig, ha nincs ellenére, valóban munkához látunk.

- Az istenért - szorította a mellére a kezét Levickij. - Mi érdekli önöket?

- A kollektíva érdekel bennünket - kezdte Vitalij -, az, amelyet ön irányít, Vagyim Alekszandrovics.

- Ideiglenesen.

- Hogy hogy „ideiglenesen”? - csodálkozott Vitalij.

- Én színházi ember vagyok, barátaim - mondta patetikusan Levickij. - Onnan jöttem és oda térek vissza. Engem várnak ott.

- Ha jól emlékszem, az ön büntetése is a színházzal kapcsolatos? - tudakolta Edik.

- Ó, az egy végzetes félreértés volt. Végzetes - csóválta meg a fejét szomorúan Levickij. - Ha szükséges, kérdezzék meg a barátaimat... - Megnevezett néhány híres

színészt, nevükhöz hozzátéve a becenevüket, és ezzel is hangsúlyozva, mennyire közel áll ezekhez az emberekhez. - Valamennyien elmondhatják, hogy történt a dolog. Justitia ez alkalommal hibát követett el. Hiába kötötték be a szemét, de mennyire hiába.

- Az a kendő a szemén a pártatlanságát jelképezi - vetette ellene Loszev. - De térjünk vissza az ön kollektívájához. Három emberét tartóztatták le garázdaságért és verekedésért. Korotkovot, Szjomkint...

- Igen, igen, söpredék! - fintorgott utálkozva Levickij.
- Az utcáról szedtem fel őket.

- ... Gorohovot. Gorohov gépész, és aligha az utcáról szedte fel. Egyszer már ő is volt büntetve, megjegyzem: a büntetést együtt töltötte önnel, egy időben, ugyanabban a büntetőtáborban. Nem ott ismerkedtek meg?

- Nem, nem. Senkivel nem ismerkedtem meg ott. Jóformán senkivel. A színjátszó csoportot vezettem. - Levickij idegeskedni kezdett. - Ez a... Gorohov... nemrég jött hozzánk. Még a múltját sem ismerem. Eltitkolta. Biztosíthatom önöket, hogy eltitkolta!

- A büntetését többek közt rablásért szabták ki.

- Nagyon valószínű! Nagyon! Későn jöttem rá, sajnos későn! Bandita! Igazi bandita! Biztosíthatom önöket. A tulajdon apját meggyilkolná. Vagy az anyját. Shakespeare-i gonosztevő.

- Ami az apját vagy az anyját illeti, nem tudom, mi a helyzet. De Nyikolaj Gavrilovics Jegorov meggyilkolása, minden bizonnyal az ő lelkén szárad - mondta Loszev önkéntelenül felsóhajtva.

- No, tessék! Hiszen épp ezt mondom! Micsoda szörnyőség! És mit gondolnak, miért ölte meg?

- Ön mit gondol?

- Nem, én kérdezem önöket.

- Minket nem kérdezhet, Vagyím Alekszandrovics -

csattant fel Loszev. - Itt mi kérdezzünk. Most pedig jellemezze nekünk, kérem, a főmérnökét, Patyohint.

- Csirkefogó! -Jelentette ki határozottan Levickij, aki egyre idegesebb lett. - Csaló, szélhámos, kalandor! - Hangja megerősödött, és haraggal telt meg. - Nem kezeshetem érte, nem tudhatom, hogy ezzel a Gorohovval, értik ugye, hogy úgy mondjam, a hátam mögött, mi az ördögöt művelhettek. Mondtam önöknek, hogy ezen a területen nem, vagyok szakember. Ezek meg képesek, ó, higgyék el nekem, mindenre képesek. Istenem, mennyire csalódtam bennük, hogy úgy mondjam, kiket melengettem a keblemen, gondolják csak el! - Teátrálisan a fejéhez kapott, a hangja remegett. - Kik miatt kell felelnem! Kik miatt!

- Nyugodjék meg, Vagyim Alekszandrovics, önnek csak magáért kell felelnie - mondta jelentőségteljesen Edik.

Levickijt mintha kígyó csípte volna meg, úgy fordult feléje.

- Mit mondott? Önmagamért kell felelnem? Mi ez az ocsmány célzás, kérdezem önt? Rágalmazó levelet kaptak? „Feljelentés a gonosz igazgatóról!” Ezt nem tűröm, érti? És ha egyetlen szónak is hitt... Akkor nem kívánok önnel beszélgetni! Pontosan önnel! Önnel, önnel!

Tüntetően elfordult Ediktől, egész testében reszketett. Ez a reakció nyilvánvalóan nem állt arányban azzal, amit Edik mondott. Ez a visszahatás elárulta Levickij lelkiállapotát, idegfeszültségét, félelmét és végül azt a pánikot, ami egyre jobban erőt vett rajta. Igen, a reakció túl erős volt. És amíg Levickij ilyen állapotban volt, a beszélgetést nem lehetett tovább folytatni.

- Mi szükség erre, Vagyim Alekszandrovics - mondta békítően Vitalij. - Nyugodjék meg, kérem. Albanian

elvtárs nem mondott semmi különöset. Mindenki magáért felel. Ön sem kivétel.

- De hát hogy lehet ilyet!... Hogy lehet!... Ez a hangnem... - heveskedett továbbra is Levickij. - Ezt nem engedem meg!... Ebből nem kérek!... Nekem is vannak idegeim! Színész vagyok!

- Ön adminisztrátor - javította ki szárazon Edik.

- Nem tartozik önre, hogy ki vagyok. Mit akar tőlem? - Levickij Vitalijhoz fordult, hangja áruló módon remegett. - Szűrni kezd a szívem. - Tünetően masszírozni kezdte a mellét a zakója alatt.

- Kérem, hogy nyugodjék meg, Vagyim Alekszandrovcics -, mondta határozottan Vitalij. - Még el sem jutotunk a legfontosabb kérdésekhez. Csupán néhány munkatársát jellemezte még nekünk, és meglehetősen negatívan, s kifejezte azt a föltételezését, hogy az ön háta mögött különböző machinációkat hajthattak végre. Így van?

- Tökéletesen így van. Tökéletesen - bólogatott Levickij, ajka remegett, s le nem vette Vitalijról odaadó szemét.

- Ezek a machinációk kapcsolatban lehetnek bizonyos pénzek eltitkolásával, úgy látszik. Igaz?

- Mi egyébbel? Természetesen őket csak a pénz érdekli.

- Akkor ebbe biztosan bele vannak keverve a pénztárosnők is. Az ő kezükön át megy a pénz.

- Természetesen bele vannak keverve. Az egyik ennek a Gorohovnak a felesége. Fura egy nő. Kapzsi a végtelenségig, és olyan ronda, mint... mint egy boszorkány, és gonosz, akár egy varázsló. Shakespeare-i figura.

- És a másik pénztárosnő?

- Maja? Szajha. Ennek a Gorohovnak a szeretője.

- Nem mondom, jó kis négyes - nevetett Edik. - Kíváncsi vagyok, ki a karmester.

- Nem kívánok önnel beszélni! - kiáltotta ingerülten Levickij, a fejét felé sem fordítva. - Személyesen fogok panaszt tenni önre a tábornoknál... - Megismételte a már említett nevet. - Ne alkalmazzon velem szemben erkölcsi kényszert.

- Ige-en - csóválta meg a fejét Loszev. - Nem is gondoltuk, hogy ilyen veszélyes a környezete, Vagyim Alekszandrovics. Pontosabban: hogy ilyen emberekkel vette körül magát. Mit gondol: milyen körülmények között, mi módon folyhat a pénz elrablása?

- El sem tudom képzelni - vont a vállát idegesen Levickij. - Én csupán feltételeztem ezt. Különben is elfáradtam. Elfáradtam! Már semmit nem tudok felfogni...

- Pihenni akar, vagy esetleg hívjunk orvost?

- El akarok menni.

- A beszélgetést még nem fejeztük be - mondta halkán Loszev.

- Mindenképpen el akarok menni. Leírok Önnek mindent, amit csak tudok. Esküszöm. De most el akarok menni, nincs több erőm... - Levickij erőtlenül hanyatlott a szék támlájához.

Levickij külsőleg is döbbenetesen megváltozott e rövid beszélgetés alatt. Abból a megejtően jóképű, fölényes és magabiztos férfiból, aki alig egy órája lépett be ebbe a szobába, már semmi sem maradt. A széken egy magába roskadt, elgyöngült, földszürke arcú ember ült zavaros, elhomályosult szemmel, félrecsúszott nyakkendővel. S mindez az alatt az idő alatt történt, amíg a számára veszélytelennek tűnő beszélgetést folytatták vele a beosztottjairól.

- Beszélgetésünk rendkívül komoly bűntényekről fo-

lyik, Vagyim Alekszandrovics. S meg kell mondanom, hogy az ön helyében...

- Senkinek nem kívánom, hogy a helyemben legyen!
- kiáltotta szinte sírva Levickij, tragikusan égne emelve a kezét. - Engem becsaptak!... Tönkretettek!... Meg tudja ezt érteni? Tönk-re-tet-tek!

- Biztosra veheti, hogy pontosan kiderítjük, ki kit tett tönkre önöknél - mondta Edik. - És hogyha ön nekünk...

- Engedjenek el - nyögött Levickij. - Otthon akarok meghalni... Nyugalmat akarok végre! Értsék meg, az isten szerelmére! Nyugalmat!...

- Önnek orvosra van szüksége - csóválta meg a fejét Vitalij. - Azonnal hívatjuk. Meg fog könnyebbülni. Utána majd folytatjuk a beszélgetésünket. Végső esetben átvisszük...

- Nem! - kiáltotta Levickij, színpadias mozdulattal, mintegy távol tartva magától valamit. - Nem! Nem akarok visszajönni önökhöz. Kérdezzenek. Mindent elmondok, amit csak tudok - tért át drámai suttogásra. - Mindent, mindent, amit csak tudok, amit hallottam, amit láttam, amit gyanítottam... - Hirtelen ismét ingerülten, öklével az asztalt verve rikácsolta: - Kérdezzenek, ha egyszer azt mondom!

„Hisztériás beteg - gondolta Vitalij. - Rongyember, hisztériás alak, és persze ráadásul szélhámós.” - Ellen-szenv ébredt benne.

- Amíg ilyen állapotban van, nincs értelme, hogy beszéljünk önnel. Rendben van. Menjen haza. Majd találkozunk más alkalommal. Nincs ellene kifogásod? - kérdezte Ediket,

- Nincs - egyezett bele Edik. - Lesz még időnk beszélgetni.

- Hát akkor jó... Elmegyek... - mondta sírós hangon, de fenyegetően Levickij. - Elmegyek... Akkor jó...

Nehézkesen fölállt, átvette Vitalijtól az aláírt kilépőcédulát, és lassan kibotorkált a szobából.

... Éjszaka az ügyeletes verte föl álmából Vitalijt, sürgős közleménnyel:

- Loszev? Készülj gyorsan. Küldöm a kocsit. Az imént közölték, hogy a te Levickijed kiugrott az ablakon. Természetesen szörnyethalt. A hetedik emeletről. Búcsúlevelet hagyott hátra.

Vitalijt Levickij lakására repítette a kocsi, ahol már ott voltak az operatív csoport munkatársai és a kerületi kapitányság képviselői. Odaadták neki Levickij búcsúlevelét. A levélben részletesen beszámolt a lopás egész rendszeréről, megnevezte a személyeket, az összegeket, a dátumokat. Lényegében ez a búcsúlevél részletes beismerő vallomás volt. „Legyenek átkozottak - írta Levickij. - Igen, gyöngé ember vagyok, engedtem nekik. De tovább már nem bírom. Többé nem ülök már este a körükben. Vége. Nincs már erőm.” Levickij olyan egerutat talált, amire Edik Albanian nem számított.

Még aznap letartóztatták Patyohint, a két pénztárosnőt és a bűntény többi kisebb-nagyobb résztvevőjét.

Így végződött ez a szerteágazó, tanulságos eset, amelynek gócpontja, hogy Uglov ezredes szavaival éljünk „egyáltalán nem kriminogén” területen helyezkedett el.

TARTALOM

1. FEJEZET

Támadás a parkban 5

2. FEJEZET

Két teljesen különbözőnek látszó eset 15

3. FEJEZET

Felbukkan egy bizonyos Szakállas 51

4. FEJEZET

Egy déli városban 100

5. FEJEZET

Az a furcsa „munkapad” 134

6. FEJEZET

A kígyófészeknél 183

Kiadta az Európa Könyvkiadó
A kiadásért az Európa Könyvkiadó igazgatója felel
Szedte a Nyomdaipari Fényszedő Üzem
Nyomta az Alföldi Nyomda
A nyomdai rendelés törzsszáma: 5772.66-14-2
Készült Debrecenben, 1985-ben

FEKETE KÖNYVEK

Felelős szerkesztő: Harsányi Éva
A fedéldröjzöt Szabó Árpád készítette
Műszaki szerkesztő: Liener Katalin
Műszaki vezető: Miklósi Imre
Készült 13,38 (A/5) ív terjedelemben
ISBN 963 07 3254 8